

大般若波罗蜜多经

(六百卷：第九十一卷至第一百卷)

唐三藏法师玄奘奉 诏译

南無本師釋迦牟尼佛

说明

本简体注音版《大般若波罗蜜多经》电子书，根据《乾隆大藏经》大乘般若部，第 0001 部，唐三藏法师玄奘奉诏译《大般若波罗蜜多经》原藏影印本校正注音，句读及注音仅供参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇一九年六月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

目 录

起诵仪	- 1 -
香赞	- 1 -
净口业真言	- 1 -
净三业真言	- 1 -
安土地真言	- 1 -
普供养真言	- 2 -
开经偈	- 2 -
大般若波罗蜜多经卷第九十一	- 3 -
初分求般若品第二十七之三	- 3 -
大般若波罗蜜多经卷第九十二	- 29 -
初分求般若品第二十七之四	- 29 -
大般若波罗蜜多经卷第九十三	- 54 -
初分求般若品第二十七之五	- 54 -
大般若波罗蜜多经卷第九十四	- 78 -
初分求般若品第二十七之六	- 78 -
大般若波罗蜜多经卷第九十五	- 102 -
初分求般若品第二十七之七	- 102 -
大般若波罗蜜多经卷第九十六	- 125 -
初分求般若品第二十七之八	- 125 -
大般若波罗蜜多经卷第九十七	- 148 -
初分求般若品第二十七之九	- 148 -
大般若波罗蜜多经卷第九十八	- 172 -
初分求般若品第二十七之十	- 172 -
初分叹众德品第二十八之一	- 176 -
大般若波罗蜜多经卷第九十九	- 197 -
初分叹众德品第二十八之二	- 197 -
初分摄受品第二十九之一	- 212 -
大般若波罗蜜多经卷第一百	- 225 -
初分摄受品第二十九之二	- 225 -
补阙真言	- 253 -
回向偈	- 253 -

●起诵仪

xiāngzàn

香赞

(一遍)

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
炉香乍爇.法界蒙薰.诸佛海会悉遥闻.随处结

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànuǎnshēn
祥云.诚意方殷.诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨 (合掌三称)

jìngkǒu yè zhēnyán

净口业真言

(三遍)

ōng xiū lì xiū lì mó hē xiū lì xiū xiū lì sà pó hē
唵.修唎修唎.摩诃修唎.修修唎.萨婆诃.

jìngsān yè zhēnyán

净三业真言

(三遍)

ōng suō wǎ pó wǎ shú tuó suō wǎ dá mó suō wǎ pó wǎ shú dù hàn
唵.娑嚩.婆嚩秫驮.娑嚩达摩娑嚩.婆嚩秫度憾

ān tǔ dì zhēnyán

安土地真言

(三遍)

ná mó sān mǎnduō mǔ tuó nán ōng dù lū dù lū dì wěi suō pó hē
南無三满哆.母驮喃.唵度噜度噜.地尾.娑婆诃

pǔ gòngyǎngzhēnyán
普 供 养 真 言

(三遍)

ōng yé yé nǎng sān pó wǎ wà zǐ là hú
唵. 誝 誝 曩 . 三 婆 嚩 . 鞞 日 啰 斛 .

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南 无 本 师 释 迦 牟 尼 佛 (合掌三称)

kāi jīng jì
开 经 偈

(一遍)

wú shàng shēn shēn wēi miào fǎ bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
无 上 甚 深 微 妙 法 百 千 万 劫 难 遭 遇
wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我 今 见 闻 得 受 持 愿 解 如 来 真 实 义

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jiǔ shí yī
大般若波罗蜜多经卷第九十一

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn qiú bō rě pǐn dì èr shí qī zhī sān
初分求般若品第二十七之三

jiāo shī jiā fēi lí bā jiě tuō rú lái kě dé fēi lí bā shèng
“憍尸迦，非离八解脱如来可得，非离八胜

chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù rú lái kě dé fēi lí bā jiě tuō zhēn
处、九次第定、十遍处如来可得；非离八解脱真

rú rú lái kě dé fēi lí bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù
如如来可得，非离八胜处、九次第定、十遍处

zhēn rú rú lái kě dé fēi lí bā jiě tuō fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí
真如如来可得；非离八解脱法性如来可得，非离

bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù fǎ xìng rú lái kě dé fēi
八胜处、九次第定、十遍处法性如来可得；非

lí bā jiě tuō rú lái zhēn rú kě dé fēi lí bā shèng chù jiǔ cì dì
离八解脱如来真如可得，非离八胜处、九次第

dìng shí biàn chù rú lái zhēn rú kě dé fēi lí bā jiě tuō rú lái fǎ xìng
定、十遍处如来真如可得；非离八解脱如来法性

kě dé fēi lí bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù rú lái fǎ
可得，非离八胜处、九次第定、十遍处如来法

xìng kě dé fēi lí bā jiě tuō zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí bā
性可得；非离八解脱真如如来真如可得，非离八

shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé
胜处、九次第定、十遍处真如如来真如可得；

fēi lí bā jiě tuō fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí bā shèng chù jiǔ
非离八解脱法性如来法性可得，非离八胜处、九

cì dì dìng shí biàn chù fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
次第定、十遍处法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi bā jiě tuō zhōng rú lái kě dé fēi rú lái
“憍尸迦，非八解脱中如来可得，非如来

zhōng bā jiě tuō kě dé fēi bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù
中八解脱可得，非八胜处、九次第定、十遍处

zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng
中如来可得，非如来中八胜处、九次第定、
shí biànchù kě dé fēi bā jiě tuōzhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú
十遍处可得；非八解脱真如中如来可得，非如
lái zhōng bā jiě tuōzhēn rú kě dé fēi bā shèngchù jiǔ cì dì dìng
来中八解脱真如可得，非八胜处、九次第定、
shí biànchùzhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng bā shèngchù
十遍处真如中如来可得，非如来中八胜处、
jiǔ cì dì dìng shí biànchùzhēn rú kě dé fēi bā jiě tuō fǎ xìngzhōng
九次第定、十遍处真如可得；非八解脱法性中
rú lái kě dé fēi rú lái zhōng bā jiě tuō fǎ xìng kě dé fēi bā shèng
如来可得，非如来中八解脱法性可得，非八胜
chù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú
处、九次第定、十遍处法性中如来可得，非如
lái zhōng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng kě dé fēi
来中八胜处、九次第定、十遍处法性可得；非
bā jiě tuōzhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng bā jiě
八解脱中如来真如可得，非如来真如中八解
tuō kě dé fēi bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùzhōng rú lái
脱可得，非八胜处、九次第定、十遍处中如来
zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng
真如可得，非如来真如中八胜处、九次第定、
shí biànchù kě dé fēi bā jiě tuōzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú
十遍处可得；非八解脱中如来法性可得，非如
lái fǎ xìngzhōng bā jiě tuō kě dé fēi bā shèngchù jiǔ cì dì dìng
来法性中八解脱可得，非八胜处、九次第定、
shí biànchùzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng bā shèng
十遍处中如来法性可得，非如来法性中八胜
chù jiǔ cì dì dìng shí biànchù kě dé fēi bā jiě tuōzhēn rú zhōng
处、九次第定、十遍处可得；非八解脱真如中
rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng bā jiě tuōzhēn rú kě
如来真如可得，非如来真如中八解脱真如可
dé fēi bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùzhēn rú zhōng rú
得，非八胜处、九次第定、十遍处真如中如
lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng bā shèngchù jiǔ cì dì
来真如可得，非如来真如中八胜处、九次第
dìng shí biànchùzhēn rú kě dé fēi bā jiě tuō fǎ xìngzhōng rú lái fǎ
定、十遍处真如可得；非八解脱法性中如来法

xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng bā jiě tuō fǎ xìng kě dé fēi bā
性可得，非如来法性中八解脱法性可得，非八
shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé
胜处、九次第定、十遍处法性中如来法性可得，
fēi rú lái fǎ xìngzhōng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng
非如来法性中八胜处、九次第定、十遍处法性
kě dé
可得。

jiāo shī jiā fēi lí sì niànzhù rú lái kě dé fēi lí sì
“**僇尸迦，非离四念住如来可得，非离四**
zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děngjué zhī bā shèng
正断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣
dào zhī rú lái kě dé fēi lí sì niànzhùzhēn rú rú lái kě dé fēi lí
道支如来可得；非离四念住真如如来可得，非离
sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú rú lái kě dé fēi lí sì
四正断乃至八圣道支真如如来可得；非离四
niànzhù fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào
念住法性如来可得，非离四正断乃至八圣道
zhī fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí sì niànzhù rú lái zhēn rú kě dé fēi lí
支法性如来可得；非离四念住如来真如可得，非
lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī rú lái zhēn rú kě dé fēi lí
离四正断乃至八圣道支如来真如可得；非离
sì niànzhù rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèng
四念住如来法性可得，非离四正断乃至八圣
dào zhī rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí sì niànzhùzhēn rú rú lái zhēn rú
道支如来法性可得；非离四念住真如如来真如
kě dé fēi lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú rú lái zhēn
可得，非离四正断乃至八圣道支真如如来真
rú kě dé fēi lí sì niànzhù fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí sì
如可得；非离四念住法性如来法性可得，非离四
zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
正断乃至八圣道支法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi sì niànzhùzhōng rú lái kě dé fēi rú lái
“**僇尸迦，非四念住中如来可得，非如来**
zhōng sì niànzhù kě dé fēi sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn
中四念住可得，非四正断、四神足、五根、
wǔ lì qī děngjué zhī bā shèngdào zhī zhōng rú lái kě dé fēi rú
五力、七等觉支、八圣道支中如来可得，非如

lái zhōng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī kě dé fēi sì niànzhù
来中四正断乃至八圣道支可得；非四念住
zhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng sì niànzhù zhēn rú kě dé
真如中如来可得，非如来中四念住真如可得，
fēi sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú zhōng rú lái kě dé
非四正断乃至八圣道支真如中如来可得，
fēi rú lái zhōng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú kě dé
非如来中四正断乃至八圣道支真如可得；
fēi sì niànzhù fǎ xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng sì niànzhù
非四念住法性中如来可得，非如来中四念住
fǎ xìng kě dé fēi sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī fǎ xìngzhōng
法性可得，非四正断乃至八圣道支法性中
rú lái kě dé fēi rú lái zhōng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī
如来可得，非如来中四正断乃至八圣道支
fǎ xìng kě dé fēi sì niànzhù zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái
法性可得；非四念住中如来真如可得，非如来
zhēn rú zhōng sì niànzhù kě dé fēi sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào
真如中四念住可得，非四正断乃至八圣道
zhī zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng sì zhèngduàn
支中如来真如可得，非如来真如中四正断
nǎi zhì bā shèngdào zhī kě dé fēi sì niànzhù zhōng rú lái fǎ xìng kě
乃至八圣道支可得；非四念住中如来法性可
dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng sì niànzhù kě dé fēi sì zhèngduàn nǎi
得，非如来法性中四念住可得，非四正断乃
zhì bā shèngdào zhī zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng
至八圣道支中如来法性可得，非如来法性中
sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī kě dé fēi sì niànzhù zhēn rú
四正断乃至八圣道支可得；非四念住真如
zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng sì niànzhù zhēn rú
中如来真如可得，非如来真如中四念住真如
kě dé fēi sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú zhōng rú lái
可得，非四正断乃至八圣道支真如中如来
zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèng
真如可得，非如来真如中四正断乃至八圣
dào zhī zhēn rú kě dé fēi sì niànzhù fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé
道支真如可得；非四念住法性中如来法性可得，
fēi rú lái fǎ xìngzhōng sì niànzhù fǎ xìng kě dé fēi sì zhèngduàn nǎi
非如来法性中四念住法性可得，非四正断乃

zhì bā shèngdào zhī fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ
至八圣道支法性中如来法性可得，非如来法

xìngzhōng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī fǎ xìng kě dé
性中四正断乃至八圣道支法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí kōng jiě tuō mén rú lái kě dé fēi lí wú
“僬尸迦，非离空解脱门如来可得，非离无

xiàng wú yuàn jiě tuō mén rú lái kě dé fēi lí kōng jiě tuō mén zhēn rú
相、无愿解脱门如来可得；非离空解脱门真如

rú lái kě dé fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú rú lái kě
如来可得，非离无相、无愿解脱门真如如来可

de fēi lí kōng jiě tuō mén fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí wú xiàng
得；非离空解脱门法性如来可得，非离无相、

wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí kōng jiě tuō mén rú lái
无愿解脱门法性如来可得；非离空解脱门如来

zhēn rú kě dé fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén rú lái zhēn rú kě
真如可得，非离无相、无愿解脱门如来真如可

de fēi lí kōng jiě tuō mén rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí wú xiàng
得；非离空解脱门如来法性可得，非离无相、

wú yuàn jiě tuō mén rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí kōng jiě tuō mén zhēn
无愿解脱门如来法性可得；非离空解脱门真

rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú
如如来真如可得，非离无相、无愿解脱门真如

rú lái zhēn rú kě dé fēi lí kōng jiě tuō mén fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě
如来真如可得；非离空解脱门法性如来法性可

de fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
得，非离无相、无愿解脱门法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi kōng jiě tuō mén zhōng rú lái kě dé fēi rú
“僬尸迦，非空解脱门中如来可得，非如

lai zhōng kōng jiě tuō mén kě dé fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhōng
来中空解脱门可得，非无相、无愿解脱门中

rú lái kě dé fēi rú lai zhōng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén kě dé
如来可得，非如来中无相、无愿解脱门可得；

fēi kōng jiě tuō mén zhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lai zhōng kōng jiě
非空解脱门真如中如来可得，非如来中空解

tuō mén zhēn rú kě dé fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú zhōng
解脱门真如可得，非无相、无愿解脱门真如中

rú lái kě dé fēi rú lai zhōng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú
如来可得，非如来中无相、无愿解脱门真如

kě dé fēi kōng jiě tuō mén fǎ xìng zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng
可得；非空解脱门法性中如来可得，非如来中
kōng jiě tuō mén fǎ xìng kě dé fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng
空解脱门法性可得，非无相、无愿解脱门法性
zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ
中如来可得，非如来中无相、无愿解脱门法
xìng kě dé fēi kōng jiě tuō mén zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái
性可得；非空解脱门中如来真如可得，非如来
zhēn rú zhōng kōng jiě tuō mén kě dé fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
真如中空解脱门可得，非无相、无愿解脱门
zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng wú xiàng wú yuàn
中如来真如可得，非如来真如中无相、无愿
jiě tuō mén kě dé fēi kōng jiě tuō mén zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi
解脱门可得；非空解脱门中如来法性可得，非
rú lái fǎ xìng zhōng kōng jiě tuō mén kě dé fēi wú xiàng wú yuàn jiě
如来法性中空解脱门可得，非无相、无愿解
tuō mén zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng wú xiàng
脱门中如来法性可得，非如来法性中无相、
wú yuàn jiě tuō mén kě dé fēi kōng jiě tuō mén zhēn rú zhōng rú lái zhēn
无愿解脱门可得；非空解脱门真如中如来真
rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng kōng jiě tuō mén zhēn rú kě dé fēi
如可得，非如来真如中空解脱门真如可得，非
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi
无相、无愿解脱门真如中如来真如可得，非
rú lái zhēn rú zhōng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú kě dé fēi
如来真如中无相、无愿解脱门真如可得；非
kōng jiě tuō mén fǎ xìng zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng
空解脱门法性中如来法性可得，非如来法性
zhōng kōng jiě tuō mén fǎ xìng kě dé fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
中空解脱门法性可得，非无相、无愿解脱门
fǎ xìng zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng wú xiàng wú
法性中如来法性可得，非如来法性中无相、无
yuàn jiě tuō mén fǎ xìng kě dé
愿解脱门法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí wǔ yǎn rú lái kě dé fēi lí liù shéntōng
“**僬尸迦，非离五眼如来可得，非离六神通**

rú lái kě dé fēi lí wǔ yǎn zhēn rú rú lái kě dé fēi lí liù shén
如来可得；非离五眼真如如来可得，非离六神

tōngzhēn rú rú lái kě dé fēi lí wǔ yǎn fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí
通真如如来可得；非离五眼法性如来可得，非离
liù shéntōng fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí wǔ yǎn rú lái zhēn rú kě dé
六神通法性如来可得；非离五眼如来真如可得，
fēi lí liù shéntōng rú lái zhēn rú kě dé fēi lí wǔ yǎn rú lái fǎ xìng
非离六神通如来真如可得；非离五眼如来法性
kě dé fēi lí liù shéntōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí wǔ yǎnzhēn
可得，非离六神通如来法性可得；非离五眼真
rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí liù shéntōngzhēn rú rú lái zhēn rú
如如来真如可得，非离六神通真如如来真如
kě dé fēi lí wǔ yǎn fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí liù shéntōng
可得；非离五眼法性如来法性可得，非离六神通
fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi wǔ yǎnzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng
“**僇尸迦，非五眼中如来可得，非如来中**
wǔ yǎn kě dé fēi liù shéntōngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng liù
五眼可得，非六神通中如来可得，非如来中六
shéntōng kě dé fēi wǔ yǎnzhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái
神通可得；非五眼真如中如来可得，非如来
zhōng wǔ yǎnzhēn rú kě dé fēi liù shéntōngzhēn rú zhōng rú lái kě dé
中五眼真如可得，非六神通真如中如来可得，
fēi rú lái zhōng liù shéntōngzhēn rú kě dé fēi wǔ yǎn fǎ xìngzhōng rú
非如来中六神通真如可得；非五眼法性中如
lái kě dé fēi rú lái zhōng wǔ yǎn fǎ xìng kě dé fēi liù shéntōng fǎ
来可得，非如来中五眼法性可得，非六神通法
xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng liù shéntōng fǎ xìng kě dé fēi
性中如来可得，非如来中六神通法性可得；非
wǔ yǎnzhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng wǔ yǎn kě
五眼中如来真如可得，非如来真如中五眼可
dé fēi liù shéntōngzhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú
得，非六神通中如来真如可得，非如来真如
zhōng liù shéntōng kě dé fēi wǔ yǎnzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú
中六神通可得；非五眼中如来法性可得，非如
lái fǎ xìngzhōng wǔ yǎn kě dé fēi liù shéntōngzhōng rú lái fǎ xìng kě
来法性中五眼可得，非六神通中如来法性可
dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng liù shéntōng kě dé fēi wǔ yǎnzhēn rú
得，非如来法性中六神通可得；非五眼真如

zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng wǔ yǎn zhēn rú kě
中 如来真如可得，非如来真如 中 五眼真如可
dé fēi liù shéntōngzhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái
得，非六神通真如 中 如来真如可得，非如来
zhēn rú zhōng liù shéntōngzhēn rú kě dé fēi wǔ yǎn fǎ xìngzhōng rú lái
真如 中 六神通真如可得；非五眼法性 中 如来
fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng wǔ yǎn fǎ xìng kě dé fēi liù
法性可得，非如来法性 中 五眼法性可得，非六
shéntōng fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng liù
神通法性 中 如来法性可得，非如来法性 中 六
shéntōng fǎ xìng kě dé
神通法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí fó shí lì rú lái kě dé fēi lí sì wú
“**僬尸迦，非离佛十力如来可得，非离四无**
suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí
所畏、四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十
bā fó bú gòng fǎ rú lái kě dé fēi lí fó shí lì zhēn rú rú lái kě
八佛不共法如来可得；非离佛十力真如如来可
dé fēi lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú rú lái
得，非离四无所畏乃至十八佛不共法真如如来
kě dé fēi lí fó shí lì fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí sì wú suǒ wèi
可得；非离佛十力法性如来可得，非离四无所畏
nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí fó shí lì
乃至十八佛不共法法性如来可得；非离佛十力
rú lái zhēn rú kě dé fēi lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng
如来真如可得，非离四无所畏乃至十八佛不共
fǎ rú lái zhēn rú kě dé fēi lí fó shí lì rú lái fǎ xìng kě dé fēi
法如来真如可得；非离佛十力如来法性可得，非
lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ rú lái fǎ xìng kě dé
离四无所畏乃至十八佛不共法如来法性可得；
fēi lí fó shí lì zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí sì wú suǒ wèi
非离佛十力真如如来真如可得，非离四无所畏
nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí fó
乃至十八佛不共法真如如来真如可得；非离佛
shí lì fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā
十力法性如来法性可得，非离四无所畏乃至十八
fó bú gòng fǎ fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
佛不共法法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi fó shí lì zhōng rú lái kě dé fēi rú lái
“**憍尸迦，非佛十力中如来可得，非如来**
zhōng fó shí lì kě dé fēi sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí
中佛十力可得，非四无所畏、四无碍解、大慈、
dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ zhōng rú lái kě dé
大悲、大喜、大舍、十八佛不共法中如来可得，
fēi rú lái zhōng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ kě dé fēi
非如来中四无所畏乃至十八佛不共法可得；非
fó shí lì zhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng fó shí lì zhēn
佛十力真如中如来可得，非如来中佛十力真
rú kě dé fēi sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú zhōng
如可得，非四无所畏乃至十八佛不共法真如中
rú lái kě dé fēi rú lái zhōng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng
如来可得，非如来中四无所畏乃至十八佛不共
fǎ zhēn rú kě dé fēi fó shí lì fǎ xìng zhōng rú lái kě dé fēi rú
法真如可得；非佛十力法性中如来可得，非如
lái zhōng fó shí lì fǎ xìng kě dé fēi sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó
来中佛十力法性可得，非四无所畏乃至十八佛
bú gòng fǎ fǎ xìng zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng sì wú suǒ wèi
不共法法性中如来可得，非如来中四无所畏
nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng kě dé fēi fó shí lì zhōng rú lái
乃至十八佛不共法法性可得；非佛十力中如来
zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng fó shí lì kě dé fēi sì wú
真如可得，非如来真如中佛十力可得，非四无
suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú
所畏乃至十八佛不共法中如来真如可得，非如
lái zhēn rú zhōng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ kě dé fēi
来真如中四无所畏乃至十八佛不共法可得；非
fó shí lì zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng fó shí lì
佛十力中如来法性可得，非如来法性中佛十力
kě dé fēi sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhōng rú lái fǎ
可得，非四无所畏乃至十八佛不共法中如来法
xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú
性可得，非如来法性中四无所畏乃至十八佛不
gòng fǎ kě dé fēi fó shí lì zhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi
共法可得；非佛十力真如中如来真如可得，非
rú lái zhēn rú zhōng fó shí lì zhēn rú kě dé fēi sì wú suǒ wèi nǎi zhì
如来真如中佛十力真如可得，非四无所畏乃至

shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái
十八佛不共法真如中如来真如可得，非如来
zhēn rú zhōng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú kě dé
真如中四无所畏乃至十八佛不共法真如可得；
fēi fó shí lì fǎ xìng zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng
非佛十力法性中如来法性可得，非如来法性中
fó shí lì fǎ xìng kě dé fēi sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng
佛十力法性可得，非四无所畏乃至十八佛不共
fǎ fǎ xìng zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng sì wú suǒ
法法性中如来法性可得，非如来法性中四无所
wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng kě dé
畏乃至十八佛不共法法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí wú wàng shī fǎ rú lái kě dé fēi lí
“**憍尸迦，非离无忘失法如来可得，非离**
héng zhù shě xìng rú lái kě dé fēi lí wú wàng shī fǎ zhēn rú rú lái kě
恒住舍性如来可得；非离无忘失法真如如来可
dé fēi lí héng zhù shě xìng zhēn rú rú lái kě dé fēi lí wú wàng shī
得，非离恒住舍性真如如来可得；非离无忘失
fǎ fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí héng zhù shě xìng fǎ xìng rú lái kě dé
法法性如来可得，非离恒住舍性法性如来可得；
fēi lí wú wàng shī fǎ rú lái zhēn rú kě dé fēi lí héng zhù shě xìng rú
非离无忘失法如来真如可得，非离恒住舍性如
lái zhēn rú kě dé fēi lí wú wàng shī fǎ rú lái fǎ xìng kě dé fēi
来真如可得；非离无忘失法如来法性可得，非
lí héng zhù shě xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí wú wàng shī fǎ zhēn rú
离恒住舍性如来法性可得；非离无忘失法真如
rú lái zhēn rú kě dé fēi lí héng zhù shě xìng zhēn rú rú lái zhēn rú kě
如来真如可得，非离恒住舍性真如如来真如可
dé fēi lí wú wàng shī fǎ fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí héng
得；非离无忘失法法性如来法性可得，非离恒
zhù shě xìng fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
住舍性法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí wú wàng shī fǎ zhōng rú lái kě dé fēi rú
“**憍尸迦，非无忘失法中如来可得，非如**
lái zhōng wú wàng shī fǎ kě dé fēi héng zhù shě xìng zhōng rú lái kě dé
来中无忘失法可得，非恒住舍性中如来可得，
fēi rú lái zhōng héng zhù shě xìng kě dé fēi lí wú wàng shī fǎ zhēn rú
非如来中恒住舍性可得；非无忘失法真如

zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng wú wàng shī fǎ zhēn rú kě dé
中如来可得，非如来中无忘失法真如可得，
fēi héngzhù shěxìngzhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōnghéngzhù
非恒住舍性真如中如来可得，非如来中恒住
shěxìngzhēn rú kě dé fēi wú wàng shī fǎ fǎ xìngzhōng rú lái kě dé
舍性真如可得；非无忘失法法性中如来可得，
fēi rú lái zhōng wú wàng shī fǎ fǎ xìng kě dé fēi héngzhù shěxìng fǎ
非如来中无忘失法法性可得，非恒住舍性法
xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōnghéngzhù shěxìng fǎ xìng kě dé
性中如来可得，非如来中恒住舍性法性可得；
fēi wú wàng shī fǎ zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng
非无忘失法中如来真如可得，非如来真如中
wú wàng shī fǎ kě dé fēi héngzhù shěxìngzhōng rú lái zhēn rú kě dé
无忘失法可得，非恒住舍性中如来真如可得，
fēi rú lái zhēn rú zhōnghéngzhù shěxìng kě dé fēi wú wàng shī fǎ
非如来真如中恒住舍性可得；非无忘失法
zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng wú wàng shī fǎ kě
中如来法性可得，非如来法性中无忘失法可
dé fēi héngzhù shěxìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng
得，非恒住舍性中如来法性可得，非如来法性
zhōnghéngzhù shěxìng kě dé fēi wú wàng shī fǎ zhēn rú zhōng rú lái
中恒住舍性可得；非无忘失法真如中如来
zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng wú wàng shī fǎ zhēn rú kě dé
真如可得，非如来真如中无忘失法真如可得，
fēi héngzhù shěxìngzhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn
非恒住舍性真如中如来真如可得，非如来真
rú zhōnghéngzhù shěxìngzhēn rú kě dé fēi wú wàng shī fǎ fǎ xìng
如中恒住舍性真如可得；非无忘失法法性
zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng wú wàng shī fǎ fǎ
中如来法性可得，非如来法性中无忘失法法
xìng kě dé fēi héngzhù shěxìng fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi
性可得，非恒住舍性法性中如来法性可得，非
rú lái fǎ xìngzhōnghéngzhù shěxìng fǎ xìng kě dé
如来法性中恒住舍性法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí yī qiè zhì rú lái kě dé fēi lí dào xiàng
“**僇尸迦，非离一切智如来可得，非离道相**

zhì yī qiè xiàng zhì rú lái kě dé fēi lí yī qiè zhì zhēn rú rú lái
智、一切相智如来可得；非离一切智真如如来

kě dé fēi lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú rú lái kě dé
可得，非离道相智、一切相智真如如来可得；

fēi lí yī qiè zhì fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí dào xiàng zhì yī qiè
非离一切智法性如来可得，非离道相智、一切

xiàng zhì fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí yī qiè zhì rú lái zhēn rú kě dé
相智法性如来可得；非离一切智如来真如可得，

fēi lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì rú lái zhēn rú kě dé fēi lí yī
非离道相智、一切相智如来真如可得；非离一

qiè zhì rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì rú
切智如来法性可得，非离道相智、一切相智如

lai fǎ xìng kě dé fēi lí yī qiè zhì zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi
来法性可得；非离一切智真如如来真如可得，非

lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí
离道相智、一切相智真如如来真如可得；非离

yī qiè zhì fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí dào xiàng zhì yī qiè
一切智法性如来法性可得，非离道相智、一切

xiàng zhì fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
相智法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi yī qiè zhì zhōng rú lái kě dé fēi rú lái
“僬尸迦，非一切智中如来可得，非如来

zhōng yī qiè zhì kě dé fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhōng rú lái
中一切智可得，非道相智、一切相智中如来

kě dé fēi rú lái zhōng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì kě dé fēi yī
可得，非如来中道相智、一切相智可得；非一

qiè zhì zhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yī qiè zhì zhēn rú
切智真如中如来可得，非如来中一切智真如

kě dé fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú zhōng rú lái kě dé
可得，非道相智、一切相智真如中如来可得，

fēi rú lái zhōng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú kě dé fēi yī
非如来中道相智、一切相智真如可得；非一

qiè zhì fǎ xìng zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yī qiè zhì fǎ xìng kě
切智法性中如来可得，非如来中一切智法性可

de fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng zhōng rú lái kě dé fēi yī
得，非道相智、一切相智法性中如来可得，非

rú lái zhōng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng kě dé fēi yī qiè zhì
如来中道相智、一切相智法性可得；非一切智

zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yī qiè zhì kě dé
中如来真如可得，非如来真如中一切智可得，

fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú
非道相智、一切相智中如来真如可得，非如
lái zhēn rú zhōng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì kě dé fēi yī qiè zhì
来真如中道相智、一切相智可得；非一切智
zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng yī qiè zhì kě dé
中如来法性可得，非如来法性中一切智可得，
fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái
非道相智、一切相智中如来法性可得，非如来
fǎ xìng zhōng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì kě dé fēi yī qiè zhì zhēn
法性中道相智、一切相智可得；非一切智真
rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yī qiè zhì zhēn
如中如来真如可得，非如来真如中一切智真
rú kě dé fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú zhōng rú lái zhēn
如可得，非道相智、一切相智真如中如来真
rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn
如可得，非如来真如中道相智、一切相智真
rú kě dé fēi yī qiè zhì fǎ xìng zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái
如可得；非一切智法性中如来法性可得，非如来
fǎ xìng zhōng yī qiè zhì fǎ xìng kě dé fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì
法性中一切智法性可得，非道相智、一切相智
fǎ xìng zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng dào xiàng zhì
法性中如来法性可得，非如来法性中道相智、
yī qiè xiàng zhì fǎ xìng kě dé
一切相智法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí yī qiè tuó luó ní mén rú lái kě dé fēi
“**僬尸迦，非离一切陀罗尼门如来可得，非**
lí yī qiè sān mó dì mén rú lái kě dé fēi lí yī qiè tuó luó ní mén
离一切三摩地门如来可得；非离一切陀罗尼门
zhēn rú rú lái kě dé fēi lí yī qiè sān mó dì mén zhēn rú rú lái kě
真如如来可得，非离一切三摩地门真如如来可
dé fēi lí yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí yī qiè
得；非离一切陀罗尼门法性如来可得，非离一切
sān mó dì mén fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí yī qiè tuó luó ní mén rú
三摩地门法性如来可得；非离一切陀罗尼门如
lái zhēn rú kě dé fēi lí yī qiè sān mó dì mén rú lái zhēn rú kě dé
来真如可得，非离一切三摩地门如来真如可得；
fēi lí yī qiè tuó luó ní mén rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí yī qiè sān
非离一切陀罗尼门如来法性可得，非离一切三

mó dì mén rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí yī qiè tuó luó ní mén zhēn rú
摩地门如来法性可得；非离一切陀罗尼门真如
rú lái zhēn rú kě dé fēi lí yī qiè sān mó dì mén zhēn rú rú lái zhēn
如来真如可得；非离一切三摩地门真如如来真
rú kě dé fēi lí yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
如可得；非离一切陀罗尼门法性如来法性可得，
fēi lí yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
非离一切三摩地门法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi yī qiè tuó luó ní mén zhōng rú lái kě dé
“**僬尸迦，非一切陀罗尼门中如来可得，**
fēi rú lái zhōng yī qiè tuó luó ní mén kě dé fēi yī qiè sān mó dì mén
非如来中一切陀罗尼门可得，非一切三摩地门
zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yī qiè sān mó dì mén kě dé fēi
中如来可得，非如来中一切三摩地门可得；非
yī qiè tuó luó ní mén zhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yī
一切陀罗尼门真如中如来可得，非如来中一
qiè tuó luó ní mén zhēn rú kě dé fēi yī qiè sān mó dì mén zhēn rú
切陀罗尼门真如可得，非一切三摩地门真如
zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yī qiè sān mó dì mén zhēn rú kě
中如来可得，非如来中一切三摩地门真如可
dé fēi yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng zhōng rú lái kě dé fēi rú lái
得；非一切陀罗尼门法性中如来可得，非如来
zhōng yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng kě dé fēi yī qiè sān mó dì mén fǎ
中一切陀罗尼门法性可得，非一切三摩地门法
xìng zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng
性中如来可得，非如来中一切三摩地门法性
kě dé fēi yī qiè tuó luó ní mén zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú
可得；非一切陀罗尼门中如来真如可得，非如
lái zhēn rú zhōng yī qiè tuó luó ní mén kě dé fēi yī qiè sān mó dì
来真如中一切陀罗尼门可得，非一切三摩地
mén zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yī qiè sān mó
门中如来真如可得，非如来真如中一切三摩
dì mén kě dé fēi yī qiè tuó luó ní mén zhōng rú lái fǎ xìng kě dé
地门可得；非一切陀罗尼门中如来法性可得，
fēi rú lái fǎ xìng zhōng yī qiè tuó luó ní mén kě dé fēi yī qiè sān mó
非如来法性中一切陀罗尼门可得，非一切三摩
dì mén zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng yī qiè sān
地门中如来法性可得，非如来法性中一切三

mó dì mén kě dé fēi yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú zhōng rú lái zhēn
摩地门可得；非一切陀罗尼门真如中如来真
rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú kě
如可得，非如来真如中一切陀罗尼门真如可
dé fēi yī qiè sān mó dì ménzhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi
得，非一切三摩地门真如中如来真如可得，非
rú lái zhēn rú zhōng yī qiè sān mó dì ménzhēn rú kě dé fēi yī qiè
如来真如中一切三摩地门真如可得；非一切
tuó luó ní mén fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng
陀罗尼门法性中如来法性可得，非如来法性
zhōng yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng kě dé fēi yī qiè sān mó dì mén fǎ
中一切陀罗尼门法性可得，非一切三摩地门法
xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng yī qiè sān mó dì
性中如来法性可得，非如来法性中一切三摩地
mén fǎ xìng kě dé
门法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí yù liú rú lái kě dé fēi lí yī lái
“**僇尸迦，非离预流如来可得，非离一来、**
bù huán ā luó hàn rú lái kě dé fēi lí yù liú zhēn rú rú lái kě
不还、阿罗汉如来可得；非离预流真如如来可
dé fēi lí yī lái bù huán ā luó hànzhēn rú rú lái kě dé
得，非离一来、不还、阿罗汉真如如来可得；
fēi lí yù liú fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí yī lái bù huán ā luó
非离预流法性如来可得，非离一来、不还、阿罗
hàn fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí yù liú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí
汉法性如来可得；非离预流如来真如可得，非离
yī lái bù huán ā luó hàn rú lái zhēn rú kě dé fēi lí yù liú
一来、不还、阿罗汉如来真如可得；非离预流
rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí yī lái bù huán ā luó hàn rú lái fǎ
如来法性可得，非离一来、不还、阿罗汉如来法
xìng kě dé fēi lí yù liú zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí yī lái
性可得；非离预流真如如来真如可得，非离一来、
bù huán ā luó hànzhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí yù liú fǎ
不还、阿罗汉真如如来真如可得；非离预流法
xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí yī lái bù huán ā luó hàn fǎ xìng
性如来法性可得，非离一来、不还、阿罗汉法性
rú lái fǎ xìng kě dé
如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi yù liú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng
“**憍尸迦，非预流中如来可得，非如来中**

yù liú kě dé fēi yī lái bù huán ā luó hànzhōng rú lái kě dé
预流可得，非一来、不还、阿罗汉中如来可得，

fēi rú lái zhōng yī lái bù huán ā luó hàn kě dé fēi yù liú zhēn
非如来中一来、不还、阿罗汉可得；非预流真

rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yù liú zhēn rú kě dé fēi yī
如中如来可得，非如来中预流真如可得，非一

lái bù huán ā luó hànzhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng
来、不还、阿罗汉真如中如来可得，非如来中

yī lái bù huán ā luó hànzhēn rú kě dé fēi yù liú fǎ xìngzhōng
一来、不还、阿罗汉真如可得；非预流法性中

rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yù liú fǎ xìng kě dé fēi yī lái bù
如来可得，非如来中预流法性可得，非一来、不

huán ā luó hàn fǎ xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yī lái
还、阿罗汉法性中如来可得，非如来中一来、

bù huán ā luó hàn fǎ xìng kě dé fēi yù liú zhōng rú lái zhēn rú kě
不还、阿罗汉法性可得；非预流中如来真如可

dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yù liú kě dé fēi yī lái bù huán
得，非如来真如中预流可得，非一来、不还、

ā luó hànzhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yī lái
阿罗汉中如来真如可得，非如来真如中一来、

bù huán ā luó hàn kě dé fēi yù liú zhōng rú lái fǎ xìng kě dé
不还、阿罗汉可得；非预流中如来法性可得，

fēi rú lái fǎ xìngzhōng yù liú kě dé fēi yī lái bù huán ā luó
非如来法性中预流可得，非一来、不还、阿罗

hànzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng yī lái bù huán
汉中如来法性可得，非如来法性中一来、不还、

ā luó hàn kě dé fēi yù liú zhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi
阿罗汉可得；非预流真如中如来真如可得，非

rú lái zhēn rú zhōng yù liú zhēn rú kě dé fēi yī lái bù huán ā
如来真如中预流真如可得，非一来、不还、阿

luó hànzhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yī
罗汉真如中如来真如可得，非如来真如中一

lái bù huán ā luó hànzhēn rú kě dé fēi yù liú fǎ xìngzhōng rú
来、不还、阿罗汉真如可得；非预流法性中如

lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng yù liú fǎ xìng kě dé fēi yī
来法性可得，非如来法性中预流法性可得，非一

lái bù huán ā luó hàn fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú
来、不 还、阿 罗 汉 法 性 中 如 来 法 性 可 得，非 如
lái fǎ xìngzhōng yī lái bù huán ā luó hàn fǎ xìng kě dé
来 法 性 中 一 来、不 还、阿 罗 汉 法 性 可 得。

jiāo shī jiā fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒ rú lái kě dé fēi
“ 憍 尸 迦，非 离 预 流 向 预 流 果 如 来 可 得，非

lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng
离 一 来 向 一 来 果、不 还 向 不 还 果、阿 罗 汉 向

ā luó hàn guǒ rú lái kě dé fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒ zhēn rú rú
阿 罗 汉 果 如 来 可 得；非 离 预 流 向 预 流 果 真 如 如

lái kě dé fēi lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ
来 可 得，非 离 一 来 向 一 来 果、不 还 向 不 还 果、

ā luó hànxiàng ā luó hàn guǒ zhēn rú rú lái kě dé fēi lí yù liú xiàng
阿 罗 汉 向 阿 罗 汉 果 真 如 如 来 可 得；非 离 预 流 向

yù liú guǒ fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù
预 流 果 法 性 如 来 可 得，非 离 一 来 向 一 来 果、不

huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hàn guǒ fǎ xìng rú lái kě
还 向 不 还 果、阿 罗 汉 向 阿 罗 汉 果 法 性 如 来 可

de fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒ rú lái zhēn rú kě dé fēi lí yī
得；非 离 预 流 向 预 流 果 如 来 真 如 可 得，非 离 一

lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó
来 向 一 来 果、不 还 向 不 还 果、阿 罗 汉 向 阿 罗

hàn guǒ rú lái zhēn rú kě dé fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒ rú lái fǎ
汉 果 如 来 真 如 可 得；非 离 预 流 向 预 流 果 如 来 法

xìng kě dé fēi lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ
性 可 得，非 离 一 来 向 一 来 果、不 还 向 不 还 果、

ā luó hànxiàng ā luó hàn guǒ rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí yù liú xiàng
阿 罗 汉 向 阿 罗 汉 果 如 来 法 性 可 得；非 离 预 流 向

yù liú guǒ zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí yī lái xiàng yī lái guǒ
预 流 果 真 如 如 来 真 如 可 得，非 离 一 来 向 一 来 果、

bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hàn guǒ zhēn rú rú lái
不 还 向 不 还 果、阿 罗 汉 向 阿 罗 汉 果 真 如 如 来

zhēn rú kě dé fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě
真 如 可 得；非 离 预 流 向 预 流 果 法 性 如 来 法 性 可

de fēi lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó
得，非 离 一 来 向 一 来 果、不 还 向 不 还 果、阿 罗

hànxiàng ā luó hàn guǒ fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
汉 向 阿 罗 汉 果 法 性 如 来 法 性 可 得。

jiāo shī jiā fēi yù liú xiàng yù liú guǒzhōng rú lái kě dé
“**憍尸迦，非预流向预流果中如来可得，**

fēi rú lái zhōng yù liú xiàng yù liú guǒ kě dé fēi yī lái xiàng yī lái
非如来中预流向预流果可得，非一来向一来

guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒzhōng rú
果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果中如

lái kě dé fēi rú lái zhōng yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù
来可得，非如来中一来向一来果、不还向不

huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ kě dé fēi yù liú xiàng yù liú
还果、阿罗汉向阿罗汉果可得；非预流向预流

guǒzhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yù liú xiàng yù liú guǒ
果真如中如来可得，非如来中预流向预流果

zhēn rú kě dé fēi yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ
真如可得，非一来向一来果、不还向不还果、

ā luó hànxiàng ā luó hànguǒzhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái
阿罗汉向阿罗汉果真如中如来可得，非如来

zhōng yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng
中一来向一来果、不还向不还果、阿罗汉向

ā luó hànguǒzhēn rú kě dé fēi yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìngzhōng
阿罗汉果真如可得；非预流向预流果法性中

rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng kě dé
如来可得，非如来中预流向预流果法性可得，

fēi yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng
非一来向一来果、不还向不还果、阿罗汉向

ā luó hànguǒ fǎ xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng yī lái xiàng
阿罗汉果法性中如来可得，非如来中一来向

yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ fǎ
一来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果法

xìng kě dé fēi yù liú xiàng yù liú guǒzhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi
性可得；非预流向预流果中如来真如可得，非

rú lái zhēn rú zhōng yù liú xiàng yù liú guǒ kě dé fēi yī lái xiàng yī
如来真如中预流向预流果可得，非一来向一

lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒzhōng
来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果中

rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yī lái xiàng yī lái guǒ
如来真如可得，非如来真如中一来向一来果、

bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ kě dé fēi yù
不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果可得；非预

liú xiàng yù liú guǒzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng
流向预流果中如来法性可得，非如来法性中
yù liú xiàng yù liú guǒ kě dé fēi yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng
预流向预流果可得，非一来向一来果、不还向
bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒzhōng rú lái fǎ xìng kě dé
不还果、阿罗汉向阿罗汉果中如来法性可得，
fēi rú lái fǎ xìngzhōng yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ
非如来法性中一来向一来果、不还向不还果、
ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ kě dé fēi yù liú xiàng yù liú guǒzhēn rú
阿罗汉向阿罗汉果可得；非预流向预流果真如
zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng yù liú xiàng yù liú
中如来真如可得，非如来真如中预流向预流
guǒzhēn rú kě dé fēi yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huán
果真如可得，非一来向一来果、不还向不还
guǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒzhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé
果、阿罗汉向阿罗汉果真如中如来真如可得，
fēi rú lái zhēn rú zhōng yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huán
非如来真如中一来向一来果、不还向不还
guǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒzhēn rú kě dé fēi yù liú xiàng yù
果、阿罗汉向阿罗汉果真如可得；非预流向预
liú guǒ fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng yù liú
流果法性中如来法性可得，非如来法性中预流
xiàng yù liú guǒ fǎ xìng kě dé fēi yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng
向预流果法性可得，非一来向一来果、不还向
bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng
不还果、阿罗汉向阿罗汉果法性中如来法性
kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng
可得，非如来法性中一来向一来果、不还向
bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ fǎ xìng kě dé
不还果、阿罗汉向阿罗汉果法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí dú jué rú lái kě dé fēi lí dú jué xiàng
“僇尸迦，非离独觉如来可得，非离独觉向
dú jué guǒ rú lái kě dé fēi lí dú jué zhēn rú rú lái kě dé fēi lí
独觉果如来可得；非离独觉真如如来可得，非离
dú jué xiàng dú jué guǒzhēn rú rú lái kě dé fēi lí dú jué fǎ xìng rú
独觉向独觉果真如如来可得；非离独觉法性如
lái kě dé fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí
来可得，非离独觉向独觉果法性如来可得；非离

dú jué rú lái zhēn rú kě dé fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒ rú lái zhēn
独觉如来真如可得，非离独觉向独觉果如来真
rú kě dé fēi lí dú jué rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí dú jué xiàng dú
如可得；非离独觉如来法性可得，非离独觉向独
jué guǒ rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí dú jué zhēn rú rú lái zhēn rú kě
觉果如来法性可得；非离独觉真如如来真如可
dé fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒ zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi
得，非离独觉向独觉果真如如来真如可得；非
lí dú jué fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒ
离独觉法性如来法性可得，非离独觉向独觉果
fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi dú jué zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng
“**僬尸迦，非独觉中如来可得，非如来中**

dú jué kě dé fēi dú jué xiàng dú jué guǒ zhōng rú lái kě dé fēi rú
独觉可得，非独觉向独觉果中如来可得，非如
lái zhōng dú jué xiàng dú jué guǒ kě dé fēi dú jué zhēn rú zhōng rú lái
来中独觉向独觉果可得；非独觉真如中如来
kě dé fēi rú lái zhōng dú jué zhēn rú kě dé fēi dú jué xiàng dú jué
可得，非如来中独觉真如可得，非独觉向独觉
guǒ zhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng dú jué xiàng dú jué guǒ
果真如中如来可得，非如来中独觉向独觉果
zhēn rú kě dé fēi dú jué fǎ xìng zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng
真如可得；非独觉法性中如来可得，非如来中
dú jué fǎ xìng kě dé fēi dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng zhōng rú lái kě
独觉法性可得，非独觉向独觉果法性中如来可
dé fēi rú lái zhōng dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng kě dé fēi dú jué
得，非如来中独觉向独觉果法性可得；非独觉
zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng dú jué kě dé fēi
中如来真如可得，非如来真如中独觉可得，非
dú jué xiàng dú jué guǒ zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú
独觉向独觉果中如来真如可得，非如来真如
zhōng dú jué xiàng dú jué guǒ kě dé fēi dú jué zhōng rú lái fǎ xìng kě
中独觉向独觉果可得；非独觉中如来法性可
dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng dú jué kě dé fēi dú jué xiàng dú jué guǒ
得，非如来法性中独觉可得，非独觉向独觉果
zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng dú jué xiàng dú jué
中如来法性可得，非如来法性中独觉向独觉

guǒ kě dé fēi dú jué zhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái
果可得；非独觉真如中如来真如可得，非如来
zhēn rú zhōng dú jué zhēn rú kě dé fēi dú jué xiàng dú jué guǒ zhēn rú
真如中独觉真如可得，非独觉向独觉果真如
zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng dú jué xiàng dú jué
中如来真如可得，非如来真如中独觉向独觉
guǒ zhēn rú kě dé fēi dú jué fǎ xìng zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi
果真如可得；非独觉法性中如来法性可得，非
rú lái fǎ xìng zhōng dú jué fǎ xìng kě dé fēi dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ
如来法性中独觉法性可得，非独觉向独觉果法
xìng zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng zhōng dú jué xiàng dú
性中如来法性可得，非如来法性中独觉向独
jué guǒ fǎ xìng kě dé
觉果法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí pú sà mó hē sà rú lái kě dé fēi lí
“僇尸迦，非离菩萨摩诃萨如来可得，非离
sān miǎo sān fó tuó rú lái kě dé fēi lí pú sà mó hē sà zhēn rú rú
三藐三佛陀如来可得；非离菩萨摩诃萨真如如
lái kě dé fēi lí sān miǎo sān fó tuó zhēn rú rú lái kě dé fēi lí pú
来可得，非离三藐三佛陀真如如来可得；非离菩
sà mó hē sà fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí sān miǎo sān fó tuó fǎ xìng
萨摩诃萨法性如来可得，非离三藐三佛陀法性
rú lái kě dé fēi lí pú sà mó hē sà rú lái zhēn rú kě dé fēi lí
如来可得；非离菩萨摩诃萨如来真如可得，非离
sān miǎo sān fó tuó rú lái zhēn rú kě dé fēi lí pú sà mó hē sà rú
三藐三佛陀如来真如可得；非离菩萨摩诃萨如
lái fǎ xìng kě dé fēi lí sān miǎo sān fó tuó rú lái fǎ xìng kě dé fēi
来法性可得，非离三藐三佛陀如来法性可得；非
lí pú sà mó hē sà zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí sān miǎo sān
离菩萨摩诃萨真如如来真如可得，非离三藐三
fó tuó zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí pú sà mó hē sà fǎ xìng
佛陀真如如来真如可得；非离菩萨摩诃萨法性
rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí sān miǎo sān fó tuó fǎ xìng rú lái fǎ xìng
如来法性可得，非离三藐三佛陀法性如来法性
kě dé
可得。

jiāo shī jiā fēi lí pú sà mó hē sà zhōng rú lái kě dé fēi rú
“僇尸迦，非菩萨摩诃萨中如来可得，非如

lái zhōng pú sà mó hē sà kě dé fēi sānmiǎosān fó tuózhōng rú lái
来 中 菩 萨 摩 诃 萨 可 得 ， 非 三 藐 三 佛 陀 中 如 来
kě dé fēi rú lái zhōng sānmiǎosān fó tuó kě dé fēi pú sà mó hē
可 得 ， 非 如 来 中 三 藐 三 佛 陀 可 得 ； 非 菩 萨 摩 诃
sà zhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi sānmiǎosān fó tuózhēn rú zhōng rú
萨 真 如 中 如 来 可 得 ， 非 三 藐 三 佛 陀 真 如 中 如
lái kě dé fēi pú sà mó hē sà fǎ xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái
来 可 得 ； 非 菩 萨 摩 诃 萨 法 性 中 如 来 可 得 ， 非 如 来
zhōng pú sà mó hē sà fǎ xìng kě dé fēi sānmiǎosān fó tuó fǎ xìng
中 菩 萨 摩 诃 萨 法 性 可 得 ， 非 三 藐 三 佛 陀 法 性
zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng sānmiǎosān fó tuó fǎ xìng kě dé
中 如 来 可 得 ， 非 如 来 中 三 藐 三 佛 陀 法 性 可 得 ；
fēi pú sà mó hē sà zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú
非 菩 萨 摩 诃 萨 中 如 来 真 如 可 得 ， 非 如 来 真 如
zhōng pú sà mó hē sà kě dé fēi sānmiǎosān fó tuózhōng rú lái zhēn
中 菩 萨 摩 诃 萨 可 得 ， 非 三 藐 三 佛 陀 中 如 来 真
rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng sānmiǎosān fó tuó kě dé fēi pú
如 可 得 ， 非 如 来 真 如 中 三 藐 三 佛 陀 可 得 ； 非 菩
sà mó hē sà zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng pú sà
萨 摩 诃 萨 中 如 来 法 性 可 得 ， 非 如 来 法 性 中 菩 萨
mó hē sà kě dé fēi sānmiǎosān fó tuózhōng rú lái fǎ xìng kě dé
摩 诃 萨 可 得 ， 非 三 藐 三 佛 陀 中 如 来 法 性 可 得 ，
fēi rú lái fǎ xìngzhōng sānmiǎosān fó tuó kě dé fēi pú sà mó hē sà
非 如 来 法 性 中 三 藐 三 佛 陀 可 得 ； 非 菩 萨 摩 诃 萨
zhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng pú sà mó
真 如 中 如 来 真 如 可 得 ， 非 如 来 真 如 中 菩 萨 摩
hē sà zhēn rú kě dé fēi sānmiǎosān fó tuózhēn rú zhōng rú lái zhēn
诃 萨 真 如 可 得 ， 非 三 藐 三 佛 陀 真 如 中 如 来 真
rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng sānmiǎosān fó tuózhēn rú kě dé
如 可 得 ， 非 如 来 真 如 中 三 藐 三 佛 陀 真 如 可 得 ；
fēi pú sà mó hē sà fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ
非 菩 萨 摩 诃 萨 法 性 中 如 来 法 性 可 得 ， 非 如 来 法
xìngzhōng pú sà mó hē sà fǎ xìng kě dé fēi sānmiǎosān fó tuó fǎ xìng
性 中 菩 萨 摩 诃 萨 法 性 可 得 ， 非 三 藐 三 佛 陀 法 性
zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng sānmiǎosān fó tuó
中 如 来 法 性 可 得 ， 非 如 来 法 性 中 三 藐 三 佛 陀
fǎ xìng kě dé
法 性 可 得 。

jiāo shī jiā fēi lí pú sà mó hē sà fǎ rú lái kě dé fēi
“**憍尸迦，非离菩萨摩诃萨法如来可得，非**
lí wú shàngzhèngděng pú tí rú lái kě dé fēi lí pú sà mó hē sà
离无上正等菩提如来可得；非离菩萨摩诃萨
fǎ zhēn rú rú lái kě dé fēi lí wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú rú
法真如如来可得，非离无上正等菩提真如如
lái kě dé fēi lí pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí
来可得；非离菩萨摩诃萨法法性如来可得，非离
wú shàngzhèngděng pú tí fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí pú sà mó hē sà
无上正等菩提法性如来可得；非离菩萨摩诃
sà fǎ rú lái zhēn rú kě dé fēi lí wú shàngzhèngděng pú tí rú lái
萨法如来真如可得，非离无上正等菩提如来
zhēn rú kě dé fēi lí pú sà mó hē sà fǎ rú lái fǎ xìng kě dé fēi
真如可得；非离菩萨摩诃萨法如来法性可得，非
lí wú shàngzhèngděng pú tí rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí pú sà mó
离无上正等菩提如来法性可得；非离菩萨摩
hē sà fǎ zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí wú shàngzhèngděng pú
诃萨法真如如来真如可得，非离无上正等菩
tí zhēn rú rú lái zhēn rú kě dé fēi lí pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng
提真如如来真如可得；非离菩萨摩诃萨法法性
rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí wú shàngzhèngděng pú tí fǎ xìng rú lái
如来法性可得，非离无上正等菩提法性如来
fǎ xìng kě dé
法性可得。

jiāo shī jiā fēi pú sà mó hē sà fǎ zhōng rú lái kě dé fēi
“**憍尸迦，非菩萨摩诃萨法中如来可得，非**
rú lái zhōng pú sà mó hē sà fǎ kě dé fēi wú shàngzhèngděng pú tí
如来中菩萨摩诃萨法可得，非无上正等菩提
zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng wú shàngzhèngděng pú tí kě dé
中如来可得，非如来中无上正等菩提可得；
fēi pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng
非菩萨摩诃萨法真如中如来可得，非如来中
pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú kě dé fēi wú shàngzhèngděng pú tí zhēn
菩萨摩诃萨法真如可得，非无上正等菩提真
rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng wú shàngzhèngděng pú tí zhēn
如中如来可得，非如来中无上正等菩提真
rú kě dé fēi pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng zhōng rú lái kě dé fēi rú
如可得；非菩萨摩诃萨法法性中如来可得，非如

lái zhōng pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng kě dé fēi wú shàngzhèngděng pú
来中 菩萨摩诃萨法性可得，非无上正等菩
tí fǎ xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng wú shàngzhèngděng pú
提法性中如来可得，非如来中无上正等菩
tí fǎ xìng kě dé fēi pú sà mó hē sà fǎ zhōng rú lái zhēn rú kě dé
提法性可得；非菩萨摩诃萨法中如来真如可得，
fēi rú lái zhēn rú zhōng pú sà mó hē sà fǎ kě dé fēi wú shàngzhèng
非如来真如中菩萨摩诃萨法可得，非无上正
děng pú tí zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng wú
等菩提中如来真如可得，非如来真如中无
shàngzhèngděng pú tí kě dé fēi pú sà mó hē sà fǎ zhōng rú lái fǎ
上正等菩提可得；非菩萨摩诃萨法中如来法
xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng pú sà mó hē sà fǎ kě dé fēi wú
性可得，非如来法性中菩萨摩诃萨法可得，非无
shàngzhèngděng pú tí zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìng
上正等菩提中如来法性可得，非如来法性
zhōng wú shàngzhèngděng pú tí kě dé fēi pú sà mó hē sà fǎ zhēn
中无上正等菩提可得；非菩萨摩诃萨法真
rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng pú sà mó hē
如中如来真如可得，非如来真如中菩萨摩诃
sà fǎ zhēn rú kě dé fēi wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú zhōng rú
萨法真如可得，非无上正等菩提真如中如
lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng wú shàngzhèngděng pú tí
来真如可得，非如来真如中无上正等菩提
zhēn rú kě dé fēi pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě
真如可得；非菩萨摩诃萨法法性中如来法性可
dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng kě dé fēi wú
得，非如来法性中菩萨摩诃萨法法性可得，非无
shàngzhèngděng pú tí fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ
上正等菩提法性中如来法性可得，非如来法
xìngzhōng wú shàngzhèngděng pú tí fǎ xìng kě dé
性中无上正等菩提法性可得。

jiāo shī jiā fēi lí shēngwénshèng rú lái kě dé fēi lí dú
“憍尸迦，非离声闻乘如来可得，非离独

jué shèng wú shàngshèng rú lái kě dé fēi lí shēngwénshèngzhēn rú
觉乘、无上乘如来可得；非离声闻乘真如
rú lái kě dé fēi lí dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú rú lái kě
如来可得，非离独觉乘、无上乘真如如来可

dé fēi lí shēngwénshèng fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí dú jué shèng
得；非离声闻乘法性如来可得，非离独觉乘、
wú shàngshèng fǎ xìng rú lái kě dé fēi lí shēngwénshèng rú lái zhēn
无上乘法性如来可得；非离声闻乘如来真
rú kě dé fēi lí dú jué shèng wú shàngshèng rú lái zhēn rú kě dé
如可得，非离独觉乘、无上乘如来真如可得；
fēi lí shēngwénshèng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí dú jué shèng wú
非离声闻乘如来法性可得，非离独觉乘、无
shàngshèng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí shēngwénshèngzhēn rú rú lái
上乘如来法性可得；非离声闻乘真如如来
zhēn rú kě dé fēi lí dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú rú lái zhēn
真如可得，非离独觉乘、无上乘真如如来真
rú kě dé fēi lí shēngwénshèng fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé fēi lí
如可得；非离声闻乘法性如来法性可得，非离
dú jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng rú lái fǎ xìng kě dé
独觉乘、无上乘法性如来法性可得。

jiāo shī jiā fēi shēngwénshèngzhōng rú lái kě dé fēi rú
“僇尸迦，非声闻乘中如来可得，非如
lái zhōngshēngwénshèng kě dé fēi dú jué shèng wú shàngshèngzhōng
来中声闻乘可得，非独觉乘、无上乘中
rú lái kě dé fēi rú lái zhōng dú jué shèng wú shàngshèng kě dé
如来可得，非如来中独觉乘、无上乘可得；
fēi shēngwénshèngzhēn rú zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōngshēng
非声闻乘真如中如来可得，非如来中声
wénshèngzhēn rú kě dé fēi dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú zhōng
闻乘真如可得，非独觉乘、无上乘真如中
rú lái kě dé fēi rú lái zhōng dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú kě
如来可得，非如来中独觉乘、无上乘真如可
dé fēi shēngwénshèng fǎ xìngzhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng
得；非声闻乘法性中如来可得，非如来中
shēngwénshèng fǎ xìng kě dé fēi dú jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng
声闻乘法性可得，非独觉乘、无上乘法性
zhōng rú lái kě dé fēi rú lái zhōng dú jué shèng wú shàngshèng fǎ
中如来可得，非如来中独觉乘、无上乘法
xìng kě dé fēi shēngwénshèngzhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái
性可得；非声闻乘中如来真如可得，非如来
zhēn rú zhōngshēngwénshèng kě dé fēi dú jué shèng wú shàngshèng
真如中声闻乘可得，非独觉乘、无上乘

zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōng dú jué shèng wú
中 如 来 真 如 可 得 ， 非 如 来 真 如 中 独 觉 乘 、 无
shàngshèng kě dé fēi shēngwénshèngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi
上 乘 可 得 ； 非 声 闻 乘 中 如 来 法 性 可 得 ， 非
rú lái fǎ xìngzhōngshēngwénshèng kě dé fēi dú jué shèng wú shàng
如 来 法 性 中 声 闻 乘 可 得 ， 非 独 觉 乘 、 无 上
shèngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng dú jué shèng
乘 中 如 来 法 性 可 得 ， 非 如 来 法 性 中 独 觉 乘 、
wú shàngshèng kě dé fēi shēngwénshèngzhēn rú zhōng rú lái zhēn rú
无 上 乘 可 得 ； 非 声 闻 乘 真 如 中 如 来 真 如
kě dé fēi rú lái zhēn rú zhōngshēngwénshèngzhēn rú kě dé fēi dú
可 得 ， 非 如 来 真 如 中 声 闻 乘 真 如 可 得 ， 非 独
jué shèng wú shàngshèngzhēn rú zhōng rú lái zhēn rú kě dé fēi rú
觉 乘 、 无 上 乘 真 如 中 如 来 真 如 可 得 ， 非 如
lái zhēn rú zhōng dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú kě dé fēi shēng
来 真 如 中 独 觉 乘 、 无 上 乘 真 如 可 得 ； 非 声
wénshèng fǎ xìngzhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng
闻 乘 法 性 中 如 来 法 性 可 得 ， 非 如 来 法 性 中
shēngwénshèng fǎ xìng kě dé fēi dú jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng
声 闻 乘 法 性 可 得 ， 非 独 觉 乘 、 无 上 乘 法 性
zhōng rú lái fǎ xìng kě dé fēi rú lái fǎ xìngzhōng dú jué shèng wú
中 如 来 法 性 可 得 ， 非 如 来 法 性 中 独 觉 乘 、 无
shàngshèng fǎ xìng kě dé
上 乘 法 性 可 得 。

大般若波罗蜜多经卷第九十一

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jǐǔ shí èr
大般若波罗蜜多经卷第九十二

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn qiú bō rě pǐn dì èr shí qī zhī sì
初分求般若品第二十七之四

jiāo shī jiā rú lái yú sè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú
“**憍尸迦，如来于色非相应非不相应，于**
shòu xiǎng xíng shí yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú sè
受、想、行、识亦非相应非不相应；如来于色
zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú shòu xiǎng xíng shí zhēn
真如非相应非不相应，于受、想、行、识真
rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú sè fǎ xìng fēi xiāng yìng
如亦非相应非不相应；如来于色法性非相应
fēi bù xiāng yìng yú shòu xiǎng xíng shí fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi
非不相应，于受、想、行、识法性亦非相应非
bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú sè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú
不相应；如来真如于色非相应非不相应，于
shòu xiǎng xíng shí yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn
受、想、行、识亦非相应非不相应；如来真
rú yú sè zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú shòu xiǎng xíng
如于色真如非相应非不相应，于受、想、行、
shí zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú sè fēi
识真如亦非相应非不相应；如来法性于色非
xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú shòu xiǎng xíng shí yì fēi xiāng yìng
相应非不相应，于受、想、行、识亦非相应
fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú sè fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
非不相应；如来法性于色法性非相应非不相
yìng yú shòu xiǎng xíng shí fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
应，于受、想、行、识法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí sè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“**憍尸迦，如来于离色非相应非不相应，**
yú lí shòu xiǎng xíng shí yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái
于离受、想、行、识亦非相应非不相应；如来

yú lí sè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shòu xiǎng
于离色真如非相应非不相应，于离受、想、
xíng shí zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí sè fǎ
行、识真如亦非相应非不相应；如来于离色法
xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shòu xiǎng xíng shí fǎ xìng
性非相应非不相应，于离受、想、行、识法性
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí sè fēi xiāngyìng
亦非相应非不相应；如来真如于离色非相应
fēi bù xiāngyìng yú lí shòu xiǎng xíng shí yì fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应，于离受、想、行、识亦非相应非不
xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí sè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
相应；如来真如于离色真如非相应非不相应，
yú lí shòu xiǎng xíng shí zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于离受、想、行、识真如亦非相应非不相应；
rú lái fǎ xìng yú lí sè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shòu xiǎng
如来法性于离色非相应非不相应，于离受、想、
xíng shí yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí sè fǎ
行、识亦非相应非不相应；如来法性于离色法
xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shòu xiǎng xíng shí fǎ xìng
性非相应非不相应，于离受、想、行、识法性
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú yǎnchù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僬尸迦，如来于眼处非相应非不相应，
yú ěr bí shé shēn yì chù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于耳、鼻、舌、身、意处亦非相应非不相应；
rú lái yú yǎnchùzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú ěr bí
如来于眼处真如非相应非不相应，于耳、鼻、
shé shēn yì chùzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
舌、身、意处真如亦非相应非不相应；如来于
yǎnchù fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú ěr bí shé shēn
眼处法性非相应非不相应，于耳、鼻、舌、身、
yì chù fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yǎnchù
意处法性亦非相应非不相应；如来真如于眼处
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú ěr bí shé shēn yì chù yì
非相应非不相应，于耳、鼻、舌、身、意处亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yǎnchùzhēn rú fēi xiāng
非相应非不相应；如来真如于眼处真如非相

yìng fēi bù xiāngyìng yú ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú yì
应非不相应，于耳、鼻、舌、身、意处真如亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yǎnchù fēi xiāngyìng fēi
非相应非不相应；如来法性于眼处非相应非
bù xiāngyìng yú ěr bí shé shēn yì chù yì fēi xiāngyìng fēi
不相应，于耳、鼻、舌、身、意处亦非相应非
bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yǎnchù fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
不相应；如来法性于眼处法性非相应非不相
yìng yú ěr bí shé shēn yì chù fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi
应，于耳、鼻、舌、身、意处法性亦非相应非
bù xiāngyìng
不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí yǎnchù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于离眼处非相应非不相应，**
yú lí ěr bí shé shēn yì chù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于离耳、鼻、舌、身、意处亦非相应非不相应；
rú lái yú lí yǎnchùzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí ěr
如来于离眼处真如非相应非不相应，于离耳、
bí shé shēn yì chùzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
鼻、舌、身、意处真如亦非相应非不相应；如
lái yú lí yǎnchù fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí ěr bí
来于离眼处法性非相应非不相应，于离耳、鼻、
shé shēn yì chù fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn
舌、身、意处法性亦非相应非不相应；如来真
rú yú lí yǎnchù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí ěr bí shé
如于离眼处非相应非不相应，于离耳、鼻、舌、
shēn yì chù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí yǎn
身、意处亦非相应非不相应；如来真如于离眼
chùzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí ěr bí shé shēn
处真如非相应非不相应，于离耳、鼻、舌、身、
yì chùzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yǎn
意处真如亦非相应非不相应；如来法性于离眼
chù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí ěr bí shé shēn yì
处非相应非不相应，于离耳、鼻、舌、身、意
chù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yǎnchù fǎ xìng
处亦非相应非不相应；如来法性于离眼处法性
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí ěr bí shé shēn yì chù
非相应非不相应，于离耳、鼻、舌、身、意处

fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú sè chù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于色处非相应非不相应，**
yú shēng xiāng wèi chù fǎ chù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于声、香、味、触、法处亦非相应非不相应；
rú lái yú sè chù zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú shēng xiāng
如来于色处真如非相应非不相应，于声、香、
wèi chù fǎ chù zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
味、触、法处真如亦非相应非不相应；如来于
sè chù fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú shēng xiāng wèi
色处法性非相应非不相应，于声、香、味、
chù fǎ chù fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú
触、法处法性亦非相应非不相应；如来真如于
sè chù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú shēng xiāng wèi chù
色处非相应非不相应，于声、香、味、触、
fǎ chù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú sè chù zhēn
法处亦非相应非不相应；如来真如于色处真
rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú shēng xiāng wèi chù fǎ
如非相应非不相应，于声、香、味、触、法
chù zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú sè chù fēi
处真如亦非相应非不相应；如来法性于色处非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú shēng xiāng wèi chù fǎ chù yì
相应非不相应，于声、香、味、触、法处亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú sè chù fǎ xìng fēi xiāng
非相应非不相应；如来法性于色处法性非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ xìng yì
应非不相应，于声、香、味、触、法处法性亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí sè chù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于离色处非相应非不相应，**
yú lí shēng xiāng wèi chù fǎ chù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
于离声、香、味、触、法处亦非相应非不相
yìng rú lái yú lí sè chù zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
应；如来于离色处真如非相应非不相应，于离
shēng xiāng wèi chù fǎ chù zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
声、香、味、触、法处真如亦非相应非不相

yìng rú lái yú lí sè chù fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí
应；如来于离色处法性非相应非不相应，于离
shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
声、香、味、触、法处法性亦非相应非不相
yìng rú lái zhēn rú yú lí sè chù fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí
应；如来真如于离色处非相应非不相应，于离
shēng xiāng wèi chù fǎ chù yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
声、香、味、触、法处亦非相应非不相应；
rú lái zhēn rú yú lí sè chù zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú
如来真如于离色处真如非相应非不相应，于
lí shēng xiāng wèi chù fǎ chù zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
离声、香、味、触、法处真如亦非相应非不相
yìng rú lái fǎ xìng yú lí sè chù fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí
应；如来法性于离色处非相应非不相应，于离
shēng xiāng wèi chù fǎ chù yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
声、香、味、触、法处亦非相应非不相应；
rú lái fǎ xìng yú lí sè chù fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí
如来法性于离色处法性非相应非不相应，于离
shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
声、香、味、触、法处法性亦非相应非不相
yìng
应。

jiāo shī jiā rú lái yú yǎn jiè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“憍尸迦，如来于眼界非相应非不相应，
yú sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì
于色界、眼识界及眼触、眼触为缘所生诸受亦
fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú yǎn jiè zhēn rú fēi xiāng yìng fēi
非相应非不相应；如来于眼界真如非相应非
bù xiāng yìng yú sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú
不相应，于色界乃至眼触为缘所生诸受真如
yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú yǎn jiè fǎ xìng fēi xiāng yìng
亦非相应非不相应；如来于眼界法性非相应
fēi bù xiāng yìng yú sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ
非不相应，于色界乃至眼触为缘所生诸受法
xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú yǎn jiè fēi xiāng
性亦非相应非不相应；如来真如于眼界非相
yìng fēi bù xiāng yìng yú sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
应非不相应，于色界乃至眼触为缘所生诸受

yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yǎn jiè zhēn rú fēi
亦非相应非不相应；如来真如于眼界真如非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sè jiè nǎi zhì yǎnchù wéiyuán suǒ shēng zhū
相应非不相应，于色界乃至眼触为缘所生诸
shòuzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yǎn jiè
受真如亦非相应非不相应；如来法性于眼界
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sè jiè nǎi zhì yǎnchù wéiyuán suǒ shēng
非相应非不相应，于色界乃至眼触为缘所生
zhūshòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yǎn jiè fǎ xìng
诸受亦非相应非不相应；如来法性于眼界法性
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sè jiè nǎi zhì yǎnchù wéiyuán suǒ shēng
非相应非不相应，于色界乃至眼触为缘所生
zhūshòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
诸受法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí yǎn jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僬尸迦，如来于离眼界非相应非不相应，
yú lí sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù yǎnchù wéiyuán suǒ shēng zhūshòu
于离色界、眼识界及眼触、眼触为缘所生诸受
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí yǎn jiè zhēn rú fēi xiāng
亦非相应非不相应；如来于离眼界真如非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú lí sè jiè nǎi zhì yǎnchù wéiyuán suǒ shēng zhū
应非不相应，于离色界乃至眼触为缘所生诸
shòuzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí yǎn jiè fǎ
受真如亦非相应非不相应；如来于离眼界法
xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sè jiè nǎi zhì yǎnchù wéiyuán
性非相应非不相应，于离色界乃至眼触为缘
suǒ shēng zhūshòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú
所生诸受法性亦非相应非不相应；如来真如
yú lí yǎn jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sè jiè nǎi zhì yǎnchù
于离眼界非相应非不相应，于离色界乃至眼触
wéiyuán suǒ shēng zhūshòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn
为缘所生诸受亦非相应非不相应；如来真
rú yú lí yǎn jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sè jiè nǎi
如于离眼界真如非相应非不相应，于离色界乃
zhì yǎnchù wéiyuán suǒ shēng zhūshòuzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
至眼触为缘所生诸受真如亦非相应非不相
yìng rú lái fǎ xìng yú lí yǎn jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
应；如来法性于离眼界非相应非不相应，于离

sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
色界乃至眼触为缘所生诸受亦非相应非不相
xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú lí yǎn jiè fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
相应；如来法性于离眼界法性非相应非不相
yìng yú lí sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì
应，于离色界乃至眼触为缘所生诸受法性亦
fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú ěr jiè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“**僬尸迦，如来于耳界非相应非不相应，**
yú shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
于声界、耳识界及耳触、耳触为缘所生诸受
yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú ěr jiè zhēn rú fēi xiāng yìng
亦非相应非不相应；如来于耳界真如非相应
fēi bù xiāng yìng yú shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
非不相应，于声界乃至耳触为缘所生诸受
zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú ěr jiè fǎ xìng fēi
真如亦非相应非不相应；如来于耳界法性非
xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng
相应非不相应，于声界乃至耳触为缘所生
zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú ěr
诸受法性亦非相应非不相应；如来真如于耳
jiè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ
界非相应非不相应，于声界乃至耳触为缘所
shēng zhū shòu yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú ěr jiè
生诸受亦非相应非不相应；如来真如于耳界
zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán
真如非相应非不相应，于声界乃至耳触为缘
suǒ shēng zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng
所生诸受真如亦非相应非不相应；如来法性
yú ěr jiè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi
于耳界非相应非不相应，于声界乃至耳触为
yuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú
缘所生诸受亦非相应非不相应；如来法性于
ěr jiè fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú shēng jiè nǎi zhì ěr chù
耳界法性非相应非不相应，于声界乃至耳触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
为缘所生诸受法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí ěr jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于离耳界非相应非不相应，**
yú lí shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū
于离声界、耳识界及耳触、耳触为缘所生诸
shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí ěr jiè zhēn rú fēi
受亦非相应非不相应；如来于离耳界真如非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ
相应非不相应，于离声界乃至耳触为缘所
shēng zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí ěr
生诸受真如亦非相应非不相应；如来于离耳
jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù
界法性非相应非不相应，于离声界乃至耳触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
为缘所生诸受法性亦非相应非不相应；如来
zhēn rú yú lí ěr jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shēng jiè nǎi
真如于离耳界非相应非不相应，于离声界乃
zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
至耳触为缘所生诸受亦非相应非不相应；如
lái zhēn rú yú lí ěr jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
来真如于离耳界真如非相应非不相应，于离
shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng
声界乃至耳触为缘所生诸受真如亦非相应
fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí ěr jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
非不相应；如来法性于离耳界非相应非不相
yìng yú lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāngyìng
应，于离声界乃至耳触为缘所生诸受亦非相
yìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí ěr jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi
应非不相应；如来法性于离耳界法性非相应非
bù xiāngyìng yú lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ
不相应，于离声界乃至耳触为缘所生诸受法
xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú bí jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于鼻界非相应非不相应，**
yú xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì
于香界、鼻识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú bí jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi
非相应非不相应；如来于鼻界真如非相应非

bù xiāngyìng yú xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn
不相应，于香界乃至鼻触为缘所生诸受真
rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú bí jiè fǎ xìng fēi xiāng
如亦非相应非不相应；如来于鼻界法性非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
应非不相应，于香界乃至鼻触为缘所生诸受
fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú bí jiè fēi
法性亦非相应非不相应；如来真如于鼻界非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū
相应非不相应，于香界乃至鼻触为缘所生诸
shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú bí jiè zhēn rú
受亦非相应非不相应；如来真如于鼻界真如
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng
非相应非不相应，于香界乃至鼻触为缘所生
zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú bí
诸受真如亦非相应非不相应；如来法性于鼻
jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ
界非相应非不相应，于香界乃至鼻触为缘所
shēng zhū shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú bí jiè
生诸受亦非相应非不相应；如来法性于鼻界
fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán
法性非相应非不相应，于香界乃至鼻触为缘
suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
所生诸受法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí bí jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦**，如来于离鼻界非相应非不相应，
yú lí xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
于离香界、鼻识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí bí jiè zhēn rú fēi xiāng
亦非相应非不相应；如来于离鼻界真如非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū
应非不相应，于离香界乃至鼻触为缘所生诸
shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí bí jiè fǎ
受真如亦非相应非不相应；如来于离鼻界法
xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán
性非相应非不相应，于离香界乃至鼻触为缘
suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú
所生诸受法性亦非相应非不相应；如来真如

yú lí bí jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí xiāng jiè nǎi zhì bí
于离鼻界非相应非不相应，于离香界乃至鼻
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
触为缘所生诸受亦非相应非不相应；如来
zhēn rú yú lí bí jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí xiāng
真如于离鼻界真如非相应非不相应，于离香
jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi
界乃至鼻触为缘所生诸受真如亦非相应非
bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí bí jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
不相应；如来法性于离鼻界非相应非不相应，
yú lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāngyìng
于离香界乃至鼻触为缘所生诸受亦非相应
fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí bí jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应；如来法性于离鼻界法性非相应非不
xiāngyìng yú lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng
相应，于离香界乃至鼻触为缘所生诸受法性
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú shé jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于舌界非相应非不相应，**

yú wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì
于味界、舌识界及舌触、舌触为缘所生诸受亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú shé jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi
非相应非不相应；如来于舌界真如非相应非
bù xiāngyìng yú wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú
不相应，于味界乃至舌触为缘所生诸受真如
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú shé jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng
亦非相应非不相应；如来于舌界法性非相应
fēi bù xiāngyìng yú wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ
非不相应，于味界乃至舌触为缘所生诸受法
xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú shé jiè fēi xiāng
性亦非相应非不相应；如来真如于舌界非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
应非不相应，于味界乃至舌触为缘所生诸受
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú shé jiè zhēn rú fēi
亦非相应非不相应；如来真如于舌界真如非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
相应非不相应，于味界乃至舌触为缘所生诸

shòuzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú shé jiè
受真如亦非相应非不相应；如来法性于舌界

fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuán suǒ shēng
非相应非不相应，于味界乃至舌触为缘所生

zhūshòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú shé jiè fǎ xìng
诸受亦非相应非不相应；如来法性于舌界法性

fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuán suǒ shēng
非相应非不相应，于味界乃至舌触为缘所生

zhūshòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
诸受法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí shé jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僬尸迦，如来于离舌界非相应非不相应，

yú lí wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù wéiyuán suǒ shēng zhūshòu
于离味界、舌识界及舌触、舌触为缘所生诸受

yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí shé jiè zhēn rú fēi xiāng
亦非相应非不相应；如来于离舌界真如非相

yìng fēi bù xiāngyìng yú lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuán suǒ shēng zhū
应非不相应，于离味界乃至舌触为缘所生诸

shòuzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí shé jiè fǎ
受真如亦非相应非不相应；如来于离舌界法

xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuán
性非相应非不相应，于离味界乃至舌触为缘

suǒ shēng zhūshòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú
所生诸受法性亦非相应非不相应；如来真如

yú lí shé jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí wèi jiè nǎi zhì shé chù
于离舌界非相应非不相应，于离味界乃至舌触

wéiyuán suǒ shēng zhūshòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn
为缘所生诸受亦非相应非不相应；如来真

rú yú lí shé jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí wèi jiè nǎi
如于离舌界真如非相应非不相应，于离味界乃

zhì shé chù wéiyuán suǒ shēng zhūshòuzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
至舌触为缘所生诸受真如亦非相应非不相

yìng rú lái fǎ xìng yú lí shé jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
应；如来法性于离舌界非相应非不相应，于离

wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuán suǒ shēng zhūshòu yì fēi xiāngyìng fēi bù
味界乃至舌触为缘所生诸受亦非相应非不

xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí shé jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应；如来法性于离舌界法性非相应非不相

yìng yú lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì
应，于离味界乃至舌触为缘所生诸受法性亦
fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú shēn jiè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“憍尸迦，如来于身界非相应非不相应，
yú chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
于触界、身识界及身触、身触为缘所生诸受
yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú shēn jiè zhēn rú fēi xiāng yìng
亦非相应非不相应；如来于身界真如非相应
fēi bù xiāng yìng yú chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn
非不相应，于触界乃至身触为缘所生诸受真
rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú shēn jiè fǎ xìng fēi xiāng
如亦非相应非不相应；如来于身界法性非相
yìng fēi bù xiāng yìng yú chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
应非不相应，于触界乃至身触为缘所生诸受
fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú shēn jiè fēi
法性亦非相应非不相应；如来真如于身界非
xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū
相应非不相应，于触界乃至身触为缘所生诸
shòu yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú shēn jiè zhēn rú
受亦非相应非不相应；如来真如于身界真如
fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng
非相应非不相应，于触界乃至身触为缘所生
zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú shēn
诸受真如亦非相应非不相应；如来法性于身
jiè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ
界非相应非不相应，于触界乃至身触为缘所
shēng zhū shòu yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú shēn jiè
生诸受亦非相应非不相应；如来法性于身界
fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán
法性非相应非不相应，于触界乃至身触为缘
suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
所生诸受法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí shēn jiè fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“憍尸迦，如来于离身界非相应非不相应，
yú lí chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū
于离触界、身识界及身触、身触为缘所生诸

shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí shēn jiè zhēn rú fēi
受亦非相应非不相应；如来于离身界真如非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuán suǒ shēng
相应非不相应，于离触界乃至身触为缘所生
zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí shēn jiè
诸受真如亦非相应非不相应；如来于离身界
fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí chù jiè nǎi zhì shēnchù wéi
法性非相应非不相应，于离触界乃至身触为
yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
缘所生诸受法性亦非相应非不相应；如来
zhēn rú yú lí shēn jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí chù jiè nǎi
真如于离身界非相应非不相应，于离触界乃
zhì shēnchù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
至身触为缘所生诸受亦非相应非不相应；
rú lái zhēn rú yú lí shēn jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
如来真如于离身界真如非相应非不相应，于
lí chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāng
离触界乃至身触为缘所生诸受真如亦非相
yìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí shēn jiè fēi xiāngyìng fēi bù
应非不相应；如来法性于离身界非相应非不
xiāngyìng yú lí chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi
相应，于离触界乃至身触为缘所生诸受亦非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí shēn jiè fǎ xìng fēi xiāng
相应非不相应；如来法性于离身界法性非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú lí chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuán suǒ shēng zhū
应非不相应，于离触界乃至身触为缘所生诸
shòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
受法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú yì jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僇尸迦，如来于意识界非相应非不相应，
yú fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu yì
于法界、意识界及意触、意触为缘所生诸受亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú yì jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi
非相应非不相应；如来于意识界真如非相应非
bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú
不相应，于法界乃至意触为缘所生诸受真如
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú yì jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng
亦非相应非不相应；如来于意识界法性非相应

fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ
非不相应，于法界乃至意触为缘所生诸受法
xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yì jiè fēi xiāng
性亦非相应非不相应；如来真如于意界非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
应非不相应，于法界乃至意触为缘所生诸受
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yì jiè zhēn rú fēi
亦非相应非不相应；如来真如于意界真如非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū
相应非不相应，于法界乃至意触为缘所生诸
shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yì jiè
受真如亦非相应非不相应；如来法性于意界
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng
非相应非不相应，于法界乃至意触为缘所生
zhū shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yì jiè fǎ xìng
诸受亦非相应非不相应；如来法性于意界法性
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng
非相应非不相应，于法界乃至意触为缘所生
zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
诸受法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí yì jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僇尸迦，如来于离意界非相应非不相应，

yú lí fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
于离法界、意识界及意触、意触为缘所生诸受
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí yì jiè zhēn rú fēi xiāng
亦非相应非不相应；如来于离意界真如非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū
应非不相应，于离法界乃至意触为缘所生诸
shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí yì jiè fǎ
受真如亦非相应非不相应；如来于离意界法
xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán
性非相应非不相应，于离法界乃至意触为缘
suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú
所生诸受法性亦非相应非不相应；如来真如
yú lí yì jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù
于离意界非相应非不相应，于离法界乃至意触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn
为缘所生诸受亦非相应非不相应；如来真

rú yú lí yì jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí fǎ jiè nǎi
如于离意界真如非相应非不相应，于离法界乃
zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
至意触为缘所生诸受真如亦非相应非不相
yìng rú lái fǎ xìng yú lí yì jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
应；如来法性于离意界非相应非不相应，于离
fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu yì fēi xiāngyìng fēi bù
法界乃至意触为缘所生诸受亦非相应非不
xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yì jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应；如来法性于离意界法性非相应非不相
yìng yú lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng yì
应，于离法界乃至意触为缘所生诸受法性亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú dì jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僬尸迦，如来于地界非相应非不相应，
yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于水、火、风、空、识界亦非相应非不相应；
rú lái yú dì jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú shuǐ huǒ
如来于地界真如非相应非不相应，于水、火、
fēng kōng shí jiè zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
风、空、识界真如亦非相应非不相应；如来于
dì jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú shuǐ huǒ fēng kōng
地界法性非相应非不相应，于水、火、风、空、
shí jiè fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú dì jiè
识界法性亦非相应非不相应；如来真如于地界
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè yì
非相应非不相应，于水、火、风、空、识界亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú dì jiè zhēn rú fēi xiāng
非相应非不相应；如来真如于地界真如非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú yì
应非不相应，于水、火、风、空、识界真如亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú dì jiè fēi xiāngyìng fēi
非相应非不相应；如来法性于地界非相应非
bù xiāngyìng yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè yì fēi xiāngyìng fēi
不相应，于水、火、风、空、识界亦非相应非
bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú dì jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
不相应；如来法性于地界法性非相应非不相

yìng yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi
应，于水、火、风、空、识界法性亦非相应非
bù xiāngyìng
不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí dì jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“憍尸迦，如来于离地界非相应非不相应，
yú lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于离水、火、风、空、识界亦非相应非不相应；
rú lái yú lí dì jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shuǐ
如来于离地界真如非相应非不相应，于离水、
huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
火、风、空、识界真如亦非相应非不相应；如
lái yú lí dì jiè fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shuǐ huǒ
来于离地界法性非相应非不相应，于离水、火、
fēng kōng shí jiè fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn
风、空、识界法性亦非相应非不相应；如来真
rú yú lí dì jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shuǐ huǒ fēng
如于离地界非相应非不相应，于离水、火、风、
kōng shí jiè yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí dì
空、识界亦非相应非不相应；如来真如于离地
jiè zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shuǐ huǒ fēng kōng
界真如非相应非不相应，于离水、火、风、空、
shí jiè zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí dì
识界真如亦非相应非不相应；如来法性于离地
jiè fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shuǐ huǒ fēng kōng shí
界非相应非不相应，于离水、火、风、空、识
jiè yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí dì jiè fǎ xìng
界亦非相应非不相应；如来法性于离地界法性
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè
非相应非不相应，于离水、火、风、空、识界
fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú kǔ shèng dì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“憍尸迦，如来于苦圣谛非相应非不相
yìng yú jí miè dào shèng dì yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
应，于集、灭、道圣谛亦非相应非不相应；如
lái yú kǔ shèng dì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jí miè
来于苦圣谛真如非相应非不相应，于集、灭、

dàoshèng dì zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú kǔ
道 圣 谛 真 如 亦 非 相 应 非 不 相 应； 如 来 于 苦
shèng dì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jí miè dàoshèng
圣 谛 法 性 非 相 应 非 不 相 应， 于 集、 灭、 道 圣
dì fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú kǔ shèng
谛 法 性 亦 非 相 应 非 不 相 应； 如 来 真 如 于 苦 圣
dì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jí miè dàoshèng dì yì fēi xiāng
谛 非 相 应 非 不 相 应， 于 集、 灭、 道 圣 谛 亦 非 相
yìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú kǔ shèng dì zhēn rú fēi xiāngyìng
应 非 不 相 应； 如 来 真 如 于 苦 圣 谛 真 如 非 相 应
fēi bù xiāngyìng yú jí miè dàoshèng dì zhēn rú yì fēi xiāngyìng
非 不 相 应， 于 集、 灭、 道 圣 谛 真 如 亦 非 相 应
fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú kǔ shèng dì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
非 不 相 应； 如 来 法 性 于 苦 圣 谛 非 相 应 非 不 相
yìng yú jí miè dàoshèng dì yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
应， 于 集、 灭、 道 圣 谛 亦 非 相 应 非 不 相 应； 如
lái fǎ xìng yú kǔ shèng dì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jí
来 法 性 于 苦 圣 谛 法 性 非 相 应 非 不 相 应， 于 集、
miè dàoshèng dì fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
灭、 道 圣 谛 法 性 亦 非 相 应 非 不 相 应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí kǔ shèng dì fēi xiāngyìng fēi bù
“ 僇 尸 迦， 如 来 于 离 苦 圣 谛 非 相 应 非 不
xiāngyìng yú lí jí miè dàoshèng dì yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相 应， 于 离 集、 灭、 道 圣 谛 亦 非 相 应 非 不 相
yìng rú lái yú lí kǔ shèng dì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
应； 如 来 于 离 苦 圣 谛 真 如 非 相 应 非 不 相 应，
rú lái yú lí jí miè dàoshèng dì zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù
如 来 于 离 集、 灭、 道 圣 谛 真 如 亦 非 相 应 非 不
xiāngyìng rú lái yú lí kǔ shèng dì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
相 应； 如 来 于 离 苦 圣 谛 法 性 非 相 应 非 不 相 应，
rú lái yú lí jí miè dàoshèng dì fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
如 来 于 离 集、 灭、 道 圣 谛 法 性 亦 非 相 应 非 不 相
yìng rú lái zhēn rú yú lí kǔ shèng dì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
应； 如 来 真 如 于 离 苦 圣 谛 非 相 应 非 不 相 应，
yú lí jí miè dàoshèng dì yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
于 离 集、 灭、 道 圣 谛 亦 非 相 应 非 不 相 应； 如 来
zhēn rú yú lí kǔ shèng dì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
真 如 于 离 苦 圣 谛 真 如 非 相 应 非 不 相 应， 于 离

jí miè dào shèng dì zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú
集、灭、道圣谛真如亦非相应非不相应；如
lái fǎ xìng yú lí kǔ shèng dì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí jí
来法性于离苦圣谛非相应非不相应，于离集、
miè dào shèng dì yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú lí
灭、道圣谛亦非相应非不相应；如来法性于离
kǔ shèng dì fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí jí miè dào
苦圣谛法性非相应非不相应，于离集、灭、道
shèng dì fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
圣谛法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú wú míng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“**僇尸迦，如来于无明非相应非不相应，**
rú lái yú xíng shí míng sè liù chù chù shòu ài qǔ
如来于行、识、名色、六处、触、受、爱、取、
yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
有、生、老死愁叹苦恼亦非相应非不相应；
rú lái yú wú míng zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú xíng nǎi zhì
如来于无明真如非相应非不相应，于行乃至
lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú
老死愁叹苦恼真如亦非相应非不相应；如
lái yú wú míng fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú xíng nǎi zhì lǎo sǐ
来于无明法性非相应非不相应，于行乃至老死
chóu tàn kǔ yōunǎo fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn
愁叹苦恼法性亦非相应非不相应；如来真
rú yú wú míng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu
如于无明非相应非不相应，于行乃至老死愁
tàn kǔ yōunǎo yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú wú
叹苦恼亦非相应非不相应；如来真如于无
míng zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn
明真如非相应非不相应，于行乃至老死愁叹
kǔ yōunǎo zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú
苦烦恼真如亦非相应非不相应；如来法性于
wú míng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ
无明非相应非不相应，于行乃至老死愁叹苦
yōunǎo yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú wú míng fǎ
烦恼亦非相应非不相应；如来法性于无明法
xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu
性非相应非不相应，于行乃至老死愁叹苦忧

nǎo fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
恼法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí wú míng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于离无明非相应非不相应，**

rú lái yú lí xíng shí míng sè liù chù chù shòu ài qǔ
如来于离行、识、名色、六处、触、受、爱、取、

yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
有、生、老死愁叹苦忧恼亦非相应非不相应；

rú lái yú lí wú míng zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
如来于离无明真如非相应非不相应，如来于

lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù
离行乃至老死愁叹苦忧恼真如亦非相应非不

xiāngyìng rú lái yú lí wú míng fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
相应；如来于离无明法性非相应非不相应，如

lai yú lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo fǎ xìng yì fēi xiāngyìng
来于离行乃至老死愁叹苦忧恼法性亦非相应

fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí wú míng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
非不相应；如来真如于离无明非相应非不相

yìng yú lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo yì fēi xiāngyìng fēi bù
应，于离行乃至老死愁叹苦忧恼亦非相应非不

xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí wú míng zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应；如来真如于离无明真如非相应非不相

yìng yú lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo zhēn rú yì fēi xiāng
应，于离行乃至老死愁叹苦忧恼真如亦非相

yìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí wú míng fēi xiāngyìng fēi bù
应非不相应；如来法性于离无明非相应非不

xiāngyìng yú lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo yì fēi xiāngyìng
相应，于离行乃至老死愁叹苦忧恼亦非相应

fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí wú míng fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应；如来法性于离无明法性非相应非不

xiāngyìng yú lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo fǎ xìng yì fēi
相应，于离行乃至老死愁叹苦忧恼法性亦非

xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú nèi kōng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于内空非相应非不相应，**

yú wàikōng nèi wàikōng kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒu
于外空、内外空、空空、大空、胜义空、有

wéikōng wú wéikōng bì jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn
为 空、无 为 空、毕 竟 空、无 际 空、散 空、无 变
yì kōng běnxìngkōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng
异 空、本 性 空、自 相 空、共 相 空、一 切 法 空、
bù kě dé kōng wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōng yì fēi
不 可 得 空、无 性 空、自 性 空、无 性 自 性 空 亦 非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú nèi kōng zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù
相 应 非 不 相 应；如 来 于 内 空 真 如 非 相 应 非 不
xiāngyìng yú wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng zhēn rú yì fēi xiāngyìng
相 应，于 外 空 乃 至 无 性 自 性 空 真 如 亦 非 相 应
fēi bù xiāngyìng rú lái yú nèi kōng fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
非 不 相 应；如 来 于 内 空 法 性 非 相 应 非 不 相 应，
yú wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
于 外 空 乃 至 无 性 自 性 空 法 性 亦 非 相 应 非 不 相
yìng rú lái zhēn rú yú nèi kōng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wài
应；如 来 真 如 于 内 空 非 相 应 非 不 相 应，于 外
kōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
空 乃 至 无 性 自 性 空 亦 非 相 应 非 不 相 应；如 来
zhēn rú yú nèi kōng zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wài kōng nǎi
真 如 于 内 空 真 如 非 相 应 非 不 相 应，于 外 空 乃
zhì wú xìng zì xìngkōng zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
至 无 性 自 性 空 真 如 亦 非 相 应 非 不 相 应；如 来
fǎ xìng yú nèi kōng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wài kōng nǎi zhì wú
法 性 于 内 空 非 相 应 非 不 相 应，于 外 空 乃 至 无
xìng zì xìngkōng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú nèi
性 自 性 空 亦 非 相 应 非 不 相 应；如 来 法 性 于 内
kōng fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wài kōng nǎi zhì wú xìng zì
空 法 性 非 相 应 非 不 相 应，于 外 空 乃 至 无 性 自
xìngkōng fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
性 空 法 性 亦 非 相 应 非 不 相 应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí nèi kōng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“ 僇 尸 迦，如 来 于 离 内 空 非 相 应 非 不 相 应，

yú lí wài kōng nèi wài kōng kōng kōng dà kōng shèng yì kōng
于 离 外 空、内 外 空、空 空、大 空、胜 义 空、
yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng wú jì kōng sànkōng wú
有 为 空、无 为 空、毕 竟 空、无 际 空、散 空、无
biàn yì kōng běnxìngkōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ
变 异 空、本 性 空、自 相 空、共 相 空、一 切 法

kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng
空、不可得空、无性空、自性空、无性自性空

yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú lí nèi kōng zhēn rú fēi xiāng
亦非相应非不相应；如来于离内空真如非相

yìng fēi bù xiāng yìng yú lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng zhēn rú
应非不相应，于离外空乃至无性自性空真如

yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú lí nèi kōng fǎ xìng fēi xiāng
亦非相应非不相应；如来于离内空法性非相

yìng fēi bù xiāng yìng yú lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng fǎ xìng yì
应非不相应，于离外空乃至无性自性空法性亦

fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú lí nèi kōng fēi xiāng yìng
非相应非不相应；如来真如于离内空非相应

fēi bù xiāng yìng yú lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng yì fēi xiāng
非不相应，于离外空乃至无性自性空亦非相

yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú lí nèi kōng zhēn rú fēi xiāng yìng
应非不相应；如来真如于离内空真如非相应

fēi bù xiāng yìng yú lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng zhēn rú yì
非不相应，于离外空乃至无性自性空真如亦

fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú lí nèi kōng fēi xiāng yìng
非相应非不相应；如来法性于离内空非相应

fēi bù xiāng yìng yú lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng yì fēi xiāng
非不相应，于离外空乃至无性自性空亦非相

yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú lí nèi kōng fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi
应非不相应；如来法性于离内空法性非相应非

bù xiāng yìng yú lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng fǎ xìng yì fēi xiāng
不相应，于离外空乃至无性自性空法性亦非

xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“僇尸迦，如来于真如非相应非不相应，

yú fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píng děng xìng
于法界、法性、不虚妄性、不变异性、平等性、

lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì
离生性、法定、法住、实际、虚空界、不思议

jiè yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú zhēn rú zhēn rú fēi xiāng
界亦非相应非不相应；如来于真如真如非相

yìng fēi bù xiāng yìng yú fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè zhēn rú yì fēi xiāng
应非不相应，于法界乃至不思议界真如亦非相

yìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú zhēn rú fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
应非不相应；如来于真如法性非相应非不相
yìng yú fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
应，于法界乃至不思議界法性亦非相应非不相
yìng rú lái zhēn rú yú zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè
应；如来真如于真如非相应非不相应，于法界
nǎi zhì bù sī yì jiè yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú
乃至不思議界亦非相应非不相应；如来真如于
zhēn rú zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì bù sī
真如真如非相应非不相应，于法界乃至不思
yì jiè zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú zhēn
议界真如亦非相应非不相应；如来法性于真
rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè yì fēi
如非相应非不相应，于法界乃至不思議界亦非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú zhēn rú fǎ xìng fēi xiāngyìng
相应非不相应；如来法性于真如法性非相应
fēi bù xiāngyìng yú fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fǎ xìng yì fēi xiāngyìng
非不相应，于法界乃至不思議界法性亦非相应
fēi bù xiāngyìng
非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦**，如来于离真如非相应非不相应，
yú lí fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng
于离法界、法性、不虚妄性、不变异性、平等
xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù
性、离生性、法定、法住、实际、虚空界、不
sī yì jiè yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí zhēn rú zhēn
思議界亦非相应非不相应；如来于离真如真
rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè zhēn
如非相应非不相应，于离法界乃至不思議界真
rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí zhēn rú fǎ xìng fēi
如亦非相应非不相应；如来于离真如法性非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fǎ xìng yì
相应非不相应，于离法界乃至不思議界法性亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí zhēn rú fēi xiāngyìng
非相应非不相应；如来真如于离真如非相应
fēi bù xiāngyìng yú lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè yì fēi xiāngyìng fēi
非不相应，于离法界乃至不思議界亦非相应非

bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí zhēn rú zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù
不相应；如来真如于离真如真如非相应非不
xiāngyìng yú lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi
相应，于离法界乃至不思議界真如亦非相应非
bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
不相应；如来法性于离真如非相应非不相应，
yú lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
于离法界乃至不思議界亦非相应非不相应；如
lái fǎ xìng yú lí zhēn rú fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí fǎ
来法性于离真如法性非相应非不相应，于离法
jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
界乃至不思議界法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú bù shī bō luó mì duō fēi xiāngyìng fēi
“**憍尸迦，如来于布施波罗蜜多非相应非**

bù xiāngyìng yú jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó
不相应，于净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗
mì duō yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú bù shī bō luó mì duō
蜜多亦非相应非不相应；如来于布施波罗蜜多
zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jìng jiè ān rěn jīng jìn
真如非相应非不相应，于净戒、安忍、精进、
jìng lù bō rě bō luó mì duō zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
静虑、般若波罗蜜多真如亦非相应非不相应；
rú lái yú bù shī bō luó mì duō fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
如来于布施波罗蜜多法性非相应非不相应，于
jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō fǎ xìng yì
净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多法性亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú bù shī bō luó mì duō
非相应非不相应；如来真如于布施波罗蜜多
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù
非相应非不相应，于净戒、安忍、精进、静虑、
bō rě bō luó mì duō yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú
般若波罗蜜多亦非相应非不相应；如来真如
yú bù shī bō luó mì duō zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jìng
于布施波罗蜜多真如非相应非不相应，于净
jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō zhēn rú yì fēi
戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多真如亦非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú bù shī bō luó mì duō fēi
相应非不相应；如来法性于布施波罗蜜多非

xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù
相应非不相应，于净戒、安忍、精进、静虑、
bō rě bō luó mì duō yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú
般若波罗蜜多亦非相应非不相应；如来法性于
bù shī bō luó mì duō fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú jìng jiè
布施波罗蜜多法性非相应非不相应，于净戒、
ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō fǎ xìng yì fēi xiāngyìng
安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多法性亦非相应
fēi bù xiāngyìng
非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí bù shī bō luó mì duō fēi xiāngyìng
“僇尸迦，如来于离布施波罗蜜多非相应

fēi bù xiāngyìng yú lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě
非不相应，于离净戒、安忍、精进、静虑、般若
bō luó mì duō yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí bù shī bō
波罗蜜多亦非相应非不相应；如来于离布施波
luó mì duō zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí jìng jiè ān rěn
罗蜜多真如非相应非不相应，于离净戒、安忍、
jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù
精进、静虑、般若波罗蜜多真如亦非相应非不
xiāngyìng rú lái yú lí bù shī bō luó mì duō fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù
相应；如来于离布施波罗蜜多法性非相应非不
xiāngyìng yú lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó
相应，于离净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗
mì duō fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí
蜜多法性亦非相应非不相应；如来真如于离
bù shī bō luó mì duō fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí jìng jiè ān
布施波罗蜜多非相应非不相应，于离净戒、安
rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
忍、精进、静虑、般若波罗蜜多亦非相应非不相
yìng rú lái zhēn rú yú lí bù shī bō luó mì duō zhēn rú fēi xiāngyìng fēi
应；如来真如于离布施波罗蜜多真如非相应非
bù xiāngyìng yú lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
不相应，于离净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duō zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú
罗蜜多真如亦非相应非不相应；如来法性于
lí bù shī bō luó mì duō fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí jìng jiè
离布施波罗蜜多非相应非不相应，于离净戒、

ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō yì fēi xiāngyìng fēi bù
安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多亦非相应非不
xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí bù shī bō luó mì duō fǎ xìng fēi xiāngyìng
相应；如来法性于离布施波罗蜜多法性非相应
fēi bù xiāngyìng yú lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě
非不相应，于离净戒、安忍、精进、静虑、般若
bō luó mì duō fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
波罗蜜多法性亦非相应非不相应。

大般若波罗蜜多经卷第九十二

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jǐu shí sān 大般若波罗蜜多经卷第九十三

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn qiú bō rě pǐn dì èr shí qī zhī wǔ 初分求般若品第二十七之五

jiāo shī jiā rú lái yú sì jìng lǜ fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
 “**憍尸迦，如来于四静虑非相应非不相应，**
 yú sì wú liàng sì wú sè dìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái
于四无量、四无色定亦非相应非不相应；如来
 yú sì jìng lǜ zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú sì wú liàng sì
于四静虑真如非相应非不相应，于四无量、四
 wú sè dìng zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú sì jìng
无色定真如亦非相应非不相应；如来于四静
 lǜ fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú sì wú liàng sì wú sè dìng
虑法性非相应非不相应，于四无量、四无色定
 fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú sì jìng lǜ fēi
法性亦非相应非不相应；如来真如于四静虑非
 xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú sì wú liàng sì wú sè dìng yì fēi xiāng yìng
相应非不相应，于四无量、四无色定亦非相应
 fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú sì jìng lǜ zhēn rú fēi xiāng yìng fēi
非不相应；如来真如于四静虑真如非相应非
 bù xiāng yìng yú sì wú liàng sì wú sè dìng zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi
不相应，于四无量、四无色定真如亦非相应非
 bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú sì jìng lǜ fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
不相应；如来法性于四静虑非相应非不相应，
 yú sì wú liàng sì wú sè dìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái
于四无量、四无色定亦非相应非不相应；如来
 fǎ xìng yú sì jìng lǜ fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú sì wú liàng
法性于四静虑法性非相应非不相应，于四无量、
 sì wú sè dìng fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
四无色定法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí sì jìng lǜ fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
 “**憍尸迦，如来于离四静虑非相应非不相**

yìng yú lí sì wú liàng sì wú sè dìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
应，于离四无量、四无色定亦非相应非不相应；
rú lái yú lí sì jìng lǜ zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí sì
如来于离四静虑真如非相应非不相应，于离四
wú liàng sì wú sè dìng zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái
无量、四无色定真如亦非相应非不相应；如来
yú lí sì jìng lǜ fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí sì wú liàng
于离四静虑法性非相应非不相应，于离四无量、
sì wú sè dìng fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú
四无色定法性亦非相应非不相应；如来真如
yú lí sì jìng lǜ fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí sì wú liàng sì
于离四静虑非相应非不相应，于离四无量、四
wú sè dìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú lí sì
无色定亦非相应非不相应；如来真如于离四
jìng lǜ zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí sì wú liàng sì wú
静虑真如非相应非不相应，于离四无量、四无
sè dìng zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú lí
色定真如亦非相应非不相应；如来法性于离
sì jìng lǜ fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí sì wú liàng sì wú sè
四静虑非相应非不相应，于离四无量、四无色
dìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú lí sì jìng lǜ fǎ
定亦非相应非不相应；如来法性于离四静虑法
xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú lí sì wú liàng sì wú sè dìng fǎ
性非相应非不相应，于离四无量、四无色定法
xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú bā jiě tuō fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“僬尸迦，如来于八解脱非相应非不相应，
yú bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù yì fēi xiāng yìng fēi bù
于八胜处、九次第定、十遍处亦非相应非不
xiāng yìng rú lái yú bā jiě tuō zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú
相应；如来于八解脱真如非相应非不相应，于
bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù
八胜处、九次第定、十遍处真如亦非相应非不
xiāng yìng rú lái yú bā jiě tuō fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú
相应；如来于八解脱法性非相应非不相应，于
bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù
八胜处、九次第定、十遍处法性亦非相应非不

xiāngyìng rú lái zhēn rú yú bā jiě tuō fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
相应；如来真如于八解脱非相应非不相应，于
bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
八胜处、九次第定、十遍处亦非相应非不相
yìng rú lái zhēn rú yú bā jiě tuō zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
应；如来真如于八解脱真如非相应非不相应，
yú bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi
于八胜处、九次第定、十遍处真如亦非相应非
bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú bā jiě tuō fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
不相应；如来法性于八解脱非相应非不相应，
yú bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù yì fēi xiāngyìng fēi bù
于八胜处、九次第定、十遍处亦非相应非不
xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú bā jiě tuō fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应；如来法性于八解脱法性非相应非不相
yìng yú bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng yì fēi xiāng
应，于八胜处、九次第定、十遍处法性亦非相
yìng fēi bù xiāngyìng
应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí bā jiě tuō fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
“**僬尸迦，如来于离八解脱非相应非不相**
yìng yú lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù yì fēi xiāngyìng
应，于离八胜处、九次第定、十遍处亦非相应
fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí bā jiě tuō zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应；如来于离八解脱真如非相应非不
xiāngyìng yú lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù zhēn rú yì
相应，于离八胜处、九次第定、十遍处真如亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí bā jiě tuō fǎ xìng fēi xiāng
非相应非不相应；如来于离八解脱法性非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù
应非不相应，于离八胜处、九次第定、十遍处
fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí bā jiě tuō
法性亦非相应非不相应；如来真如于离八解脱
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí
非相应非不相应，于离八胜处、九次第定、十
biànchù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí bā jiě
遍处亦非相应非不相应；如来真如于离八解
tuō zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí bā shèngchù jiǔ cì dì
脱真如非相应非不相应，于离八胜处、九次第

dìng shí biànchùzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng
定、十遍处真如亦非相应非不相应；如来法性

yú lí bā jiě tuō fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí bā shèngchù jiǔ
于离八解脱非相应非不相应，于离八胜处、九

cì dì dìng shí biànchù yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng
次第定、十遍处亦非相应非不相应；如来法性

yú lí bā jiě tuō fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí bā shèng
于离八解脱法性非相应非不相应，于离八胜

chù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
处、九次第定、十遍处法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú sì niànzhù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僇尸迦，如来于四念住非相应非不相应，

yú sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děngjué zhī
于四正断、四神足、五根、五力、七等觉支、

bā shèngdào zhī yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú sì niànzhù
八圣道支亦非相应非不相应；如来于四念住

zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèng
真如非相应非不相应，于四正断乃至八圣

dào zhī zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú sì niànzhù
道支真如亦非相应非不相应；如来于四念住

fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèng
法性非相应非不相应，于四正断乃至八圣

dào zhī fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú sì
道支法性亦非相应非不相应；如来真如于四

niànzhù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèng
念住非相应非不相应，于四正断乃至八圣

dào zhī yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú sì niànzhù
道支亦非相应非不相应；如来真如于四念住

zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèng
真如非相应非不相应，于四正断乃至八圣

dào zhī zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú sì
道支真如亦非相应非不相应；如来法性于四

niànzhù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèng
念住非相应非不相应，于四正断乃至八圣

dào zhī yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú sì niànzhù fǎ
道支亦非相应非不相应；如来法性于四念住法

xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào
性非相应非不相应，于四正断乃至八圣道

zhī fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
支法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí sì niànzhù fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
“**憍尸迦，如来于离四念住非相应非不相**
yìng yú lí sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děng
应，于离四正断、四神足、五根、五力、七等
jué zhī bā shèngdào zhī yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí
觉支、八圣道支亦非相应非不相应；如来于离
sì niànzhù zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sì zhèngduàn
四念住真如非相应非不相应，于离四正断
nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
乃至八圣道支真如亦非相应非不相应；如来
yú lí sì niànzhù fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sì zhèng
于离四念住法性非相应非不相应，于离四正
duàn nǎi zhì bā shèngdào zhī fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
断乃至八圣道支法性亦非相应非不相应；如
lái zhēn rú yú lí sì niànzhù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sì
来真如于离四念住非相应非不相应，于离四
zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
正断乃至八圣道支亦非相应非不相应；如
lái zhēn rú yú lí sì niànzhù zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
来真如于离四念住真如非相应非不相应，于
lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù
离四正断乃至八圣道支真如亦非相应非不
xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí sì niànzhù fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
相应；如来法性于离四念住非相应非不相应，
yú lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
于离四正断乃至八圣道支亦非相应非不相
yìng rú lái fǎ xìng yú lí sì niànzhù fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
应；如来法性于离四念住法性非相应非不相应，
yú lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi
于离四正断乃至八圣道支法性亦非相应非
bù xiāngyìng
不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú kōng jiě tuō mén fēi xiāngyìng fēi bù
“**憍尸迦，如来于空解脱门非相应非不**
xiāngyìng yú wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应，于无相、无愿解脱门亦非相应非不相

yìng rú lái yú kōng jiě tuō mén zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú
应；如来于空解脱门真如非相应非不相应，于
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
无相、无愿解脱门真如亦非相应非不相应；
rú lái yú kōng jiě tuō mén fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú wú
如来于空解脱门法性非相应非不相应，于无
xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú
相、无愿解脱门法性亦非相应非不相应；如
lái zhēn rú yú kōng jiě tuō mén fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú wú xiàng
来真如于空解脱门非相应非不相应，于无相、
wú yuàn jiě tuō mén yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú
无愿解脱门亦非相应非不相应；如来真如于
kōng jiě tuō mén zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú wú xiàng wú
空解脱门真如非相应非不相应，于无相、无
yuàn jiě tuō mén zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng
愿解脱门真如亦非相应非不相应；如来法性
yú kōng jiě tuō mén fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú wú xiàng wú yuàn
于空解脱门非相应非不相应，于无相、无愿
jiě tuō mén yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú kōng jiě
解脱门亦非相应非不相应；如来法性于空解
tuō mén fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú wú xiàng wú yuàn jiě
脱门法性非相应非不相应，于无相、无愿解
tuō mén fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
脱门法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí kōng jiě tuō mén fēi xiāng yìng fēi bù
“僬尸迦，如来于离空解脱门非相应非不
xiāng yìng yú lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén yì fēi xiāng yìng fēi bù
相应，于离无相、无愿解脱门亦非相应非不
xiāng yìng rú lái yú lí kōng jiě tuō mén zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
相应；如来于离空解脱门真如非相应非不相
yìng yú lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù
应，于离无相、无愿解脱门真如亦非相应非不
xiāng yìng rú lái yú lí kōng jiě tuō mén fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
相应；如来于离空解脱门法性非相应非不相
yìng yú lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù
应，于离无相、无愿解脱门法性亦非相应非不
xiāng yìng rú lái zhēn rú yú lí kōng jiě tuō mén fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
相应；如来真如于离空解脱门非相应非不相

yìng yú lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
应，于离无相、无愿解脱门亦非相应非不相
yìng rú lái zhēn rú yú lí kōng jiě tuō mén zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù
应；如来真如于离空解脱门真如非相应非不
xiāng yìng yú lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú yì fēi xiāng yìng
相应，于离无相、无愿解脱门真如亦非相应
fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú lí kōng jiě tuō mén fēi xiāng yìng fēi
非不相应；如来法性于离空解脱门非相应非
bù xiāng yìng yú lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén yì fēi xiāng yìng fēi
不相应，于离无相、无愿解脱门亦非相应非
bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú lí kōng jiě tuō mén fǎ xìng fēi xiāng yìng
不相应；如来法性于离空解脱门法性非相应
fēi bù xiāng yìng yú lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng yì fēi
非不相应，于离无相、无愿解脱门法性亦非
xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú wǔ yǎn fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
“僇尸迦，如来于五眼非相应非不相应，
yú liù shéntōng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái yú wǔ yǎn zhēn
于六神通亦非相应非不相应；如来于五眼真
rú fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú liù shéntōng zhēn rú yì fēi xiāng yìng
如非相应非不相应，于六神通真如亦非相应
fēi bù xiāng yìng rú lái yú wǔ yǎn fǎ xìng fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
非不相应；如来于五眼法性非相应非不相应，
yú liù shéntōng fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú
于六神通法性亦非相应非不相应；如来真如
yú wǔ yǎn fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú liù shéntōng yì fēi xiāng yìng
于五眼非相应非不相应，于六神通亦非相应
fēi bù xiāng yìng rú lái zhēn rú yú wǔ yǎn zhēn rú fēi xiāng yìng fēi bù
非不相应；如来真如于五眼真如非相应非不
xiāng yìng yú liù shéntōng zhēn rú yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú
相应，于六神通真如亦非相应非不相应；如
lái fǎ xìng yú wǔ yǎn fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng yú liù shéntōng yì
来法性于五眼非相应非不相应，于六神通亦
fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái fǎ xìng yú wǔ yǎn fǎ xìng fēi xiāng
非相应非不相应；如来法性于五眼法性非相
yìng fēi bù xiāng yìng yú liù shéntōng fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng
应非不相应，于六神通法性亦非相应非不相

yìng
应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí wǔ yǎn fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于离五眼非相应非不相应，**
yú lí liù shéntōng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí wǔ
于离六神通亦非相应非不相应；如来于离五
yǎnzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí liù shéntōngzhēn rú yì
眼真如非相应非不相应，于离六神通真如亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí wǔ yǎn fǎ xìng fēi xiāngyìng
非相应非不相应；如来于离五眼法性非相应
fēi bù xiāngyìng yú lí liù shéntōng fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
非不相应，于离六神通法性亦非相应非不相
yìng rú lái zhēn rú yú lí wǔ yǎn fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
应；如来真如于离五眼非相应非不相应，于离
liù shéntōng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí wǔ
六神通亦非相应非不相应；如来真如于离五
yǎnzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí liù shéntōngzhēn rú yì
眼真如非相应非不相应，于离六神通真如亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí wǔ yǎn fēi xiāngyìng
非相应非不相应；如来法性于离五眼非相应
fēi bù xiāngyìng yú lí liù shéntōng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
非不相应，于离六神通亦非相应非不相应；
rú lái fǎ xìng yú lí wǔ yǎn fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
如来法性于离五眼法性非相应非不相应，于离
liù shéntōng fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
六神通法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú fó shí lì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于佛十力非相应非不相应，**
yú sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà
于四无所畏、四无碍解、大慈、大悲、大喜、大
shě shí bā fó bú gòng fǎ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
舍、十八佛不共法亦非相应非不相应；如来于
fó shí lì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì wú suǒ wèi nǎi zhì
佛十力真如非相应非不相应，于四无所畏乃至
shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
十八佛不共法真如亦非相应非不相应；如来
yú fó shí lì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì wú suǒ wèi nǎi
于佛十力法性非相应非不相应，于四无所畏乃

zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
至十八佛不共法法性亦非相应非不相应；如来

zhēn rú yú fó shí lì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì wú suǒ wèi nǎi
真如于佛十力非相应非不相应，于四无所畏乃

zhì shí bā fó bú gòng fǎ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn
至十八佛不共法亦非相应非不相应；如来真

rú yú fó shí lì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì wú suǒ wèi
如于佛十力真如非相应非不相应，于四无所畏

nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
乃至十八佛不共法真如亦非相应非不相应；

rú lái fǎ xìng yú fó shí lì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì wú suǒ
如来法性于佛十力非相应非不相应，于四无所

wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
畏乃至十八佛不共法亦非相应非不相应；如来

fǎ xìng yú fó shí lì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sì wú suǒ
法性于佛十力法性非相应非不相应，于四无所

wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
畏乃至十八佛不共法法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí fó shí lì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
“僬尸迦，如来于离佛十力非相应非不相

yìng yú lí sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà
应，于离四无所畏、四无碍解、大慈、大悲、大

xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
喜、大舍、十八佛不共法亦非相应非不相应；

rú lái yú lí fó shí lì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sì
如来于离佛十力真如非相应非不相应，于离四

wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù
无所畏乃至十八佛不共法真如亦非相应非不

xiāngyìng rú lái yú lí fó shí lì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
相应；如来于离佛十力法性非相应非不相应，

yú lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng yì fēi xiāng
于离四无所畏乃至十八佛不共法法性亦非相

yìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí fó shí lì fēi xiāngyìng fēi bù
应非不相应；如来真如于离佛十力非相应非不

xiāngyìng yú lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ yì fēi xiāng
相应，于离四无所畏乃至十八佛不共法亦非相

yìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí fó shí lì zhēn rú fēi xiāng
应非不相应；如来真如于离佛十力真如非相

yìng fēi bù xiāngyìng yú lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ
应非不相应，于离四无所畏乃至十八佛不共法
zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí fó shí lì
真如亦非相应非不相应；如来法性于离佛十力
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú
非相应非不相应，于离四无所畏乃至十八佛不
gòng fǎ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí fó shí lì
共法亦非相应非不相应；如来法性于离佛十力
fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā
法性非相应非不相应，于离四无所畏乃至十八
fó bú gòng fǎ fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
佛不共法法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú wú wàng shī fǎ fēi xiāngyìng fēi bù
“僬尸迦，如来于无忘失法非相应非不

xiāngyìng yú héngzhù shěxìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
相应，于恒住舍性亦非相应非不相应；如来于
wú wàng shī fǎ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú héngzhù shěxìng
无忘失法真如非相应非不相应，于恒住舍性
zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú wú wàng shī fǎ fǎ
真如亦非相应非不相应；如来于无忘失法法
xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú héngzhù shěxìng fǎ xìng yì fēi xiāng
性非相应非不相应，于恒住舍性法性亦非相
yìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú wú wàng shī fǎ fēi xiāngyìng fēi
应非不相应；如来真如于无忘失法非相应非
bù xiāngyìng yú héngzhù shěxìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
不相应，于恒住舍性亦非相应非不相应；如来
zhēn rú yú wú wàng shī fǎ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú héng
真如于无忘失法真如非相应非不相应，于恒
zhù shěxìngzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú wú
住舍性真如亦非相应非不相应；如来法性于无
wàng shī fǎ fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú héngzhù shěxìng yì fēi xiāng
忘失法非相应非不相应，于恒住舍性亦非相
yìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú wú wàng shī fǎ fǎ xìng fēi xiāng
应非不相应；如来法性于无忘失法法性非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú héngzhù shěxìng fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù
应非不相应，于恒住舍性法性亦非相应非不
xiāngyìng
相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí wú wàng shī fǎ fēi xiāngyìng fēi bù
“**憍尸迦，如来于离无忘失法非相应非不**

xiāngyìng yú lí héngzhù shěxìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
相应，于离恒住舍性亦非相应非不相应；如来

yú lí wú wàng shī fǎ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí héng
于离无忘失法真如非相应非不相应，于离恒

zhù shěxìngzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí wú
住舍性真如亦非相应非不相应；如来于离无

wàng shī fǎ fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí héngzhù shěxìng
忘失法法性非相应非不相应，于离恒住舍性

fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí wú wàng
法性亦非相应非不相应；如来真如于离无忘

shī fǎ fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí héngzhù shěxìng yì fēi xiāng
失法非相应非不相应，于离恒住舍性亦非相

yìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí wú wàng shī fǎ zhēn rú fēi
应非不相应；如来真如于离无忘失法真如非

xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí héngzhù shěxìngzhēn rú yì fēi xiāngyìng
相应非不相应，于离恒住舍性真如亦非相应

fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí wú wàng shī fǎ fēi xiāngyìng fēi
非不相应；如来法性于离无忘失法非相应非

bù xiāngyìng yú lí héngzhù shěxìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
不相应，于离恒住舍性亦非相应非不相应；如

lái fǎ xìng yú lí wú wàng shī fǎ fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
来法性于离无忘失法法性非相应非不相应，

yú lí héngzhù shěxìng fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于离恒住舍性法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú yī qiè zhì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于一切智非相应非不相应，**

yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
于道相智、一切相智亦非相应非不相应；如

lái yú yī qiè zhì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dào xiàng zhì
来于一切智真如非相应非不相应，于道相智、

yī qiè xiàng zhì zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú yī
一切相智真如亦非相应非不相应；如来于一

qiè zhì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dào xiàng zhì yī qiè
切智法性非相应非不相应，于道相智、一切

xiàng zhì fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yī
相智法性亦非相应非不相应；如来真如于一

qiè zhì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì
切智非相应非不相应，于道相智、一切相智
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yī qiè zhì zhēn rú
亦非相应非不相应；如来真如于一切智真如
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú
非相应非不相应，于道相智、一切相智真如
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yī qiè zhì fēi xiāng
亦非相应非不相应；如来法性于一切智非相
yìng fēi bù xiāngyìng yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì yì fēi xiāngyìng
应非不相应，于道相智、一切相智亦非相应
fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yī qiè zhì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应；如来法性于一切智法性非相应非不
xiāngyìng yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi
相应，于道相智、一切相智法性亦非相应非
bù xiāngyìng
不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí yī qiè zhì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
“僇尸迦，如来于离一切智非相应非不相
yìng yú lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
应，于离道相智、一切相智亦非相应非不相
yìng rú lái yú lí yī qiè zhì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
应；如来于离一切智真如非相应非不相应，于
lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
离道相智、一切相智真如亦非相应非不相应；
rú lái yú lí yī qiè zhì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dào
如来于离一切智法性非相应非不相应，于离道
xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
相智、一切相智法性亦非相应非不相应；如来
zhēn rú yú lí yī qiè zhì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dào xiàng
真如于离一切智非相应非不相应，于离道相
zhì yī qiè xiàng zhì yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú
智、一切相智亦非相应非不相应；如来真如于
lí yī qiè zhì zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dào xiàng zhì
离一切智真如非相应非不相应，于离道相智、
yī qiè xiàng zhì zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng
一切相智真如亦非相应非不相应；如来法性
yú lí yī qiè zhì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dào xiàng zhì yī
于离一切智非相应非不相应，于离道相智、一

qiè xiàng zhì yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yī
切相智亦非相应非不相应；如来法性于离一
qiè zhì fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dào xiàng zhì yī qiè
切智法性非相应非不相应，于离道相智、一切
xiàng zhì fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
相智法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú yī qiè tuó luó ní mén fēi xiāngyìng fēi
“憍尸迦，如来于一切陀罗尼门非相应非

bù xiāngyìng yú yī qiè sān mó dì mén yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
不相应，于一切三摩地门亦非相应非不相应；
rú lái yú yī qiè tuó luó ní mén zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
如来于一切陀罗尼门真如非相应非不相应，
yú yī qiè sān mó dì mén zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
于一切三摩地门真如亦非相应非不相应；如
lái yú yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī
来于一切陀罗尼门法性非相应非不相应，于一
qiè sān mó dì mén fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn
切三摩地门法性亦非相应非不相应；如来真
rú yú yī qiè tuó luó ní mén fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī qiè sān
如于一切陀罗尼门非相应非不相应，于一切三
mó dì mén yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yī qiè
摩地门亦非相应非不相应；如来真如于一切
tuó luó ní mén zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī qiè sān mó
陀罗尼门真如非相应非不相应，于一切三摩
dì mén zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yī
地门真如亦非相应非不相应；如来法性于一
qiè tuó luó ní mén fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī qiè sān mó dì
切陀罗尼门非相应非不相应，于一切三摩地
mén yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yī qiè tuó luó ní
门亦非相应非不相应；如来法性于一切陀罗尼
mén fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī qiè sān mó dì mén fǎ
门法性非相应非不相应，于一切三摩地门法
xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí yī qiè tuó luó ní mén fēi xiāngyìng
“憍尸迦，如来于离一切陀罗尼门非相应

fēi bù xiāngyìng yú lí yī qiè sān mó dì mén yì fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应，于离一切三摩地门亦非相应非不

xiāngyìng rú lái yú lí yī qiè tuó luó ní mén zhēn rú fēi xiāngyìng fēi
相应；如来于离一切陀罗尼门真如非相应非
bù xiāngyìng yú lí yī qiè sān mó dì mén zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi
不相应，于离一切三摩地门真如亦非相应非
bù xiāngyìng rú lái yú lí yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi
不相应；如来于离一切陀罗尼门法性非相应非
bù xiāngyìng yú lí yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù
不相应，于离一切三摩地门法性亦非相应非不
xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí yī qiè tuó luó ní mén fēi xiāngyìng fēi
相应；如来真如于离一切陀罗尼门非相应非
bù xiāngyìng yú lí yī qiè sān mó dì mén yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
不相应，于离一切三摩地门亦非相应非不相
yìng rú lái zhēn rú yú lí yī qiè tuó luó ní mén zhēn rú fēi xiāngyìng
应；如来真如于离一切陀罗尼门真如非相应
fēi bù xiāngyìng yú lí yī qiè sān mó dì mén zhēn rú yì fēi xiāngyìng
非不相应，于离一切三摩地门真如亦非相应
fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yī qiè tuó luó ní mén fēi xiāngyìng
非不相应；如来法性于离一切陀罗尼门非相应
fēi bù xiāngyìng yú lí yī qiè sān mó dì mén yì fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应，于离一切三摩地门亦非相应非不
xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng fēi xiāngyìng
相应；如来法性于离一切陀罗尼门法性非相应
fēi bù xiāngyìng yú lí yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi
非不相应，于离一切三摩地门法性亦非相应非
bù xiāngyìng
不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú yù liú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僇尸迦，如来于预流非相应非不相应，
yú yī lái bù huán ā luó hàn yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
于一来、不还、阿罗汉亦非相应非不相应；如
lái yú yù liú zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī lái bù huán
来于预流真如非相应非不相应，于一来、不还、
ā luó hàn zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú yù liú fǎ
阿罗汉真如亦非相应非不相应；如来于预流法
xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī lái bù huán ā luó hàn fǎ
性非相应非不相应，于一来、不还、阿罗汉法
xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yù liú fēi xiāng
性亦非相应非不相应；如来真如于预流非相

yìng fēi bù xiāngyìng yú yī lái bù huán ā luó hàn yì fēi xiāngyìng
应非不相应，于一来、不还、阿罗汉亦非相应
fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yù liú zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应；如来真如于预流真如非相应非不
xiāngyìng yú yī lái bù huán ā luó hàn zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi
相应，于一来、不还、阿罗汉真如亦非相应非
bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yù liú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
不相应；如来法性于预流非相应非不相应，于
yī lái bù huán ā luó hàn yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
一来、不还、阿罗汉亦非相应非不相应；如来
fǎ xìng yú yù liú fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī lái bù
法性于预流法性非相应非不相应，于一来、不
huán ā luó hàn fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
还、阿罗汉法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí yù liú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
“僬尸迦，如来于离预流非相应非不相应，
yú lí yī lái bù huán ā luó hàn yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于离一来、不还、阿罗汉亦非相应非不相应；
rú lái yú lí yù liú zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái
如来于离预流真如非相应非不相应，于离一来、
bù huán ā luó hàn zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
不还、阿罗汉真如亦非相应非不相应；如来于
lí yù liú fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái bù huán
离预流法性非相应非不相应，于离一来、不还、
ā luó hàn fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí
阿罗汉法性亦非相应非不相应；如来真如于离
yù liú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái bù huán ā luó
预流非相应非不相应，于离一来、不还、阿罗
hàn yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí yù liú zhēn
汉亦非相应非不相应；如来真如于离预流真
rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái bù huán ā luó hàn
如非相应非不相应，于离一来、不还、阿罗汉
zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yù liú fēi
真如亦非相应非不相应；如来法性于离预流非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái bù huán ā luó hàn yì fēi
相应非不相应，于离一来、不还、阿罗汉亦非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yù liú fǎ xìng fēi xiāng
相应非不相应；如来法性于离预流法性非相

yìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái bù huán ā luó hàn fǎ xìng yì
应非不相应，于离一来、不还、阿罗汉法性亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú yù liú xiàng yù liú guǒ fēi xiāngyìng fēi
“**憍尸迦，如来于预流向预流果非相应非**

bù xiāngyìng yú yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ
不相应，于一来向一来果、不还向不还果、

ā luó hànxiàng ā luó hàn guǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
阿罗汉向阿罗汉果亦非相应非不相应；如来

yú yù liú xiàng yù liú guǒ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī
于预流向预流果真如非相应非不相应，于一

lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó
来向一来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗

hànguǒ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú yù liú xiàng
汉果真如亦非相应非不相应；如来于预流向

yù liú guǒ fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī lái xiàng yī lái
预流果法性非相应非不相应，于一来向一来

guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hàn guǒ fǎ xìng yì
果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果法性亦

fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú yù liú xiàng yù liú guǒ
非相应非不相应；如来真如于预流向预流果

fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng
非相应非不相应，于一来向一来果、不还向

bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hàn guǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
不还果、阿罗汉向阿罗汉果亦非相应非不相

yìng rú lái zhēn rú yú yù liú xiàng yù liú guǒ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi
应；如来真如于预流向预流果真如非相应非

bù xiāngyìng yú yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ
不相应，于一来向一来果、不还向不还果、

ā luó hànxiàng ā luó hàn guǒ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
阿罗汉向阿罗汉果真如亦非相应非不相应；

rú lái fǎ xìng yú yù liú xiàng yù liú guǒ fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
如来法性于预流向预流果非相应非不相应，

yú yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng
于一来向一来果、不还向不还果、阿罗汉向

ā luó hàn guǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú yù liú
阿罗汉果亦非相应非不相应；如来法性于预流

xiàng yù liú guǒ fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú yī lái xiàng yī
向 预流果法性非相应非不相应，于一来向一
lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ fǎ xìng
来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果法性
yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí yù liú xiàng yù liú guǒ fēi xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于离预流向预流果非相应**

fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huán
非不相应，于离一来向一来果、不还向不还
guǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
果、阿罗汉向阿罗汉果亦非相应非不相应；如
lái yú lí yù liú xiàng yù liú guǒ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
来于离预流向预流果真如非相应非不相应，
yú lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hàn
于离一来向一来果、不还向不还果、阿罗汉
xiàng ā luó hànguǒ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
向阿罗汉果真如亦非相应非不相应；如来于
lí yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí
离预流向预流果法性非相应非不相应，于离
yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā
一来向一来果、不还向不还果、阿罗汉向阿
luó hànguǒ fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí
罗汉果法性亦非相应非不相应；如来真如于离
yù liú xiàng yù liú guǒ fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái xiàng
预流向预流果非相应非不相应，于离一来向
yī lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ yì
一来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí yù liú xiàng yù liú
非相应非不相应；如来真如于离预流向预流
guǒ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái xiàng yī lái guǒ
果真如非相应非不相应，于离一来向一来果、
bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ zhēn rú yì fēi
不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果真如亦非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yù liú xiàng yù liú guǒ
相应非不相应；如来法性于离预流向预流果
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù huán
非相应非不相应，于离一来向一来果、不还

xiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù
 向不 还果、阿罗汉向阿罗汉果亦非相应非不
 xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng fēi xiāng
 相应；如来法性于离预流向预流果法性非相
 yìng fēi bù xiāngyìng yú lí yī lái xiàng yī lái guǒ bù huánxiàng bù
 应非不相应，于离一来向一来果、不还向不
 huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒ fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù
 还果、阿罗汉向阿罗汉果法性亦非相应非不
 xiāngyìng
 相应。

jiāo shī jiā rú lái yú dú jué fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
 “僬尸迦，如来于独觉非相应非不相应，
 yú dú jué xiàng dú jué guǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú
 于独觉向独觉果亦非相应非不相应；如来于
 dú jué zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué xiàng dú jué guǒ
 独觉真如非相应非不相应，于独觉向独觉果
 zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú dú jué fǎ xìng fēi
 真如亦非相应非不相应；如来于独觉法性非
 xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng yì fēi xiāng
 相应非不相应，于独觉向独觉果法性亦非相
 yìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú dú jué fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
 应非不相应；如来真如于独觉非相应非不相
 yìng yú dú jué xiàng dú jué guǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
 应，于独觉向独觉果亦非相应非不相应；如来
 zhēn rú yú dú jué zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué xiàng
 真如于独觉真如非相应非不相应，于独觉向
 dú jué guǒ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú dú
 独觉果真如亦非相应非不相应；如来法性于独
 jué fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué xiàng dú jué guǒ yì fēi xiāng
 觉非相应非不相应，于独觉向独觉果亦非相
 yìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú dú jué fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù
 应非不相应；如来法性于独觉法性非相应非不
 xiāngyìng yú dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
 相应，于独觉向独觉果法性亦非相应非不相
 yìng
 应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí dú jué fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
 “僬尸迦，如来于离独觉非相应非不相应，

yú lí dú jué xiàng dú jué guǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
于离独觉向独觉果亦非相应非不相应；如来
yú lí dú jué zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dú jué xiàng
于离独觉真如非相应非不相应，于离独觉向
dú jué guǒ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí dú jué
独觉果真如亦非相应非不相应；如来于离独觉
fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ
法性非相应非不相应，于离独觉向独觉果法
xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí dú jué fēi
性亦非相应非不相应；如来真如于离独觉非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dú jué xiàng dú jué guǒ yì fēi xiāngyìng
相应非不相应，于离独觉向独觉果亦非相应
fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí dú jué zhēn rú fēi xiāngyìng fēi
非不相应；如来真如于离独觉真如非相应非
bù xiāngyìng yú lí dú jué xiàng dú jué guǒ zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi
不相应，于离独觉向独觉果真如亦非相应非
bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí dú jué fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
不相应；如来法性于离独觉非相应非不相应，
yú lí dú jué xiàng dú jué guǒ yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
于离独觉向独觉果亦非相应非不相应；如来
fǎ xìng yú lí dú jué fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí dú jué
法性于离独觉法性非相应非不相应，于离独觉
xiàng dú jué guǒ fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
向独觉果法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú pú sà mó hē sà fēi xiāngyìng fēi bù
“**憍尸迦，如来于菩萨摩诃萨非相应非不**
xiāngyìng yú sānmiǎosān fó tuó yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
相应，于三藐三佛陀亦非相应非不相应；如来
yú pú sà mó hē sà zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sānmiǎo
于菩萨摩诃萨真如非相应非不相应，于三藐
sān fó tuó zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái yú pú sà mó
三佛陀真如亦非相应非不相应；如来于菩萨摩
hē sà fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sānmiǎosān fó tuó fǎ
诃萨法性非相应非不相应，于三藐三佛陀法
xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú pú sà mó hē sà
性亦非相应非不相应；如来真如于菩萨摩诃萨
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sānmiǎosān fó tuó yì fēi xiāngyìng fēi
非相应非不相应，于三藐三佛陀亦非相应非

bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú pú sà mó hē sà zhēn rú fēi xiāngyìng
不相应；如来真如于菩萨摩诃萨真如非相应
fēi bù xiāngyìng yú sānmiǎosān fó tuózhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù
非不相应，于三藐三佛陀真如亦非相应非不
xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú pú sà mó hē sà fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应；如来法性于菩萨摩诃萨非相应非不相
yìng yú sānmiǎosān fó tuó yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ
应，于三藐三佛陀亦非相应非不相应；如来法
xìng yú pú sà mó hē sà fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú sān
性于菩萨摩诃萨法性非相应非不相应，于三
miǎosān fó tuó fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
藐三佛陀法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí pú sà mó hē sà fēi xiāngyìng fēi
“僬尸迦，如来于离菩萨摩诃萨非相应非
bù xiāngyìng yú lí sānmiǎosān fó tuó yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
不相应，于离三藐三佛陀亦非相应非不相应；
rú lái yú lí pú sà mó hē sà zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
如来于离菩萨摩诃萨真如非相应非不相应，于
lí sānmiǎosān fó tuózhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
离三藐三佛陀真如亦非相应非不相应；如来
yú lí pú sà mó hē sà fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sān
于离菩萨摩诃萨法性非相应非不相应，于离三
miǎosān fó tuó fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú
藐三佛陀法性亦非相应非不相应；如来真如
yú lí pú sà mó hē sà fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sānmiǎo
于离菩萨摩诃萨非相应非不相应，于离三藐
sān fó tuó yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí pú sà
三佛陀亦非相应非不相应；如来真如于离菩萨
mó hē sà zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sānmiǎosān fó
摩诃萨真如非相应非不相应，于离三藐三佛
tuózhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí pú sà
陀真如亦非相应非不相应；如来法性于离菩萨
mó hē sà fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sānmiǎosān fó tuó yì
摩诃萨非相应非不相应，于离三藐三佛陀亦
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí pú sà mó hē sà fǎ
非相应非不相应；如来法性于离菩萨摩诃萨法
xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí sānmiǎosān fó tuó fǎ xìng yì
性非相应非不相应，于离三藐三佛陀法性亦

fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú pú sà mó hē sà fǎ fēi xiāngyìng fēi
“**憍尸迦，如来于菩萨摩诃萨法非相应非**

bù xiāngyìng yú wú shàngzhèngděng pú tí yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
不相应，于无上正等菩提亦非相应非不相

yìng rú lái yú pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
应；如来于菩萨摩诃萨法真如非相应非不相

yú wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
于无上正等菩提真如亦非相应非不相

rú lái yú pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
如来于菩萨摩诃萨法法性非相应非不相

wú shàngzhèngděng pú tí fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
无上正等菩提法性亦非相应非不相

lai zhēn rú yú pú sà mó hē sà fǎ fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wú
来真如于菩萨摩诃萨法非相应非不相

shàngzhèngděng pú tí yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú
上正等菩提亦非相应非不相

yú pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wú
于菩萨摩诃萨法真如非相应非不相

shàngzhèngděng pú tí zhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
上正等菩提真如亦非相应非不相

fǎ xìng yú pú sà mó hē sà fǎ fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wú
法性于菩萨摩诃萨法非相应非不相

shàngzhèngděng pú tí yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng
上正等菩提亦非相应非不相

yú pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú wú
于菩萨摩诃萨法法性非相应非不相

shàngzhèngděng pú tí fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
上正等菩提法性亦非相应非不相。

jiāo shī jiā rú lái yú lí pú sà mó hē sà fǎ fēi xiāngyìng
“**憍尸迦，如来于离菩萨摩诃萨法非相应**

fēi bù xiāngyìng yú lí wú shàngzhèngděng pú tí yì fēi xiāngyìng fēi
非不相，于离无上正等菩提亦非相应非

bù xiāngyìng rú lái yú lí pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú fēi xiāngyìng fēi
不相；如来于离菩萨摩诃萨法真如非相应非

bù xiāngyìng yú lí wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú yì fēi xiāngyìng
不相，于离无上正等菩提真如亦非相应

fēi bù xiāngyìng rú lái yú lí pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng fēi xiāngyìng
非不相应；如来于离菩萨摩诃萨法法性非相应

fēi bù xiāngyìng yú lí wú shàngzhèngděng pú tí fǎ xìng yì fēi xiāng
非不相应，于离无上正等菩提法性亦非相

yìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí pú sà mó hē sà fǎ fēi xiāng
应非不相应；如来真如于离菩萨摩诃萨法非相

yìng fēi bù xiāngyìng yú lí wú shàngzhèngděng pú tí yì fēi xiāngyìng
应非不相应，于离无上正等菩提亦非相应

fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú fēi
非不相应；如来真如于离菩萨摩诃萨法真如非

xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú yì
相应非不相应，于离无上正等菩提真如亦

fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí pú sà mó hē sà fǎ
非相应非不相应；如来法性于离菩萨摩诃萨法

fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí wú shàngzhèngděng pú tí yì fēi
非相应非不相应，于离无上正等菩提亦非

xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú lí pú sà mó hē sà fǎ fǎ
相应非不相应；如来法性于离菩萨摩诃萨法法

xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú lí wú shàngzhèngděng pú tí fǎ
性非相应非不相应，于离无上正等菩提法

xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú shēngwénshèng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
“憍尸迦，如来于声闻乘非相应非不相

yìng yú dú jué shèng wú shàngshèng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
应，于独觉乘、无上乘亦非相应非不相应；

rú lái yú shēngwénshèngzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú
如来于声闻乘真如非相应非不相应，于独

jué shèng wú shàngshèngzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
觉乘、无上乘真如亦非相应非不相应；如

lai yú shēngwénshèng fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué
来于声闻乘法性非相应非不相应，于独觉

shèng wú shàngshèng fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái
乘、无上乘法性亦非相应非不相应；如来

zhēn rú yú shēngwénshèng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué shèng
真如于声闻乘非相应非不相应，于独觉乘、

wú shàngshèng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái zhēn rú yú shēng
无上乘亦非相应非不相应；如来真如于声

wénshèngzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué shèng wú
闻乘真如非相应非不相应，于独觉乘、无
shàngshèngzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú
上乘真如亦非相应非不相应；如来法性于
shēngwénshèng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué shèng wú shàng
声闻乘非相应非不相应，于独觉乘、无上
shèng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú lái fǎ xìng yú shēngwénshèng
乘亦非相应非不相应；如来法性于声闻乘
fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú dú jué shèng wú shàngshèng fǎ
法性非相应非不相应，于独觉乘、无上乘法
xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā rú lái yú lí shēngwénshèng fēi xiāngyìng fēi bù
“僬尸迦，如来于离声闻乘非相应非不
xiāngyìng yú lí dú jué shèng wú shàngshèng yì fēi xiāngyìng fēi bù
相应，于离独觉乘、无上乘亦非相应非不
xiāngyìng rú lái yú lí shēngwénshèngzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应；如来于离声闻乘真如非相应非不相
yìng yú lí dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù
应，于离独觉乘、无上乘真如亦非相应非不
xiāngyìng rú lái yú lí shēngwénshèng fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应；如来于离声闻乘法性非相应非不相
yìng yú lí dú jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng yì fēi xiāngyìng fēi bù
应，于离独觉乘、无上乘法性亦非相应非不
xiāngyìng rú lái zhēn rú yú lí shēngwénshèng fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
相应；如来真如于离声闻乘非相应非不相
yìng yú lí dú jué shèng wú shàngshèng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
应，于离独觉乘、无上乘亦非相应非不相应；
rú lái zhēn rú yú lí shēngwénshèngzhēn rú fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
如来真如于离声闻乘真如非相应非不相应，
yú lí dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāng
于离独觉乘、无上乘真如亦非相应非不相
yìng rú lái fǎ xìng yú lí shēngwénshèng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng
应；如来法性于离声闻乘非相应非不相应，
yú lí dú jué shèng wú shàngshèng yì fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng rú
于离独觉乘、无上乘亦非相应非不相应；如
lái fǎ xìng yú lí shēngwénshèng fǎ xìng fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng yú
来法性于离声闻乘法性非相应非不相应，于

lí dú jué shèng wú shàng shèng fǎ xìng yì fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
离独觉乘、无上乘法性亦非相应非不相应。

jiāo shī jiā bǐ zūn zhě shè lì zǐ suǒ shuō shì yú yī qiè fǎ
“憍尸迦，彼尊者舍利子所说，是¹于一切法

fēi lí fēi jí fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng rú lái zhī shén lì rú
非离非即、非相应非不相应，如来之神力、如

lái wéi yī chù yǐ wú yī chù wéi yī chù gù
来为依处，以无依处为依处故。”

大般若波罗蜜多经卷第九十三

¹ 大正藏：如是；永乐北藏及龙藏：是

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jiǔ shí sì 大般若波罗蜜多经卷第九十四

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn qiú bō rě pǐn dì èr shí qī zhī liù 初分求般若品第二十七之六

ěr shí jù shòu shàn xiàn fù gào tiān dì shì yán jiāo shī jiā
尔时，具寿善现复告天帝释言：“憍尸迦，

rǔ xiān suǒ wèn pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō dāng yú
汝先所问菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多当于

hé qiú zhě jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何求者，憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú sè qiú bù yīng yú shòu xiǎng xíng shí qiú bù yīng
不应于色求，不应于受、想、行、识求；不应

lí sè qiú bù yīng lí shòu xiǎng xíng shí qiú suǒ yǐ zhě hé
离色求，不应离受、想、行、识求。所以者何？

ruò sè ruò shòu xiǎng xíng shí ruò lí sè ruò lí shòu
若色，若受、想、行、识，若离色，若离受、

xiǎng xíng shí ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō
想、行、识，若菩萨摩訶萨，若般若波罗蜜多，

ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi
若求如是，一切皆非相应非不相应、非有色非

wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng
无色、非有见非无见、非有对非无对，咸同一相，

suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般

rě bō luó mì duō fēi sè fēi shòu xiǎng xíng shí fēi lí
若波罗蜜多，非色，非受、想、行、识；非离

sè fēi lí shòu xiǎng xíng shí suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè
色，非离受、想、行、识。所以者何？如是一切

jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó
皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩

hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sè fēi shòu xiǎng xíng
訶萨所行般若波罗蜜多，非色，非受、想、行、

shí fēi lí sè fēi lí shòu xiǎng xíng shí shì gù pú sà mó
识；非离色，非离受、想、行、识。是故菩萨摩
hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú sè qiú bù yīng yú shòu
诃萨所行般若波罗蜜多，不应于色求，不应于受、
xiǎng xíng shí qiú bù yīng lí sè qiú bù yīng lí shòu xiǎng
想、行、识求；不应离色求，不应离受、想、
xíng shí qiú
行、识求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yǎn chù qiú bù yīng yú ěr bí shé shēn yì chù qiú
不应于眼处求，不应于耳、鼻、舌、身、意处求；
bù yīng lí yǎn chù qiú bù yīng lí ěr bí shé shēn yì chù qiú
不应离眼处求，不应离耳、鼻、舌、身、意处求。

suǒ yǐ zhě hé ruò yǎn chù ruò ěr bí shé shēn yì chù
所以者何？若眼处，若耳、鼻、舌、身、意处，
ruò lí yǎn chù ruò lí ěr bí shé shēn yì chù ruò pú sà
若离眼处，若离耳、鼻、舌、身、意处，若菩萨
mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi
摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非

xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn
相应非不相应、非有色非无色、非有见非无见、
fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎn chù
憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非眼处，
fēi ěr bí shé shēn yì chù fēi lí yǎn chù fēi lí ěr
非耳、鼻、舌、身、意处；非离眼处，非离耳、

bí shé shēn yì chù suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ
鼻、舌、身、意处。所以者何？如是一切皆无所
yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ
有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所

xíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎn chù fēi ěr bí shé shēn
行般若波罗蜜多，非眼处，非耳、鼻、舌、身、
yì chù fēi lí yǎn chù fēi lí ěr bí shé shēn yì chù
意处；非离眼处，非离耳、鼻、舌、身、意处。

shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yǎn chù
是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于眼处

qiú bù yīng yú ěr bí shé shēn yì chù qiú bù yīng lí yǎn
求，不应于耳、鼻、舌、身、意处求；不应离眼
chù qiú bù yīng lí ěr bí shé shēn yì chù qiú
处求，不应离耳、鼻、舌、身、意处求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú sè chù qiú bù yīng yú shēng xiāng wèi chù fǎ chù
不应于色处求，不应于声、香、味、触、法处
qiú bù yīng lí sè chù qiú bù yīng lí shēng xiāng wèi chù
求；不应离色处求，不应离声、香、味、触、
fǎ chù qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sè chù ruò shēng xiāng wèi
法处求。所以者何？若色处，若声、香、味、
chù fǎ chù ruò lí sè chù ruò lí shēng xiāng wèi chù
触、法处，若离色处，若离声、香、味、触、
fǎ chù ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú
法处，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如
shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè
是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ
非有见非未见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi sè chù fēi shēng xiāng wèi chù fǎ chù
波罗蜜多，非色处，非声、香、味、触、法处；
fēi lí sè chù fēi lí shēng xiāng wèi chù fǎ chù suǒ yǐ
非离色处，非离声、香、味、触、法处。所以
zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù
者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不
kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sè chù
可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非色处，
fēi shēng xiāng wèi chù fǎ chù fēi lí sè chù fēi lí shēng
非声、香、味、触、法处；非离色处，非离声、
xiāng wèi chù fǎ chù shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
香、味、触、法处。是故菩萨摩诃萨所行般若波
luó mì duō bù yīng yú sè chù qiú bù yīng yú shēng xiāng wèi
罗蜜多，不应于色处求，不应于声、香、味、
chù fǎ chù qiú bù yīng lí sè chù qiú bù yīng lí shēng xiāng
触、法处求；不应离色处求，不应离声、香、

wèi chù fǎ chù qiú
味、触、法处求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú yǎn jiè qiú bù yīng yú sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù yǎn
不应于眼界求，不应于色界、眼识界及眼触、眼
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí yǎn jiè qiú bù yīng lí sè
触为缘所生诸受求；不应离眼界求，不应离色
jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yǎn
界乃至眼触为缘所生诸受求。所以者何？若眼
jiè ruò sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò lí yǎn jiè
界，若色界乃至眼触为缘所生诸受，若离眼界，
ruò lí sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò pú sà mó hē
若离色界乃至眼触为缘所生诸受，若菩萨摩訶
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非无见、非有
duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎn jiè
尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，非眼界，
fēi sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
非色界、眼识界及眼触、眼触为缘所生诸受；
fēi lí yǎn jiè fēi lí sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
非离眼界，非离色界乃至眼触为缘所生诸受。
suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所
yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，非
yǎn jiè fēi sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fēi lí yǎn
眼界，非色界乃至眼触为缘所生诸受；非离眼
jiè fēi lí sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu shì gù pú
界，非离色界乃至眼触为缘所生诸受。是故菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yǎn jiè qiú bù
萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，不应于眼界求，不
yīng yú sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí
应于色界乃至眼触为缘所生诸受求；不应离

yǎn jiè qiú bù yīng lí sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
眼界求，不应离色界乃至眼触为缘所生诸受
qiú
求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú ěr jiè qiú bù yīng yú shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr
不应于耳界求，不应于声界、耳识界及耳触、耳
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí ěr jiè qiú bù yīng lí
触为缘所生诸受求；不应离耳界求，不应离
shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú suǒ yǐ zhě hé
声界乃至耳触为缘所生诸受求。所以者何？

ruò ěr jiè ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò
若耳界，若声界乃至耳触为缘所生诸受，若
lí ěr jiè ruò lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
离耳界，若离声界乃至耳触为缘所生诸受，
ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī
若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一
qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn
切皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见
fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
非无见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。

hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi ěr jiè fēi shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ
非耳界，非声界、耳识界及耳触、耳触为缘所
shēng zhū shòu fēi lí ěr jiè fēi lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán
生诸受；非离耳界，非离声界乃至耳触为缘
suǒ shēng zhū shòu suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù
所生诸受。所以者何？如是一切皆无所有性不

kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi ěr jiè fēi shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng
波罗蜜多，非耳界，非声界乃至耳触为缘所生
zhū shòu fēi lí ěr jiè fēi lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ
诸受；非离耳界，非离声界乃至耳触为缘所
shēng zhū shòu shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
生诸受。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú ěr jiè qiú bù yīng yú shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ
不应于耳界求，不应于声界乃至耳触为缘所
shēng zhū shòu qiú bù yīng lí ěr jiè qiú bù yīng lí shēng jiè nǎi zhì ěr
生诸受求；不应离耳界求，不应离声界乃至耳
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú
触为缘所生诸受求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú bí jiè qiú bù yīng yú xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí
不应于鼻界求，不应于香界、鼻识界及鼻触、鼻
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí bí jiè qiú bù yīng lí xiāng
触为缘所生诸受求；不应离鼻界求，不应离香

jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú suǒ yǐ zhě hé ruò bí
界乃至鼻触为缘所生诸受求。所以者何？若鼻
jiè ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò lí bí jiè
界，若香界乃至鼻触为缘所生诸受，若离鼻界，

ruò lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò pú sà mó
若离香界乃至鼻触为缘所生诸受，若菩萨摩
hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng
訶萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相

yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi
应非不相应、非有色非无色、非有见非不见、非
yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi bí jiè
憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，非鼻界，
fēi xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
非香界、鼻识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受；

fēi lí bí jiè fēi lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
非离鼻界，非离香界乃至鼻触为缘所生诸受。
suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所

yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，非
bí jiè fēi xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fēi lí bí
鼻界，非香界乃至鼻触为缘所生诸受；非离鼻

jiè fēi lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu shì gù pú
界，非离香界乃至鼻触为缘所生诸受。是故菩

sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú bí jiè qiú bù
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于鼻界求，不
yīng yú xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí
应于香界乃至鼻触为缘所生诸受求；不应离
bí jiè qiú bù yīng lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
鼻界求，不应离香界乃至鼻触为缘所生诸受
qiú
求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú shé jiè qiú bù yīng yú wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé
不应于舌界求，不应于味界、舌识界及舌触、舌
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí shé jiè qiú bù yīng lí wèi
触为缘所生诸受求；不应离舌界求，不应离味
jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú suǒ yǐ zhě hé ruò shé
界乃至舌触为缘所生诸受求。所以者何？若舌
jiè ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò lí shé jiè
界，若味界乃至舌触为缘所生诸受，若离舌界，
ruò lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò pú sà mó hē
若离味界乃至舌触为缘所生诸受，若菩萨摩诃
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非不见、非有
duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi shé jiè
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非舌界，
fēi wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
非味界、舌识界及舌触、舌触为缘所生诸受；
fēi lí shé jiè fēi lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
非离舌界，非离味界乃至舌触为缘所生诸受。
suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所
yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非
shé jiè fēi wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fēi lí shé
舌界，非味界乃至舌触为缘所生诸受；非离舌

jiè fēi lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu shì gù pú
界，非离味界乃至舌触为缘所生诸受。是故菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú shé jiè qiú bù
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于舌界求，不
yīng yú wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí
应于味界乃至舌触为缘所生诸受求；不应离
shé jiè qiú bù yīng lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
舌界求，不应离味界乃至舌触为缘所生诸受
qiú
求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú shēn jiè qiú bù yīng yú chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù
不应于身界求，不应于触界、身识界及身触、
shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí shēn jiè qiú bù yīng
身触为缘所生诸受求；不应离身界求，不应
lí chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú suǒ yǐ zhě hé
离触界乃至身触为缘所生诸受求。所以者何？
ruò shēn jiè ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò lí
若身界，若触界乃至身触为缘所生诸受，若离
shēn jiè ruò lí chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu ruò pú
身界，若离触界乃至身触为缘所生诸受，若菩
sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē
萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆
fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú
非相应非不相应、非有色非无色、非有见非无
jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé
见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何
yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
以故？僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi shēn jiè fēi chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ
非身界，非触界、身识界及身触、身触为缘所
shēng zhū shòu fēi lí shēn jiè fēi lí chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ
生诸受；非离身界，非离触界乃至身触为缘所
shēng zhū shòu suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě
生诸受。所以者何？如是一切皆无所有性不可
dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波

luó mì duō fēi shēn jiè fēi chù jiè nǎi zhì shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
罗蜜多，非身界，非触界乃至身触为缘所生诸
shòu fēi lí shēn jiè fēi lí chù jiè nǎi zhì shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
受；非离身界，非离触界乃至身触为缘所生诸
shòu shì gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
受。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于
shēn jiè qiú bù yīng yú chù jiè nǎi zhì shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu
身界求，不应于触界乃至身触为缘所生诸受
qiú bù yīng lí shēn jiè qiú bù yīng lí chù jiè nǎi zhì shēnchùwéiyuán
求；不应离身界求，不应离触界乃至身触为缘
suǒshēngzhūshòu qiú
所生诸受求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú yì jiè qiú bù yīng yú fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì
不应于**眼界求，不应于法界、意识界及意触、意**
chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu qiú bù yīng lí yì jiè qiú bù yīng lí fǎ
触为缘所生诸受求；不应离眼界求，不应离法
jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yì
界乃至意触为缘所生诸受求。所以者何？若意
jiè ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu ruò lí yì jiè
界，若法界乃至意触为缘所生诸受，若离眼界，
ruò lí fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu ruò pú sà mó hē
若离法界乃至意触为缘所生诸受，若菩萨摩诃
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非不见、非有
duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒwèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō fēi yì jiè
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非眼界，
fēi fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu
非法界、意识界及意触、意触为缘所生诸受；
fēi lí yì jiè fēi lí fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu
非离眼界，非离法界乃至意触为缘所生诸受。
suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒyǒuxìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所

yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非
yì jiè fēi fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fēi lí yì
意界，非法界乃至意触为缘所生诸受；非离意
jiè fēi lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu shì gù pú
界，非离法界乃至意触为缘所生诸受。是故菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yì jiè qiú bù
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于意界求，不
yīng yú fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qiú bù yīng lí
应于法界乃至意触为缘所生诸受求；不应离
yì jiè qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
意界求，不应离法界乃至意触为缘所生诸受
qiú
求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú dì jiè qiú bù yīng yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qiú
不应于地界求，不应于水、火、风、空、识界求；
bù yīng lí dì jiè qiú bù yīng lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qiú
不应离地界求，不应离水、火、风、空、识界求。
suǒ yǐ zhě hé ruò dì jiè ruò shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè
所以者何？若地界，若水、火、风、空、识界，
ruò lí dì jiè ruò lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè ruò pú sà
若离地界，若离水、火、风、空、识界，若菩萨
mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi
摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非
xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn
相应非不相应、非有色非无色、非有见非不见、
fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi dì jiè
憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非地界，
fēi shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè fēi lí dì jiè fēi lí shuǐ
非水、火、风、空、识界；非离地界，非离水、
huǒ fēng kōng shí jiè suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ
火、风、空、识界。所以者何？如是一切皆无所
yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ
有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所

xíng bō rě bō luó mì duō fēi dì jiè fēi shuǐ huǒ fēng kōng
行般若波罗蜜多，非地界，非水、火、风、空、
shí jiè fēi lí dì jiè fēi lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè
识界；非离地界，非离水、火、风、空、识界。

shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú dì jiè
是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于地界
qiú bù yīng yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qiú bù yīng lí dì
求，不应于水、火、风、空、识界求；不应离地
jiè qiú bù yīng lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qiú
界求，不应离水、火、风、空、识界求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú kǔ shèng dì qiú bù yīng yú jí miè dào shèng dì qiú
不应于苦圣谛求，不应于集、灭、道圣谛求；
bù yīng lí kǔ shèng dì qiú bù yīng lí jí miè dào shèng dì qiú
不应离苦圣谛求，不应离集、灭、道圣谛求。
suǒ yǐ zhě hé ruò kǔ shèng dì ruò jí miè dào shèng dì ruò
所以者何？若苦圣谛，若集、灭、道圣谛，若
lí kǔ shèng dì ruò lí jí miè dào shèng dì ruò pú sà mó hē
离苦圣谛，若离集、灭、道圣谛，若菩萨摩诃
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非无见、非有
duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi kǔ shèng dì
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非苦圣谛，
fēi jí miè dào shèng dì fēi lí kǔ shèng dì fēi lí jí miè
非集、灭、道圣谛；非离苦圣谛，非离集、灭、
dào shèng dì suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě
道圣谛。所以者何？如是一切皆无所有性不可
dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波
luó mì duō fēi kǔ shèng dì fēi jí miè dào shèng dì fēi lí
罗蜜多，非苦圣谛，非集、灭、道圣谛；非离
kǔ shèng dì fēi lí jí miè dào shèng dì shì gù pú sà mó hē
苦圣谛，非离集、灭、道圣谛。是故菩萨摩诃

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú kǔ shèng dì qiú bù yīng
萨所行般若波罗蜜多，不应于苦圣谛求，不应
yú jí miè dào shèng dì qiú bù yīng lí kǔ shèng dì qiú bù yīng
于集、灭、道圣谛求；不应离苦圣谛求，不应
lí jí miè dào shèng dì qiú
离集、灭、道圣谛求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú wú míng qiú bù yīng yú xíng shí míng sè liù chù chù
不应于无明求，不应于行、识、名色、六处、触、
shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo qiú bù
受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼求；不
yīng lí wú míng qiú bù yīng lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo qiú
应离无明求，不应离行乃至老死愁叹苦忧恼求。

suǒ yǐ zhě hé ruò wú míng ruò xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo
所以者何？若无明，若行乃至老死愁叹苦忧恼，

ruò lí wú míng ruò lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo ruò pú
若离无明，若离行乃至老死愁叹苦忧恼，若菩

sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē
萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆

fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú
非相应非不相应、非有色非无色、非有见非无

jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé
见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何

yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

fēi wú míng fēi xíng shí míng sè liù chù chù shòu ài
非无明，非行、识、名色、六处、触、受、爱、

qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo fēi lí wú míng fēi
取、有、生、老死愁叹苦忧恼；非离无明，非

lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo suǒ yǐ zhě hé rú shì yī
离行乃至老死愁叹苦忧恼。所以者何？如是一

qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà
切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨

mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wú míng fēi xíng nǎi zhì lǎo
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非无明，非行乃至老

sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo fēi lí wú míng fēi lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu
死愁叹苦忧恼；非离无明，非离行乃至老死愁

tàn kǔ yōunǎo shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
叹苦忧愁。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú wú míng qiú bù yīng yú xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo
不应于无明求，不应于行乃至老死愁叹苦忧愁
qiú bù yīng lí wú míng qiú bù yīng lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ
求；不应离无明求，不应离行乃至老死愁叹苦
yōunǎo qiú
忧愁求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú nèi kōng qiú bù yīng yú wài kōng nèi wài kōng kōng kōng
不应于内空求，不应于外空、内外空、空空、
dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng
大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、
wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng
无际空、散空、无变异空、本性空、自相空、
gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自
xìng kōng wú xìng zì xìng kōng qiú bù yīng lí nèi kōng qiú bù yīng lí
性空、无性自性空求；不应离内空求，不应离
wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò nèi kōng
外空乃至无性自性空求。所以者何？若内空，
ruò wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng ruò lí nèi kōng ruò lí wài kōng
若外空乃至无性自性空，若离内空，若离外空
nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì
乃至无性自性空，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜
duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu
多，若求如是，一切皆非相应非不相应、非有
sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng
色非无色、非有见非不见、非有对非无对，咸同
yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē
一相，所谓无相。何以故？僬尸迦，菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi nèi kōng fēi wài kōng nèi wài kōng
萨所行般若波罗蜜多，非内空，非外空、内外空、
kōng kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìng kōng wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自

xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōng fēi lí nèikōng fēi lí wài
空、自性空、无性自性空；非离内空，非离外
kōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú
空乃至无性自性空。所以者何？如是一切皆无
suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà
所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩訶萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi nèikōng fēi wàikōng nǎi zhì wú xìng zì
所行般若波罗蜜多，非内空，非外空乃至无性自
xìngkōng fēi lí nèikōng fēi lí wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng
性空；非离内空，非离外空乃至无性自性空。
shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú nèi
是故菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，不应于内
kōng qiú bù yīng yú wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng qiú bù yīng lí
空求，不应于外空乃至无性自性空求；不应离
nèikōng qiú bù yīng lí wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng qiú
内空求，不应离外空乃至无性自性空求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú zhēn rú qiú bù yīng yú fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng
不应于真如求，不应于法界、法性、不虚妄性、
bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí
不变异性、平等性、离生性、法定、法住、实
jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qiú bù yīng lí zhēn rú qiú bù yīng
际、虚空界、不思議界求；不应离真如求，不应
lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qiú suǒ yǐ zhě hé ruò zhēn rú ruò
离法界乃至不思議界求。所以者何？若真如，若
fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè ruò lí zhēn rú ruò lí fǎ jiè nǎi zhì bù
法界乃至不思議界，若离真如，若离法界乃至不
sī yì jiè ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú
思議界，若菩萨摩訶萨，若般若波罗蜜多，若求
rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè
如是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ
非有见非无见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若

bō luó mì duō fēi zhēn rú fēi fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng
波罗蜜多，非真如，非法界、法性、不虚妄性、
bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí
不变异性、平等性、离生性、法定、法住、实
jì xū kōng jiè bù sī yì jiè fēi lí zhēn rú fēi lí fǎ jiè nǎi
际、虚空界、不思議界；非离真如，非离法界乃
zhì bù sī yì jiè suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù
至不思議界。所以者何？如是一切皆无所有性不
kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
可得。由无所有不可得故，菩萨摩訶萨所行般若
bō luó mì duō fēi zhēn rú fēi fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fēi lí
波罗蜜多，非真如，非法界乃至不思議界；非离
zhēn rú fēi lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè shì gù pú sà mó hē sà
真如，非离法界乃至不思議界。是故菩萨摩訶萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú zhēn rú qiú bù yīng yú fǎ jiè
所行般若波罗蜜多，不应于真如求，不应于法界
nǎi zhì bù sī yì jiè qiú bù yīng lí zhēn rú qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi
乃至不思議界求；不应离真如求，不应离法界乃
zhì bù sī yì jiè qiú
至不思議界求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú bù shī bō luó mì duō qiú bù yīng yú jìng jiè ān rěn jīng
不应于布施波罗蜜多求，不应于净戒、安忍、精
jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō qiú bù yīng lí bù shī bō luó mì
进、静虑、般若波罗蜜多求；不应离布施波罗蜜
duō qiú bù yīng lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
多求，不应离净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duō qiú suǒ yǐ zhě hé ruò bù shī bō luó mì duō ruò jìng jiè
罗蜜多求。所以者何？若布施波罗蜜多，若净戒、
ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō ruò lí bù shī bō
安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多，若离布施波
luó mì duō ruò lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
罗蜜多，若离净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duō ruò pú sà mó hē sà ruò bō ruò bō luó mì duō ruò qiú
罗蜜多，若菩萨摩訶萨，若般若波罗蜜多，若求
rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè
如是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、

fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ
非有见非无见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若
bō luó mì duō fēi bù shī bō luó mì duō fēi jìng jiè ān rěn jīng
波罗蜜多，非布施波罗蜜多，非净戒、安忍、精
jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō fēi lí bù shī bō luó mì duō
进、静虑、般若波罗蜜多；非离布施波罗蜜多，
fēi lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō
非离净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多。
suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所
yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，非
bù shī bō luó mì duō fēi jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō
布施波罗蜜多，非净戒、安忍、精进、静虑、般
rě bō luó mì duō fēi lí bù shī bō luó mì duō fēi lí jìng jiè ān
若波罗蜜多；非离布施波罗蜜多，非离净戒、安
rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō shì gù pú sà mó hē
忍、精进、静虑、般若波罗蜜多。是故菩萨摩訶
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú bù shī bō luó mì duō qiú
萨所行般若波罗蜜多，不应于布施波罗蜜多求，
bù yīng yú jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō
不应于净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多
qiú bù yīng lí bù shī bō luó mì duō qiú bù yīng lí jìng jiè ān rěn
求；不应离布施波罗蜜多求，不应离净戒、安忍、
jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō qiú
精进、静虑、般若波罗蜜多求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú sì jìng lù qiú bù yīng yú sì wú liàng sì wú sè dìng qiú
不应于四静虑求，不应于四无量、四无色定求；
bù yīng lí sì jìng lù qiú bù yīng lí sì wú liàng sì wú sè dìng qiú
不应离四静虑求，不应离四无量、四无色定求。
suǒ yǐ zhě hé ruò sì jìng lù ruò sì wú liàng sì wú sè dìng ruò
所以者何？若四静虑，若四无量、四无色定，若
lí sì jìng lù ruò lí sì wú liàng sì wú sè dìng ruò pú sà mó hē
离四静虑，若离四无量、四无色定，若菩萨摩訶

sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非无见、非有
duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì jìng lù
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非四静虑，
fēi sì wú liàng sì wú sè dìng fēi lí sì jìng lù fēi lí sì wú liàng
非四无量、四无色定；非离四静虑，非离四无量、
sì wú sè dìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě
四无色定。所以者何？如是一切皆无所有性不可
dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波
luó mì duō fēi sì jìng lù fēi sì wú liàng sì wú sè dìng fēi lí
罗蜜多，非四静虑，非四无量、四无色定；非离
sì jìng lù fēi lí sì wú liàng sì wú sè dìng shì gù pú sà mó hē
四静虑，非离四无量、四无色定。是故菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú sì jìng lù qiú bù yīng yú
萨所行般若波罗蜜多，不应于四静虑求，不应于
sì wú liàng sì wú sè dìng qiú bù yīng lí sì jìng lù qiú bù yīng lí
四无量、四无色定求；不应离四静虑求，不应离
sì wú liàng sì wú sè dìng qiú
四无量、四无色定求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú bā jiě tuō qiú bù yīng yú bā shèng chù jiǔ cì dì dìng
不应于八解脱求，不应于八胜处、九次第定、
shí biàn chù qiú bù yīng lí bā jiě tuō qiú bù yīng lí bā shèng chù
十遍处求；不应离八解脱求，不应离八胜处、
jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qiú suǒ yǐ zhě hé ruò bā jiě tuō ruò
九次第定、十遍处求。所以者何？若八解脱，若
bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù ruò lí bā jiě tuō ruò
八胜处、九次第定、十遍处，若离八解脱，若
lí bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù ruò pú sà mó hē sà
离八胜处、九次第定、十遍处，若菩萨摩诃萨，
ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng fēi bù
若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不

xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相 应、非 有 色 非 无 色、非 有 见 非 无 见、非 有 对 非
wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无 对，咸 同 一 相，所 谓 无 相。何 以 故？ 憍 尸 迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi bā jiě tuō fēi bā
菩 萨 摩 诃 萨 所 行 般 若 波 罗 蜜 多，非 八 解 脱，非 八
shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fēi lí bā jiě tuō fēi lí
胜 处、九 次 第 定、十 遍 处；非 离 八 解 脱，非 离
bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù suǒ yǐ zhě hé rú shì
八 胜 处、九 次 第 定、十 遍 处。所 以 者 何？ 如 是
yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú
一 切 皆 无 所 有 性 不 可 得。由 无 所 有 不 可 得 故， 菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi bā jiě tuō fēi bā shèng
萨 摩 诃 萨 所 行 般 若 波 罗 蜜 多，非 八 解 脱，非 八 胜
chù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fēi lí bā jiě tuō fēi lí bā shèng
处、九 次 第 定、十 遍 处；非 离 八 解 脱，非 离 八 胜
chù jiǔ cì dì dìng shí biànchù shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
处、九 次 第 定、十 遍 处。是 故 菩 萨 摩 诃 萨 所 行 般
rě bō luó mì duō bù yīng yú bā jiě tuō qiú bù yīng yú bā shèngchù
若 波 罗 蜜 多，不 应 于 八 解 脱 求，不 应 于 八 胜 处、
jiǔ cì dì dìng shí biànchù qiú bù yīng lí bā jiě tuō qiú bù yīng lí
九 次 第 定、十 遍 处 求；不 应 离 八 解 脱 求，不 应 离
bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù qiú
八 胜 处、九 次 第 定、十 遍 处 求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“ 憍 尸 迦， 菩 萨 摩 诃 萨 所 行 般 若 波 罗 蜜 多，
bù yīng yú sì niànzhù qiú bù yīng yú sì zhèngduàn sì shén zú wǔ
不 应 于 四 念 住 求，不 应 于 四 正 断、四 神 足、五
gēn wǔ lì qī děngjué zhī bā shèngdào zhī qiú bù yīng lí sì
根、五 力、七 等 觉 支、八 圣 道 支 求；不 应 离 四
niànzhù qiú bù yīng lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qiú suǒ
念 住 求，不 应 离 四 正 断 乃 至 八 圣 道 支 求。所
yǐ zhě hé ruò sì niànzhù ruò sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī
以 者 何？ 若 四 念 住，若 四 正 断 乃 至 八 圣 道 支，
ruò lí sì niànzhù ruò lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī ruò
若 离 四 念 住，若 离 四 正 断 乃 至 八 圣 道 支，若
pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè
菩 萨 摩 诃 萨，若 般 若 波 罗 蜜 多，若 求 如 是，一 切

jiē fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi
皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见非
wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
不见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi sì niànzhù fēi sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì
非四念住，非四正断、四神足、五根、五力、
qī děng jué zhī bā shèngdào zhī fēi lí sì niànzhù fēi lí sì zhèng
七等觉支、八圣道支；非离四念住，非离四正
duàn nǎi zhì bā shèngdào zhī suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ
断乃至八圣道支。所以者何？如是一切皆无所
yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ
有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì niànzhù fēi sì zhèngduàn nǎi zhì bā
行般若波罗蜜多，非四念住，非四正断乃至八
shèngdào zhī fēi lí sì niànzhù fēi lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèng
圣道支；非离四念住，非离四正断乃至八圣
dào zhī shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng
道支。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应
yú sì niànzhù qiú bù yīng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qiú
于四念住求，不应于四正断乃至八圣道支求；
bù yīng lí sì niànzhù qiú bù yīng lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào
不应离四念住求，不应离四正断乃至八圣道
zhī qiú
支求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú kōng jiě tuō mén qiú bù yīng yú wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
不应于空解脱门求，不应于无相、无愿解脱门
qiú bù yīng lí kōng jiě tuō mén qiú bù yīng lí wú xiàng wú yuàn jiě
求；不应离空解脱门求，不应离无相、无愿解
tuō mén qiú suǒ yǐ zhě hé ruò kōng jiě tuō mén ruò wú xiàng wú
脱门求。所以者何？若空解脱门，若无相、无
yuàn jiě tuō mén ruò lí kōng jiě tuō mén ruò lí wú xiàng wú yuàn
愿解脱门，若离空解脱门，若离无相、无愿
jiě tuō mén ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú
解脱门，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求

rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè
如是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若
bō luó mì duō fēi kōng jiě tuō mén fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
波罗蜜多，非空解脱门，非无相、无愿解脱门；
fēi lí kōng jiě tuō mén fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén suǒ yǐ
非离空解脱门，非离无相、无愿解脱门。所以
zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù
者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不
kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi kōng jiě
可得故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，非空解
tuō mén fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fēi lí kōng jiě tuō mén
脱门，非无相、无愿解脱门；非离空解脱门，
fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
非离无相、无愿解脱门。是故菩萨摩訶萨所行
bō rě bō luó mì duō bù yīng yú kōng jiě tuō mén qiú bù yīng yú wú
般若波罗蜜多，不应于空解脱门求，不应于无
xiàng wú yuàn jiě tuō mén qiú bù yīng lí kōng jiě tuō mén qiú bù yīng
相、无愿解脱门求；不应离空解脱门求，不应
lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qiú
离无相、无愿解脱门求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú wǔ yǎn qiú bù yīng yú liù shéntōng qiú bù yīng lí wǔ yǎn qiú
不应于五眼求，不应于六神通求；不应离五眼求，
bù yīng lí liù shéntōng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò wǔ yǎn ruò liù shén
不应离六神通求。所以者何？若五眼，若六神
tōng ruò lí wǔ yǎn ruò lí liù shéntōng ruò pú sà mó hē sà ruò
通，若离五眼，若离六神通，若菩萨摩訶萨，若
bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非不见、非有对非
wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wǔ yǎn fēi liù shén
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非五眼，非六神
tōng fēi lí wǔ yǎn fēi lí liù shéntōng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī
通；非离五眼，非离六神通。所以者何？如是一
qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà
切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wǔ yǎn fēi liù shéntōng
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非五眼，非六神通；
fēi lí wǔ yǎn fēi lí liù shéntōng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
非离五眼，非离六神通。是故菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú wǔ yǎn qiú bù yīng yú liù shéntōng qiú
若波罗蜜多，不应于五眼求，不应于六神通求；
bù yīng lí wǔ yǎn qiú bù yīng lí liù shéntōng qiú
不应离五眼求，不应离六神通求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú fó shí lì qiú bù yīng yú sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě
不应于佛十力求，不应于四无所畏、四无碍解、
dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ qiú bú
大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法求；不
yīng lí fó shí lì qiú bù yīng lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú
应离佛十力求，不应离四无所畏乃至十八佛不
gòng fǎ qiú suǒ yǐ zhě hé ruò fó shí lì ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì
共法求。所以者何？若佛十力，若四无所畏乃至
shí bā fó bú gòng fǎ ruò lí fó shí lì ruò lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì
十八佛不共法，若离佛十力，若离四无所畏乃至
shí bā fó bú gòng fǎ ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō
十八佛不共法，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，
ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi
若求如是，一切皆非相应非不相应、非有色非
wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng
无色、非有见非未见、非有对非无对，咸同一相，
suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi fó shí lì fēi sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě
若波罗蜜多，非佛十力，非四无所畏、四无碍解、
dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ fēi lí
大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法；非离

fó shí lì fēi lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ suǒ yǐ
佛十力，非离四无所畏乃至十八佛不共法。所以
zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù
者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不
kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi fó shí
可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非佛十
lì fēi sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fēi lí fó shí lì
力，非四无所畏乃至十八佛不共法；非离佛十力，
fēi lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ shì gù pú sà mó
非离四无所畏乃至十八佛不共法。是故菩萨摩
hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú fó shí lì qiú bù yīng
诃萨所行般若波罗蜜多，不应于佛十力求，不应
yú sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qiú bù yīng lí fó shí
于四无所畏乃至十八佛不共法求；不应离佛十
lì qiú bù yīng lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qiú
力求，不应离四无所畏乃至十八佛不共法求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú wú wàng shī fǎ qiú bù yīng yú héng zhù shě xìng qiú bù yīng
不应于无忘失法求，不应于恒住舍性求；不应
lí wú wàng shī fǎ qiú bù yīng lí héng zhù shě xìng qiú suǒ yǐ zhě hé
离无忘失法求，不应离恒住舍性求。所以者何？
ruò wú wàng shī fǎ ruò héng zhù shě xìng ruò lí wú wàng shī fǎ ruò
若无忘失法，若恒住舍性，若离无忘失法，若
lí héng zhù shě xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō
离恒住舍性，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，
ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi
若求如是，一切皆非相应非不相应、非有色非
wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng
无色、非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，
suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi wú wàng shī fǎ fēi héng zhù shě xìng fēi lí
若波罗蜜多，非无忘失法，非恒住舍性；非离
wú wàng shī fǎ fēi lí héng zhù shě xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī
无忘失法，非离恒住舍性。所以者何？如是一
qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà
切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨

mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wú wàng shī fǎ fēi héng
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非无忘失法，非恒
zhù shě xìng fēi lí wú wàng shī fǎ fēi lí héng zhù shě xìng shì gù
住舍性；非离无忘失法，非离恒住舍性。是故
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú wú wàng shī
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于无忘失
fǎ qiú bù yīng yú héng zhù shě xìng qiú bù yīng lí wú wàng shī fǎ qiú
法求，不应于恒住舍性求；不应离无忘失法求，
bù yīng lí héng zhù shě xìng qiú
不应离恒住舍性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yī qiè zhì qiú bù yīng yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qiú
不应于一切智求，不应于道相智、一切相智求；
bù yīng lí yī qiè zhì qiú bù yīng lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qiú
不应离一切智求，不应离道相智、一切相智求。
suǒ yǐ zhě hé ruò yī qiè zhì ruò dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì
所以者何？若一切智，若道相智、一切相智，
ruò lí yī qiè zhì ruò lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì ruò pú sà
若离一切智，若离道相智、一切相智，若菩萨
mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi
摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非
xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn
相应非不相应、非有色非无色、非有见非无见、
fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè
憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非一切
zhì fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fēi lí yī qiè zhì fēi lí
智，非道相智、一切相智；非离一切智，非离
dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú
道相智、一切相智。所以者何？如是一切皆无
suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà
所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè zhì fēi dào xiàng zhì yī qiè
所行般若波罗蜜多，非一切智，非道相智、一切
xiàng zhì fēi lí yī qiè zhì fēi lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì
相智；非离一切智，非离道相智、一切相智。

shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yī qiè
是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于一切
zhì qiú bù yīng yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qiú bù yīng lí yī
智求，不应于道相智、一切相智求；不应离一
qiè zhì qiú bù yīng lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qiú
切智求，不应离道相智、一切相智求。

大般若波罗蜜多经卷第九十四

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jiǔ shí wǔ
大般若波罗蜜多经卷第九十五

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn qiú bō rě pǐn dì èr shí qī zhī qī
初分求般若品第二十七之七

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú yī qiè tuó luó ní mén qiú bù yīng yú yī qiè sān mó dì mén
不应于一切陀罗尼门求，不应于一切三摩地门
qiú bù yīng lí yī qiè tuó luó ní mén qiú bù yīng lí yī qiè sān mó dì
求；不应离一切陀罗尼门求，不应离一切三摩地
mén qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yī qiè tuó luó ní mén ruò yī qiè sān mó
门求。所以者何？若一切陀罗尼门，若一切三摩
dì mén ruò lí yī qiè tuó luó ní mén ruò lí yī qiè sān mó dì mén
地门，若离一切陀罗尼门，若离一切三摩地门，
ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī
若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一
qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn
切皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见
fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
非无见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi yī qiè tuó luó ní mén fēi yī qiè sān mó dì mén fēi lí yī qiè tuó
非一切陀罗尼门，非一切三摩地门；非离一切陀
luó ní mén fēi lí yī qiè sān mó dì mén suǒ yǐ zhě hé rú shì yī
罗尼门，非离一切三摩地门。所以者何？如是一
qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà
切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè tuó luó ní mén fēi
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非一切陀罗尼门，非
yī qiè sān mó dì mén fēi lí yī qiè tuó luó ní mén fēi lí yī qiè sān
一切三摩地门；非离一切陀罗尼门，非离一切三

mó dì mén shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù
摩地门。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不
yīng yú yī qiè tuó luó ní mén qiú bù yīng yú yī qiè sān mó dì mén qiú
应于一切陀罗尼门求，不应于一切三摩地门求；
bù yīng lí yī qiè tuó luó ní mén qiú bù yīng lí yī qiè sān mó dì mén
不应离一切陀罗尼门求，不应离一切三摩地门
qiú
求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú yù liú qiú bù yīng yú yī lái bù huán ā luó hàn qiú
不应于预流求，不应于一来、不还、阿罗汉求；
bù yīng lí yù liú qiú bù yīng lí yī lái bù huán ā luó hàn qiú
不应离预流求，不应离一来、不还、阿罗汉求。
suǒ yǐ zhě hé ruò yù liú ruò yī lái bù huán ā luó hàn ruò
所以者何？若预流，若一来、不还、阿罗汉，若
lí yù liú ruò lí yī lái bù huán ā luó hàn ruò pú sà mó hē
离预流，若离一来、不还、阿罗汉，若菩萨摩诃
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非未见、非有
duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yù liú
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非预流，
fēi yī lái bù huán ā luó hàn fēi lí yù liú fēi lí yī lái
非一来、不还、阿罗汉；非离预流，非离一来、
bù huán ā luó hàn suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng
不还、阿罗汉。所以者何？如是一切皆无所有性
bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi yù liú fēi yī lái bù huán ā luó hàn
若波罗蜜多，非预流，非一来、不还、阿罗汉；
fēi lí yù liú fēi lí yī lái bù huán ā luó hàn shì gù pú sà
非离预流，非离一来、不还、阿罗汉。是故菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yù liú qiú bù yīng
摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于预流求，不应

yú yī lái bù huán ā luó hàn qiú bù yīng lí yù liú qiú bù yīng
于一来、不还、阿罗汉求；不应离预流求，不应
lí yī lái bù huán ā luó hàn qiú
离一来、不还、阿罗汉求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú yù liú xiàng yù liú guǒ qiú bù yīng yú yī lái xiàng yī lái guǒ
不应于预流向预流果求，不应于一来向一来果、
bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ qiú bù yīng lí
不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果求；不应离
yù liú xiàng yù liú guǒ qiú bù yīng lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ
预流向预流果求，不应离一来向乃至阿罗汉果
qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yù liú xiàng yù liú guǒ ruò yī lái xiàng nǎi
求。所以者何？若预流向预流果，若一来向乃
zhì ā luó hàn guǒ ruò lí yù liú xiàng yù liú guǒ ruò lí yī lái xiàng
至阿罗汉果，若离预流向预流果，若离一来向
nǎi zhì ā luó hàn guǒ ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō
乃至阿罗汉果，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，
ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi
若求如是，一切皆非相应非不相应、非有色非
wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng
无色、非有见非无见、非有对非无对，咸同一相，
suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi yù liú xiàng yù liú guǒ fēi yī lái xiàng yī lái
若波罗蜜多，非预流向预流果，非一来向一来
guǒ bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ fēi lí
果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果；非离
yù liú xiàng yù liú guǒ fēi lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ suǒ
预流向预流果，非离一来向乃至阿罗汉果。所
yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu
以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有
bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yù
不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非预
liú xiàng yù liú guǒ fēi yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ fēi lí yù
流向预流果，非一来向乃至阿罗汉果；非离预
liú xiàng yù liú guǒ fēi lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ shì gù
流向预流果，非离一来向乃至阿罗汉果。是故

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yù liú xiàng
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于预流向
yù liú guǒ qiú bù yīng yú yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ qiú bù yīng
预流果求，不应于一来向乃至阿罗汉果求；不应
lí yù liú xiàng yù liú guǒ qiú bù yīng lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn
离预流向预流果求，不应离一来向乃至阿罗汉
guǒ qiú
果求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú dú jué qiú bù yīng yú dú jué xiàng dú jué guǒ qiú bù yīng lí
不应于独觉求，不应于独觉向独觉果求；不应离
dú jué qiú bù yīng lí dú jué xiàng dú jué guǒ qiú suǒ yǐ zhě hé ruò
独觉求，不应离独觉向独觉果求。所以者何？若
dú jué ruò dú jué xiàng dú jué guǒ ruò lí dú jué ruò lí dú jué xiàng
独觉，若独觉向独觉果，若离独觉，若离独觉向
dú jué guǒ ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú
独觉果，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求
rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè
如是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ
非有见非无见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi dú jué fēi dú jué xiàng dú jué guǒ fēi lí dú jué
波罗蜜多，非独觉，非独觉向独觉果；非离独觉，
fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒ suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú
非离独觉向独觉果。所以者何？如是一切皆无
suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà
所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi dú jué fēi dú jué xiàng dú jué guǒ
所行般若波罗蜜多，非独觉，非独觉向独觉果；
fēi lí dú jué fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒ shì gù pú sà mó hē sà
非离独觉，非离独觉向独觉果。是故菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú dú jué qiú bù yīng yú dú jué
所行般若波罗蜜多，不应于独觉求，不应于独觉
xiàng dú jué guǒ qiú bù yīng lí dú jué qiú bù yīng lí dú jué xiàng dú
向独觉果求；不应离独觉求，不应离独觉向独

jué guǒ qiú
觉果求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú pú sà mó hē sà qiú bù yīng yú sān miǎo sān fó tuó qiú bù
不应于菩萨摩诃萨求，不应于三藐三佛陀求；不
yīng lí pú sà mó hē sà qiú bù yīng lí sān miǎo sān fó tuó qiú suǒ yǐ
应离菩萨摩诃萨求，不应离三藐三佛陀求。所以
zhě hé ruò pú sà mó hē sà ruò sān miǎo sān fó tuó ruò lí pú sà
者何？若菩萨摩诃萨，若三藐三佛陀，若离菩萨
mó hē sà ruò lí sān miǎo sān fó tuó ruò pú sà mó hē sà ruò bō
摩诃萨，若离三藐三佛陀，若菩萨摩诃萨，若般
rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng
若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不相
yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú
应、非有色非无色、非有见非无见、非有对非无
duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi pú sà mó hē sà
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非菩萨摩诃萨，
fēi sān miǎo sān fó tuó fēi lí pú sà mó hē sà fēi lí sān miǎo sān
非三藐三佛陀；非离菩萨摩诃萨，非离三藐三
fó tuó suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé
佛陀。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。
yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜
duō fēi pú sà mó hē sà fēi sān miǎo sān fó tuó fēi lí pú sà mó
多，非菩萨摩诃萨，非三藐三佛陀；非离菩萨摩
hē sà fēi lí sān miǎo sān fó tuó shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
诃萨，非离三藐三佛陀。是故菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú pú sà mó hē sà qiú bù yīng yú sān miǎo
若波罗蜜多，不应于菩萨摩诃萨求，不应于三藐
sān fó tuó qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà qiú bù yīng lí sān miǎo sān
三佛陀求；不应离菩萨摩诃萨求，不应离三藐三
fó tuó qiú
佛陀求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**

bù yīng yú pú sà mó hē sà fǎ qiú bù yīng yú wú shàngzhèngděng pú
不应于菩萨摩诃萨法求， 不应于无上正等菩
tí qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà fǎ qiú bù yīng lí wú shàngzhèng
提求； 不应离菩萨摩诃萨法求， 不应离无上正
děng pú tí qiú suǒ yǐ zhě hé ruò pú sà mó hē sà fǎ ruò wú
等菩提求。 所以者何？ 若菩萨摩诃萨法， 若无
shàngzhèngděng pú tí ruò lí pú sà mó hē sà fǎ ruò lí wú shàng
上正等菩提， 若离菩萨摩诃萨法， 若离无上
zhèngděng pú tí ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō
正等菩提， 若菩萨摩诃萨， 若般若波罗蜜多，
ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyīng fēi bù xiāngyīng fēi yǒu sè fēi
若求如是， 一切皆非相应非不相应、 非有色非
wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng
无色、 非有见非未见、 非有对非无对， 咸同一相，
suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
所谓无相。 何以故？ 憍尸迦， 菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi pú sà mó hē sà fǎ fēi wú shàngzhèngděng pú
若波罗蜜多， 非菩萨摩诃萨法， 非无上正等菩
tí fēi lí pú sà mó hē sà fǎ fēi lí wú shàngzhèngděng pú tí
提； 非离菩萨摩诃萨法， 非离无上正等菩提。
suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？ 如是一切皆无所有性不可得。 由无所
yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故， 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多， 非
pú sà mó hē sà fǎ fēi wú shàngzhèngděng pú tí fēi lí pú sà mó
菩萨摩诃萨法， 非无上正等菩提； 非离菩萨摩
hē sà fǎ fēi lí wú shàngzhèngděng pú tí shì gù pú sà mó hē sà
诃萨法， 非离无上正等菩提。 是故菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú pú sà mó hē sà fǎ qiú bù
所行般若波罗蜜多， 不应于菩萨摩诃萨法求， 不
yīng yú wú shàngzhèngděng pú tí qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà fǎ
应于无上正等菩提求； 不应离菩萨摩诃萨法
qiú bù yīng lí wú shàngzhèngděng pú tí qiú
求， 不应离无上正等菩提求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦， 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú shēng wén shèng qiú bù yīng yú dú jué shèng wú shàngshèng
不应于声闻乘求， 不应于独觉乘、 无上乘

qiú bù yīng lí shēngwénshèng qiú bù yīng lí dú jué shèng wú shàng
求；不应离声闻乘求，不应离独觉乘、无上

shèng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò shēngwénshèng ruò dú jué shèng wú
乘求。所以者何？若声闻乘，若独觉乘、无

shàngshèng ruò lí shēngwénshèng ruò lí dú jué shèng wú shàngshèng
上乘，若离声闻乘，若离独觉乘、无上乘，

ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī
若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一

qiè jiē fēi xiāngyīng fēi bù xiāngyīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn
切皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见

fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
非无见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。

hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

fēi shēngwénshèng fēi dú jué shèng wú shàngshèng fēi lí shēngwén
非声闻乘，非独觉乘、无上乘；非离声闻

shèng fēi lí dú jué shèng wú shàngshèng suǒ yǐ zhě hé rú shì
乘，非离独觉乘、无上乘。所以者何？如是

yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú
一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩

sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi shēngwénshèng fēi dú
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非声闻乘，非独

jué shèng wú shàngshèng fēi lí shēngwénshèng fēi lí dú jué shèng
觉乘、无上乘；非离声闻乘，非离独觉乘、

wú shàngshèng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无上乘。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú shēngwénshèng qiú bù yīng yú dú jué shèng wú shàngshèng
不应于声闻乘求，不应于独觉乘、无上乘

qiú bù yīng lí shēngwénshèng qiú bù yīng lí dú jué shèng wú shàng
求；不应离声闻乘求，不应离独觉乘、无上

shèng qiú
乘求。

fù cì jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
“复次，憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗

mì duō bù yīng yú sè zhēn rú qiú bù yīng yú shòu xiǎng xíng
蜜多，不应于色真如求，不应于受、想、行、

shí zhēn rú qiú bù yīng lí sè zhēn rú qiú bù yīng lí shòu xiǎng
识真如求；不应离色真如求，不应离受、想、

xíng shí zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sè zhēn rú ruò shòu
行、识真如求。所以者何？若色真如，若受、
xiǎng xíng shí zhēn rú ruò lí sè zhēn rú ruò lí shòu xiǎng
想、行、识真如，若离色真如，若离受、想、
xíng shí zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō
行、识真如，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，
ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi
若求如是，一切皆非相应非不相应、非有色非
wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng
无色、非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，
suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi sè zhēn rú fēi shòu xiǎng xíng shí zhēn
若波罗蜜多，非色真如，非受、想、行、识真
rú fēi lí sè zhēn rú fēi lí shòu xiǎng xíng shí zhēn rú
如；非离色真如，非离受、想、行、识真如。
suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所
yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非
sè zhēn rú fēi shòu xiǎng xíng shí zhēn rú fēi lí sè zhēn rú
色真如，非受、想、行、识真如；非离色真如，
fēi lí shòu xiǎng xíng shí zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ
非离受、想、行、识真如。是故菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú sè zhēn rú qiú bù yīng yú shòu
行般若波罗蜜多，不应于色真如求，不应于受、
xiǎng xíng shí zhēn rú qiú bù yīng lí sè zhēn rú qiú bù yīng lí
想、行、识真如求；不应离色真如求，不应离
shòu xiǎng xíng shí zhēn rú qiú
受、想、行、识真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yǎn chù zhēn rú qiú bù yīng yú ěr bí shé shēn yì
不应于眼处真如求，不应于耳、鼻、舌、身、意
chù zhēn rú qiú bù yīng lí yǎn chù zhēn rú qiú bù yīng lí ěr bí
处真如求；不应离眼处真如求，不应离耳、鼻、
shé shēn yì chù zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yǎn chù zhēn rú
舌、身、意处真如求。所以者何？若眼处真如，

ruò ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú ruò lí yǎnchùzhēn rú
若耳、鼻、舌、身、意处真如，若离眼处真如，
ruò lí ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú ruò pú sà mó hē sà
若离耳、鼻、舌、身、意处真如，若菩萨摩诃萨，
ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng fēi bù
若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非未见、非有对非
wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎnchùzhēn rú fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非眼处真如，非
ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú fēi lí yǎnchùzhēn rú
耳、鼻、舌、身、意处真如；非离眼处真如，
fēi lí ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú
非离耳、鼻、舌、身、意处真如。所以者何？如
shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù
是一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎnchùzhēn rú fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非眼处真如，非
ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú fēi lí yǎnchùzhēn rú
耳、鼻、舌、身、意处真如；非离眼处真如，
fēi lí ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú shì gù pú sà mó hē
非离耳、鼻、舌、身、意处真如。是故菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yǎnchùzhēn rú qiú bù yīng
萨所行般若波罗蜜多，不应于眼处真如求，不应
yú ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú qiú bù yīng lí yǎnchùzhēn
于耳、鼻、舌、身、意处真如求；不应离眼处真
rú qiú bù yīng lí ěr bí shé shēn yì chùzhēn rú qiú
如求，不应离耳、鼻、舌、身、意处真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú sè chùzhēn rú qiú bù yīng yú shēng xiāng wèi chù
不应于色处真如求，不应于声、香、味、触、
fǎ chùzhēn rú qiú bù yīng lí sè chùzhēn rú qiú bù yīng lí shēng
法处真如求；不应离色处真如求，不应离声、
xiāng wèi chù fǎ chùzhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sè chù
香、味、触、法处真如求。所以者何？若色处

zhēn rú ruò shēng xiāng wèi chù fǎ chùzhēn rú ruò lí sè
真如，若声、香、味、触、法处真如，若离色
chùzhēn rú ruò lí shēng xiāng wèi chù fǎ chùzhēn rú ruò
处真如，若离声、香、味、触、法处真如，若
pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè
菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切
jiē fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi
皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见非
wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
不见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi sè chùzhēn rú fēi shēng xiāng wèi chù fǎ chùzhēn rú
非色处真如，非声、香、味、触、法处真如；
fēi lí sè chùzhēn rú fēi lí shēng xiāng wèi chù fǎ chùzhēn
非离色处真如，非离声、香、味、触、法处真
rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu
如。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由
wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi sè chùzhēn rú fēi shēng xiāng wèi chù fǎ chùzhēn rú
非色处真如，非声、香、味、触、法处真如；
fēi lí sè chùzhēn rú fēi lí shēng xiāng wèi chù fǎ chùzhēn
非离色处真如，非离声、香、味、触、法处真
rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
如。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于
sè chùzhēn rú qiú bù yīng yú shēng xiāng wèi chù fǎ chùzhēn
色处真如求，不应于声、香、味、触、法处真
rú qiú bù yīng lí sè chùzhēn rú qiú bù yīng lí shēng xiāng wèi
如求；不应离色处真如求，不应离声、香、味、
chù fǎ chùzhēn rú qiú
触、法处真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yǎn jiè zhēn rú qiú bù yīng yú sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù
不应于眼界真如求，不应于色界、眼识界及眼触、
yǎnchù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú qiú bù yīng lí yǎn jiè zhēn rú
眼触为缘所生诸受真如求；不应离眼界真如

qiú bù yīng lí sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú
求，不应离色界乃至眼触为缘所生诸受真如

qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yǎn jiè zhēn rú ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéi
求。所以者何？若眼界真如，若色界乃至眼触为

yuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú ruò lí yǎn jiè zhēn rú ruò lí sè jiè nǎi
缘所生诸受真如，若离眼界真如，若离色界乃

zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò
至眼触为缘所生诸受真如，若菩萨摩诃萨，若

bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不

xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非不见、非有对非

wú duì xiántóng yī xiàng suǒwèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，

pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎn jiè zhēn rú fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非眼界真如，非

sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú
色界、眼识界及眼触、眼触为缘所生诸受真如；

fēi lí yǎn jiè zhēn rú fēi lí sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēng
非离眼界真如，非离色界乃至眼触为缘所生

zhūshòuzhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒyǒuxìng bù
诸受真如。所以者何？如是一切皆无所有性不

kě dé yóu wú suǒyǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě
可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若

bō luó mì duō fēi yǎn jiè zhēn rú fēi sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuán
波罗蜜多，非眼界真如，非色界乃至眼触为缘

suǒshēngzhūshòuzhēn rú fēi lí yǎn jiè zhēn rú fēi lí sè jiè nǎi zhì
所生诸受真如；非离眼界真如，非离色界乃至

yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ
眼触为缘所生诸受真如。是故菩萨摩诃萨所

xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yǎn jiè zhēn rú qiú bù yīng yú sè
行般若波罗蜜多，不应于眼界真如求，不应于色

jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú qiú bù yīng lí yǎn
界乃至眼触为缘所生诸受真如求；不应离眼

jiè zhēn rú qiú bù yīng lí sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
界真如求，不应离色界乃至眼触为缘所生诸

shòuzhēn rú qiú
受真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**

bù yīng yú ěr jiè zhēn rú qiú bù yīng yú shēng jiè ěr shí jiè jí ěr
不应于耳界真如求，不应于声界、耳识界及耳

chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú qiú bù yīng lí ěr jiè
触、耳触为缘所生诸受真如求；不应离耳界

zhēn rú qiú bù yīng lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
真如求，不应离声界乃至耳触为缘所生诸受

zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò ěr jiè zhēn rú ruò shēng jiè nǎi zhì
真如求。所以者何？若耳界真如，若声界乃至

ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú ruò lí ěr jiè zhēn rú ruò lí
耳触为缘所生诸受真如，若离耳界真如，若离

shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú ruò pú sà mó
声界乃至耳触为缘所生诸受真如，若菩萨摩

hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng
诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相

yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi
应非不相应、非有色非无色、非有见非无见、非

yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi ěr jiè
憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非耳界

zhēn rú fēi shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng
真如，非声界、耳识界及耳触、耳触为缘所生

zhū shòu zhēn rú fēi lí ěr jiè zhēn rú fēi lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù
诸受真如；非离耳界真如，非离声界乃至耳触

wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē
为缘所生诸受真如。所以者何？如是一切皆

wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē
无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi ěr jiè zhēn rú fēi shēng jiè nǎi
萨所行般若波罗蜜多，非耳界真如，非声界乃

zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú fēi lí ěr jiè zhēn rú fēi
至耳触为缘所生诸受真如；非离耳界真如，非

lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú shì gù pú
离声界乃至耳触为缘所生诸受真如。是故菩

sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú ěr jiè zhēn rú
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于耳界真如

qiú bù yīng yú shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú
求，不应于声界乃至耳触为缘所生诸受真如
qiú bù yīng lí ěr jiè zhēn rú qiú bù yīng lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù
求；不应离耳界真如求，不应离声界乃至耳触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú qiú
为缘所生诸受真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú bí jiè zhēn rú qiú bù yīng yú xiāng jiè bí shí jiè jí bí
不应于鼻界真如求，不应于香界、鼻识界及鼻
chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú qiú bù yīng lí bí jiè
触、鼻触为缘所生诸受真如求；不应离鼻界

zhēn rú qiú bù yīng lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
真如求，不应离香界乃至鼻触为缘所生诸受

zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò bí jiè zhēn rú ruò xiāng jiè nǎi zhì
真如求。所以者何？若鼻界真如，若香界乃至

bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú ruò lí bí jiè zhēn rú ruò lí
鼻触为缘所生诸受真如，若离鼻界真如，若离

xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú ruò pú sà mó
香界乃至鼻触为缘所生诸受真如，若菩萨摩

hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng
诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相

yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi
应非不相应、非有色非无色、非有见非无见、非

yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi bí jiè
憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非鼻界

zhēn rú fēi xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng
真如，非香界、鼻识界及鼻触、鼻触为缘所生

zhū shòu zhēn rú fēi lí bí jiè zhēn rú fēi lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù
诸受真如；非离鼻界真如，非离香界乃至鼻触

wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē
为缘所生诸受真如。所以者何？如是一切皆

wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē
无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi bí jiè zhēn rú fēi xiāng jiè nǎi
萨所行般若波罗蜜多，非鼻界真如，非香界乃

zhì bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú fēi lí bí jiè zhēn rú fēi
至鼻触为缘所生诸受真如；非离鼻界真如，非
lí xiāng jiè nǎi zhì bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú shì gù pú
离香界乃至鼻触为缘所生诸受真如。是故菩
sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú bí jiè zhēn rú
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于鼻界真如
qiú bù yīng yú xiāng jiè nǎi zhì bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú
求，不应于香界乃至鼻触为缘所生诸受真如
qiú bù yīng lí bí jiè zhēn rú qiú bù yīng lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù
求；不应离鼻界真如求，不应离香界乃至鼻触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú qiú
为缘所生诸受真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú shé jiè zhēn rú qiú bù yīng yú wèi jiè shé shí jiè jí shé chù
不应于舌界真如求，不应于味界、舌识界及舌触、
shé chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú qiú bù yīng lí shé jiè zhēn rú
舌触为缘所生诸受真如求；不应离舌界真如
qiú bù yīng lí wèi jiè nǎi zhì shé chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú
求，不应离味界乃至舌触为缘所生诸受真如
qiú suǒ yǐ zhě hé ruò shé jiè zhēn rú ruò wèi jiè nǎi zhì shé chùwéi
求。所以者何？若舌界真如，若味界乃至舌触为
yuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú ruò lí shé jiè zhēn rú ruò lí wèi jiè nǎi
缘所生诸受真如，若离舌界真如，若离味界乃
zhì shé chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò
至舌触为缘所生诸受真如，若菩萨摩诃萨，若
bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非不见、非有对非
wú duì xiántóng yī xiàng suǒwèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō fēi shé jiè zhēn rú fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非舌界真如，非
wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuzhēn rú
味界、舌识界及舌触、舌触为缘所生诸受真如；
fēi lí shé jiè zhēn rú fēi lí wèi jiè nǎi zhì shé chùwéiyuánsuǒshēng
非离舌界真如，非离味界乃至舌触为缘所生

zhūshòuzhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù
诸受真如。所以者何？如是一切皆无所有性不
kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi shé jiè zhēn rú fēi wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán
波罗蜜多，非舌界真如，非味界乃至舌触为缘
suǒ shēng zhū shòuzhēn rú fēi lí shé jiè zhēn rú fēi lí wèi jiè nǎi zhì
所生诸受真如；非离舌界真如，非离味界乃至
shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòuzhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ
舌触为缘所生诸受真如。是故菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú shé jiè zhēn rú qiú bù yīng yú wèi
行般若波罗蜜多，不应于舌界真如求，不应于味
jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòuzhēn rú qiú bù yīng lí shé
界乃至舌触为缘所生诸受真如求；不应离舌
jiè zhēn rú qiú bù yīng lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
界真如求，不应离味界乃至舌触为缘所生诸
shòuzhēn rú qiú
受真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú shēn jiè zhēn rú qiú bù yīng yú chù jiè shēn shí jiè jí shēn
不应于身界真如求，不应于触界、身识界及身
chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòuzhēn rú qiú bù yīng lí shēn jiè
触、身触为缘所生诸受真如求；不应离身界
zhēn rú qiú bù yīng lí chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
真如求，不应离触界乃至身触为缘所生诸受
zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò shēn jiè zhēn rú ruò chù jiè nǎi zhì
真如求。所以者何？若身界真如，若触界乃至
shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòuzhēn rú ruò lí shēn jiè zhēn rú ruò
身触为缘所生诸受真如，若离身界真如，若
lí chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòuzhēn rú ruò pú sà
离触界乃至身触为缘所生诸受真如，若菩萨
mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi
摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非
xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn
相应非不相应、非有色非无色、非有见非无见、
fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi shēn jiè
憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非身界
zhēn rú fēi chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng
真如，非触界、身识界及身触、身触为缘所生
zhū shòu zhēn rú fēi lí shēn jiè zhēn rú fēi lí chù jiè nǎi zhì shēn chù
诸受真如；非离身界真如，非离触界乃至身触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē
为缘所生诸受真如。所以者何？如是一切皆
wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē
无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi shēn jiè zhēn rú fēi chù jiè nǎi zhì
萨所行般若波罗蜜多，非身界真如，非触界乃至
shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú fēi lí shēn jiè zhēn rú fēi
身触为缘所生诸受真如；非离身界真如，非
lí chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú shì gù pú
离触界乃至身触为缘所生诸受真如。是故菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú shēn jiè zhēn rú
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于身界真如
qiú bù yīng yú chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú
求，不应于触界乃至身触为缘所生诸受真如
qiú bù yīng lí shēn jiè zhēn rú qiú bù yīng lí chù jiè nǎi zhì shēn chù
求；不应离身界真如求，不应离触界乃至身触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú qiú
为缘所生诸受真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yì jiè zhēn rú qiú bù yīng yú fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù
不应于意界真如求，不应于法界、意识界及意触、
yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú qiú bù yīng lí yì jiè zhēn rú
意触为缘所生诸受真如求；不应离意界真如
qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú
求，不应离法界乃至意触为缘所生诸受真如
qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yì jiè zhēn rú ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi
求。所以者何？若意界真如，若法界乃至意触为
yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú ruò lí yì jiè zhēn rú ruò lí fǎ jiè nǎi
缘所生诸受真如，若离意界真如，若离法界乃
zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò
至意触为缘所生诸受真如，若菩萨摩诃萨，若

bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非无见、非有对非
wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yì jiè zhēn rú fēi
菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，非眼界真如，非
fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú
法界、意识界及意触、意触为缘所生诸受真如；
fēi lí yì jiè zhēn rú fēi lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng
非离眼界真如，非离法界乃至意触为缘所生
zhū shòu zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù
诸受真如。所以者何？如是一切皆无所有性不
kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
可得。由无所有不可得故，菩萨摩訶萨所行般若
bō luó mì duō fēi yì jiè zhēn rú fēi fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán
波罗蜜多，非眼界真如，非法界乃至意触为缘
suǒ shēng zhū shòu zhēn rú fēi lí yì jiè zhēn rú fēi lí fǎ jiè nǎi zhì
所生诸受真如；非离眼界真如，非离法界乃至
yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ
意触为缘所生诸受真如。是故菩萨摩訶萨所
xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yì jiè zhēn rú qiú bù yīng yú fǎ
行般若波罗蜜多，不应于眼界真如求，不应于法
jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu zhēn rú qiú bù yīng lí yì
界乃至意触为缘所生诸受真如求；不应离意
jiè zhēn rú qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū
界真如求，不应离法界乃至意触为缘所生诸
shòu zhēn rú qiú
受真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú dì jiè zhēn rú qiú bù yīng yú shuǐ huǒ fēng kōng
不应于地界真如求，不应于水、火、风、空、
shí jiè zhēn rú qiú bù yīng lí dì jiè zhēn rú qiú bù yīng lí shuǐ huǒ
识界真如求；不应离地界真如求，不应离水、火、
fēng kōng shí jiè zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò dì jiè zhēn rú
风、空、识界真如求。所以者何？若地界真如，

ruò shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú ruò lí dì jiè zhēn rú
若水、火、风、空、识界真如，若离地界真如，
ruò lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú ruò pú sà mó hē
若离水、火、风、空、识界真如，若菩萨摩诃
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非未见、非有
duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi dì jiè zhēn
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非地界真
rú fēi shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú fēi lí dì jiè
如，非水、火、风、空、识界真如；非离地界
zhēn rú fēi lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú suǒ yǐ
真如，非离水、火、风、空、识界真如。所以
zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù
者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不
kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi dì jiè
可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非地界
zhēn rú fēi shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú fēi lí dì
真如，非水、火、风、空、识界真如；非离地
jiè zhēn rú fēi lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú shì
界真如，非离水、火、风、空、识界真如。是
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú dì jiè
故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于地界
zhēn rú qiú bù yīng yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè zhēn rú qiú
真如求，不应于水、火、风、空、识界真如求；
bù yīng lí dì jiè zhēn rú qiú bù yīng lí shuǐ huǒ fēng kōng
不应离地界真如求，不应离水、火、风、空、
shí jiè zhēn rú qiú
识界真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú kǔ shèng dì zhēn rú qiú bù yīng yú jí miè dào shèng dì
不应于苦圣谛真如求，不应于集、灭、道圣谛
zhēn rú qiú bù yīng lí kǔ shèng dì zhēn rú qiú bù yīng lí jí miè
真如求；不应离苦圣谛真如求，不应离集、灭、

dàoshèng dì zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò kǔ shèng dì zhēn rú
道 圣 谛 真 如 求 。 所 以 者 何 ？ 若 苦 圣 谛 真 如 ，
ruò jí miè dào shèng dì zhēn rú ruò lí kǔ shèng dì zhēn rú
若 集 、 灭 、 道 圣 谛 真 如 ， 若 离 苦 圣 谛 真 如 ，
ruò lí jí miè dào shèng dì zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò
若 离 集 、 灭 、 道 圣 谛 真 如 ， 若 菩 萨 摩 诃 萨 ， 若
bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù
般 若 波 罗 蜜 多 ， 若 求 如 是 ， 一 切 皆 非 相 应 非 不
xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相 应 、 非 有 色 非 无 色 、 非 有 见 非 无 见 、 非 有 对 非
wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无 对 ， 咸 同 一 相 ， 所 谓 无 相 。 何 以 故 ？ 憍 尸 迦 ，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi kǔ shèng dì zhēn rú
菩 萨 摩 诃 萨 所 行 般 若 波 罗 蜜 多 ， 非 苦 圣 谛 真 如 ，
fēi jí miè dào shèng dì zhēn rú fēi lí kǔ shèng dì zhēn rú
非 集 、 灭 、 道 圣 谛 真 如 ； 非 离 苦 圣 谛 真 如 ，
fēi lí jí miè dào shèng dì zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī
非 离 集 、 灭 、 道 圣 谛 真 如 。 所 以 者 何 ？ 如 是 一
qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà
切 皆 无 所 有 性 不 可 得 。 由 无 所 有 不 可 得 故 ， 菩 萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi kǔ shèng dì zhēn rú fēi
摩 诃 萨 所 行 般 若 波 罗 蜜 多 ， 非 苦 圣 谛 真 如 ， 非
jí miè dào shèng dì zhēn rú fēi lí kǔ shèng dì zhēn rú fēi
集 、 灭 、 道 圣 谛 真 如 ； 非 离 苦 圣 谛 真 如 ， 非
lí jí miè dào shèng dì zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
离 集 、 灭 、 道 圣 谛 真 如 。 是 故 菩 萨 摩 诃 萨 所 行
bō rě bō luó mì duō bù yīng yú kǔ shèng dì zhēn rú qiú bù yīng yú
般 若 波 罗 蜜 多 ， 不 应 于 苦 圣 谛 真 如 求 ， 不 应 于
jí miè dào shèng dì zhēn rú qiú bù yīng lí kǔ shèng dì zhēn rú
集 、 灭 、 道 圣 谛 真 如 求 ； 不 应 离 苦 圣 谛 真 如
qiú bù yīng lí jí miè dào shèng dì zhēn rú qiú
求 ， 不 应 离 集 、 灭 、 道 圣 谛 真 如 求 。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“ 憍 尸 迦 ， 菩 萨 摩 诃 萨 所 行 般 若 波 罗 蜜 多 ，
bù yīng yú wú míng zhēn rú qiú bù yīng yú xíng shí míng sè liù
不 应 于 无 明 真 如 求 ， 不 应 于 行 、 识 、 名 色 、 六
chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu
处 、 触 、 受 、 爱 、 取 、 有 、 生 、 老 死 愁 叹 苦 忧

nǎozhēn rú qiú bù yīng lí wú míngzhēn rú qiú bù yīng lí xíng nǎi zhì
恼真如求；不应离无明真如求，不应离行乃至

lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎozhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò wú míng
老死愁叹苦忧恼真如求。所以者何？若无明

zhēn rú ruò xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎozhēn rú ruò lí wú
真如，若行乃至老死愁叹苦忧恼真如，若离无

míngzhēn rú ruò lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎozhēn rú ruò
明真如，若离行乃至老死愁叹苦忧恼真如，若

pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè
菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切

jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi
皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见非

wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
不见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。

hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

fēi wú míngzhēn rú fēi xíng shí míng sè liù chù chù shòu
非无明真如，非行、识、名色、六处、触、受、

ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎozhēn rú fēi lí
爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼真如；非离

wú míngzhēn rú fēi lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎozhēn rú
无明真如，非离行乃至老死愁叹苦忧恼真如。

suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所

yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非

wú míngzhēn rú fēi xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎozhēn rú fēi
无明真如，非行乃至老死愁叹苦忧恼真如；非

lí wú míngzhēn rú fēi lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎozhēn
离无明真如，非离行乃至老死愁叹苦忧恼真

rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
如。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于

wú míngzhēn rú qiú bù yīng yú xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo
无明真如求，不应于行乃至老死愁叹苦忧恼

zhēn rú qiú bù yīng lí wú míngzhēn rú qiú bù yīng lí xíng nǎi zhì lǎo
真如求；不应离无明真如求，不应离行乃至老

sǐ chóu tàn kǔ yōunǎozhēn rú qiú
死愁叹苦忧恼真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú nèi kōng zhēn rú qiú bù yīng yú wài kōng nèi wài kōng kōng
不应于内空真如求，不应于外空、内外空、空
kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng
空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟
kōng wú jì kōng sǎn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng
空、无际空、散空、无变异空、本性空、自相
kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng
空、共相空、一切法空、不可得空、无性空、
zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng zhēn rú qiú bù yīng lí nèi kōng zhēn rú
自性空、无性自性空真如求；不应离内空真如
qiú bù yīng lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng zhēn rú qiú suǒ yǐ
求，不应离外空乃至无性自性空真如求。所以
zhě hé ruò nèi kōng zhēn rú ruò wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng
者何？若内空真如，若外空乃至无性自性空
zhēn rú ruò lí nèi kōng zhēn rú ruò lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng
真如，若离内空真如，若离外空乃至无性自性
kōng zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú
空真如，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求
rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè
如是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi nèi kōng zhēn rú fēi wài kōng nèi wài kōng kōng
波罗蜜多，非内空真如，非外空、内外空、空
kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng
空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟
kōng wú jì kōng sǎn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng
空、无际空、散空、无变异空、本性空、自相
kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng
空、共相空、一切法空、不可得空、无性空、
zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng zhēn rú fēi lí nèi kōng zhēn rú fēi
自性空、无性自性空真如；非离内空真如，非
lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì
离外空乃至无性自性空真如。所以者何？如是

yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú
一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi nèi kōng zhēn rú fēi wài
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非内空真如，非外
kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng zhēn rú fēi lí nèi kōng zhēn rú fēi lí
空乃至无性自性空真如；非离内空真如，非离
wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ
外空乃至无性自性空真如。是故菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú nèi kōng zhēn rú qiú bù yīng yú
行般若波罗蜜多，不应于内空真如求，不应于
wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng zhēn rú qiú bù yīng lí nèi kōng zhēn
外空乃至无性自性空真如求；不应离内空真
rú qiú bù yīng lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng zhēn rú qiú
如求，不应离外空乃至无性自性空真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú zhēn rú zhēn rú qiú bù yīng yú fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng
不应于真如真如求，不应于法界、法性、不虚妄
xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù
性、不变异性、平等性、离生性、法定、法住、
shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè zhēn rú qiú bù yīng lí zhēn rú
实际、虚空界、不思議界真如求；不应离真如
zhēn rú qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè zhēn rú qiú suǒ yǐ
真如求，不应离法界乃至不思議界真如求。所以
zhě hé ruò zhēn rú zhēn rú ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè zhēn rú
者何？若真如真如，若法界乃至不思議界真如，
ruò lí zhēn rú zhēn rú ruò lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè zhēn rú
若离真如真如，若离法界乃至不思議界真如，
ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī
若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一
qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn
切皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见
fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
非无见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。

hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi zhēn rú zhēn rú fēi fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng bú biàn
非真如真如，非法界、法性、不虚妄性、不变

yì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì
异性、平等性、离生性、法定、法住、实际、
xū kōng jiè bù sī yì jiè zhēn rú fēi lí zhēn rú zhēn rú fēi lí
虚空界、不思議界真如；非离真如真如，非离
fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè
法界乃至不思議界真如。所以者何？如是一切
jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó
皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩
hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi zhēn rú zhēn rú fēi fǎ jiè nǎi
诃萨所行般若波罗蜜多，非真如真如，非法界乃
zhì bù sī yì jiè zhēn rú fēi lí zhēn rú zhēn rú fēi lí fǎ jiè nǎi
至不思議界真如；非离真如真如，非离法界乃
zhì bù sī yì jiè zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
至不思議界真如。是故菩萨摩诃萨所行般若波
luó mì duō bù yīng yú zhēn rú zhēn rú qiú bù yīng yú fǎ jiè nǎi zhì
罗蜜多，不应于真如真如求，不应于法界乃至
bù sī yì jiè zhēn rú qiú bù yīng lí zhēn rú zhēn rú qiú bù yīng lí
不思議界真如求；不应离真如真如求，不应离
fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè zhēn rú qiú
法界乃至不思議界真如求。

大般若波罗蜜多经卷第九十五

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jiǔ shí liù
大般若波罗蜜多经卷第九十六

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn qiú bō rě pǐn dì èr shí qī zhī bā
初分求般若品第二十七之八

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú bù shī bō luó mì duō zhēn rú qiú bù yīng yú jìng jiè ān rěn
不应于布施波罗蜜多真如求，不应于净戒、安忍、
jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō zhēn rú qiú bù yīng lí bù shī
精进、静虑、般若波罗蜜多真如求；不应离布施
bō luó mì duō zhēn rú qiú bù yīng lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng
波罗蜜多真如求，不应离净戒、安忍、精进、静
lù bō rě bō luó mì duō zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò bù shī bō
虑、般若波罗蜜多真如求。所以者何？若布施波
luó mì duō zhēn rú ruò jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě
罗蜜多真如，若净戒、安忍、精进、静虑、般若
bō luó mì duō zhēn rú ruò lí bù shī bō luó mì duō zhēn rú ruò lí
波罗蜜多真如，若离布施波罗蜜多真如，若离
jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō zhēn rú
净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多真如，
ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī
若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一
qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn
切皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见
fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
非无见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi bù shī bō luó mì duō zhēn rú fēi jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng
非布施波罗蜜多真如，非净戒、安忍、精进、静
lù bō rě bō luó mì duō zhēn rú fēi lí bù shī bō luó mì duō zhēn
虑、般若波罗蜜多真如；非离布施波罗蜜多真

rú fēi lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì
如，非离净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜
duōzhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě
多真如。所以者何？如是一切皆无所有性不可
dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波
luó mì duō fēi bù shī bō luó mì duōzhēn rú fēi jìng jiè ān rěn
罗蜜多，非布施波罗蜜多真如，非净戒、安忍、
jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duōzhēn rú fēi lí bù shī bō luó
精进、静虑、般若波罗蜜多真如；非离布施波罗
mì duōzhēn rú fēi lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě
蜜多真如，非离净戒、安忍、精进、静虑、般若
bō luó mì duōzhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
波罗蜜多真如。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗
mì duō bù yīng yú bù shī bō luó mì duōzhēn rú qiú bù yīng yú jìng jiè
蜜多，不应于布施波罗蜜多真如求，不应于净戒、
ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duōzhēn rú qiú bù yīng
安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多真如求；不应
lí bù shī bō luó mì duōzhēn rú qiú bù yīng lí jìng jiè ān rěn jīng
离布施波罗蜜多真如求，不应离净戒、安忍、精
jìn jìng lù bō rě bō luó mì duōzhēn rú qiú
进、静虑、般若波罗蜜多真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú sì jìng lù zhēn rú qiú bù yīng yú sì wú liàng sì wú sè
不应于四静虑真如求，不应于四无量、四无色
dìngzhēn rú qiú bù yīng lí sì jìng lù zhēn rú qiú bù yīng lí sì wú
定真如求；不应离四静虑真如求，不应离四无
liàng sì wú sè dìngzhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sì jìng lù zhēn
量、四无色定真如求。所以者何？若四静虑真
rú ruò sì wú liàng sì wú sè dìngzhēn rú ruò lí sì jìng lù zhēn
如，若四无量、四无色定真如，若离四静虑真
rú ruò lí sì wú liàng sì wú sè dìngzhēn rú ruò pú sà mó hē sà
如，若离四无量、四无色定真如，若菩萨摩诃萨，
ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù
若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非无见、非有对非

wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì jìng lù zhēn rú
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非四静虑真如，
fēi sì wú liàng sì wú sè dìng zhēn rú fēi lí sì jìng lù zhēn rú
非四无量、四无色定真如；非离四静虑真如，
fēi lí sì wú liàng sì wú sè dìng zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī
非离四无量、四无色定真如。所以者何？如是一
qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà
切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì jìng lù zhēn rú fēi sì
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非四静虑真如，非四
wú liàng sì wú sè dìng zhēn rú fēi lí sì jìng lù zhēn rú fēi lí
无量、四无色定真如；非离四静虑真如，非离
sì wú liàng sì wú sè dìng zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
四无量、四无色定真如。是故菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú sì jìng lù zhēn rú qiú bù yīng yú sì wú
若波罗蜜多，不应于四静虑真如求，不应于四无
liàng sì wú sè dìng zhēn rú qiú bù yīng lí sì jìng lù zhēn rú qiú
量、四无色定真如求；不应离四静虑真如求，
bù yīng lí sì wú liàng sì wú sè dìng zhēn rú qiú
不应离四无量、四无色定真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú bā jiě tuō zhēn rú qiú bù yīng yú bā shèng chù jiǔ cì dì
不应于八解脱真如求，不应于八胜处、九次第
dìng shí biàn chù zhēn rú qiú bù yīng lí bā jiě tuō zhēn rú qiú bù
定、十遍处真如求；不应离八解脱真如求，不
yīng lí bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù zhēn rú qiú suǒ yǐ
应离八胜处、九次第定、十遍处真如求。所以
zhě hé ruò bā jiě tuō zhēn rú ruò bā shèng chù jiǔ cì dì dìng
者何？若八解脱真如，若八胜处、九次第定、
shí biàn chù zhēn rú ruò lí bā jiě tuō zhēn rú ruò lí bā shèng chù
十遍处真如，若离八解脱真如，若离八胜处、
jiǔ cì dì dìng shí biàn chù zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě
九次第定、十遍处真如，若菩萨摩诃萨，若般若
bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不相应、

fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì
非有色非无色、非有见非不见、非有对非无对，
xiántóng yī xiàng suǒwèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà
咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨
mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō fēi bā jiě tuōzhēn rú fēi bā
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非八解脱真如，非八
shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùzhēn rú fēi lí bā jiě tuōzhēn
胜处、九次第定、十遍处真如；非离八解脱真
rú fēi lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùzhēn rú suǒ
如，非离八胜处、九次第定、十遍处真如。所
yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒyǒuxìng bù kě dé yóu wú suǒyǒu
以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有
bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō fēi bā
不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非八
jiě tuōzhēn rú fēi bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùzhēn rú
解脱真如，非八胜处、九次第定、十遍处真如；
fēi lí bā jiě tuōzhēn rú fēi lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí
非离八解脱真如，非离八胜处、九次第定、十
biànchùzhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
遍处真如。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú bā jiě tuōzhēn rú qiú bù yīng yú bā shèngchù jiǔ cì dì
不应于八解脱真如求，不应于八胜处、九次第
dìng shí biànchùzhēn rú qiú bù yīng lí bā jiě tuōzhēn rú qiú bù
定、十遍处真如求；不应离八解脱真如求，不
yīng lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùzhēn rú qiú
应离八胜处、九次第定、十遍处真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú sì niànzhùzhēn rú qiú bù yīng yú sì zhèngduàn sì shén
不应于四念住真如求，不应于四正断、四神
zú wǔ gēn wǔ lì qī děngjué zhī bā shèngdào zhī zhēn rú qiú
足、五根、五力、七等觉支、八圣道支真如求；
bù yīng lí sì niànzhùzhēn rú qiú bù yīng lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā
不应离四念住真如求，不应离四正断乃至八
shèngdào zhī zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sì niànzhùzhēn rú ruò
圣道支真如求。所以者何？若四念住真如，若
sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú ruò lí sì niànzhùzhēn
四正断乃至八圣道支真如，若离四念住真

rú ruò lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú ruò pú sà
如，若离四正断乃至八圣道支真如，若菩萨
mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi
摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非
xiāngyìng fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn
相应非不相应、非有色非无色、非有见非不见、
fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？
jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì niàn
憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非四念
zhù zhēn rú fēi sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī
住真如，非四正断、四神足、五根、五力、七
děng jué zhī bā shèngdào zhī zhēn rú fēi lí sì niàn zhù zhēn rú
等觉支、八圣道支真如；非离四念住真如，
fēi lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú suǒ yǐ zhě hé
非离四正断乃至八圣道支真如。所以者何？
rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù
如是一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì niàn zhù zhēn rú
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非四念住真如，
fēi lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú fēi lí sì niàn zhù
非四正断乃至八圣道支真如；非离四念住
zhēn rú fēi lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú shì gù
真如，非离四正断乃至八圣道支真如。是故
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú sì niàn zhù
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于四念住
zhēn rú qiú bù yīng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī zhēn rú
真如求，不应于四正断乃至八圣道支真如
qiú bù yīng lí sì niàn zhù zhēn rú qiú bù yīng lí sì zhèngduàn nǎi zhì
求；不应离四念住真如求，不应离四正断乃至
bā shèngdào zhī zhēn rú qiú
八圣道支真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú kōng jiě tuō mén zhēn rú qiú bù yīng yú wú xiàng wú yuàn jiě
不应于空解脱门真如求，不应于无相、无愿解
tuō mén zhēn rú qiú bù yīng lí kōng jiě tuō mén zhēn rú qiú bù yīng lí
解脱门真如求；不应离空解脱门真如求，不应离

wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò kōng jiě
无相、无愿解脱门真如求。所以者何？若空解
tuō mén zhēn rú ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú ruò lí kōng
解脱门真如，若无相、无愿解脱门真如，若离空
jiě tuō mén zhēn rú ruò lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú ruò
解脱门真如，若离无相、无愿解脱门真如，若
pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè
菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切
jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi
皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见非
wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
不见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi kōng jiě tuō mén zhēn rú fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú
非空解脱门真如，非无相、无愿解脱门真如；
fēi lí kōng jiě tuō mén zhēn rú fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
非离空解脱门真如，非离无相、无愿解脱门
zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé
真如。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。
yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜
duō fēi kōng jiě tuō mén zhēn rú fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
多，非空解脱门真如，非无相、无愿解脱门
zhēn rú fēi lí kōng jiě tuō mén zhēn rú fēi lí wú xiàng wú yuàn
真如；非离空解脱门真如，非离无相、无愿
jiě tuō mén zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
解脱门真如。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜
duō bù yīng yú kōng jiě tuō mén zhēn rú qiú bù yīng yú wú xiàng wú
多，不应于空解脱门真如求，不应于无相、无
yuàn jiě tuō mén zhēn rú qiú bù yīng lí kōng jiě tuō mén zhēn rú qiú bù
愿解脱门真如求；不应离空解脱门真如求，不
yīng lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén zhēn rú qiú
应离无相、无愿解脱门真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú wǔ yǎn zhēn rú qiú bù yīng yú liù shén tōng zhēn rú qiú bù
不应于五眼真如求，不应于六神通真如求；不

yīng lí wǔ yǎnzhēn rú qiú bù yīng lí liù shéntōngzhēn rú qiú suǒ yǐ
应离五眼真如求，不应离六神通真如求。所以
zhě hé ruò wǔ yǎnzhēn rú ruò liù shéntōngzhēn rú ruò lí wǔ yǎn
者何？若五眼真如，若六神通真如，若离五眼
zhēn rú ruò lí liù shéntōngzhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō
真如，若离六神通真如，若菩萨摩诃萨，若般
rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyīng fēi bù xiāng
若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不相
yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú
应、非有色非无色、非有见非不见、非有对非无
duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wǔ yǎnzhēn rú fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非五眼真如，非
liù shéntōngzhēn rú fēi lí wǔ yǎnzhēn rú fēi lí liù shéntōngzhēn rú
六神通真如；非离五眼真如，非离六神通真如。
suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ
所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所
yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi
有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非
wǔ yǎnzhēn rú fēi liù shéntōngzhēn rú fēi lí wǔ yǎnzhēn rú fēi
五眼真如，非六神通真如；非离五眼真如，非
lí liù shéntōngzhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
离六神通真如。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗
mì duō bù yīng yú wǔ yǎnzhēn rú qiú bù yīng yú liù shéntōngzhēn rú
蜜多，不应于五眼真如求，不应于六神通真如
qiú bù yīng lí wǔ yǎnzhēn rú qiú bù yīng lí liù shéntōngzhēn rú qiú
求；不应离五眼真如求，不应离六神通真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú fó shí lì zhēn rú qiú bù yīng yú sì wú suǒ wèi sì wú ài
不应于佛十力真如求，不应于四无所畏、四无碍
jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ zhēn
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法真
rú qiú bù yīng lí fó shí lì zhēn rú qiú bù yīng lí sì wú suǒ wèi nǎi
如求；不应离佛十力真如求，不应离四无所畏乃
zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò fó shí lì
至十八佛不共法真如求。所以者何？若佛十力

zhēn rú ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú ruò
真如，若四无所畏乃至十八佛不共法真如，若
lí fó shí lì zhēn rú ruò lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng
离佛十力真如，若离四无所畏乃至十八佛不共
fǎ zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú
法真如，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求
rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè
如是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi fó shí lì zhēn rú fēi sì wú suǒ wèi sì wú ài
波罗蜜多，非佛十力真如，非四无所畏、四无碍
jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ zhēn
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法真
rú fēi lí fó shí lì zhēn rú fēi lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó
如；非离佛十力真如，非离四无所畏乃至十八佛
bú gòng fǎ zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng
不共法真如。所以者何？如是一切皆无所有性
bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi fó shí lì zhēn rú fēi sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí
若波罗蜜多，非佛十力真如，非四无所畏乃至十
bā fó bú gòng fǎ zhēn rú fēi lí fó shí lì zhēn rú fēi lí sì wú
八佛不共法真如；非离佛十力真如，非离四无
suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà
所畏乃至十八佛不共法真如。是故菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú fó shí lì zhēn rú qiú bù yīng
所行般若波罗蜜多，不应于佛十力真如求，不应
yú sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ zhēn rú qiú bù yīng lí
于四无所畏乃至十八佛不共法真如求；不应离
fó shí lì zhēn rú qiú bù yīng lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú
佛十力真如求，不应离四无所畏乃至十八佛不
gòng fǎ zhēn rú qiú
共法真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú wú wàng shī fǎ zhēn rú qiú bù yīng yú héngzhù shě xìngzhēn
不应于无忘失法真如求，不应于恒住舍性真
rú qiú bù yīng lí wú wàng shī fǎ zhēn rú qiú bù yīng lí héngzhù shě
如求；不应离无忘失法真如求，不应离恒住舍
xìngzhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò wú wàng shī fǎ zhēn rú ruò héng
性真如求。所以者何？若无忘失法真如，若恒
zhù shě xìngzhēn rú ruò lí wú wàng shī fǎ zhēn rú ruò lí héngzhù shě
住舍性真如，若离无忘失法真如，若离恒住舍
xìngzhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú
性真如，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求
rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè
如是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi wú wàng shī fǎ zhēn rú fēi héngzhù shě xìngzhēn rú
波罗蜜多，非无忘失法真如，非恒住舍性真如；
fēi lí wú wàng shī fǎ zhēn rú fēi lí héngzhù shě xìngzhēn rú suǒ yǐ
非离无忘失法真如，非离恒住舍性真如。所以
zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù
者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不
kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wú wàng
可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非无忘
shī fǎ zhēn rú fēi héngzhù shě xìngzhēn rú fēi lí wú wàng shī fǎ zhēn
失法真如，非恒住舍性真如；非离无忘失法真
rú fēi lí héngzhù shě xìngzhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
如，非离恒住舍性真如。是故菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú wú wàng shī fǎ zhēn rú qiú bù yīng yú
若波罗蜜多，不应于无忘失法真如求，不应于
héngzhù shě xìngzhēn rú qiú bù yīng lí wú wàng shī fǎ zhēn rú qiú bù
恒住舍性真如求；不应离无忘失法真如求，不
yīng lí héngzhù shě xìngzhēn rú qiú
应离恒住舍性真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú yī qiè zhì zhēn rú qiú bù yīng yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng
不应于一切智真如求，不应于道相智、一切相

zhì zhēn rú qiú bù yīng lí yī qiè zhì zhēn rú qiú bù yīng lí dào xiàng
智真如求；不应离一切智真如求，不应离道相
zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yī qiè zhì zhēn
智、一切相智真如求。所以者何？若一切智真
rú ruò dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú ruò lí yī qiè zhì zhēn
如，若道相智、一切相智真如，若离一切智真
rú ruò lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú ruò pú sà mó hē
如，若离道相智、一切相智真如，若菩萨摩诃
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非不见、非有
duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè zhì
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非一切智
zhēn rú fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú fēi lí yī qiè zhì
真如，非道相智、一切相智真如；非离一切智
zhēn rú fēi lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú suǒ yǐ zhě hé
真如，非离道相智、一切相智真如。所以者何？
rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù
如是一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè zhì zhēn rú
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非一切智真如，
fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú fēi lí yī qiè zhì zhēn rú
非道相智、一切相智真如；非离一切智真如，
fēi lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà
非离道相智、一切相智真如。是故菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yī qiè zhì zhēn rú qiú bù yīng
所行般若波罗蜜多，不应于一切智真如求，不应
yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú qiú bù yīng lí yī qiè zhì zhēn
于道相智、一切相智真如求；不应离一切智真
rú qiú bù yīng lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì zhēn rú qiú
如求，不应离道相智、一切相智真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú yī qiè tuó luó ní mén zhēn rú qiú bù yīng yú yī qiè sān mó
不应于一切陀罗尼门真如求，不应于一切三摩

dì ménzhēn rú qiú bù yīng lí yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú qiú bù
地门真如求；不应离一切陀罗尼门真如求，不
yīng lí yī qiè sān mó dì ménzhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yī qiè
应离一切三摩地门真如求。所以者何？若一切
tuó luó ní ménzhēn rú ruò yī qiè sān mó dì ménzhēn rú ruò lí yī
陀罗尼门真如，若一切三摩地门真如，若离一
qiè tuó luó ní ménzhēn rú ruò lí yī qiè sān mó dì ménzhēn rú ruò
切陀罗尼门真如，若离一切三摩地门真如，若
pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè
菩萨摩訶萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切
jiē fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi
皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见非
wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
不见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
fēi yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú fēi yī qiè sān mó dì ménzhēn rú
非一切陀罗尼门真如，非一切三摩地门真如；
fēi lí yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú fēi lí yī qiè sān mó dì ménzhēn
非离一切陀罗尼门真如，非离一切三摩地门真
rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu
如。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由
wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无所有不可得故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
fēi yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú fēi yī qiè sān mó dì ménzhēn rú
非一切陀罗尼门真如，非一切三摩地门真如；
fēi lí yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú fēi lí yī qiè sān mó dì ménzhēn
非离一切陀罗尼门真如，非离一切三摩地门真
rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
如。是故菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，不应于
yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú qiú bù yīng yú yī qiè sān mó dì ménzhēn
一切陀罗尼门真如求，不应于一切三摩地门真
rú qiú bù yīng lí yī qiè tuó luó ní ménzhēn rú qiú bù yīng lí yī qiè
如求；不应离一切陀罗尼门真如求，不应离一切
sān mó dì ménzhēn rú qiú
三摩地门真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú yù liú zhēn rú qiú bù yīng yú yī lái bù huán ā luó
不应于预流真如求， 不应于一来、不 还、阿罗
hànzhēn rú qiú bù yīng lí yù liú zhēn rú qiú bù yīng lí yī lái bù
汉真如求； 不应离预流真如求， 不应离一来、不
huán ā luó hànzhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yù liú zhēn rú
还、阿罗汉真如求。 所以者何？ 若预流真如，
ruò yī lái bù huán ā luó hànzhēn rú ruò lí yù liú zhēn rú
若一来、不 还、阿罗汉真如， 若离预流真如，
ruò lí yī lái bù huán ā luó hànzhēn rú ruò pú sà mó hē sà
若离一来、不 还、阿罗汉真如， 若菩萨摩诃萨，
ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù
若般若波罗蜜多， 若求如是， 一切皆非相应非不
xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非无见、非有对非
wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对， 咸同一相， 所谓无相。 何以故？ 憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yù liú zhēn rú fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多， 非预流真如， 非
yī lái bù huán ā luó hànzhēn rú fēi lí yù liú zhēn rú fēi
一来、不 还、阿罗汉真如； 非离预流真如， 非
lí yī lái bù huán ā luó hànzhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì
离一来、不 还、阿罗汉真如。 所以者何？ 如是
yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú
一切皆无所有性不可得。 由无所有不可得故， 菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yù liú zhēn rú fēi yī
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多， 非预流真如， 非一
lái bù huán ā luó hànzhēn rú fēi lí yù liú zhēn rú fēi lí
来、不 还、阿罗汉真如； 非离预流真如， 非离
yī lái bù huán ā luó hànzhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ
一来、不 还、阿罗汉真如。 是故菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yù liú zhēn rú qiú bù yīng yú yī
行般若波罗蜜多， 不应于预流真如求， 不应于一
lái bù huán ā luó hànzhēn rú qiú bù yīng lí yù liú zhēn rú qiú
来、不 还、阿罗汉真如求； 不应离预流真如求，
bù yīng lí yī lái bù huán ā luó hànzhēn rú qiú
不应离一来、不 还、阿罗汉真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦， 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú yù liú xiàng yù liú guǒzhēn rú qiú bù yīng yú yī lái xiàng yī
不应于预流 向预流 果真如求，不应于一来 向一
lái guǒ bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒzhēn
来果、不还 向不还 果、阿罗汉 向阿罗汉 果真
rú qiú bù yīng lí yù liú xiàng yù liú guǒzhēn rú qiú bù yīng lí yī
如求；不应离预流 向预流 果真如求，不应离一
lái xiàng nǎi zhì ā luó hànguǒzhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yù liú
来 向乃至阿罗汉 果真如求。所以者何？若预流
xiàng yù liú guǒzhēn rú ruò yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hànguǒzhēn rú
向预流 果真如，若一来 向乃至阿罗汉 果真如，
ruò lí yù liú xiàng yù liú guǒzhēn rú ruò lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó
若离预流 向预流 果真如，若离一来 向乃至阿罗
hànguǒzhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò
汉 果真如，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若
qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú
求如是，一切皆非 相应非不相应、非有色非无
sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng
色、非有见非无见、非有对非无对，咸同一相，
suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi yù liú xiàng yù liú guǒzhēn rú fēi yī lái xiàng
若波罗蜜多，非预流 向预流 果真如，非一来 向
yī lái guǒ bù hái xiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒzhēn
一来果、不还 向不还 果、阿罗汉 向阿罗汉 果真
rú fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒzhēn rú fēi lí yī lái xiàng nǎi zhì
如；非离预流 向预流 果真如，非离一来 向乃至
ā luó hànguǒzhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu
阿罗汉 果真如。所以者何？如是一切皆无所有
xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō fēi yù liú xiàng yù liú guǒzhēn rú fēi yī lái
般若波罗蜜多，非预流 向预流 果真如，非一来
xiàng nǎi zhì ā luó hànguǒzhēn rú fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒzhēn
向乃至阿罗汉 果真如；非离预流 向预流 果真
rú fēi lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hànguǒzhēn rú shì gù pú sà
如，非离一来 向乃至阿罗汉 果真如。是故菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yù liú xiàng yù liú
摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于预流 向预流

guǒzhēn rú qiú bù yīng yú yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒzhēn rú qiú
果真如求，不应于一来向乃至阿罗汉果真如求，
bù yīng lí yù liú xiàng yù liú guǒzhēn rú qiú bù yīng lí yī lái xiàng nǎi
不应离预流向预流果真如求；不应离一来向乃
zhì ā luó hàn guǒzhēn rú qiú
至阿罗汉果真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú dú jué zhēn rú qiú bù yīng yú dú jué xiàng dú jué guǒzhēn rú
不应于独觉真如求，不应于独觉向独觉果真如
qiú bù yīng lí dú jué zhēn rú qiú bù yīng lí dú jué xiàng dú jué guǒ
求；不应离独觉真如求，不应离独觉向独觉果

zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò dú jué zhēn rú ruò dú jué xiàng dú
真如求。所以者何？若独觉真如，若独觉向独

jué guǒzhēn rú ruò lí dú jué zhēn rú ruò lí dú jué xiàng dú jué guǒ
觉果真如，若离独觉真如，若离独觉向独觉果

zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú
真如，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如

shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè
是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、

fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所

wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若

bō luó mì duō fēi dú jué zhēn rú fēi dú jué xiàng dú jué guǒzhēn rú
波罗蜜多，非独觉真如，非独觉向独觉果真如；

fēi lí dú jué zhēn rú fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒzhēn rú suǒ yǐ
非离独觉真如，非离独觉向独觉果真如。所以

zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù
者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不

kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi dú jué
可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非独觉

zhēn rú fēi dú jué xiàng dú jué guǒzhēn rú fēi lí dú jué zhēn rú
真如，非独觉向独觉果真如；非离独觉真如，

fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒzhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
非离独觉向独觉果真如。是故菩萨摩诃萨所行

bō rě bō luó mì duō bù yīng yú dú jué zhēn rú qiú bù yīng yú dú jué
般若波罗蜜多，不应于独觉真如求，不应于独觉

xiàng dú jué guǒ zhēn rú qiú bù yīng lí dú jué zhēn rú qiú bù yīng lí
向独觉果真如求；不应离独觉真如求，不应离
dú jué xiàng dú jué guǒ zhēn rú qiú
独觉向独觉果真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú pú sà mó hē sà zhēn rú qiú bù yīng yú sān miǎo sān fó tuó
不应于菩萨摩诃萨真如求，不应于三藐三佛陀
zhēn rú qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà zhēn rú qiú bù yīng lí sān
真如求；不应离菩萨摩诃萨真如求，不应离三
miǎo sān fó tuó zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò pú sà mó hē sà zhēn
藐三佛陀真如求。所以者何？若菩萨摩诃萨真
rú ruò sān miǎo sān fó tuó zhēn rú ruò lí pú sà mó hē sà zhēn rú
如，若三藐三佛陀真如，若离菩萨摩诃萨真如，
ruò lí sān miǎo sān fó tuó zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō
若离三藐三佛陀真如，若菩萨摩诃萨，若般若波
luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng
罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不相应、
fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì
非有色非无色、非有见非未见、非有对非无对，
xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà
咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi pú sà mó hē sà zhēn rú
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非菩萨摩诃萨真如，
fēi sān miǎo sān fó tuó zhēn rú fēi lí pú sà mó hē sà zhēn rú fēi
非三藐三佛陀真如；非离菩萨摩诃萨真如，非
lí sān miǎo sān fó tuó zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú
离三藐三佛陀真如。所以者何？如是一切皆无
suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà
所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi pú sà mó hē sà zhēn rú fēi sān
所行般若波罗蜜多，非菩萨摩诃萨真如，非三
miǎo sān fó tuó zhēn rú fēi lí pú sà mó hē sà zhēn rú fēi lí sān
藐三佛陀真如；非离菩萨摩诃萨真如，非离三
miǎo sān fó tuó zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
藐三佛陀真如。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗
mì duō bù yīng yú pú sà mó hē sà zhēn rú qiú bù yīng yú sān miǎo
蜜多，不应于菩萨摩诃萨真如求，不应于三藐

sān fó tuózhēn rú qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà zhēn rú qiú bù yīng
三佛陀真如求；不应离菩萨摩诃萨真如求，不应
lí sānmiǎosān fó tuózhēn rú qiú
离三藐三佛陀真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú qiú bù yīng yú wú shàngzhèng
不应于菩萨摩诃萨法真如求，不应于无上正
děng pú tí zhēn rú qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú qiú
等菩提真如求；不应离菩萨摩诃萨法真如求，
bù yīng lí wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò
不应离无上正等菩提真如求。所以者何？若
pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú ruò wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú
菩萨摩诃萨法真如，若无上正等菩提真如，
ruò lí pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú ruò lí wú shàngzhèngděng pú tí
若离菩萨摩诃萨法真如，若离无上正等菩提
zhēn rú ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú
真如，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如
shì yī qiè jiē fēi xiāngyīng fēi bù xiāngyīng fēi yǒu sè fēi wú sè
是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ
非有见非未见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú fēi wú shàngzhèng
波罗蜜多，非菩萨摩诃萨法真如，非无上正
děng pú tí zhēn rú fēi lí pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú fēi lí wú
等菩提真如；非离菩萨摩诃萨法真如，非离无
shàngzhèngděng pú tí zhēn rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú
上正等菩提真如。所以者何？如是一切皆无
suǒyǒuxìng bù kě dé yóu wú suǒyǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà
所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨
suǒxíng bō rě bō luó mì duō fēi pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú fēi wú
所行般若波罗蜜多，非菩萨摩诃萨法真如，非无
shàngzhèngděng pú tí zhēn rú fēi lí pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú
上正等菩提真如；非离菩萨摩诃萨法真如，
fēi lí wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ
非离无上正等菩提真如。是故菩萨摩诃萨所

xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú pú sà mó hē sà fǎ zhēn rú qiú
行般若波罗蜜多，不应于菩萨摩诃萨法真如求，
bù yīng yú wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú qiú bù yīng lí pú sà mó
不应于无上正等菩提真如求；不应离菩萨摩
hē sà fǎ zhēn rú qiú bù yīng lí wú shàngzhèngděng pú tí zhēn rú qiú
诃萨法真如求，不应离无上正等菩提真如求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú shēngwénshèngzhēn rú qiú bù yīng yú dú jué shèng wú shàng
不应于声闻乘真如求，不应于独觉乘、无上
shèngzhēn rú qiú bù yīng lí shēngwénshèngzhēn rú qiú bù yīng lí dú
乘真如求；不应离声闻乘真如求，不应离独
jué shèng wú shàngshèngzhēn rú qiú suǒ yǐ zhě hé ruò shēngwén
觉乘、无上乘真如求。所以者何？若声闻
shèngzhēn rú ruò dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú ruò lí shēng
乘真如，若独觉乘、无上乘真如，若离声
wénshèngzhēn rú ruò lí dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú ruò
闻乘真如，若离独觉乘、无上乘真如，若
pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè
菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切
jiē fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi
皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见非
wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
不见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi shēngwénshèngzhēn rú fēi dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú
非声闻乘真如，非独觉乘、无上乘真如；
fēi lí shēngwénshèngzhēn rú fēi lí dú jué shèng wú shàngshèngzhēn
非离声闻乘真如，非离独觉乘、无上乘真
rú suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu
如。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由
wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi shēngwénshèngzhēn rú fēi dú jué shèng wú shàngshèngzhēn rú
非声闻乘真如，非独觉乘、无上乘真如；
fēi lí shēngwénshèngzhēn rú fēi lí dú jué shèng wú shàngshèngzhēn
非离声闻乘真如，非离独觉乘、无上乘真

rú shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
如。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于
shēng wén shèng zhēn rú qiú bù yīng yú dú jué shèng wú shàng shèng zhēn
声闻乘真如求，不应于独觉乘、无上乘真
rú qiú bù yīng lí shēng wén shèng zhēn rú qiú bù yīng lí dú jué shèng
如求；不应离声闻乘真如求，不应离独觉乘、
wú shàng shèng zhēn rú qiú
无上乘真如求。

fù cì jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
“复次，憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗
mì duō bù yīng yú sè fǎ xìng qiú bù yīng yú shòu xiǎng xíng
蜜多，不应于色法性求，不应于受、想、行、
shí fǎ xìng qiú bù yīng lí sè fǎ xìng qiú bù yīng lí shòu xiǎng
识法性求；不应离色法性求，不应离受、想、
xíng shí fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sè fǎ xìng ruò shòu xiǎng
行、识法性求。所以者何？若色法性，若受、想、
xíng shí fǎ xìng ruò lí sè fǎ xìng ruò lí shòu xiǎng xíng
行、识法性，若离色法性，若离受、想、行、
shí fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú
识法性，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求
rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè
如是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi sè fǎ xìng fēi shòu xiǎng xíng shí fǎ xìng
波罗蜜多，非色法性，非受、想、行、识法性；
fēi lí sè fǎ xìng fēi lí shòu xiǎng xíng shí fǎ xìng suǒ yǐ zhě
非离色法性，非离受、想、行、识法性。所以者
hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě
何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不可
dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sè fǎ xìng
得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非色法性，
fēi shòu xiǎng xíng shí fǎ xìng fēi lí sè fǎ xìng fēi lí shòu
非受、想、行、识法性；非离色法性，非离受、
xiǎng xíng shí fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
想、行、识法性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗

mì duō bù yīng yú sè fǎ xìng qiú bù yīng yú shòu xiǎng xíng
蜜多， 不应于色法性求， 不应于受、 想、 行、
shí fǎ xìng qiú bù yīng lí sè fǎ xìng qiú bù yīng lí shòu xiǎng
识法性求； 不应离色法性求， 不应离受、 想、
xíng shí fǎ xìng qiú
行、 识法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“ 憍尸迦， 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yǎn chù fǎ xìng qiú bù yīng yú ěr bí shé shēn yì
不应于眼处法性求， 不应于耳、 鼻、 舌、 身、 意
chù fǎ xìng qiú bù yīng lí yǎn chù fǎ xìng qiú bù yīng lí ěr bí
处法性求； 不应离眼处法性求， 不应离耳、 鼻、
shé shēn yì chù fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yǎn chù fǎ xìng
舌、 身、 意处法性求。 所以者何？ 若眼处法性，
ruò ěr bí shé shēn yì chù fǎ xìng ruò lí yǎn chù fǎ xìng
若耳、 鼻、 舌、 身、 意处法性， 若离眼处法性，
ruò lí ěr bí shé shēn yì chù fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà
若离耳、 鼻、 舌、 身、 意处法性， 若菩萨摩诃萨，
ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù
若般若波罗蜜多， 若求如是， 一切皆非相应非不
xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、 非有色非无色、 非有见非未见、 非有对非
wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对， 咸同一相， 所谓无相。 何以故？ 憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎn chù fǎ xìng fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多， 非眼处法性， 非
ěr bí shé shēn yì chù fǎ xìng fēi lí yǎn chù fǎ xìng fēi
耳、 鼻、 舌、 身、 意处法性； 非离眼处法性， 非
lí ěr bí shé shēn yì chù fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì
离耳、 鼻、 舌、 身、 意处法性。 所以者何？ 如是
yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú
一切皆无所有性不可得。 由无所有不可得故， 菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎn chù fǎ xìng fēi ěr
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多， 非眼处法性， 非耳、
bí shé shēn yì chù fǎ xìng fēi lí yǎn chù fǎ xìng fēi lí ěr
鼻、 舌、 身、 意处法性； 非离眼处法性， 非离耳、
bí shé shēn yì chù fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
鼻、 舌、 身、 意处法性。 是故菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō bù yīng yú yǎnchù fǎ xìng qiú bù yīng yú ěr bí
若波罗蜜多，不应于眼处法性求，不应于耳、鼻、
shé shēn yì chù fǎ xìng qiú bù yīng lí yǎnchù fǎ xìng qiú bù yīng
舌、身、意处法性求；不应离眼处法性求，不应
lí ěr bí shé shēn yì chù fǎ xìng qiú
离耳、鼻、舌、身、意处法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú sè chù fǎ xìng qiú bù yīng yú shēng xiāng wèi chù
不应于色处法性求，不应于声、香、味、触、

fǎ chù fǎ xìng qiú bù yīng lí sè chù fǎ xìng qiú bù yīng lí shēng
法处法性求；不应离色处法性求，不应离声、

xiāng wèi chù fǎ chù fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sè chù fǎ
香、味、触、法处法性求。所以者何？若色处法

xìng ruò shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ xìng ruò lí sè chù
性，若声、香、味、触、法处法性，若离色处

fǎ xìng ruò lí shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ xìng ruò pú
法性，若离声、香、味、触、法处法性，若菩

sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē
萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆

fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú
非相应非不相应、非有色非无色、非有见非无

jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé
见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何

yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

fēi sè chù fǎ xìng fēi shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ xìng
非色处法性，非声、香、味、触、法处法性；

fēi lí sè chù fǎ xìng fēi lí shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ
非离色处法性，非离声、香、味、触、法处法

xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu
性。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由

wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

fēi sè chù fǎ xìng fēi shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ xìng
非色处法性，非声、香、味、触、法处法性；

fēi lí sè chù fǎ xìng fēi lí shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ
非离色处法性，非离声、香、味、触、法处法

xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于
sè chù fǎ xìng qiú bù yīng yú shēng xiāng wèi chù fǎ chù fǎ
色处法性求，不应于声、香、味、触、法处法
xìng qiú bù yīng lí sè chù fǎ xìng qiú bù yīng lí shēng xiāng wèi
性求；不应离色处法性求，不应离声、香、味、
chù fǎ chù fǎ xìng qiú
触、法处法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yǎn jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù
不应于眼界法性求，不应于色界、眼识界及眼触、
yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng qiú bù yīng lí yǎn jiè fǎ xìng
眼触为缘所生诸受法性求；不应离眼界法性
qiú bù yīng lí sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng
求，不应离色界乃至眼触为缘所生诸受法性
qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yǎn jiè fǎ xìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi
求。所以者何？若眼界法性，若色界乃至眼触为
yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò lí yǎn jiè fǎ xìng ruò lí sè jiè nǎi
缘所生诸受法性，若离眼界法性，若离色界乃
zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò
至眼触为缘所生诸受法性，若菩萨摩诃萨，若
bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非无见、非有对非
wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？僬尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yǎn jiè fǎ xìng fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非眼界法性，非
sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng
色界、眼识界及眼触、眼触为缘所生诸受法性；
fēi lí yǎn jiè fǎ xìng fēi lí sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū
非离眼界法性，非离色界乃至眼触为缘所生诸
shòu fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě
受法性。所以者何？如是一切皆无所有性不可
dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波

luó mì duō fēi yǎn jiè fǎ xìng fēi sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ
罗蜜多，非眼界法性，非色界乃至眼触为缘所
shēng zhū shòu fǎ xìng fēi lí yǎn jiè fǎ xìng fēi lí sè jiè nǎi zhì yǎn
生诸受法性；非离眼界法性，非离色界乃至眼
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
触为缘所生诸受法性。是故菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú yǎn jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú sè jiè nǎi
若波罗蜜多，不应于眼界法性求，不应于色界乃
zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng qiú bù yīng lí yǎn jiè fǎ
至眼触为缘所生诸受法性求；不应离眼界法
xìng qiú bù yīng lí sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ
性求，不应离色界乃至眼触为缘所生诸受法
xìng qiú
性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú ěr jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù
不应于耳界法性求，不应于声界、耳识界及耳触、
ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng qiú bù yīng lí ěr jiè fǎ xìng
耳触为缘所生诸受法性求；不应离耳界法性
qiú bù yīng lí shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng
求，不应离声界乃至耳触为缘所生诸受法性
qiú suǒ yǐ zhě hé ruò ěr jiè fǎ xìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi
求。所以者何？若耳界法性，若声界乃至耳触为
yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò lí ěr jiè fǎ xìng ruò lí shēng jiè
缘所生诸受法性，若离耳界法性，若离声界
nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà
乃至耳触为缘所生诸受法性，若菩萨摩诃萨，
ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù
若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非不见、非有对非
wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？僬尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi ěr jiè fǎ xìng fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非耳界法性，非
shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ
声界、耳识界及耳触、耳触为缘所生诸受法

xìng fēi lí ěr jiè fǎ xìng fēi lí shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒ
性；非离耳界法性，非离声界乃至耳触为缘所
shēngzhūshòu fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒyǒuxìng
生诸受法性。所以者何？如是一切皆无所有性
bù kě dé yóu wú suǒyǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō
不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi ěr jiè fǎ xìng fēi shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéi
若波罗蜜多，非耳界法性，非声界乃至耳触为
yuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng fēi lí ěr jiè fǎ xìng fēi lí shēng jiè
缘所生诸受法性；非离耳界法性，非离声界
nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà
乃至耳触为缘所生诸受法性。是故菩萨摩诃萨
suǒxíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú ěr jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú
所行般若波罗蜜多，不应于耳界法性求，不应于
shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng qiú bù yīng lí
声界乃至耳触为缘所生诸受法性求；不应离
ěr jiè fǎ xìng qiú bù yīng lí shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒshēng
耳界法性求，不应离声界乃至耳触为缘所生
zhūshòu fǎ xìng qiú
诸受法性求。

大般若波罗蜜多经卷第九十六

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jiǔ shí qī 大般若波罗蜜多经卷第九十七

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn qiú bō rě pǐn dì èr shí qī zhī jiǔ 初分求般若品第二十七之九

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**

bù yīng yú bí jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù
不应于鼻界法性求，不应于香界、鼻识界及鼻触、

bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng qiú bù yīng lí bí jiè fǎ xìng
鼻触为缘所生诸受法性求；不应离鼻界法性

qiú bù yīng lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng
求，不应离香界乃至鼻触为缘所生诸受法性

qiú suǒ yǐ zhě hé ruò bí jiè fǎ xìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi
求。所以者何？若鼻界法性，若香界乃至鼻触为

yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò lí bí jiè fǎ xìng ruò lí xiāng jiè nǎi
缘所生诸受法性，若离鼻界法性，若离香界乃

zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò
至鼻触为缘所生诸受法性，若菩萨摩诃萨，若

bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不

xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非不见、非有对非

wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi bí jiè fǎ xìng fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非鼻界法性，非

xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng
香界、鼻识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受法性；

fēi lí bí jiè fǎ xìng fēi lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng
非离鼻界法性，非离香界乃至鼻触为缘所生

zhū shòu fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù
诸受法性。所以者何？如是一切皆无所有性不

kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi bí jiè fǎ xìng fēi xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán
波罗蜜多，非鼻界法性，非香界乃至鼻触为缘
suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng fēi lí bí jiè fǎ xìng fēi lí xiāng jiè nǎi zhì
所生诸受法性；非离鼻界法性，非离香界乃至
bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
鼻触为缘所生诸受法性。是故菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō bù yīng yú bí jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú xiāng jiè
般若波罗蜜多，不应于鼻界法性求，不应于香界
nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng qiú bù yīng lí bí jiè
乃至鼻触为缘所生诸受法性求；不应离鼻界
fǎ xìng qiú bù yīng lí xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
法性求，不应离香界乃至鼻触为缘所生诸受
fǎ xìng qiú
法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僇尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú shé jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú wèi jiè shé shí jiè jí shé chù
不应于舌界法性求，不应于味界、舌识界及舌触、
shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng qiú bù yīng lí shé jiè fǎ xìng
舌触为缘所生诸受法性求；不应离舌界法性
qiú bù yīng lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng
求，不应离味界乃至舌触为缘所生诸受法性
qiú suǒ yǐ zhě hé ruò shé jiè fǎ xìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi
求。所以者何？若舌界法性，若味界乃至舌触为
yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò lí shé jiè fǎ xìng ruò lí wèi jiè nǎi
缘所生诸受法性，若离舌界法性，若离味界乃
zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò
至舌触为缘所生诸受法性，若菩萨摩诃萨，若
bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非未见、非有对非
wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？僇尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi shé jiè fǎ xìng fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非舌界法性，非

wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng
味界、舌识界及舌触、舌触为缘所生诸受法性；
fēi lí shé jiè fǎ xìng fēi lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
非离舌界法性，非离味界乃至舌触为缘所生诸
shòu fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě
受法性。所以者何？如是一切皆无所有性不可
dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
得。由无所有不可得故，菩萨摩訶萨所行般若波
luó mì duō fēi shé jiè fǎ xìng fēi wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ
罗蜜多，非舌界法性，非味界乃至舌触为缘所
shēng zhū shòu fǎ xìng fēi lí shé jiè fǎ xìng fēi lí wèi jiè nǎi zhì shé
生诸受法性；非离舌界法性，非离味界乃至舌
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
触为缘所生诸受法性。是故菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú shé jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú wèi jiè nǎi
若波罗蜜多，不应于舌界法性求，不应于味界乃
zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng qiú bù yīng lí shé jiè fǎ
至舌触为缘所生诸受法性求；不应离舌界法
xìng qiú bù yīng lí wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ
性求，不应离味界乃至舌触为缘所生诸受法
xìng qiú
性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僇尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú shēn jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú chù jiè shēn shí jiè jí shēn
不应于身界法性求，不应于触界、身识界及身
chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng qiú bù yīng lí shēn jiè
触、身触为缘所生诸受法性求；不应离身界
fǎ xìng qiú bù yīng lí chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu
法性求，不应离触界乃至身触为缘所生诸受
fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò shēn jiè fǎ xìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn
法性求。所以者何？若身界法性，若触界乃至身
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò lí shēn jiè fǎ xìng ruò lí chù
触为缘所生诸受法性，若离身界法性，若离触
jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu fǎ xìng ruò pú sà mó hē
界乃至身触为缘所生诸受法性，若菩萨摩訶
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应

fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非无见、非有
duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒwèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō fēi shēn jiè fǎ
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非身界法
xìng fēi chù jiè shēn shí jiè jí shēnchù shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
性，非触界、身识界及身触、身触为缘所生诸
shòu fǎ xìng fēi lí shēn jiè fǎ xìng fēi lí chù jiè nǎi zhì shēnchùwéi
受法性；非离身界法性，非离触界乃至身触为
yuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ
缘所生诸受法性。所以者何？如是一切皆无所
yǒuxìng bù kě dé yóu wú suǒyǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ
有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō fēi shēn jiè fǎ xìng fēi chù jiè nǎi zhì shēnchù
行般若波罗蜜多，非身界法性，非触界乃至身触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng fēi lí shēn jiè fǎ xìng fēi lí chù jiè
为缘所生诸受法性；非离身界法性，非离触界
nǎi zhì shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng shì gù pú sà mó hē
乃至身触为缘所生诸受法性。是故菩萨摩诃
sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú shēn jiè fǎ xìng qiú bù yīng
萨所行般若波罗蜜多，不应于身界法性求，不应
yú chù jiè nǎi zhì shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng qiú bù yīng
于触界乃至身触为缘所生诸受法性求；不应
lí shēn jiè fǎ xìng qiú bù yīng lí chù jiè nǎi zhì shēnchùwéiyuánsuǒ
离身界法性求，不应离触界乃至身触为缘所
shēngzhūshòu fǎ xìng qiú
生诸受法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yì jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù
不应于意界法性求，不应于法界、意识界及意触、
yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng qiú bù yīng lí yì jiè fǎ xìng
意触为缘所生诸受法性求；不应离意界法性
qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng
求，不应离法界乃至意触为缘所生诸受法性
qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yì jiè fǎ xìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéi
求。所以者何？若意界法性，若法界乃至意触为

yuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng ruò lí yì jiè fǎ xìng ruò lí fǎ jiè nǎi
缘所生诸受法性，若离意界法性，若离法界乃
zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò
至意触为缘所生诸受法性，若菩萨摩诃萨，若
bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyìng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非未见、非有对非
wú duì xiántóng yī xiàng suǒwèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō fēi yì jiè fǎ xìng fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非意界法性，非
fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng
法界、意识界及意触、意触为缘所生诸受法性；
fēi lí yì jiè fǎ xìng fēi lí fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhū
非离意界法性，非离法界乃至意触为缘所生诸
shòu fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒyǒuxìng bù kě
受法性。所以者何？如是一切皆无所有性不可
dé yóu wú suǒyǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō
得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波
luó mì duō fēi yì jiè fǎ xìng fēi fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒ
罗蜜多，非意界法性，非法界乃至意触为缘所
shēngzhūshòu fǎ xìng fēi lí yì jiè fǎ xìng fēi lí fǎ jiè nǎi zhì yì
生诸受法性；非离意界法性，非离法界乃至意
chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō
触为缘所生诸受法性。是故菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú yì jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú fǎ jiè nǎi
若波罗蜜多，不应于意界法性求，不应于法界乃
zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ xìng qiú bù yīng lí yì jiè fǎ
至意触为缘所生诸受法性求；不应离意界法
xìng qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòu fǎ
性求，不应离法界乃至意触为缘所生诸受法
xìng qiú
性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú dì jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú shuǐ huǒ fēng kōng shí
不应于地界法性求，不应于水、火、风、空、识

jiè fǎ xìng qiú bù yīng lí dì jiè fǎ xìng qiú bù yīng lí shuǐ huǒ
界法性求；不应离地界法性求，不应离水、火、
fēng kōng shí jiè fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò dì jiè fǎ xìng
风、空、识界法性求。所以者何？若地界法性，
ruò shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè fǎ xìng ruò lí dì jiè fǎ xìng
若水、火、风、空、识界法性，若离地界法性，
ruò lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà
若离水、火、风、空、识界法性，若菩萨摩诃萨，
ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù
若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非未见、非有对非
wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi dì jiè fǎ xìng fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非地界法性，非
shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè fǎ xìng fēi lí dì jiè fǎ xìng fēi
水、火、风、空、识界法性；非离地界法性，非
lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì
离水、火、风、空、识界法性。所以者何？如是
yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú
一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi dì jiè fǎ xìng fēi shuǐ
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非地界法性，非水、
huǒ fēng kōng shí jiè fǎ xìng fēi lí dì jiè fǎ xìng fēi lí shuǐ
火、风、空、识界法性；非离地界法性，非离水、
huǒ fēng kōng shí jiè fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
火、风、空、识界法性。是故菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú dì jiè fǎ xìng qiú bù yīng yú shuǐ huǒ
若波罗蜜多，不应于地界法性求，不应于水、火、
fēng kōng shí jiè fǎ xìng qiú bù yīng lí dì jiè fǎ xìng qiú bù yīng
风、空、识界法性求；不应离地界法性求，不应
lí shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè fǎ xìng qiú
离水、火、风、空、识界法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú kǔ shèng dì fǎ xìng qiú bù yīng yú jí miè dào shèng dì
不应于苦圣谛法性求，不应于集、灭、道圣谛

fǎ xìng qiú bù yīng lí kǔ shèng dì fǎ xìng qiú bù yīng lí jí miè
法性求；不应离苦圣谛法性求，不应离集、灭、
dào shèng dì fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò kǔ shèng dì fǎ xìng ruò
道圣谛法性求。所以者何？若苦圣谛法性，若
jí miè dào shèng dì fǎ xìng ruò lí kǔ shèng dì fǎ xìng ruò lí
集、灭、道圣谛法性，若离苦圣谛法性，若离
jí miè dào shèng dì fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě
集、灭、道圣谛法性，若菩萨摩诃萨，若般若
bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng
波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不相应、
fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì
非有色非无色、非有见非未见、非有对非无对，
xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà
咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi kǔ shèng dì fǎ xìng fēi jí
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非苦圣谛法性，非集、
miè dào shèng dì fǎ xìng fēi lí kǔ shèng dì fǎ xìng fēi lí jí
灭、道圣谛法性；非离苦圣谛法性，非离集、
miè dào shèng dì fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ
灭、道圣谛法性。所以者何？如是一切皆无所
yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ
有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō fēi kǔ shèng dì fǎ xìng fēi jí miè dào
行般若波罗蜜多，非苦圣谛法性，非集、灭、道
shèng dì fǎ xìng fēi lí kǔ shèng dì fǎ xìng fēi lí jí miè dào
圣谛法性；非离苦圣谛法性，非离集、灭、道
shèng dì fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
圣谛法性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú kǔ shèng dì fǎ xìng qiú bù yīng yú jí miè dào shèng dì
不应于苦圣谛法性求，不应于集、灭、道圣谛
fǎ xìng qiú bù yīng lí kǔ shèng dì fǎ xìng qiú bù yīng lí jí miè
法性求；不应离苦圣谛法性求，不应离集、灭、
dào shèng dì fǎ xìng qiú
道圣谛法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú wú míng fǎ xìng qiú bù yīng yú xíng shí míng sè liù chù
不应于无法性求，不应于行、识、名色、六处、

chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ
触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼法
xìng qiú bù yīng lí wú míng fǎ xìng qiú bù yīng lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ
性求；不应离无明法性求，不应离行乃至老死
chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò wú míng fǎ xìng
愁叹苦忧恼法性求。所以者何？若无明法性，
ruò xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng ruò lí wú míng fǎ xìng
若行乃至老死愁叹苦忧恼法性，若离无明法性，
ruò lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng ruò pú sà mó hē
若离行乃至老死愁叹苦忧恼法性，若菩萨摩诃
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非无见、非有
duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wú míng fǎ
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非无明法
xìng fēi xíng shí míng sè liù chù chù shòu ài qǔ
性，非行、识、名色、六处、触、受、爱、取、
yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng fēi lí wú míng fǎ xìng
有、生、老死愁叹苦忧恼法性；非离无明法性，
fēi lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé
非离行乃至老死愁叹苦忧恼法性。所以者何？
rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù
如是一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wú míng fǎ xìng fēi
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非无明法性，非
xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng fēi lí wú míng fǎ xìng
行乃至老死愁叹苦忧恼法性；非离无明法性，
fēi lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng shì gù pú sà mó
非离行乃至老死愁叹苦忧恼法性。是故菩萨摩
hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú wú míng fǎ xìng qiú bù
诃萨所行般若波罗蜜多，不应于无明法性求，不
yīng yú xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng qiú bù yīng lí wú
应于行乃至老死愁叹苦忧恼法性求；不应离无
míng fǎ xìng qiú bù yīng lí xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎo fǎ xìng
明法性求，不应离行乃至老死愁叹苦忧恼法性

qiú
求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦， 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**

bù yīng yú nèi kōng fǎ xìng qiú bù yīng yú wài kōng nèi wài kōng kōng
不应于内空法性求， 不应于外空、内外空、空

kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng
空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟

kōng wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng
空、无际空、散空、无变异空、本性空、自相

kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng
空、共相空、一切法空、不可得空、无性空、

zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng fǎ xìng qiú bù yīng lí nèi kōng fǎ xìng
自性空、无性自性空法性求； 不应离内空法性

qiú bù yīng lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě
求， 不应离外空乃至无性自性空法性求。 所以者

hé ruò nèi kōng fǎ xìng ruò wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng fǎ xìng
何？ 若内空法性， 若外空乃至无性自性空法性，

ruò lí nèi kōng fǎ xìng ruò lí wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng fǎ xìng
若离内空法性， 若离外空乃至无性自性空法性，

ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī
若菩萨摩诃萨， 若般若波罗蜜多， 若求如是， 一

qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn
切皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见

fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
非无见、非有对非无对， 咸同一相， 所谓无相。

hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？ 憍尸迦， 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

fēi nèi kōng fǎ xìng fēi wài kōng nèi wài kōng kōng kōng dà kōng
非内空法性， 非外空、内外空、空空、大空、

shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng wú jì kōng
胜义空、有为空、无为空、毕竟空、无际空、

sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng gòng xiàng kōng
散空、无变异空、本性空、自相空、共相空、

yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì xìng kōng wú xìng
一切法空、不可得空、无性空、自性空、无性

zì xìng kōng fǎ xìng fēi lí nèi kōng fǎ xìng fēi lí wài kōng nǎi zhì wú
自性空法性； 非离内空法性， 非离外空乃至无

xìng zì xìngkōng fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu
性自性空法性。所以者何？如是一切皆无所有
xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō fēi nèi kōng fǎ xìng fēi wài kōng nǎi zhì wú xìng zì
般若波罗蜜多，非内空法性，非外空乃至无性自
xìng kōng fǎ xìng fēi lí nèi kōng fǎ xìng fēi lí wài kōng nǎi zhì wú xìng
性空法性；非离内空法性，非离外空乃至无性
zì xìng kōng fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
自性空法性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜
duō bù yīng yú nèi kōng fǎ xìng qiú bù yīng yú wài kōng nǎi zhì wú xìng
多，不应于内空法性求，不应于外空乃至无性
zì xìng kōng fǎ xìng qiú bù yīng lí nèi kōng fǎ xìng qiú bù yīng lí wài
自性空法性求；不应离内空法性求，不应离外
kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng fǎ xìng qiú
空乃至无性自性空法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú zhēn rú fǎ xìng qiú bù yīng yú fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng
不应于真如法性求，不应于法界、法性、不虚妄
xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù
性、不变异性、平等性、离生性、法定、法住、
shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè fǎ xìng qiú bù yīng lí zhēn rú fǎ
实际、虚空界、不思議界法性求；不应离真如法
xìng qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě
性求，不应离法界乃至不思議界法性求。所以者
hé ruò zhēn rú fǎ xìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fǎ xìng ruò
何？若真如法性，若法界乃至不思議界法性，若
lí zhēn rú fǎ xìng ruò lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fǎ xìng ruò pú
离真如法性，若离法界乃至不思議界法性，若菩
sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē
萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆
fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú
非相应非不相应、非有色非无色、非有见非无
jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé
见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何
yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
以故？**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

fēi zhēn rú fǎ xìng fēi fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng bú biàn
非真如法性，非法界、法性、不虚妄性、不变
yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì
异性、平等性、离生性、法定、法住、实际、
xū kōng jiè bù sī yì jiè fǎ xìng fēi lí zhēn rú fǎ xìng fēi lí fǎ
虚空界、不思議界法性；非离真如法性，非离法
jiè nǎi zhì bù sī yì jiè fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú
界乃至不思議界法性。所以者何？如是一切皆无
suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà
所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩訶萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi zhēn rú fǎ xìng fēi fǎ jiè nǎi zhì bù
所行般若波罗蜜多，非真如法性，非法界乃至不
sī yì jiè fǎ xìng fēi lí zhēn rú fǎ xìng fēi lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī
思議界法性；非离真如法性，非离法界乃至不思
yì jiè fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
議界法性。是故菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú zhēn rú fǎ xìng qiú bù yīng yú fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè
不应于真如法性求，不应于法界乃至不思議界
fǎ xìng qiú bù yīng lí zhēn rú fǎ xìng qiú bù yīng lí fǎ jiè nǎi zhì bù
法性求；不应离真如法性求，不应离法界乃至不
sī yì jiè fǎ xìng qiú
思議界法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú bù shī bō luó mì duō fǎ xìng qiú bù yīng yú jìng jiè ān rěn
不应于布施波罗蜜多法性求，不应于净戒、安忍、
jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō fǎ xìng qiú bù yīng lí bù shī
精进、静虑、般若波罗蜜多法性求；不应离布施
bō luó mì duō fǎ xìng qiú bù yīng lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng
波罗蜜多法性求，不应离净戒、安忍、精进、静
lù bō rě bō luó mì duō fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò bù shī bō
虑、般若波罗蜜多法性求。所以者何？若布施波
luó mì duō fǎ xìng ruò jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě
罗蜜多法性，若净戒、安忍、精进、静虑、般若
bō luó mì duō fǎ xìng ruò lí bù shī bō luó mì duō fǎ xìng ruò lí jìng
波罗蜜多法性，若离布施波罗蜜多法性，若离净
jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō fǎ xìng ruò
戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多法性，若

pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè
菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切
jiē fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi
皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见非
wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
不见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi bù shī bō luó mì duō fǎ xìng fēi jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng
非布施波罗蜜多法性，非净戒、安忍、精进、静
lù bō rě bō luó mì duō fǎ xìng fēi lí bù shī bō luó mì duō fǎ xìng
虑、般若波罗蜜多法性；非离布施波罗蜜多法性，
fēi lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō fǎ
非离净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多法
xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu
性。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由
wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi bù shī bō luó mì duō fǎ xìng fēi jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng
非布施波罗蜜多法性，非净戒、安忍、精进、静
lù bō rě bō luó mì duō fǎ xìng fēi lí bù shī bō luó mì duō fǎ xìng
虑、般若波罗蜜多法性；非离布施波罗蜜多法性，
fēi lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō fǎ
非离净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多法
xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于
bù shī bō luó mì duō fǎ xìng qiú bù yīng yú jìng jiè ān rěn jīng jìn
布施波罗蜜多法性求，不应于净戒、安忍、精进、
jìng lù bō rě bō luó mì duō fǎ xìng qiú bù yīng lí bù shī bō luó mì
静虑、般若波罗蜜多法性求；不应离布施波罗蜜
duō fǎ xìng qiú bù yīng lí jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō
多法性求，不应离净戒、安忍、精进、静虑、般
rě bō luó mì duō fǎ xìng qiú
若波罗蜜多法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú sì jìng lù fǎ xìng qiú bù yīng yú sì wú liàng sì wú sè dìng
不应于四静虑法性求，不应于四无量、四无色定

fǎ xìng qiú bù yīng lí sì jìng lǜ fǎ xìng qiú bù yīng lí sì wú liàng
法性求；不应离四静虑法性求，不应离四无量、
sì wú sè dìng fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sì jìng lǜ fǎ xìng ruò
四无色定法性求。所以者何？若四静虑法性，若
sì wú liàng sì wú sè dìng fǎ xìng ruò lí sì jìng lǜ fǎ xìng ruò lí
四无量、四无色定法性，若离四静虑法性，若离
sì wú liàng sì wú sè dìng fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě
四无量、四无色定法性，若菩萨摩诃萨，若般若
bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng
波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不相应、
fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì
非有色非无色、非有见非未见、非有对非无对，
xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà
咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì jìng lǜ fǎ xìng fēi sì
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非四静虑法性，非四
wú liàng sì wú sè dìng fǎ xìng fēi lí sì jìng lǜ fǎ xìng fēi lí sì
无量、四无色定法性；非离四静虑法性，非离四
wú liàng sì wú sè dìng fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú
无量、四无色定法性。所以者何？如是一切皆无
suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà
所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì jìng lǜ fǎ xìng fēi sì wú liàng
所行般若波罗蜜多，非四静虑法性，非四无量、
sì wú sè dìng fǎ xìng fēi lí sì jìng lǜ fǎ xìng fēi lí sì wú liàng
四无色定法性；非离四静虑法性，非离四无量、
sì wú sè dìng fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
四无色定法性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗
mì duō bù yīng yú sì jìng lǜ fǎ xìng qiú bù yīng yú sì wú liàng sì
蜜多，不应于四静虑法性求，不应于四无量、四
wú sè dìng fǎ xìng qiú bù yīng lí sì jìng lǜ fǎ xìng qiú bù yīng lí sì
无色定法性求；不应离四静虑法性求，不应离四
wú liàng sì wú sè dìng fǎ xìng qiú
无量、四无色定法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú bā jiě tuō fǎ xìng qiú bù yīng yú bā shèng chù jiǔ cì dì
不应于八解脱法性求，不应于八胜处、九次第

dìng shí biànchù fǎ xìng qiú bù yīng lí bā jiě tuō fǎ xìng qiú bù yīng
定、十遍处法性求；不应离八解脱法性求，不应
lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě
离八胜处、九次第定、十遍处法性求。所以者
hé ruò bā jiě tuō fǎ xìng ruò bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí
何？若八解脱法性，若八胜处、九次第定、十
biànchù fǎ xìng ruò lí bā jiě tuō fǎ xìng ruò lí bā shèngchù jiǔ
遍处法性，若离八解脱法性，若离八胜处、九
cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō
次第定、十遍处法性，若菩萨摩诃萨，若般若波
luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāngyīng fēi bù xiāngyīng
罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不相应、
fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì
非有色非无色、非有见非无见、非有对非无对，
xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà
咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi bā jiě tuō fǎ xìng fēi bā
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非八解脱法性，非八
shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng fēi lí bā jiě tuō fǎ
胜处、九次第定、十遍处法性；非离八解脱法
xìng fēi lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng suǒ
性，非离八胜处、九次第定、十遍处法性。所
yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu
以者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有
bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi bā
不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非八
jiě tuō fǎ xìng fēi bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng
解脱法性，非八胜处、九次第定、十遍处法性；
fēi lí bā jiě tuō fǎ xìng fēi lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí
非离八解脱法性，非离八胜处、九次第定、十
biànchù fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
遍处法性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú bā jiě tuō fǎ xìng qiú bù yīng yú bā shèngchù jiǔ cì dì
不应于八解脱法性求，不应于八胜处、九次第
dìng shí biànchù fǎ xìng qiú bù yīng lí bā jiě tuō fǎ xìng qiú bù yīng
定、十遍处法性求；不应离八解脱法性求，不应
lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù fǎ xìng qiú
离八胜处、九次第定、十遍处法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú sì niàn zhù fǎ xìng qiú bù yīng yú sì zhèng duàn sì shén zú
不应于四念住法性求，不应于四正断、四神足、
wǔ gēn wǔ lì qī děng jué zhī bā shèng dào zhī fǎ xìng qiú bù
五根、五力、七等觉支、八圣道支法性求；不
yīng lí sì niàn zhù fǎ xìng qiú bù yīng lí sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng
应离四念住法性求，不应离四正断乃至八圣
dào zhī fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò sì niàn zhù fǎ xìng ruò sì
道支法性求。所以者何？若四念住法性，若四
zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī fǎ xìng ruò lí sì niàn zhù fǎ xìng
正断乃至八圣道支法性，若离四念住法性，
ruò lí sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī fǎ xìng ruò pú sà mó hē
若离四正断乃至八圣道支法性，若菩萨摩诃
sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng
萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应
fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu
非不相应、非有色非无色、非有见非无见、非有
duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo
对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍
shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì niàn zhù
尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非四念住
fǎ xìng fēi sì zhèng duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děng
法性，非四正断、四神足、五根、五力、七等
jué zhī bā shèng dào zhī fǎ xìng fēi lí sì niàn zhù fǎ xìng fēi lí
觉支、八圣道支法性；非离四念住法性，非离
sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì
四正断乃至八圣道支法性。所以者何？如是
yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú
一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi sì niàn zhù fǎ xìng fēi
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非四念住法性，非
sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī fǎ xìng fēi lí sì niàn zhù fǎ xìng
四正断乃至八圣道支法性；非离四念住法性，
fēi lí sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī fǎ xìng shì gù pú sà mó
非离四正断乃至八圣道支法性。是故菩萨摩
hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú sì niàn zhù fǎ xìng qiú
诃萨所行般若波罗蜜多，不应于四念住法性求，

bù yīng yú sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī fǎ xìng qiú bù yīng lí
不应于四正断乃至八圣道支法性求；不应离
sì niànzhù fǎ xìng qiú bù yīng lí sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī
四念住法性求，不应离四正断乃至八圣道支
fǎ xìng qiú
法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú kōng jiě tuō mén fǎ xìng qiú bù yīng yú wú xiàng wú yuàn jiě
不应于空解脱门法性求，不应于无相、无愿解
tuō mén fǎ xìng qiú bù yīng lí kōng jiě tuō mén fǎ xìng qiú bù yīng lí
解脱门法性求；不应离空解脱门法性求，不应离

wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò kōng jiě
无相、无愿解脱门法性求。所以者何？若空解
tuō mén fǎ xìng ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng ruò lí kōng
解脱门法性，若无相、无愿解脱门法性，若离空

jiě tuō mén fǎ xìng ruò lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng ruò
解脱门法性，若离无相、无愿解脱门法性，若
pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè
菩萨摩訶萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切

jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi
皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见非
wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
不见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。

hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
fēi kōng jiě tuō mén fǎ xìng fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng
非空解脱门法性，非无相、无愿解脱门法性；

fēi lí kōng jiě tuō mén fǎ xìng fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ
非离空解脱门法性，非离无相、无愿解脱门法
xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu
性。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由

wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无所有不可得故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，
fēi kōng jiě tuō mén fǎ xìng fēi wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng
非空解脱门法性，非无相、无愿解脱门法性；

fēi lí kōng jiě tuō mén fǎ xìng fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ
非离空解脱门法性，非离无相、无愿解脱门法

xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于
kōng jiě tuō mén fǎ xìng qiú bù yīng yú wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén fǎ
空解脱门法性求，不应于无相、无愿解脱门法
xìng qiú bù yīng lí kōng jiě tuō mén fǎ xìng qiú bù yīng lí wú xiàng
性求；不应离空解脱门法性求，不应离无相、
wú yuàn jiě tuō mén fǎ xìng qiú
无愿解脱门法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú wǔ yǎn fǎ xìng qiú bù yīng yú liù shéntōng fǎ xìng qiú bù yīng
不应于五眼法性求，不应于六神通法性求；不应
lí wǔ yǎn fǎ xìng qiú bù yīng lí liù shéntōng fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé
离五眼法性求，不应离六神通法性求。所以者何？
ruò wǔ yǎn fǎ xìng ruò liù shéntōng fǎ xìng ruò lí wǔ yǎn fǎ xìng ruò
若五眼法性，若六神通法性，若离五眼法性，若
lí liù shéntōng fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō
离六神通法性，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，
ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi
若求如是，一切皆非相应非不相应、非有色非
wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng
无色、非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，
suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
所谓无相。何以故？**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō fēi wǔ yǎn fǎ xìng fēi liù shéntōng fǎ xìng fēi lí
若波罗蜜多，非五眼法性，非六神通法性；非离
wǔ yǎn fǎ xìng fēi lí liù shéntōng fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī
五眼法性，非离六神通法性。所以者何？如是一
qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà
切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wǔ yǎn fǎ xìng fēi liù shén
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非五眼法性，非六神
tōng fǎ xìng fēi lí wǔ yǎn fǎ xìng fēi lí liù shéntōng fǎ xìng shì gù
通法性；非离五眼法性，非离六神通法性。是故
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú wǔ yǎn fǎ xìng
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于五眼法性
qiú bù yīng yú liù shéntōng fǎ xìng qiú bù yīng lí wǔ yǎn fǎ xìng qiú
求，不应于六神通法性求；不应离五眼法性求，

bù yīng lí liù shéntōng fǎ xìng qiú
不应离六神通法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**

bù yīng yú fó shí lì fǎ xìng qiú bù yīng yú sì wú suǒ wèi sì wú ài
不应于佛十力法性求，不应于四无所畏、四无碍

jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ fǎ
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法法

xìng qiú bù yīng lí fó shí lì fǎ xìng qiú bù yīng lí sì wú suǒ wèi nǎi
性求；不应离佛十力法性求，不应离四无所畏乃

zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò fó shí lì
至十八佛不共法法性求。所以者何？若佛十力

fǎ xìng ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng ruò lí
法性，若四无所畏乃至十八佛不共法法性，若离

fó shí lì fǎ xìng ruò lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ
佛十力法性，若离四无所畏乃至十八佛不共法

fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú
法性，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如

shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè
是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、

fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所

wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若

bō luó mì duō fēi fó shí lì fǎ xìng fēi sì wú suǒ wèi sì wú ài
波罗蜜多，非佛十力法性，非四无所畏、四无碍

jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ fǎ
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法法

xìng fēi lí fó shí lì fǎ xìng fēi lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó
性；非离佛十力法性，非离四无所畏乃至十八佛

bú gòng fǎ fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng
不共法法性。所以者何？如是一切皆无所有性

bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō fēi fó shí lì fǎ xìng fēi sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí
若波罗蜜多，非佛十力法性，非四无所畏乃至十

bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng fēi lí fó shí lì fǎ xìng fēi lí sì wú suǒ
八佛不共法法性；非离佛十力法性，非离四无所

wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ
畏乃至十八佛不共法法性。是故菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú fó shí lì fǎ xìng qiú bù yīng yú
行般若波罗蜜多，不应于佛十力法性求，不应于
sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ fǎ xìng qiú bù yīng lí fó
四无所畏乃至十八佛不共法法性求；不应离佛
shí lì fǎ xìng qiú bù yīng lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng
十力法性求，不应离四无所畏乃至十八佛不共
fǎ fǎ xìng qiú
法法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú wú wàng shī fǎ fǎ xìng qiú bù yīng yú héng zhù shě xìng fǎ xìng
不应于无忘失法法性求，不应于恒住舍性法性
qiú bù yīng lí wú wàng shī fǎ fǎ xìng qiú bù yīng lí héng zhù shě xìng
求；不应离无忘失法法性求，不应离恒住舍性
fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò wú wàng shī fǎ fǎ xìng ruò héng zhù
法性求。所以者何？若无忘失法法性，若恒住
shě xìng fǎ xìng ruò lí wú wàng shī fǎ fǎ xìng ruò lí héng zhù shě xìng
舍性法性，若离无忘失法法性，若离恒住舍性
fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú
法性，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如
shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè
是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、
fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所
wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō fēi wú wàng shī fǎ fǎ xìng fēi héng zhù shě xìng fǎ xìng
波罗蜜多，非无忘失法法性，非恒住舍性法性；
fēi lí wú wàng shī fǎ fǎ xìng fēi lí héng zhù shě xìng fǎ xìng suǒ yǐ
非离无忘失法法性，非离恒住舍性法性。所以
zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù
者何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不
kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi wú wàng
可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非无忘
shī fǎ fǎ xìng fēi héng zhù shě xìng fǎ xìng fēi lí wú wàng shī fǎ fǎ
失法法性，非恒住舍性法性；非离无忘失法法

xìng fēi lí héngzhù shěxìng fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
性，非离恒住舍性法性。是故菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō bù yīng yú wú wàng shī fǎ fǎ xìng qiú bù yīng yú
若波罗蜜多，不应于无忘失法法性求，不应于
héngzhù shěxìng fǎ xìng qiú bù yīng lí wú wàng shī fǎ fǎ xìng qiú bù
恒住舍性法性求；不应离无忘失法法性求，不
yīng lí héngzhù shěxìng fǎ xìng qiú
应离恒住舍性法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú yī qiè zhì fǎ xìng qiú bù yīng yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng
不应于一切智法性求，不应于道相智、一切相
zhì fǎ xìng qiú bù yīng lí yī qiè zhì fǎ xìng qiú bù yīng lí dào xiàng zhì
智法性求；不应离一切智法性求，不应离道相智、
yī qiè xiàng zhì fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yī qiè zhì fǎ xìng ruò
一切相智法性求。所以者何？若一切智法性，若
dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng ruò lí yī qiè zhì fǎ xìng ruò
道相智、一切相智法性，若离一切智法性，若
lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò
离道相智、一切相智法性，若菩萨摩诃萨，若
bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù
般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相应非不
xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi
相应、非有色非无色、非有见非不见、非有对非
wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā
无对，咸同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè zhì fǎ xìng
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非一切智法性，
fēi dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng fēi lí yī qiè zhì fǎ xìng
非道相智、一切相智法性；非离一切智法性，
fēi lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì
非离道相智、一切相智法性。所以者何？如是
yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú
一切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè zhì fǎ xìng fēi
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非一切智法性，非
dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng fēi lí yī qiè zhì fǎ xìng fēi
道相智、一切相智法性；非离一切智法性，非

lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ
离道相智、一切相智法性。是故菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yī qiè zhì fǎ xìng qiú bù yīng yú
行般若波罗蜜多，不应于一切智法性求，不应于
dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng qiú bù yīng lí yī qiè zhì fǎ xìng
道相智、一切相智法性求；不应离一切智法性
qiú bù yīng lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì fǎ xìng qiú
求，不应离道相智、一切相智法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng qiú bù yīng yú yī qiè sān mó
不应于一切陀罗尼门法性求，不应于一切三摩
dì mén fǎ xìng qiú bù yīng lí yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng qiú bù yīng
地门法性求；不应离一切陀罗尼门法性求，不应
lí yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yī qiè tuó
离一切三摩地门法性求。所以者何？若一切陀
luó ní mén fǎ xìng ruò yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng ruò lí yī qiè tuó
罗尼门法性，若一切三摩地门法性，若离一切陀
luó ní mén fǎ xìng ruò lí yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng ruò pú sà mó
罗尼门法性，若离一切三摩地门法性，若菩萨摩
hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng
诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆非相
yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi
应非不相应、非有色非无色、非有见非不见、非
yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù
有对非无对，咸同一相，所谓无相。何以故？

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè
憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非一切
tuó luó ní mén fǎ xìng fēi yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng fēi lí yī qiè
陀罗尼门法性，非一切三摩地门法性；非离一切
tuó luó ní mén fǎ xìng fēi lí yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng suǒ yǐ zhě
陀罗尼门法性，非离一切三摩地门法性。所以者
hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě
何？如是一切皆无所有性不可得。由无所有不可
dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yī qiè tuó
得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，非一切陀
luó ní mén fǎ xìng fēi yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng fēi lí yī qiè tuó
罗尼门法性，非一切三摩地门法性；非离一切陀

luó ní mén fǎ xìng fēi lí yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng shì gù pú sà
罗尼门法性，非离一切三摩地门法性。是故菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yī qiè tuó luó ní
摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应于一切陀罗尼
mén fǎ xìng qiú bù yīng yú yī qiè sān mó dì mén fǎ xìng qiú bù yīng lí
门法性求，不应于一切三摩地门法性求；不应离
yī qiè tuó luó ní mén fǎ xìng qiú bù yīng lí yī qiè sān mó dì mén fǎ
一切陀罗尼门法性求，不应离一切三摩地门法
xìng qiú
性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú yù liú fǎ xìng qiú bù yīng yú yī lái bù huán ā luó hàn
不应于预流法性求，不应于一来、不还、阿罗汉
fǎ xìng qiú bù yīng lí yù liú fǎ xìng qiú bù yīng lí yī lái bù huán
法性求；不应离预流法性求，不应离一来、不还、
ā luó hàn fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yù liú fǎ xìng ruò yī lái
阿罗汉法性求。所以者何？若预流法性，若一来、
bù huán ā luó hàn fǎ xìng ruò lí yù liú fǎ xìng ruò lí yī lái
不还、阿罗汉法性，若离预流法性，若离一来、
bù huán ā luó hàn fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó
不还、阿罗汉法性，若菩萨摩诃萨，若般若波罗
mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi
蜜多，若求如是，一切皆非相应非不相应、非
yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián
有色非无色、非有见非无见、非有对非无对，咸
tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó
同一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩
hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi yù liú fǎ xìng fēi yī lái
诃萨所行般若波罗蜜多，非预流法性，非一来、
bù huán ā luó hàn fǎ xìng fēi lí yù liú fǎ xìng fēi lí yī lái
不还、阿罗汉法性；非离预流法性，非离一来、
bù huán ā luó hàn fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ
不还、阿罗汉法性。所以者何？如是一切皆无所
yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ
有性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō fēi yù liú fǎ xìng fēi yī lái bù huán
行般若波罗蜜多，非预流法性，非一来、不还、

ā luó hàn fǎ xìng fēi lí yù liú fǎ xìng fēi lí yī lái bù huán
阿罗汉法性；非离预流法性，非离一来、不还、

ā luó hàn fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
阿罗汉法性。是故菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú yù liú fǎ xìng qiú bù yīng yú yī lái bù huán ā luó hàn
不应于预流法性求，不应于一来、不还、阿罗汉

fǎ xìng qiú bù yīng lí yù liú fǎ xìng qiú bù yīng lí yī lái bù huán
法性求；不应离预流法性求，不应离一来、不还、

ā luó hàn fǎ xìng qiú
阿罗汉法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多，

bù yīng yú yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng qiú bù yīng yú yī lái xiàng yī
不应于预流向预流果法性求，不应于一来向一

lái guǒ bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ fǎ xìng
来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果法性

qiú bù yīng lí yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng qiú bù yīng lí yī lái
求；不应离预流向预流果法性求，不应离一来

xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò yù liú xiàng
向乃至阿罗汉果法性求。所以者何？若预流向

yù liú guǒ fǎ xìng ruò yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ fǎ xìng ruò lí
预流果法性，若一来向乃至阿罗汉果法性，若离

yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng ruò lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ
预流向预流果法性，若离一来向乃至阿罗汉果

fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú
法性，若菩萨摩訶萨，若般若波罗蜜多，若求如

shì yī qiè jiē fēi xiāng yīng fēi bù xiāng yīng fēi yǒu sè fēi wú sè
是，一切皆非相应非不相应、非有色非无色、

fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ
非有见非不见、非有对非无对，咸同一相，所

wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩訶萨所行般若

bō luó mì duō fēi yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng fēi yī lái xiàng yī
波罗蜜多，非预流向预流果法性，非一来向一

lái guǒ bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ fǎ xìng
来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果法性；

fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng fēi lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó
非离预流向预流果法性，非离一来向乃至阿罗

hànguǒ fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě
汉果法性。所以者何？如是一切皆无所有性不可
dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波
luó mì duō fēi yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng fēi yī lái xiàng nǎi zhì
罗蜜多，非预流向预流果法性，非一来向乃至
ā luó hànguǒ fǎ xìng fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng fēi lí yī
阿罗汉果法性；非离预流向预流果法性，非离一
lái xiàng nǎi zhì ā luó hànguǒ fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
来向乃至阿罗汉果法性。是故菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō bù yīng yú yù liú xiàng yù liú guǒ fǎ xìng qiú bù
般若波罗蜜多，不应于预流向预流果法性求，不
yīng yú yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hànguǒ fǎ xìng qiú bù yīng lí yù liú
应于一来向乃至阿罗汉果法性求；不应离预流
xiàng yù liú guǒ fǎ xìng qiú bù yīng lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hànguǒ
向预流果法性求，不应离一来向乃至阿罗汉果
fǎ xìng qiú
法性求。

大般若波罗蜜多经卷第九十七

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jǐū shí bā
大般若波罗蜜多经卷第九十八

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn qiú bō rě pǐn dì èr shí qī zhī shí
初分求般若品第二十七之十

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，**
bù yīng yú dú jué fǎ xìng qiú bù yīng yú dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng
不应于独觉法性求，不应于独觉向独觉果法性
qiú bù yīng lí dú jué fǎ xìng qiú bù yīng lí dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ
求；不应离独觉法性求，不应离独觉向独觉果法
xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò dú jué fǎ xìng ruò dú jué xiàng dú jué guǒ
性求。所以者何？若独觉法性，若独觉向独觉果
fǎ xìng ruò lí dú jué fǎ xìng ruò lí dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng
法性，若离独觉法性，若离独觉向独觉果法性，
ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī
若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一
qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn
切皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见
fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
非无见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。
hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi dú jué fǎ xìng fēi dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng fēi lí dú jué fǎ
非独觉法性，非独觉向独觉果法性；非离独觉法
xìng fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī
性，非离独觉向独觉果法性。所以者何？如是一
qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà
切皆无所有性不可得。由无所有不可得故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi dú jué fǎ xìng fēi dú jué
摩诃萨所行般若波罗蜜多，非独觉法性，非独觉
xiàng dú jué guǒ fǎ xìng fēi lí dú jué fǎ xìng fēi lí dú jué xiàng dú
向独觉果法性；非离独觉法性，非离独觉向独

jué guǒ fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
觉果法性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú dú jué fǎ xìng qiú bù yīng yú dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ xìng
不应于独觉法性求，不应于独觉向独觉果法性
qiú bù yīng lí dú jué fǎ xìng qiú bù yīng lí dú jué xiàng dú jué guǒ fǎ
求；不应离独觉法性求，不应离独觉向独觉果法
xìng qiú
性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“憍尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú pú sà mó hē sà fǎ xìng qiú bù yīng yú sān miǎo sān fó tuó
不应于菩萨摩诃萨法性求，不应于三藐三佛陀
fǎ xìng qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà fǎ xìng qiú bù yīng lí sān miǎo
法性求；不应离菩萨摩诃萨法性求，不应离三藐
sān fó tuó fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò pú sà mó hē sà fǎ xìng
三佛陀法性求。所以者何？若菩萨摩诃萨法性，
ruò sān miǎo sān fó tuó fǎ xìng ruò lí pú sà mó hē sà fǎ xìng ruò lí
若三藐三佛陀法性，若离菩萨摩诃萨法性，若离
sān miǎo sān fó tuó fǎ xìng ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì
三藐三佛陀法性，若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜
duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu
多，若求如是，一切皆非相应非不相应、非有
sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng
色非无色、非有见非不见、非有对非无对，咸同
yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē
一相，所谓无相。何以故？憍尸迦，菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō fēi pú sà mó hē sà fǎ xìng fēi sān
萨所行般若波罗蜜多，非菩萨摩诃萨法性，非三
miǎo sān fó tuó fǎ xìng fēi lí pú sà mó hē sà fǎ xìng fēi lí sān
藐三佛陀法性；非离菩萨摩诃萨法性，非离三
miǎo sān fó tuó fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu
藐三佛陀法性。所以者何？如是一切皆无所有
xìng bù kě dé yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
性不可得。由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō fēi pú sà mó hē sà fǎ xìng fēi sān miǎo sān fó
般若波罗蜜多，非菩萨摩诃萨法性，非三藐三佛
tuó fǎ xìng fēi lí pú sà mó hē sà fǎ xìng fēi lí sān miǎo sān fó tuó
陀法性；非离菩萨摩诃萨法性，非离三藐三佛陀

fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng
法性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不应
yú pú sà mó hē sà fǎ xìng qiú bù yīng yú sān miǎo sān fó tuó fǎ xìng
于菩萨摩诃萨法性求，不应于三藐三佛陀法性
qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà fǎ xìng qiú bù yīng lí sān miǎo sān fó
求；不应离菩萨摩诃萨法性求，不应离三藐三佛
tuó fǎ xìng qiú
陀法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng qiú bù yīng yú wú shàng zhèng
不应于菩萨摩诃萨法法性求，不应于无上正
děng pú tí fǎ xìng qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng qiú bù
等菩提法性求；不应离菩萨摩诃萨法法性求，不
yīng lí wú shàng zhèng děng pú tí fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò pú
应离无上正等菩提法性求。所以者何？若菩
sà mó hē sà fǎ fǎ xìng ruò wú shàng zhèng děng pú tí fǎ xìng ruò lí
萨摩诃萨法法性，若无上正等菩提法性，若离
pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng ruò lí wú shàng zhèng děng pú tí fǎ xìng
菩萨摩诃萨法法性，若离无上正等菩提法性，
ruò pú sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī
若菩萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一
qiè jiē fēi xiāng yìng fēi bù xiāng yìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒu jiàn
切皆非相应非不相应、非有色非无色、非有见
fēi wú jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xián tóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng
非无见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。

hé yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
何以故？**憍尸迦，** 菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng fēi wú shàng zhèng děng pú tí fǎ xìng
非菩萨摩诃萨法法性，非无上正等菩提法性；
fēi lí pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng fēi lí wú shàng zhèng děng pú tí
非离菩萨摩诃萨法法性，非离无上正等菩提
fǎ xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu xìng bù kě dé
法性。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。
yóu wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
由无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜
duō fēi pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng fēi wú shàng zhèng děng pú tí fǎ
多，非菩萨摩诃萨法法性，非无上正等菩提法

xìng fēi lí pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng fēi lí wú shàngzhèngděng pú
性；非离菩萨摩诃萨法法性，非离无上正等菩
tí fǎ xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù
提法性。是故菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，不
yīng yú pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng qiú bù yīng yú wú shàngzhèngděng
应于菩萨摩诃萨法法性求，不应于无上正等
pú tí fǎ xìng qiú bù yīng lí pú sà mó hē sà fǎ fǎ xìng qiú bù yīng
菩提法性求；不应离菩萨摩诃萨法法性求，不应
lí wú shàngzhèngděng pú tí fǎ xìng qiú
离无上正等菩提法性求。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
“僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
bù yīng yú shēngwénshèng fǎ xìng qiú bù yīng yú dú jué shèng wú shàng
不应于声闻乘法性求，不应于独觉乘、无上
shèng fǎ xìng qiú bù yīng lí shēngwénshèng fǎ xìng qiú bù yīng lí dú
乘法性求；不应离声闻乘法性求，不应离独
jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng qiú suǒ yǐ zhě hé ruò shēngwén
觉乘、无上乘法性求。所以者何？若声闻
shèng fǎ xìng ruò dú jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng ruò lí shēng
乘法性，若独觉乘、无上乘法性，若离声
wénshèng fǎ xìng ruò lí dú jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng ruò pú
闻乘法性，若离独觉乘、无上乘法性，若菩
sà mó hē sà ruò bō rě bō luó mì duō ruò qiú rú shì yī qiè jiē
萨摩诃萨，若般若波罗蜜多，若求如是，一切皆
fēi xiāngyìng fēi bù xiāngyìng fēi yǒu sè fēi wú sè fēi yǒujiàn fēi wú
非相应非不相应、非有色非无色、非有见非无
jiàn fēi yǒu duì fēi wú duì xiántóng yī xiàng suǒ wèi wú xiàng hé
见、非有对非无对，咸同一相，所谓无相。何

yǐ gù jiāo shī jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
以故？僬尸迦，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，
fēi shēngwénshèng fǎ xìng fēi dú jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng
非声闻乘法性，非独觉乘、无上乘法性；
fēi lí shēngwénshèng fǎ xìng fēi lí dú jué shèng wú shàngshèng fǎ
非离声闻乘法性，非离独觉乘、无上乘法
xìng suǒ yǐ zhě hé rú shì yī qiè jiē wú suǒ yǒuxìng bù kě dé yóu
性。所以者何？如是一切皆无所有性不可得。由
wú suǒ yǒu bù kě dé gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无所有不可得故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多，

fēi shēngwénshèng fǎ xìng fēi dú jué shèng wú shàngshèng fǎ xìng
非 声 闻 乘 法 性， 非 独 觉 乘、 无 上 乘 法 性；
fēi lí shēngwénshèng fǎ xìng fēi lí dú jué shèng wú shàngshèng fǎ
非 离 声 闻 乘 法 性， 非 离 独 觉 乘、 无 上 乘 法
xìng shì gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō bù yīng yú
性。 是 故 菩 萨 摩 诃 萨 所 行 般 若 波 罗 蜜 多， 不 应 于
shēngwénshèng fǎ xìng qiú bù yīng yú dú jué shèng wú shàngshèng fǎ
声 闻 乘 法 性 求， 不 应 于 独 觉 乘、 无 上 乘 法
xìng qiú bù yīng lí shēngwénshèng fǎ xìng qiú bù yīng lí dú jué shèng
性 求； 不 应 离 声 闻 乘 法 性 求， 不 应 离 独 觉 乘、
wú shàngshèng fǎ xìng qiú
无 上 乘 法 性 求。”

chū fēn tàn zhòng dé pǐn dì èr shí bā zhī yī
初 分 叹 众 德 品 第 二 十 八 之 一

shí tiān dì shì bó shàn xiàn yán dà dé pú sà mó hē sà
时， 天 帝 释 白 善 现 言：“ 大 德！ 菩 萨 摩 诃 萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō shì dà bō luó mì duō shì wú liàng bō luó
所 行 般 若 波 罗 蜜 多， 是 大 波 罗 蜜 多， 是 无 量 波 罗
mì duō shì wú biān bō luó mì duō zhū yù liú zhě yú cǐ zhōng xué
蜜 多， 是 无 边 波 罗 蜜 多。 诸 预 流 者 于 此 中 学，
dé yù liú guǒ zhū yī lái zhě yú cǐ zhōng xué dé yī lái guǒ zhū bù
得 预 流 果； 诸 一 来 者 于 此 中 学， 得 一 来 果； 诸 不
huán zhě yú cǐ zhōng xué dé bù huán guǒ zhū ā luó hàn yú cǐ zhōng
还 者 于 此 中 学， 得 不 还 果； 诸 阿 罗 汉 于 此 中
xué dé ā luó hàn guǒ zhū dú jué zhě yú cǐ zhōng xué dé dú jué pú
学， 得 阿 罗 汉 果； 诸 独 觉 者 于 此 中 学， 得 独 觉 菩
tí zhū pú sà mó hē sà yú cǐ zhōng xué néng chéng shú yǒu qíng
提； 诸 菩 萨 摩 诃 萨 于 此 中 学， 能 成 熟 有 情、
yán jìng fó tǔ zhèng dé wú shàng zhèng děng pú tí
严 净 佛 土， 证 得 无 上 正 等 菩 提。”

shàn xiàn gào yán rú shì rú shì rú rǔ suǒ shuō jiāo shī
善 现 告 言：“ 如 是！ 如 是！ 如 汝 所 说。 憍 尸
jiā pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō shì dà bō luó mì
迦， 菩 萨 摩 诃 萨 所 行 般 若 波 罗 蜜 多， 是 大 波 罗 蜜
duō shì wú liàng bō luó mì duō shì wú biān bō luó mì duō jiāo shī jiā
多， 是 无 量 波 罗 蜜 多， 是 无 边 波 罗 蜜 多。 憍 尸 迦，

ruòguò qù ruòxiànzài ruòwèi lái zhū yù liú zhě yú cǐ zhōngxué dé
若过去若现在若未来，诸预流者于此中学，得
yù liú guǒ zhū yī lái zhě yú cǐ zhōngxué dé yī lái guǒ zhū bù huán
预流果；诸一来者于此中学，得一来果；诸不还
zhě yú cǐ zhōngxué dé bù huánguǒ zhū ā luó hàn yú cǐ zhōngxué
者于此中学，得不还果；诸阿罗汉于此中学，
dé ā luó hàn guǒ zhū dú jué zhě yú cǐ zhōngxué dé dú jué pú tí
得阿罗汉果；诸独觉者于此中学，得独觉菩提；
zhū pú sà mó hē sà yú cǐ zhōngxué néng chéng shú yǒu qíng yán jìng
诸菩萨摩诃萨于此中学，能成熟有情、严净
fó tǔ zhèng dé wú shàng zhèng děng pú tí
佛土，证得无上正等菩提。

jiāo shī jiā sè dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
“**憍尸迦，色大故，菩萨摩诃萨所行般若波**
luó mì duō yì dà shòu xiǎng xíng shí dà gù pú sà mó hē
罗蜜多亦大；受、想、行、识大故，菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ sè yùn
萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以色蕴
děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù
等前、中、后际皆不可得故说为大，由彼大故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā yǎn chù dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，眼处大故，菩萨摩诃萨所行般若**
bō luó mì duō yì dà ěr bí shé shēn yì chù dà gù pú
波罗蜜多亦大；耳、鼻、舌、身、意处大故，菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以
yǎn chù děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ
眼处等前、中、后际皆不可得故说为大，由彼
dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā sè chù dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，色处大故，菩萨摩诃萨所行般若**
bō luó mì duō yì dà shēng xiāng wèi chù fǎ chù dà gù
波罗蜜多亦大；声、香、味、触、法处大故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？

yǐ sè chùděngqián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuōwéi dà yóu
以色处等前、中、后际皆不可得故说为大，由
bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì shuōwéi
彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为
dà
大。

jiāo shī jiā yǎn jiè dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě
“憍尸迦，眼界大故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì dà sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù yǎnchùwéiyuán
波罗蜜多亦大；色界、眼识界及眼触、眼触为缘
suǒshēngzhūshòu dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
所生诸受大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多
yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ yǎn jiè děngqián zhōng hòu jì jiē bù
亦大。所以者何？以眼界等前、中、后际皆不
kě dé gù shuōwéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě
可得故说为大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì shuōwéi dà
波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā ěr jiè dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě
“憍尸迦，耳界大故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì dà shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr chùwéi
波罗蜜多亦大；声界、耳识界及耳触、耳触为
yuánsuǒshēngzhūshòu dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì
缘所生诸受大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜
duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ ěr jiè děngqián zhōng hòu jì jiē
多亦大。所以者何？以耳界等前、中、后际皆
bù kě dé gù shuōwéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō
不可得故说为大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì shuōwéi dà
若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā bí jiè dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě
“憍尸迦，鼻界大故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì dà xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí chùwéiyuán
波罗蜜多亦大；香界、鼻识界及鼻触、鼻触为缘
suǒshēngzhūshòu dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
所生诸受大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多
yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ bí jiè děngqián zhōng hòu jì jiē bù
亦大。所以者何？以鼻界等前、中、后际皆不

kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
可得故说为大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì shuō wéi dà
波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā shé jiè dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，舌界大故，菩萨摩诃萨所行般若**
bō luó mì duō yì dà wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù wéi yuán
波罗蜜多亦大；味界、舌识界及舌触、舌触为缘
suǒ shēng zhū shòu dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
所生诸受大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多
yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ shé jiè děng qián zhōng hòu jì jiē bù
亦大。所以者何？以舌界等前、中、后际皆不
kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
可得故说为大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì shuō wéi dà
波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā shēn jiè dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，身界大故，菩萨摩诃萨所行般若**
bō luó mì duō yì dà chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi
波罗蜜多亦大；触界、身识界及身触、身触为
yuán suǒ shēng zhū shòu dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
缘所生诸受大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜
duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ shēn jiè děng qián zhōng hòu jì jiē
多亦大。所以者何？以身界等前、中、后际皆
bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
不可得故说为大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā yì jiè dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，意界大故，菩萨摩诃萨所行般若**
bō luó mì duō yì dà fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chù wéi yuán
波罗蜜多亦大；法界、意识界及意触、意触为缘
suǒ shēng zhū shòu dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
所生诸受大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多
yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ yì jiè děng qián zhōng hòu jì jiē bù
亦大。所以者何？以意界等前、中、后际皆不
kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
可得故说为大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若

bō luó mì duō yì shuō wéi dà

波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā dì jiè dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，地界大故，菩萨摩诃萨所行般若**

bō luó mì duō yì dà shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè dà gù pú
波罗蜜多亦大；水、火、风、空、识界大故，菩

sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以

dì jiè dēng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ
地界等前、中、后际皆不可得故说为大，由彼

dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā kǔ shèng dì dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，苦圣谛大故，菩萨摩诃萨所行般**

rě bō luó mì duō yì dà jí miè dào shèng dì dà gù pú sà
若波罗蜜多亦大；集、灭、道圣谛大故，菩萨

mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ kǔ
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以苦

shèng dì dēng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu
圣谛等前、中、后际皆不可得故说为大，由

bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi
彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为

dà
大。

jiāo shī jiā wú míng dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，无明大故，菩萨摩诃萨所行般若**

bō luó mì duō yì dà xíng shí míng sè liù chù chù shòu
波罗蜜多亦大；行、识、名色、六处、触、受、

ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo dà gù pú sà
爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼大故，菩萨

mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ wú
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以无

míng dēng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà
明等前、中、后际皆不可得故说为大，由彼大

gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā nèi kōng dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，内空大故，菩萨摩诃萨所行般若**

bō luó mì duō yì dà wàikōng nèi wàikōng kōngkōng dà kōng
波罗蜜多亦大；外空、内外空、空空、大空、
shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì jìngkōng wú jì kōng
胜义空、有为空、无为空、毕竟空、无际空、
sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng
散空、无变异空、本性空、自相空、共相空、
yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng
一切法空、不可得空、无性空、自性空、无性
zì xìngkōng dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
自性空大故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦
dà suǒ yǐ zhě hé yǐ nèi kōng děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě
大。所以者何？以内空等前、中、后际皆不可
dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
得故说为大，由彼大故，菩萨摩訶萨所行般若波
luó mì duō yì shuō wéi dà
罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā zhēn rú dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“憍尸迦，真如大故，菩萨摩訶萨所行般若
bō luó mì duō yì dà fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng bú biàn
波罗蜜多亦大；法界、法性、不虚妄性、不变
yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì
异性、平等性、离生性、法定、法住、实际、
xū kōng jiè bù sī yì jiè dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
虚空界、不思議界大故，菩萨摩訶萨所行般若波
luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ zhēn rú děng qián zhōng hòu
罗蜜多亦大。所以者何？以真如等前、中、后
jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ
际皆不可得故说为大，由彼大故，菩萨摩訶萨所
xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā bù shī bō luó mì duō dà gù pú sà mó hē sà
“憍尸迦，布施波罗蜜多大故，菩萨摩訶萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng
所行般若波罗蜜多亦大；净戒、安忍、精进、静
lù bō rě bō luó mì duō dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō
虑、般若波罗蜜多大故，菩萨摩訶萨所行般若波
luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ bù shī bō luó mì duō děng qián
罗蜜多亦大。所以者何？以布施波罗蜜多等前、

zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuōwéi dà yóu bǐ dà gù pú sà
中、后际皆不可得故说为大，由彼大故，菩萨
mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì shuōwéi dà
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā sì jìng lù dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō
“憍尸迦，四静虑大故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì dà sì wú liàng sì wú sè dìng dà gù pú sà
若波罗蜜多亦大；四无量、四无色定大故，菩萨
mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ sì
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以四
jìng lù děngqián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuōwéi dà yóu bǐ
静虑等前、中、后际皆不可得故说为大，由彼
dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì shuōwéi dà
大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā bā jiě tuō dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō
“憍尸迦，八解脱大故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì dà bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù
若波罗蜜多亦大；八胜处、九次第定、十遍处
dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ
大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以
zhě hé yǐ bā jiě tuō děngqián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō
者何？以八解脱等前、中、后际皆不可得故说
wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō
为大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多
yì shuōwéi dà
亦说为大。

jiāo shī jiā sì niànzhù dà gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō
“憍尸迦，四念住大故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì dà sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn wǔ
若波罗蜜多亦大；四正断、四神足、五根、五
lì qī děngjué zhī bā shèngdào zhī dà gù pú sà mó hē sà suǒ
力、七等觉支、八圣道支大故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ sì niànzhù děng
行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以四念住等
qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuōwéi dà yóu bǐ dà gù
前、中、后际皆不可得故说为大，由彼大故，
pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì shuōwéi dà
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā kōng jiě tuō mén dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“**憍尸迦，空解脱门大故，菩萨摩诃萨所行**

bō rě bō luó mì duō yì dà wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén dà gù
般若波罗蜜多亦大；无相、无愿解脱门大故，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？

yǐ kōng jiě tuō mén děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi
以空解脱门等前、中、后际皆不可得故说为

dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦

shuō wéi dà
说为大。

jiāo shī jiā wǔ yǎn dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，五眼大故，菩萨摩诃萨所行般若**

bō luó mì duō yì dà liù shén tōng dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
波罗蜜多亦大；六神通大故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ wǔ yǎn děng qián zhōng
若波罗蜜多亦大。所以者何？以五眼等前、中、

hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà
后际皆不可得故说为大，由彼大故，菩萨摩诃萨

suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā fó shí lì dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，佛十力大故，菩萨摩诃萨所行般**

rě bō luó mì duō yì dà sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí
若波罗蜜多亦大；四无所畏、四无碍解、大慈、

dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ dà gù pú sà mó
大悲、大喜、大舍、十八佛不共法大故，菩萨摩

hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ fó shí
诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以佛十

lì děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà
力等前、中、后际皆不可得故说为大，由彼大

gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā wú wàng shī fǎ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“**憍尸迦，无忘失法大故，菩萨摩诃萨所行**

bō rě bō luó mì duō yì dà héng zhù shě xìng dà gù pú sà mó hē sà
般若波罗蜜多亦大；恒住舍性大故，菩萨摩诃萨

suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ wú wàng shī
所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以无忘失
fǎ děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà
法等前、中、后际皆不可得故说为大，由彼大
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā yī qiè zhì dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，一切智大故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì dà dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì dà gù pú
若波罗蜜多亦大；道相智、一切相智大故，菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以
yī qiè zhì děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu
一切智等前、中、后际皆不可得故说为大，由
bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi
彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为
dà
大。

jiāo shī jiā yī qiè tuó luó ní mén dà gù pú sà mó hē sà
“憍尸迦，一切陀罗尼门大故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà yī qiè sān mó dì mén dà gù pú
所行般若波罗蜜多亦大；一切三摩地门大故，菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以
yī qiè tuó luó ní mén děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi
一切陀罗尼门等前、中、后际皆不可得故说为
dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦
shuō wéi dà
说为大。

jiāo shī jiā yù liú dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“憍尸迦，预流大故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì dà yī lái bù huán ā luó hàn dà gù pú sà
波罗蜜多亦大；一来、不还、阿罗汉大故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ yù
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以预
liú děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà
流等前、中、后际皆不可得故说为大，由彼大

gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā yù liú xiàng yù liú guǒ dà gù pú sà mó hē sà
“**憍尸迦，预流向预流果大故，菩萨摩诃萨**
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà yī lái xiàng yī lái guǒ bù huán
所行般若波罗蜜多亦大；**一来向一来果、不还**
xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ dà gù pú sà mó hē
向不还果、阿罗汉向阿罗汉果大故，菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ yù liú
萨所行般若波罗蜜多亦大。**所以者何？以预流**
xiàng yù liú guǒ děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà
向预流果等前、中、后际皆不可得故说为大，
yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō
由彼大故，**菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说**
wéi dà
为大。

jiāo shī jiā dú jué dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，独觉大故，菩萨摩诃萨所行般若**
bō luó mì duō yì dà dú jué xiàng dú jué guǒ dà gù pú sà mó hē sà
波罗蜜多亦大；独觉向独觉果大故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ dú jué děng
所行般若波罗蜜多亦大。**所以者何？以独觉等**
qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu bǐ dà gù
前、中、后际皆不可得故说为大，由彼大故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi dà
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为大。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà dà gù pú sà mó hē sà suǒ
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨大故，菩萨摩诃萨所**
xíng bō rě bō luó mì duō yì dà sān miǎo sān fó tuó dà gù pú sà mó
行般若波罗蜜多亦大；三藐三佛陀大故，菩萨摩
hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé yǐ pú sà
诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？以菩萨
mó hē sà děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà yóu
摩诃萨等前、中、后际皆不可得故说为大，由
bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wéi
彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说为
dà
大。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà fǎ dà gù pú sà mó hē sà
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨法大故，菩萨摩诃萨**

suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà wú shàng zhèng děng pú tí dà gù
所行般若波罗蜜多亦大；无上正等菩提大故，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？

yǐ pú sà mó hē sà fǎ děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō
以菩萨摩诃萨法等前、中、后际皆不可得故说

wéi dà yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
为大，由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多

yì shuō wéi dà
亦说为大。

jiāo shī jiā shēng wén shèng dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“**憍尸迦，声闻乘大故，菩萨摩诃萨所行**

bō rě bō luó mì duō yì dà dú jué shèng wú shàng shèng dà gù
般若波罗蜜多亦大；独觉乘、无上乘大故，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà suǒ yǐ zhě hé
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。所以者何？

yǐ shēng wén shèng děng qián zhōng hòu jì jiē bù kě dé gù shuō wéi dà
以声闻乘等前、中、后际皆不可得故说为大，

yóu bǐ dà gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō
由彼大故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说

wéi dà
为大。

jiāo shī jiā yóu cǐ yuán gù wǒ zuò shì shuō sè děng dà gù
“**憍尸迦，由此缘故我作是说：色等大故，**

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì dà
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦大。

jiāo shī jiā sè wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“**憍尸迦，色无量故，菩萨摩诃萨所行般若**

bō luó mì duō yì wú liàng shòu xiǎng xíng shí wú liàng gù pú
波罗蜜多亦无量；受、想、行、识无量故，菩

sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者何？

yǐ sè yùnděng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū
以色蕴等量不可得故说无量。憍尸迦，譬如虚

kōng liàng bù kě dé sè yùnděng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā
空量不可得，色蕴等亦如是量不可得。憍尸迦，

xū kōng wú liàng gù sè yùnděng yì wú liàng sè yùnděng wú liàng gù
虚空无量故，色蕴等亦无量。色蕴等无量故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā yǎn chù wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，眼处无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng ěr bí shé shēn yì chù wú liàng
若波罗蜜多亦无量；耳、鼻、舌、身、意处无量
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以

zhě hé yǐ yǎn chù děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā
者何？以眼处等量不可得故说无量。憍尸迦，
pì rú xū kōng liàng bù kě dé yǎn chù děng yì rú shì liàng bù kě dé
譬如虚空量不可得，眼处等亦如是量不可得。

jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù yǎn chù děng yì wú liàng yǎn chù děng
憍尸迦，虚空无量故，眼处等亦无量。眼处等
wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā sè chù wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，色处无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng shēng xiāng wèi chù fǎ chù wú
若波罗蜜多亦无量；声、香、味、触、法处无
liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ
量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所

yǐ zhě hé yǐ sè chù děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā
以者何？以色处等量不可得故说无量。憍尸迦，
pì rú xū kōng liàng bù kě dé sè chù děng yì rú shì liàng bù kě dé
譬如虚空量不可得，色处等亦如是量不可得。

jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù sè chù děng yì wú liàng sè chù děng
憍尸迦，虚空无量故，色处等亦无量。色处等
wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā yǎn jiè wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，眼界无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù yǎn chù
若波罗蜜多亦无量；色界、眼识界及眼触、眼触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
为缘所生诸受无量故，菩萨摩诃萨所行般若

bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ yǎn jiè děng liàng bù kě
波罗蜜多亦无量。所以者何？以眼界等量不可
dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé yǎn
得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，眼
jiè děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
界等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，
yǎn jiè děng yì wú liàng yǎn jiè děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ
眼界等亦无量。眼界等无量故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā ěr jiè wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，耳界无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr
若波罗蜜多亦无量；声界、耳识界及耳触、耳
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
触为缘所生诸受无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ ěr jiè děng liàng bù
若波罗蜜多亦无量。所以者何？以耳界等量不
kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé
可得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，
ěr jiè děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
耳界等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，
ěr jiè děng yì wú liàng ěr jiè děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ
耳界等亦无量。耳界等无量故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā bí jiè wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，鼻界无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí
若波罗蜜多亦无量；香界、鼻识界及鼻触、鼻
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
触为缘所生诸受无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ bí jiè děng liàng bù
若波罗蜜多亦无量。所以者何？以鼻界等量不
kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé
可得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，
bí jiè děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
鼻界等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，

bí jiè děng yì wú liàng bí jiè děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
鼻界等亦无量。鼻界等无量故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā shé jiè wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，舌界无量故，菩萨摩诃萨所行般**
rě bō luó mì duō yì wú liàng wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù
若波罗蜜多亦无量；味界、舌识界及舌触、舌触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
为缘所生诸受无量故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ shé jiè děng liàng bù kě
波罗蜜多亦无量。所以者何？以舌界等量不可
dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé shé
得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，舌
jiè děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
界等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，
shé jiè děng yì wú liàng shé jiè děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ
舌界等亦无量。舌界等无量故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā shēn jiè wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，身界无量故，菩萨摩诃萨所行般**
rě bō luó mì duō yì wú liàng chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù shēn
若波罗蜜多亦无量；触界、身识界及身触、身
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
触为缘所生诸受无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ shēn jiè děng liàng bù
若波罗蜜多亦无量。所以者何？以身界等量不
kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé
可得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，
shēn jiè děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
身界等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，
shēn jiè děng yì wú liàng shēn jiè děng wú liàng gù pú sà mó hē sà
身界等亦无量。身界等无量故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā yì jiè wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，意界无量故，菩萨摩诃萨所行般**

rě bō luó mì duō yì wú liàng fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chù
若波罗蜜多亦无量；法界、意识界及意触、意触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
为缘所生诸受无量故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ yì jiè děng liàng bù kě
波罗蜜多亦无量。所以者何？以意识界等量不可
dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé yì
得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，意
jiè děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
界等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，
yì jiè děng yì wú liàng yì jiè děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ
意识界等亦无量。意识界等无量故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā dì jiè děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，地界等无量故，菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú liàng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè
般若波罗蜜多亦无量；水、火、风、空、识界
wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。
suǒ yǐ zhě hé yǐ dì jiè děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī
所以者何？以地界等量不可得故说无量。憍尸
jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé dì jiè děng yì rú shì liàng bù kě
迦，譬如虚空量不可得，地界等亦如是量不可
dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù dì jiè děng yì wú liàng dì
得。憍尸迦，虚空无量故，地界等亦无量。地
jiè děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
界等无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦
wú liàng
无量。

jiāo shī jiā kǔ shèng dì wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ
“憍尸迦，苦圣谛无量故，菩萨摩诃萨所
xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng jí miè dào shèng dì wú liàng
行般若波罗蜜多亦无量；集、灭、道圣谛无量
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以
zhě hé yǐ kǔ shèng dì děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī
者何？以苦圣谛等量不可得故说无量。憍尸

jiā pì rú xū kōngliàng bù kě dé kǔ shèng dì dēng yì rú shì liàng bù
迦，譬如虚空量不可得，苦圣谛等亦如是量不
kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù kǔ shèng dì dēng yì wú liàng
可得。憍尸迦，虚空无量故，苦圣谛等亦无量。
kǔ shèng dì dēng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
苦圣谛等无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜
duō yì wú liàng
多亦无量。

jiāo shī jiā wú míng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，无明无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng xíng shí míng sè liù chù chù
若波罗蜜多亦无量；行、识、名色、六处、触、
shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo wú liàng gù
受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼无量故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者
hé yǐ wú míngděngliàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì
何？以无明等量不可得故说无量。憍尸迦，譬
rú xū kōngliàng bù kě dé wú míngděng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo
如虚空量不可得，无明等亦如是量不可得。憍
shī jiā xū kōng wú liàng gù wú míngděng yì wú liàng wú míngděng
尸迦，虚空无量故，无明等亦无量。无明等
wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā nèi kōng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，内空无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng wàikōng nèi wàikōng kōngkōng dà
若波罗蜜多亦无量；外空、内外空、空空、大
kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì jìngkōng wú
空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、无
jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì xiàngkōng
际空、散空、无变异空、本性空、自相空、
gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìngkōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自
xìngkōng wú xìng zì xìngkōng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
性空、无性自性空无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ nèi kōngděngliàng
若波罗蜜多亦无量。所以者何？以内空等量

bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé
不可得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，
nèi kōng děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
内空等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，
nèi kōng děng yì wú liàng nèi kōng děng wú liàng gù pú sà mó hē sà
内空等亦无量。内空等无量故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā zhēn rú wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，真如无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng
若波罗蜜多亦无量；法界、法性、不虚妄性、
bú biàn yì xìng píng děng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí
不变异性、平等性、离生性、法定、法住、实
jì xū kōng jiè bù sī yì jiè wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
际、虚空界、不思議界无量故，菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ zhēn rú děng
般若波罗蜜多亦无量。所以者何？以真如等
liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě
量不可得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量不可
dé zhēn rú děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú
得，真如等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无
liàng gù zhēn rú děng yì wú liàng zhēn rú děng wú liàng gù pú sà
量故，真如等亦无量。真如等无量故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā bù shī bō luó mì duō wú liàng gù pú sà mó hē
“憍尸迦，布施波罗蜜多无量故，菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng jìng jiè ān rěn jīng jìn
萨所行般若波罗蜜多亦无量；净戒、安忍、精进、
jìng lù bō rě bō luó mì duō wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
静虑、般若波罗蜜多无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ bù shī bō luó mì
若波罗蜜多亦无量。所以者何？以布施波罗蜜
duō děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng
多等量不可得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量
bù kě dé bù shī bō luó mì duō děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo
不可得，布施波罗蜜多等亦如是量不可得。憍

shī jiā xū kōng wú liàng gù bù shī bō luó mì duōděng yì wú liàng
尸迦，虚空无量故，布施波罗蜜多等亦无量。

bù shī bō luó mì duōděng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
布施波罗蜜多等无量故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì wú liàng
波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā sì jìng lǜ wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，四静虑无量故，菩萨摩诃萨所行

bō rě bō luó mì duō yì wú liàng sì wú liàng sì wú sè dìng wú liàng
般若波罗蜜多亦无量；四无量、四无色定无量

gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以

zhě hé yǐ sì jìng lǜ děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā
者何？以四静虑等量不可得故说无量。憍尸迦，

pì rú xū kōng liàng bù kě dé sì jìng lǜ děng yì rú shì liàng bù kě dé
譬如虚空量不可得，四静虑等亦如是量不可得。

jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù sì jìng lǜ děng yì wú liàng sì jìng
憍尸迦，虚空无量故，四静虑等亦无量。四静

lǜ děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
虑等无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦

wú liàng
无量。

jiāo shī jiā bā jiě tuō wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，八解脱无量故，菩萨摩诃萨所行

bō rě bō luó mì duō yì wú liàng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí
般若波罗蜜多亦无量；八胜处、九次第定、十

biàn chù wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
遍处无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦

wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ bā jiě tuō děng liàng bù kě dé gù shuō wú
无量。所以者何？以八解脱等量不可得故说无

liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé bā jiě tuō děng yì
量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，八解脱等亦

rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù bā jiě tuō
如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，八解脱

děng yì wú liàng bā jiě tuō děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
等亦无量。八解脱等无量故，菩萨摩诃萨所行

bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā sì niànzhù wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“**憍尸迦，四念住无量故，菩萨摩诃萨所行**

bō rě bō luó mì duō yì wú liàng sì zhèng duàn sì shén zú wǔ gēn
般若波罗蜜多亦无量；四正断、四神足、五根、

wǔ lì qī děng jué zhī bā shèng dào zhī wú liàng gù pú sà mó hē
五力、七等觉支、八圣道支无量故，菩萨摩诃

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ sì
萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者何？以四

niànzhù děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng
念住等量不可得故说无量。憍尸迦，譬如虚空

liàng bù kě dé sì niànzhù děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā
量不可得，四念住等亦如是量不可得。憍尸迦，

xū kōng wú liàng gù sì niànzhù děng yì wú liàng sì niànzhù děng wú
虚空无量故，四念住等亦无量。四念住等无

liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā kōng jiě tuō mén wú liàng gù pú sà mó hē sà
“**憍尸迦，空解脱门无量故，菩萨摩诃萨**

suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
所行般若波罗蜜多亦无量；无相、无愿解脱门

wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

suǒ yǐ zhě hé yǐ kōng jiě tuō mén děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng
所以者何？以空解脱门等量不可得故说无量。

jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé kōng jiě tuō mén děng yì rú
憍尸迦，譬如虚空量不可得，空解脱门等亦如

shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù kōng jiě tuō mén
是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，空解脱门

děng yì wú liàng kōng jiě tuō mén děng wú liàng gù pú sà mó hē sà
等亦无量。空解脱门等无量故，菩萨摩诃萨

suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā wǔ yǎn wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，五眼无量故，菩萨摩诃萨所行般**

rě bō luó mì duō yì wú liàng liù shéntōng wú liàng gù pú sà mó hē
若波罗蜜多亦无量；六神通无量故，菩萨摩诃

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě hé yǐ wǔ
萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者何？以五

yǎnděngliàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōngliàng
眼等量不可得故说无量。憍尸迦，譬如虚空量
bù kě dé wǔ yǎnděng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng
不可得，五眼等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空
wú liàng gù wǔ yǎnděng yì wú liàng wǔ yǎnděng wú liàng gù pú sà
无量故，五眼等亦无量。五眼等无量故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā fó shí lì wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，佛十力无量故，菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú liàng sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà
般若波罗蜜多亦无量；四无所畏、四无碍解、大
cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ wú liàng gù
慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法无量故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者
hé yǐ fó shí lì děngliàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā
何？以佛十力等量不可得故说无量。憍尸迦，
pì rú xū kōngliàng bù kě dé fó shí lì děng yì rú shì liàng bù kě dé
譬如虚空量不可得，佛十力等亦如是量不可得。
jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù fó shí lì děng yì wú liàng fó shí
憍尸迦，虚空无量故，佛十力等亦无量。佛十
lì děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
力等无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦
wú liàng
无量。

jiāo shī jiā wú wàng shī fǎ wú liàng gù pú sà mó hē sà
“憍尸迦，无忘失法无量故，菩萨摩诃萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng héng zhù shě xìng wú liàng gù
所行般若波罗蜜多亦无量；恒住舍性无量故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者
hé yǐ wú wàng shī fǎ děngliàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī
何？以无忘失法等量不可得故说无量。憍尸
jiā pì rú xū kōngliàng bù kě dé wú wàng shī fǎ děng yì rú shì liàng
迦，譬如虚空量不可得，无忘失法等亦如是量
bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù wú wàng shī fǎ děng yì
不可得。憍尸迦，虚空无量故，无忘失法等亦

wú liàng wú wàng shī fǎ děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
无量。无忘失法等无量故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú liàng
若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā yī qiè zhì wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，一切智无量故，菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú liàng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì wú liàng
般若波罗蜜多亦无量；道相智、一切相智无量
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以
zhě hé yī yī qiè zhì děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā
者何？以一切智等量不可得故说无量。憍尸迦，
pì rú xū kōng liàng bù kě dé yī qiè zhì děng yì rú shì liàng bù kě dé
譬如虚空量不可得，一切智等亦如是量不可得。
jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù yī qiè zhì děng yì wú liàng yī qiè
憍尸迦，虚空无量故，一切智等亦无量。一切
zhì děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
智等无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦
wú liàng
无量。

jiāo shī jiā yī qiè tuó luó ní mén wú liàng gù pú sà mó hē
“憍尸迦，一切陀罗尼门无量故，菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng yī qiè sān mó dì mén wú
萨所行般若波罗蜜多亦无量；一切三摩地门无
liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ
量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所
yǐ zhě hé yī yī qiè tuó luó ní mén děng liàng bù kě dé gù shuō wú
以者何？以一切陀罗尼门等量不可得故说无
liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé yī qiè tuó luó ní
量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，一切陀罗尼
mén děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
门等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，
yī qiè tuó luó ní mén děng yì wú liàng yī qiè tuó luó ní mén děng wú
一切陀罗尼门等亦无量。一切陀罗尼门等无
liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì jiǔ shí jiǔ
大般若波罗蜜多经卷第九十九

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn tàn zhòng dé pǐn dì èr shí bā zhī èr
初分叹众德品第二十八之二

jiāo shī jiā yù liú wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，预流无量故，菩萨摩诃萨所行般**

rě bō luó mì duō yì wú liàng yī lái bù huán ā luó hàn wú liàng
若波罗蜜多亦无量；一来、不还、阿罗汉无量

gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以

zhě hé yǐ yù liú děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng jiāo shī jiā
者何？以预流等量不可得故说无量。憍尸迦，

pì rú xū kōng liàng bù kě dé yù liú děng yì rú shì liàng bù kě dé
譬如虚空量不可得，预流等亦如是量不可得。

jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù yù liú děng yì wú liàng yù liú děng
憍尸迦，虚空无量故，预流等亦无量。预流等

wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā yù liú xiàng yù liú guǒ wú liàng gù pú sà mó hē
“**憍尸迦，预流向预流果无量故，菩萨摩诃**

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng yī lái xiàng yī lái guǒ
萨所行般若波罗蜜多亦无量；一来向一来果、

bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ wú liàng gù
不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果无量故，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ yǐ zhě
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者

hé yǐ yù liú xiàng yù liú guǒ děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng
何？以预流向预流果等量不可得故说无量。

jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé yù liú xiàng yù liú guǒ děng
憍尸迦，譬如虚空量不可得，预流向预流果等

yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù yù liú
亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，预流

xiàng yù liú guǒděng yì wúliàng yù liú xiàng yù liú guǒděng wúliàng gù
向预流果等亦无量。预流向预流果等无量故，
pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wúliàng
菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā dú jué wúliàng gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō
“憍尸迦，独觉无量故，菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō yì wúliàng dú jué xiàng dú jué guǒ wúliàng gù pú
若波罗蜜多亦无量；独觉向独觉果无量故，菩
sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wúliàng suǒ yǐ zhě hé
萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者何？

yǐ dú jué děngliàng bù kě dé gù shuō wúliàng jiāo shī jiā pì rú xū
以独觉等量不可得故说无量。憍尸迦，譬如虚
kōngliàng bù kě dé dú jué děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā
空量不可得，独觉等亦如是量不可得。憍尸迦，
xū kōng wúliàng gù dú jué děng yì wúliàng dú jué děng wúliàng gù
虚空无量故，独觉等亦无量。独觉等无量故，
pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wúliàng
菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà wúliàng gù pú sà mó hē sà
“憍尸迦，菩萨摩訶萨无量故，菩萨摩訶萨
suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wúliàng sānmiǎosān fó tuó wúliàng gù
所行般若波罗蜜多亦无量；三藐三佛陀无量故，
pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wúliàng suǒ yǐ zhě
菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无量。所以者
hé yǐ pú sà mó hē sà děngliàng bù kě dé gù shuō wúliàng jiāo shī
何？以菩萨摩訶萨等量不可得故说无量。憍尸
jiā pì rú xū kōngliàng bù kě dé pú sà mó hē sà děng yì rú shì
迦，譬如虚空量不可得，菩萨摩訶萨等亦如是
liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wúliàng gù pú sà mó hē sà
量不可得。憍尸迦，虚空无量故，菩萨摩訶萨
děng yì wúliàng pú sà mó hē sà děng wúliàng gù pú sà mó hē sà
等亦无量。菩萨摩訶萨等无量故，菩萨摩訶萨
suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wúliàng
所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà fǎ wúliàng gù pú sà mó hē
“憍尸迦，菩萨摩訶萨法无量故，菩萨摩訶
sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wúliàng wú shàng zhèng děng pú tí
萨所行般若波罗蜜多亦无量；无上正等菩提

wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
无量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

suǒ yǐ zhě hé yǐ pú sà mó hē sà fǎ děng liàng bù kě dé gù shuō
所以者何？以菩萨摩诃萨法等量不可得故说

wú liàng jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé pú sà mó hē
无量。憍尸迦，譬如虚空量不可得，菩萨摩诃

sà fǎ děng yì rú shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù
萨法等亦如是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，

pú sà mó hē sà fǎ děng yì wú liàng pú sà mó hē sà fǎ děng wú
菩萨摩诃萨法等亦无量。菩萨摩诃萨法等无

liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā shēng wén chéng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ
“憍尸迦，声闻乘无量故，菩萨摩诃萨所

xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng dú jué chéng wú shàng chéng wú
行般若波罗蜜多亦无量；独觉乘、无上乘无

liàng gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng suǒ
量故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。所

yǐ zhě hé yǐ shēng wén chéng děng liàng bù kě dé gù shuō wú liàng
以者何？以声闻乘等量不可得故说无量。

jiāo shī jiā pì rú xū kōng liàng bù kě dé shēng wén chéng děng yì rú
憍尸迦，譬如虚空量不可得，声闻乘等亦如

shì liàng bù kě dé jiāo shī jiā xū kōng wú liàng gù shēng wén chéng
是量不可得。憍尸迦，虚空无量故，声闻乘

děng yì wú liàng shēng wén chéng děng wú liàng gù pú sà mó hē sà suǒ
等亦无量。声闻乘等无量故，菩萨摩诃萨所

xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā yóu cǐ yuán gù wǒ zuò shì shuō sè děng wú liàng
“憍尸迦，由此缘故我作是说：色等无量

gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú liàng
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无量。

jiāo shī jiā sè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
“憍尸迦，色无边故，菩萨摩诃萨所行般若

bō luó mì duō yì wú biān shòu xiǎng xíng shí wú biān gù pú
波罗蜜多亦无边；受、想、行、识无边故，菩

sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者何？

yǐ sè yùnděng ruòzhōngruòbiān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ
以色蕴等，若中若边皆不可得，故说无边。彼
wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú
无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦说无
biān
边。

jiāo shī jiā yǎnchù wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，眼处无边故，菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú biān ěr bí shé shēn yì chù wú biān
若波罗蜜多亦无边；耳、鼻、舌、身、意处无边
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ
故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以
zhě hé yǐ yǎnchùděng ruòzhōngruòbiān jiē bù kě dé gù shuō wú
者何？以眼处等，若中若边皆不可得，故说无
biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦
shuō wú biān
说无边。

jiāo shī jiā sè chù wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，色处无边故，菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú biān shēng xiāng wèi chù fǎ chù wú
若波罗蜜多亦无边；声、香、味、触、法处无
biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ
边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无边。所
yǐ zhě hé yǐ sè chùděng ruòzhōngruòbiān jiē bù kě dé gù shuō
以者何？以色处等，若中若边皆不可得，故说
wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多
yì shuō wú biān
亦说无边。

jiāo shī jiā yǎn jiè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，眼界无边故，菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú biān sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù yǎnchù
若波罗蜜多亦无边；色界、眼识界及眼触、眼触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
为缘所生诸受无边故，菩萨摩訶萨所行般若
bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ yǎn jiè děng ruòzhōng
波罗蜜多亦无边。所以者何？以眼界等，若中

ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó
若边皆不可得，故说无边。彼无边故，菩萨摩

hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā ěr jiè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，耳界无边故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō yì wú biān shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr
若波罗蜜多亦无边；声界、耳识界及耳触、耳

chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
触为缘所生诸受无边故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ ěr jiè děng ruò
若波罗蜜多亦无边。所以者何？以耳界等，若

zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà
中若边皆不可得，故说无边。彼无边故，菩萨

mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā bí jiè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，鼻界无边故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō yì wú biān xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí
若波罗蜜多亦无边；香界、鼻识界及鼻触、鼻

chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
触为缘所生诸受无边故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ bí jiè děng ruò
若波罗蜜多亦无边。所以者何？以鼻界等，若

zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà
中若边皆不可得，故说无边。彼无边故，菩萨

mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā shé jiè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，舌界无边故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō yì wú biān wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù
若波罗蜜多亦无边；味界、舌识界及舌触、舌触

wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
为缘所生诸受无边故，菩萨摩诃萨所行般若

bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ shé jiè děng ruò zhōng
波罗蜜多亦无边。所以者何？以舌界等，若中

ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó
若边皆不可得，故说无边。彼无边故，菩萨摩

hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā shēn jiè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，身界无边故，菩萨摩诃萨所行般**
rě bō luó mì duō yì wú biān chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù shēn
若波罗蜜多亦无边；触界、身识界及身触、身
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
触为缘所生诸受无边故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ shēn jiè děng ruò
若波罗蜜多亦无边。所以者何？以身界等，若
zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà
中若边皆不可得，故说无边。彼无边故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā yì jiè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，意界无边故，菩萨摩诃萨所行般**
rě bō luó mì duō yì wú biān fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chù
若波罗蜜多亦无边；法界、意识界及意触、意触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
为缘所生诸受无边故，菩萨摩诃萨所行般若
bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ yì jiè děng ruò zhōng
波罗蜜多亦无边。所以者何？以意界等，若中
ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē
若边皆不可得，故说无边。彼无边故，菩萨摩诃
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā dì jiè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，地界无边故，菩萨摩诃萨所行般**
rě bō luó mì duō yì wú biān shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè wú
若波罗蜜多亦无边；水、火、风、空、识界无
biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ
边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。所
yǐ zhě hé yǐ dì jiè děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō
以者何？以地界等，若中若边皆不可得，故说
wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无边。彼无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多
yì shuō wú biān
亦说无边。

jiāo shī jiā kǔ shèng dì wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ
“**憍尸迦，苦圣谛无边故，菩萨摩诃萨所**

xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān jí miè dào shèng dì wú biān
行般若波罗蜜多亦无边；集、灭、道圣谛无边

gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以

zhě hé yǐ kǔ shèng dì děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù
者何？以苦圣谛等，若中若边皆不可得，故

shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
说无边。彼无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜

duō yì shuō wú biān
多亦说无边。

jiāo shī jiā wú míng wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，无明无边故，菩萨摩诃萨所行般**

rě bō luó mì duō yì wú biān xíng shí míng sè liù chù chù
若波罗蜜多亦无边；行、识、名色、六处、触、

shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo wú biān gù
受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼无边故，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者

hé yǐ wú míng děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú
何？以无明等，若中若边皆不可得，故说无

biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
边。彼无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦

shuō wú biān
说无边。

jiāo shī jiā nèi kōng wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，内空无边故，菩萨摩诃萨所行般**

rě bō luó mì duō yì wú biān wài kōng nèi wài kōng kōng kōng dà
若波罗蜜多亦无边；外空、内外空、空空、大

kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng wú
空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、无

jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng
际空、散空、无变异空、本性空、自相空、

gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自

xìng kōng wú xìng zì xìng kōng wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
性空、无性自性空无边故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ nèi kōng děng ruò
若波罗蜜多亦无边。所以者何？以内空等，若
zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà
中若边皆不可得，故说无边。彼无边故，菩萨
mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā zhēn rú wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，真如无边故，菩萨摩诃萨所行般

rě bō luó mì duō yì wú biān fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng
若波罗蜜多亦无边；法界、法性、不虚妄性、
bú biàn yì xìng píng děng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí
不变异性、平等性、离生性、法定、法住、实
jì xū kōng jiè bù sī yì jiè wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
际、虚空界、不思議界无边故，菩萨摩诃萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ zhēn rú děng
般若波罗蜜多亦无边。所以者何？以真如等，
ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú
若中若边皆不可得，故说无边。彼无边故，菩
sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā bù shī bō luó mì duō wú biān gù pú sà mó hē
“憍尸迦，布施波罗蜜多无边故，菩萨摩诃

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān jìng jiè ān rěn jīng jìn
萨所行般若波罗蜜多亦无边；净戒、安忍、精进、
jìng lù bō rě bō luó mì duō wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
静虑、般若波罗蜜多无边故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ bù shī bō luó mì
若波罗蜜多亦无边。所以者何？以布施波罗蜜
duō děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān
多等，若中若边皆不可得，故说无边。彼无边
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā sì jìng lù wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，四静虑无边故，菩萨摩诃萨所行

bō rě bō luó mì duō yì wú biān sì wú liàng sì wú sè dìng wú biān
般若波罗蜜多亦无边；四无量、四无色定无边
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以

zhě hé yǐ sì jìng lǜ děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō
者何？以四静虑等，若中若边皆不可得，故说
wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多
yì shuō wú biān
亦说无边。

jiāo shī jiā bā jiě tuō wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，八解脱无边故，菩萨摩訶萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú biān bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí
般若波罗蜜多亦无边；八胜处、九次第定、十
biàn chù wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
遍处无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦
wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ bā jiě tuō děng ruò zhōng ruò biān jiē bù
无边。所以者何？以八解脱等，若中若边皆不
kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
可得，故说无边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā sì niàn zhù wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，四念住无边故，菩萨摩訶萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú biān sì zhèng duàn sì shén zú wǔ gēn
般若波罗蜜多亦无边；四正断、四神足、五根、
wǔ lì qī děng jué zhī bā shèng dào zhī wú biān gù pú sà mó hē
五力、七等觉支、八圣道支无边故，菩萨摩訶
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ sì
萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者何？以四
niàn zhù děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ
念住等，若中若边皆不可得，故说无边。彼
wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú
无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦说无
biān
边。

jiāo shī jiā kōng jiě tuō mén wú biān gù pú sà mó hē sà
“憍尸迦，空解脱门无边故，菩萨摩訶萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
所行般若波罗蜜多亦无边；无相、无愿解脱门
wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无边。

suǒ yǐ zhě hé yǐ kōng jiě tuō mén děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě
所以者何？以空解脱门等，若中若边皆不可
dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě
得，故说无边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般若
bō luó mì duō yì shuō wú biān
波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā wǔ yǎn wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，五眼无边故，菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú biān liù shéntōng wú biān gù pú sà mó hē
若波罗蜜多亦无边；六神通无边故，菩萨摩訶
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ wǔ
萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者何？以五
yǎnděng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān
眼等，若中若边皆不可得，故说无边。彼无边
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā fó shí lì wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，佛十力无边故，菩萨摩訶萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú biān sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà
般若波罗蜜多亦无边；四无所畏、四无碍解、大
cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ wú biān gù
慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法无边故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě
菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者
hé yǐ fó shí lì děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú
何？以佛十力等，若中若边皆不可得，故说无
biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦
shuō wú biān
说无边。

jiāo shī jiā wú wàng shī fǎ wú biān gù pú sà mó hē sà
“憍尸迦，无忘失法无边故，菩萨摩訶萨
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān héng zhù shě xìng wú biān gù
所行般若波罗蜜多亦无边；恒住舍性无边故，
pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě
菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者
hé yǐ wú wàng shī fǎ děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù
何？以无忘失法等，若中若边皆不可得，故

shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
说无边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜
duō yì shuō wú biān
多亦说无边。

jiāo shī jiā yī qiè zhì wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng
“憍尸迦，一切智无边故，菩萨摩訶萨所行
bō rě bō luó mì duō yì wú biān dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì wú biān
般若波罗蜜多亦无边；道相智、一切相智无边
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ
故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以
zhě hé yī yī qiè zhì děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō
者何？以一切智等，若中若边皆不可得，故说
wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō
无边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多
yì shuō wú biān
亦说无边。

jiāo shī jiā yī qiè tuó luó ní mén wú biān gù pú sà mó hē
“憍尸迦，一切陀罗尼门无边故，菩萨摩訶
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān yī qiè sān mó dì mén wú
萨所行般若波罗蜜多亦无边；一切三摩地门无
biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ
边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无边。所
yǐ zhě hé yī yī qiè tuó luó ní mén děng ruò zhōng ruò biān jiē bù
以者何？以一切陀罗尼门等，若中若边皆不
kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
可得，故说无边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā yù liú wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“憍尸迦，预流无边故，菩萨摩訶萨所行般
rě bō luó mì duō yì wú biān yī lái bù huán ā luó hàn wú biān
若波罗蜜多亦无边；一来、不还、阿罗汉无边
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ
故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以
zhě hé yī yù liú děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú
者何？以预流等，若中若边皆不可得，故说无
biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
边。彼无边故，菩萨摩訶萨所行般若波罗蜜多亦

shuō wú biān

说无边。

jiāo shī jiā yù liú xiàng yù liú guǒ wú biān gù pú sà mó hē
“**憍尸迦，预流向预流果无边故，菩萨摩诃**

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān yī lái xiàng yī lái guǒ
萨所行般若波罗蜜多亦无边；一来向一来果、

bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ wú biān gù
不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果无边故，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者

hé yǐ yù liú xiàng yù liú guǒ děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé
何？以预流向预流果等，若中若边皆不可得，

gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
故说无边。彼无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗

mì duō yì shuō wú biān
蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā dú jué wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
“**憍尸迦，独觉无边故，菩萨摩诃萨所行般**

rě bō luó mì duō yì wú biān dú jué pú tí wú biān gù pú sà mó hē
若波罗蜜多亦无边；独觉菩提无边故，菩萨摩诃

sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě hé yǐ dú
萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者何？以独

jué děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān
觉等，若中若边皆不可得，故说无边。彼无边

gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà wú biān gù pú sà mó hē sà
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨无边故，菩萨摩诃萨**

suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān sān miǎo sān fó tuó wú biān gù
所行般若波罗蜜多亦无边；三藐三佛陀无边故，

pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ yǐ zhě
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。所以者

hé yǐ pú sà mó hē sà děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé gù
何？以菩萨摩诃萨等，若中若边皆不可得，故

shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì
说无边。彼无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜

duō yì shuō wú biān
多亦说无边。

jiāo shī jiā pú sà mó hē sà fǎ wú biān gù pú sà mó hē
“**憍尸迦，菩萨摩诃萨法无边故，菩萨摩诃**
sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān wú shàng zhèng děng pú tí
萨所行般若波罗蜜多亦无边；无上正等菩提
wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。
suǒ yǐ zhě hé yǐ pú sà mó hē sà fǎ děng ruò zhōng ruò biān jiē bù
所以者何？以菩萨摩诃萨法等，若中若边皆不
kě dé gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō
可得，故说无边。彼无边故，菩萨摩诃萨所行般
rě bō luó mì duō yì shuō wú biān
若波罗蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā shēng wén shèng wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ
“**憍尸迦，声闻乘无边故，菩萨摩诃萨所**
xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān dú jué shèng wú shàng shèng wú
行般若波罗蜜多亦无边；独觉乘、无上乘无
biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān suǒ
边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。所
yǐ zhě hé yǐ shēng wén shèng děng ruò zhōng ruò biān jiē bù kě dé
以者何？以声闻乘等，若中若边皆不可得，
gù shuō wú biān bǐ wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó
故说无边。彼无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗
mì duō yì shuō wú biān
蜜多亦说无边。

jiāo shī jiā yóu cǐ yuán gù wǒ zuò shì shuō sè děng wú biān
“**憍尸迦，由此缘故我作是说：色等无边**
gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。

fù cì jiāo shī jiā suǒ yuán wú biān gù pú sà mó hē sà
“**复次，憍尸迦，所缘无边故，菩萨摩诃萨**
suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
所行般若波罗蜜多亦无边。”

shí tiān dì shì wèn shàn xiàn yán dà dé yún hé suǒ yuán wú
时，天帝释问善现言：“大德！云何所缘无
biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边？”

shàn xiàn dá yán jiāo shī jiā yī qiè zhì zhì suǒ yuán wú biān gù
善现答言：“憍尸迦，一切智智所缘无边故，

pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。

fù cì jiāo shī jiā fǎ jiè suǒyuán wú biān gù pú sà mó
“复次，憍尸迦，法界所缘无边故，菩萨摩

hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。”

shí tiān dì shì wènshànxiànyán dà dé yún hé fǎ jiè suǒ
时，天帝释问善现言：“大德！云何法界所

yuán wú biān gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú
缘无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无

biān
边？”

shànxiàn dá yán jiāo shī jiā fǎ jiè wú biān gù suǒyuán yì
善现答言：“憍尸迦，法界无边故，所缘亦

wú biān suǒyuán wú biān gù fǎ jiè yì wú biān fǎ jiè suǒyuán wú
无边；所缘无边故，法界亦无边。法界所缘无

biān gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。

fù cì jiāo shī jiā zhēn rú suǒyuán wú biān gù pú sà
“复次，憍尸迦，真如所缘无边故，菩萨

mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。”

shí tiān dì shì wènshànxiànyán dà dé yún hé zhēn rú suǒ
时，天帝释问善现言：“大德！云何真如所

yuán wú biān gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú
缘无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无

biān
边？”

shànxiàn dá yán jiāo shī jiā zhēn rú wú biān gù suǒyuán yì
善现答言：“憍尸迦，真如无边故，所缘亦

wú biān suǒyuán wú biān gù zhēn rú yì wú biān zhēn rú suǒyuán
无边；所缘无边故，真如亦无边。真如所缘

wú biān gù pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边。

fù cì jiāo shī jiā yǒuqíng wú biān gù pú sà mó hē sà
“复次，憍尸迦，有情无边故，菩萨摩诃萨

suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
所行般若波罗蜜多亦无边。”

shí tiān dì shì wènshànxiànyán yún hé yǒuqíng wú biān gù
时，天帝释问善现言：“云何有情无边故，

pú sà mó hē sà suǒxíng bō rě bō luó mì duō yì wú biān
菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦无边？”

shànxiàn dá yán jiāo shī jiā yú rǔ yì yún hé suǒyányǒu
善现答言：“憍尸迦，于汝意云何？所言有

qíng yǒuqíngzhě shì hé fǎ zēng yǔ
情，有情者是何法增语？”

tiān dì shì yán dà dé suǒyányǒuqíng yǒuqíngzhě fēi fǎ
天帝释言：“大德！所言有情，有情者非法

zēng yǔ yì fēi fēi fǎ zēng yǔ dàn shì jiǎ lì kè míngsuǒ shè wú
增语，亦非非法增语，但是假立客名所摄、无

shì míngsuǒ shè wú yuánmíngsuǒ shè
事名所摄、无缘名所摄。”

shànxiàn fù yán jiāo shī jiā yú rǔ yì yún hé yú cǐ bō
善现复言：“憍尸迦，于汝意云何？于此般

rě bō luó mì duōzhōng wéi yì xiǎn shì yǒu shí yǒuqíng fǒu
若波罗蜜多中，为亦显示有实有情不？”

tiān dì shì yán fú yě dà dé
天帝释言：“不也！大德！”

shànxiàngào yán jiāo shī jiā yú cǐ bō rě bō luó mì duōzhōng
善现告言：“憍尸迦，于此般若波罗蜜多中，

ji bù xiǎn shì yǒu shí yǒuqíng gù shuō wú biān yǐ bǐ zhōngbiān bù kě
既不显示有实有情，故说无边，以彼中边不可

dé gù
得故。

jiāo shī jiā yú rǔ yì yún hé ruò zhū rú lái yīng zhèng
“憍尸迦，于汝意云何？若诸如来、应、正

děng jué jīng jìng qié shāděng jié zhù shuō zhū yǒuqíng míng zì cǐ zhōng pō
等觉经殑伽沙等劫住说诸有情名字，此中颇

yǒu yǒuqíng yǒu shēng yǒu miè fǒu
有有情有生有灭不？”

tiān dì shì yán fú yě dà dé hé yǐ gù yǐ zhū yǒuqíng
天帝释言：“不也！大德！何以故？以诸有情

běnxìng jìng gù bǐ cóngběn lái wú suǒyǒu gù
本性净故，彼从本来无所有故。”

shànxiàngào yán jiāo shī jiā yóu cǐ yuán gù wǒ zuò shì shuō
善现告言：“憍尸迦，由此缘故我作是说：

yǒuqíng wú biān gù pú sà mó hē sà suǒ xíng bō rě bō luó mì duō yì
有情无边故，菩萨摩诃萨所行般若波罗蜜多亦
wú biān
无边。”

chū fēn shè shòu pǐn dì èr shí jiǔ zhī yī
初分摄受品第二十九之一

ěr shí huì zhōng tiān dì shì děng yù jiè tiān zhòng fàn tiān wáng
尔时，会中天帝释等欲界天众、梵天王
děng sè jiè zhū tiān jí yī shè nà shén xiān tiān nǚ tóng shí sān fǎn gāo
等色界诸天及伊舍那神仙天女，同时三返高
shēng chàng yán shàn zāi shàn zāi zūn zhě shàn xiàn chéng fó shén lì
声唱言：“善哉！善哉！尊者善现承佛神力、
fó wéi yī chù shàn wéi wǒ děng tiān rén shì jiān fēn bié kāi shì wēi miào
佛为依处，善为我等天人世间，分别开示微妙
zhèng fǎ suǒ wéi bō rě bō luó mì duō ruò yǒu pú sà yú cǐ bō rě bō
正法，所谓般若波罗蜜多。若有菩萨于此般若波
luó mì duō néng rú shuō xíng bù yuǎn lí zhě wǒ děng yú bǐ jìng shì rú
罗蜜多，能如说行不远离者，我等于彼敬事如
fó
佛。

rú shì bō rě bō luó mì duō shēn shēn jiào zhōng wú fǎ kě dé
“如是般若波罗蜜多甚深教中无法可得，
suǒ wéi cǐ zhōng wú sè kě dé wú shòu xiǎng xíng shí kě dé
所谓此中无色可得，无受、想、行、识可得；
wú yǎn chù kě dé wú ěr bí shé shēn yì chù kě dé wú
无眼处可得，无耳、鼻、舌、身、意处可得；无
sè chù kě dé wú shēng xiāng wèi chù fǎ chù kě dé wú
色处可得，无声、香、味、触、法处可得；无
yǎn jiè kě dé wú sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù yǎn chù wéi yuán suǒ
眼界可得，无色界、眼识界及眼触、眼触为缘所
shēng zhū shòu kě dé wú ěr jiè kě dé wú shēng jiè ěr shí jiè jí
生诸受可得；无耳界可得，无声界、耳识界及
ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu kě dé wú bí jiè kě dé
耳触、耳触为缘所生诸受可得；无鼻界可得，
wú xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu kě
无香界、鼻识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受可

dé wú shé jiè kě dé wú wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù
得；无舌界可得，无味界、舌识界及舌触、舌触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu kě dé wú shēn jiè kě dé wú chù jiè shēn
为缘所生诸受可得；无身界可得，无触界、身
shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu kě dé wú yì jiè
识界及身触、身触为缘所生诸受可得；无意界
kě dé wú fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chù wéi yuán suǒ shēng
可得，无法界、意识界及意触、意触为缘所生
zhū shòu kě dé wú dì jiè kě dé wú shuǐ huǒ fēng kōng
诸受可得；无地界可得，无水、火、风、空、
shí jiè kě dé wú kǔ shèng dì kě dé wú jí miè dào shèng dì
识界可得；无苦圣谛可得，无集、灭、道圣谛
kě dé wú wú míng kě dé wú xíng shí míng sè liù chù chù
可得；无无明可得，无行、识、名色、六处、触、
shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo kě dé
受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼可得；
wú nèi kōng kě dé wú wài kōng nèi wài kōng kōng kōng dà kōng
无内空可得，无外空、内外空、空空、大空、
shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng wú jì kōng
胜义空、有为空、无为空、毕竟空、无际空、
sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng gòng xiàng kōng
散空、无变异空、本性空、自相空、共相空、
yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì xìng kōng wú xìng
一切法空、不可得空、无性空、自性空、无性
zì xìng kōng kě dé wú zhēn rú kě dé wú fǎ jiè fǎ xìng bù xū
自性空可得；无真如可得，无法界、法性、不虚
wàng xìng bú biàn yì xìng píng děng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè kě dé wú bù shī bō
法住、实际、虚空界、不思議界可得；无布施波
luó mì duō kě dé wú jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě
罗蜜多可得，无净戒、安忍、精进、静虑、般若
bō luó mì duō kě dé wú sì jìng lǜ kě dé wú sì wú liàng sì wú
波罗蜜多可得；无四静虑可得，无四无量、四无
sè dìng kě dé wú bā jiě tuō kě dé wú bā shèng chù jiǔ cì dì
色定可得；无八解脱可得，无八胜处、九次第
dìng shí biàn chù kě dé wú sì niàn zhù kě dé wú sì zhèng duàn
定、十遍处可得；无四念住可得，无四正断、

sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děng jué zhī bā shèng dào zhī kě
四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道支可
dé wú kōng jiě tuō mén kě dé wú wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén kě
得；无空解脱门可得，无无相、无愿解脱门可
dé wú wǔ yǎn kě dé wú liù shéntōng kě dé wú fó shí lì kě dé
得；无五眼可得，无六神通可得；无佛十力可得，
wú sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà
无四无所畏、四无碍解、大慈、大悲、大喜、大
shě shí bā fó bú gòng fǎ kě dé wú wú wàng shī fǎ kě dé wú
舍、十八佛不共法可得；无无忘失法可得，无
héng zhù shě xìng kě dé wú yī qiè zhì kě dé wú dào xiàng zhì yī
恒住舍性可得；无一切智可得，无道相智、一
qiè xiàng zhì kě dé wú yī qiè tuó luó ní mén kě dé wú yī qiè sān mó
切相智可得；无一切陀罗尼门可得，无一切三摩
dì mén kě dé wú yù liú kě dé wú yī lái bù huán ā luó hàn
地门可得；无预流可得，无一来、不还、阿罗汉
kě dé wú yù liú xiàng yù liú guǒ kě dé wú yī lái xiàng yī lái guǒ
可得；无预流向预流果可得，无一来向一来果、
bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ kě dé wú dú
不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果可得；无独
jué kě dé wú dú jué xiàng dú jué guǒ kě dé wú pú sà mó hē sà kě
觉可得，无独觉向独觉果可得；无菩萨摩诃萨可
dé wú sān miǎo sān fó tuó kě dé wú pú sà mó hē sà fǎ kě dé
得，无三藐三佛陀可得；无菩萨摩诃萨法可得，
wú wú shàng zhèng děng pú tí kě dé wú shēng wén chéng kě dé wú
无无上正等菩提可得；无声闻乘可得，无
dú jué chéng wú shàng chéng kě dé suī wú rú shì zhū fǎ kě dé ér
独觉乘、无上乘可得。虽无如是诸法可得，而
yǒu shī shè sān shèng zhī jiào suǒ wèi shēng wén dú jué wú shàng chéng
有施設三乘之教，所谓声闻、独觉、无上乘
jiào 教。”

ěr shí fó gào zhū tiān xiān děng rú shì rú shì rú rǔ
尔时，佛告诸天仙等：“如是！如是！如汝
suǒ shuō yú cǐ bō rě bō luó mì duō shēn shēn jiào zhōng suī wú sè
所说。于此般若波罗蜜多甚深教中，虽无色
děng zhū fǎ kě dé ér yǒu shī shè sān shèng zhī jiào ruò yǒu pú sà yú
等诸法可得，而有施設三乘之教。若有菩萨于

cǐ bō rě bō luó mì duō yǐ wú suǒ dé ér wéifāngbiàn néng rú shuō
此般若波罗蜜多，以无所得而为方便，能如说
xíng bù yuǎn lí zhě rǔ tiānxiānděng yú bǐ pú sà yīngdāngjìng shì yóu
行不远离者，汝天仙等于彼菩萨应当敬事犹
rú rú lái
如如来。

rǔ děngdāng zhī fēi jí bù shī bō luó mì duō rú lái kě dé
“汝等当知！非即布施波罗蜜多如来可得，

fēi lí bù shī bō luó mì duō rú lái kě dé fēi jí jìng jiè ān rěn
非离布施波罗蜜多如来可得；非即净戒、安忍、

jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō rú lái kě dé fēi lí jìng jiè
精进、静虑、般若波罗蜜多如来可得，非离净戒、

ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō rú lái kě dé fēi
安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多如来可得。非

jí nèikōng rú lái kě dé fēi lí nèikōng rú lái kě dé fēi jí wài
即内空如来可得，非离内空如来可得；非即外

kōng nèi wàikōng kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng
空、内外空、空空、大空、胜义空、有为空、

wúwéikōng bì jìngkōng wú jì kòng sǎnkōng wú biàn yì kōng
无为空、毕竟空、无际空、散空、无变异空、

běnxìngkōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě
本性空、自相空、共相空、一切法空、不可

de kōng wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōng rú lái kě dé
得空、无性空、自性空、无性自性空如来可得，

fēi lí wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng rú lái kě dé fēi jí zhēn rú
非离外空乃至无性自性空如来可得。非即真如

rú lái kě dé fēi lí zhēn rú rú lái kě dé fēi jí fǎ jiè fǎ xìng
如来可得，非离真如如来可得；非即法界、法性、

bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ
不虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法

dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè rú lái kě dé
定、法住、实际、虚空界、不思議界如来可得，

fēi lí fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè rú lái kě dé fēi jí kǔ shèng dì
非离法界乃至不思議界如来可得。非即苦圣谛

rú lái kě dé fēi lí kǔ shèng dì rú lái kě dé fēi jí jí miè
如来可得，非离苦圣谛如来可得；非即集、灭、

dào shèng dì rú lái kě dé fēi lí jí miè dào shèng dì rú lái kě
道圣谛如来可得，非离集、灭、道圣谛如来可

dé fēi jí sì jìng lǜ rú lái kě dé fēi lí sì jìng lǜ rú lái kě dé
得。非即四静虑如来可得，非离四静虑如来可得；

fēi jí sì wú liàng sì wú sè dìng rú lái kě dé fēi lí sì wú liàng
非即四无量、四无色定如来可得，非离四无量、

sì wú sè dìng rú lái kě dé fēi jí bā jiě tuō rú lái kě dé fēi lí
四无色定如来可得。非即八解脱如来可得，非离

bā jiě tuō rú lái kě dé fēi jí bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí
八解脱如来可得；非即八胜处、九次第定、十

biàn chù rú lái kě dé fēi lí bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn
遍处如来可得，非离八胜处、九次第定、十遍

chù rú lái kě dé fēi jí sì niàn zhù rú lái kě dé fēi lí sì niàn zhù
处如来可得。非即四念住如来可得，非离四念住

rú lái kě dé fēi jí sì zhèng duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì
如来可得；非即四正断、四神足、五根、五力、

qī děng jué zhī bā shèng dào zhī rú lái kě dé fēi lí sì zhèng duàn
七等觉支、八圣道支如来可得，非离四正断、

sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děng jué zhī bā shèng dào zhī rú
四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道支如

lai kě dé fēi jí kōng jiě tuō mén rú lái kě dé fēi lí kōng jiě tuō
来可得。非即空解脱门如来可得，非离空解脱

mén rú lái kě dé fēi jí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén rú lái kě dé
门如来可得；非即无相、无愿解脱门如来可得，

fēi lí wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén rú lái kě dé fēi jí wǔ yǎn rú
非离无相、无愿解脱门如来可得。非即五眼如

lai kě dé fēi lí wǔ yǎn rú lai kě dé fēi jí liù shén tōng rú lai kě
来可得，非离五眼如来可得；非即六神通如来可

de fēi lí liù shén tōng rú lai kě dé fēi jí fó shí lì rú lai kě dé
得，非离六神通如来可得。非即佛十力如来可得，

fēi lí fó shí lì rú lai kě dé fēi jí sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě
非离佛十力如来可得；非即四无所畏、四无碍解、

dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ rú lai kě
大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法如来可

de fēi lí sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ rú lai kě dé
得，非离四无所畏乃至十八佛不共法如来可得。

fēi jí wú wàng shī fǎ rú lai kě dé fēi lí wú wàng shī fǎ rú lai kě
非即无忘失法如来可得，非离无忘失法如来可

de fēi jí héng zhù shě xìng rú lai kě dé fēi lí héng zhù shě xìng rú
得；非即恒住舍性如来可得，非离恒住舍性如

lái kě dé fēi jí yī qiè zhì rú lái kě dé fēi lí yī qiè zhì rú lái
来可得。非即一切智如来可得，非离一切智如来
kě dé fēi jí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì rú lái kě dé fēi lí
可得；非即道相智、一切相智如来可得，非离
dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì rú lái kě dé fēi jí yī qiè tuó luó ní
道相智、一切相智如来可得。非即一切陀罗尼
mén rú lái kě dé fēi lí yī qiè tuó luó ní mén rú lái kě dé fēi jí
门如来可得，非离一切陀罗尼门如来可得；非即
yī qiè sān mó dì mén rú lái kě dé fēi lí yī qiè sān mó dì mén rú
一切三摩地门如来可得，非离一切三摩地门如
lái kě dé fēi jí yù liú rú lái kě dé fēi lí yù liú rú lái kě dé
来可得。非即预流如来可得，非离预流如来可得；
fēi jí yī lái bù huán ā luó hàn rú lái kě dé fēi lí yī lái
非即一来、不还、阿罗汉如来可得，非离一来、
bù huán ā luó hàn rú lái kě dé fēi jí yù liú xiàng yù liú guǒ rú
不还、阿罗汉如来可得。非即预流向预流果如
lái kě dé fēi lí yù liú xiàng yù liú guǒ rú lái kě dé fēi jí yī lái
来可得，非离预流向预流果如来可得；非即一来
xiàng yī lái guǒ bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn
向一来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉
guǒ rú lái kě dé fēi lí yī lái xiàng nǎi zhì ā luó hàn guǒ rú lái kě
果如来可得，非离一来向乃至阿罗汉果如来可
dé fēi jí dú jué rú lái kě dé fēi lí dú jué rú lái kě dé fēi
得。非即独觉如来可得，非离独觉如来可得；非
jí dú jué xiàng dú jué guǒ rú lái kě dé fēi lí dú jué xiàng dú jué guǒ
即独觉向独觉果如来可得，非离独觉向独觉果
rú lái kě dé fēi jí pú sà mó hē sà rú lái kě dé fēi lí pú sà
如来可得。非即菩萨摩诃萨如来可得，非离菩萨
mó hē sà rú lái kě dé fēi jí sān miǎo sān fó tuó rú lái kě dé fēi
摩诃萨如来可得；非即三藐三佛陀如来可得，非
lí sān miǎo sān fó tuó rú lái kě dé fēi jí pú sà mó hē sà fǎ rú
离三藐三佛陀如来可得。非即菩萨摩诃萨法如
lái kě dé fēi lí pú sà mó hē sà fǎ rú lái kě dé fēi jí wú shàng
来可得，非离菩萨摩诃萨法如来可得；非即无上
zhèng děng pú tí rú lái kě dé fēi lí wú shàng zhèng děng pú tí rú
正等菩提如来可得，非离无上正等菩提如
lái kě dé fēi jí shēng wén chéng rú lái kě dé fēi lí shēng wén chéng
来可得。非即声闻乘如来可得，非离声闻乘

rú lái kě dé fēi jí dú jué shèng wú shàng shèng rú lái kě dé fēi
如来可得；非即独觉乘、无上乘如来可得，非
lí dú jué shèng wú shàng shèng rú lái kě dé
离独觉乘、无上乘如来可得。

zhū tiān xiān bèi nǚ děng dāng zhī ruò pú sà mó hē sà yǐ
“诸天仙辈，汝等²当知！若菩萨摩诃萨以

wú suǒ dé wéi fāng biàn yú yī qiè fǎ néng qín xiū xué wèi xué bù shī
无所得为方便，于一切法能勤修学，谓学布施

bō luó mì duō xué jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō
波罗蜜多，学净戒、安忍、精进、静虑、般若波

luó mì duō xué nèi kōng xué wài kōng nèi wài kōng kōng kōng dà
罗蜜多；学内空，学外空、内外空、空空、大

kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng wú
空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、无

jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng
际空、散空、无变异空、本性空、自相空、

gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自

xìng kōng wú xìng zì xìng kōng xué zhēn rú xué fǎ jiè fǎ xìng
性空、无性自性空；学真如，学法界、法性、

bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píng děng xìng lí shēng xìng fǎ
不虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法

dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè xué zhū shèng
定、法住、实际、虚空界、不思議界；学诸圣

dì xué sì jìng lǜ xué sì wú liàng sì wú sè dìng xué bā jiě tuō
谛；学四静虑，学四无量、四无色定；学八解脱，

xué bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù xué sì niàn zhù xué
学八胜处、九次第定、十遍处；学四念住，学

sì zhèng duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děng jué zhī bā
四正断、四神足、五根、五力、七等觉支、八

shèng dào zhī xué kōng jiě tuō mén xué wú xiāng wú yuàn jiě tuō mén
圣道支；学空解脱门，学无相、无愿解脱门；

xué wǔ yǎn xué liù shén tōng xué fó shí lì xué sì wú suǒ wèi sì
学五眼，学六神通；学佛十力，学四无所畏、四

wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng
无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共

² 大正藏：曹；永乐北藏及龙藏：等

fǎ xué wú wàng shī fǎ xué héng zhù shě xìng xué yī qiè zhì xué
法；学无忘失法，学恒住舍性；学一切智，学
dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì xué yī qiè tuó luó ní mén xué yī qiè
道相智、一切相智；学一切陀罗尼门，学一切
sān mó dì mén xué yù liú xué yī lái bù huán ā luó hàn xué
三摩地门；学预流，学一来、不还、阿罗汉；学
yù liú xiàng yù liú guǒ xué yī lái xiàng yī lái guǒ xué bù huán xiàng bù
预流向预流果，学一来向一来果，学不还向不
huán guǒ xué ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ xué dú jué xué dú jué
还果，学阿罗汉向阿罗汉果；学独觉，学独觉
xiàng dú jué guǒ xué pú sà mó hē sà xué sān miǎo sān fó tuó xué
向独觉果；学菩萨摩诃萨，学三藐三佛陀；学
pú sà mó hē sà fǎ xué wú shàng zhèng děng pú tí xué shēng wén
菩萨摩诃萨法，学无上正等菩提；学声闻
shèng xué dú jué shèng wú shàng shèng xué rú shì pú sà mó hē sà
乘，学独觉乘、无上乘学³。如是菩萨摩诃萨
yú bō rě bō luó mì duō néng zhèng xiū xíng cháng bù yuǎn lí shì gù
于般若波罗蜜多，能正修行常不远离，是故
rǔ děng yú bǐ pú sà yīng dāng jìng shì yóu rú rú lái
汝等于彼菩萨应当敬事犹如如来。

rǔ děng dāng zhī wǒ yú wǎng xī rán dēng rú lái yīng
“汝等当知！我于往昔然灯如来、应、
zhèng děng jué chū xiàn shì shí yú zhòng huā chéng sì qú lù shǒu jiàn rán
正等觉出现世时，于众花城四衢路首，见然
dēng fó sàn wǔ jīng huā bù fà yǎn ní wén wú shàng fǎ yǐ wú
灯佛，散五茎花，布发掩泥，闻无上法，以无
suǒ dé wéi fāng biàn gù biàn dé bù lí bù shī bō luó mì duō bù lí jìng
所得为方便故，便得不离布施波罗蜜多，不离净
jiè bō luó mì duō bù lí ān rěn bō luó mì duō bù lí jīng jìn bō luó
戒波罗蜜多，不离安忍波罗蜜多，不离精进波罗
mì duō bù lí jìng lǜ bō luó mì duō bù lí bō rě bō luó mì duō
蜜多，不离静虑波罗蜜多，不离般若波罗蜜多；
bù lí nèi kōng bù lí wài kōng nèi wài kōng kōng kōng dà kōng
不离内空，不离外空、内外空、空空、大空、
shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng wú jì kōng
胜义空、有为空、无为空、毕竟空、无际空、

³ 大正藏：乘；永乐北藏及龙藏：乘学

sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng
散空、无变异空、本性空、自相空、共相空、
yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng
一切法空、不可得空、无性空、自性空、无性
zì xìngkōng bù lí zhēn rú bù lí fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng
自性空；不离真如，不离法界、法性、不虚妄
xìng bú biàn yì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ dìng fǎ zhù
性、不变异性、平等性、离生性、法定、法住、
shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè bù lí zhūshèng dì bù lí
实际、虚空界、不思議界；不离诸圣谛；不离
sì jìng lǜ bù lí sì wú liàng sì wú sè dìng bù lí bā jiě tuō
四静虑，不离四无量、四无色定；不离八解脱，
bù lí bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù bù lí sì niànzhù
不离八胜处、九次第定、十遍处；不离四念住，
bù lí sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děngjué zhī
不离四正断、四神足、五根、五力、七等觉支、
bā shèngdào zhī bù lí kōng jiě tuō mén bù lí wú xiàng wú yuàn
八圣道支；不离空解脱门，不离无相、无愿
jiě tuō mén bù lí wǔ yǎn bù lí liù shéntōng bù lí fó shí lì
解脱门；不离五眼，不离六神通；不离佛十力，
bù lí sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ
不离四无所畏、四无碍解、大慈、大悲、大喜、
dà shě shí bā fó bú gòng fǎ bù lí wú wàng shī fǎ bù lí héng
大舍、十八佛不共法；不离无忘失法，不离恒
zhù shěxìng bù lí yī qiè zhì bù lí dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì
住舍性；不离一切智，不离道相智、一切相智；
bù lí yī qiè tuó luó ní mén bù lí yī qiè sān mó dì mén bù lí zhū
不离一切陀罗尼门，不离一切三摩地门；不离诸
yú wú liàng fó fǎ shí rán dēng fó jí biànshòu wǒ ā nòuduō luó sān
余无量佛法。时然灯佛即便授我阿耨多罗三
miǎosān pú tí jì wèizuò shì yán shànán zǐ rǔ dāng lái shì guò
藐三菩提记，谓作是言：‘善男子！汝当来世过
yī wú shù dà jié yú cǐ shì jiè xián jié zhī zhōng dāng dé zuò fó
一无数大劫，于此世界贤劫之中，当得作佛，
hàonéng jì rú lái yīng zhèngděngjué míngxíngyuánmǎn shàn shì
号能寂如来、应、正等觉、明行圆满、善逝、
shì jiān jiě wú shàngzhàng fū tiáo yù shì tiānrén shī fó bó
世间解、无上丈夫、调御士、天人师、佛、薄

qié fàn
伽梵。”

shí zhūtiānxiānděng bó fó yán shì zūn rú shì bō rě bō
时，诸天仙等白佛言：“世尊！如是般若波
luó mì duōshènwéi xī yǒu lìng zhū pú sà mó hē sà zhòng sù néngshè
罗蜜多甚为希有，令诸菩萨摩诃萨众速能摄
qǔ yī qiè zhì zhì yǐ wú suǒ dé wéifāngbiàn gù suǒ wèi yú sè bù qǔ
取一切智智，以无所得为方便故。所谓于色不取
bù shě wéifāngbiàn gù yú shòu xiǎng xíng shí bù qǔ bù shě wéi
不舍为方便故，于受、想、行、识不取不舍为
fāngbiàn gù yú yǎnchù bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú ěr bí
方便故；于眼处不取不舍为方便故，于耳、鼻、
shé shēn yì chù bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú sè chù bù qǔ
舌、身、意处不取不舍为方便故；于色处不取
bù shě wéifāngbiàn gù yú shēng xiāng wèi chù fǎ chù bù qǔ
不舍为方便故，于声、香、味、触、法处不取
bù shě wéifāngbiàn gù yú yǎn jiè bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú
不舍为方便故；于眼界不取不舍为方便故，于
sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù yǎnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòu bù qǔ
色界、眼识界及眼触、眼触为缘所生诸受不取
bù shě wéifāngbiàn gù yú ěr jiè bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú
不舍为方便故；于耳界不取不舍为方便故，于
shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù ěr chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòu bù
声界、耳识界及耳触、耳触为缘所生诸受不
qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú bí jiè bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
取不舍为方便故；于鼻界不取不舍为方便故，
yú xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù bí chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòu bù
于香界、鼻识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受不
qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú shé jiè bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
取不舍为方便故；于舌界不取不舍为方便故，
yú wèi jiè shé shí jiè jí shé chù shé chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòu bù
于味界、舌识界及舌触、舌触为缘所生诸受不
qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú shēn jiè bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
取不舍为方便故；于身界不取不舍为方便故，
yú chù jiè shēn shí jiè jí shēnchù shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòu
于触界、身识界及身触、身触为缘所生诸受
bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú yì jiè bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
不取不舍为方便故；于意识界不取不舍为方便故，

yú fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu bù
于法界、意识界及意触、意触为缘所生诸受不
qǔ bù shě wéi fāng biàn gù yú dì jiè bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù
取不舍为方便故；于地界不取不舍为方便故，
yú shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù
于水、火、风、空、识界不取不舍为方便故；
yú kǔ shèng dì bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù yú jí miè dào shèng
于苦圣谛不取不舍为方便故，于集、灭、道圣
dì bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù yú wú míng bù qǔ bù shě wéi fāng biàn
谛不取不舍为方便故；于无明不取不舍为方便
gù yú xíng shí míng sè liù chù chù shòu ài qǔ
故，于行、识、名色、六处、触、受、爱、取、
yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù
有、生、老死愁叹苦忧恼不取不舍为方便故；
yú nèi kōng bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù yú wài kōng nèi wài kōng
于内空不取不舍为方便故，于外空、内外空、
kōng kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìng kōng wú jì kōng sǎn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàng kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù
空、自性空、无性自性空不取不舍为方便故；
yú zhēn rú bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù yú fǎ jiè fǎ xìng bù xū
于真如不取不舍为方便故，于法界、法性、不虚
wàng xìng bú biàn yì xìng píng děng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè bù qǔ bù shě wéi fāng biàn
法住、实际、虚空界、不思議界不取不舍为方便
gù yú bù shī bō luó mì duō bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù yú jìng jiè
故；于布施波罗蜜多不取不舍为方便故，于净戒、
ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì duō bù qǔ bù shě wéi fāng
安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多不取不舍为方
biàn gù yú sì jìng lǜ bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù yú sì wú liàng
便故；于四静虑不取不舍为方便故，于四无量、
sì wú sè dìng bù qǔ bù shě wéi fāng biàn gù yú bā jiě tuō bù qǔ bù
四无色定不取不舍为方便故；于八解脱不取不

shě wéifāngbiàn gù yú bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù bù
舍为方便故，于八胜处、九次第定、十遍处不
qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú sì niànzhù bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
取不舍为方便故；于四念住不取不舍为方便故，
yú sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děngjué zhī
于四正断、四神足、五根、五力、七等觉支、
bā shèngdào zhī bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú kōng jiě tuō mén bù
八圣道支不取不舍为方便故；于空解脱门不
qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén bù qǔ bù
取不舍为方便故，于无相、无愿解脱门不取不
shě wéifāngbiàn gù yú wǔ yǎn bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú liù
舍为方便故；于五眼不取不舍为方便故，于六
shéntōng bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú fó shí lì bù qǔ bù shě wéi
神通不取不舍为方便故；于佛十力不取不舍为
fāngbiàn gù yú sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi
方便故，于四无所畏、四无碍解、大慈、大悲、
dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
大喜、大舍、十八佛不共法不取不舍为方便故；
yú wú wàng shī fǎ bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú héngzhù shě xìng
于无忘失法不取不舍为方便故，于恒住舍性
bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú yī qiè zhì bù qǔ bù shě wéifāngbiàn
不取不舍为方便故；于一切智不取不舍为方便
gù yú dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
故，于道相智、一切相智不取不舍为方便故；
yú yī qiè tuó luó ní mén bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú yī qiè sān
于一切陀罗尼门不取不舍为方便故，于一切三
mó dì mén bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú yù liú bù qǔ bù shě wéi
摩地门不取不舍为方便故；于预流不取不舍为
fāngbiàn gù yú yī lái bù huán ā luó hàn bù qǔ bù shě wéifāng
方便故，于一来、不还、阿罗汉不取不舍为方
biàn gù yú yù liú xiàng yù liú guǒ bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú
便故；于预流向预流果不取不舍为方便故，于
yī lái xiàng yī lái guǒ bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā
一来向一来果、不还向不还果、阿罗汉向阿
luó hàn guǒ bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú dú jué bù qǔ bù shě wéi
罗汉果不取不舍为方便故；于独觉不取不舍为
fāngbiàn gù yú dú jué xiàng dú jué guǒ bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
方便故，于独觉向独觉果不取不舍为方便故；

yú pú sà mó hē sà bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú sānmiǎosān fó
于菩萨摩诃萨不取不舍为方便故，于三藐三佛
tuó bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú pú sà mó hē sà fǎ bù qǔ bù
陀不取不舍为方便故；于菩萨摩诃萨法不取不
shě wéifāngbiàn gù yú wú shàngzhèngděng pú tí bù qǔ bù shě wéifāng
舍为方便故，于无上正等菩提不取不舍为方
biàn gù yú shēngwénshèng bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù yú dú jué
便故；于声闻乘不取不舍为方便故，于独觉
shèng wú shàngshèng bù qǔ bù shě wéifāngbiàn gù
乘、无上乘不取不舍为方便故。”

大般若波罗蜜多经卷第九十九

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì yī bǎi
大般若波罗蜜多经卷第一百

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn shè shòu pǐn dì èr shí jiǔ zhī èr
初分摄受品第二十九之二

ěr shí shì zūn zhào zhī sì zhòng wèi bì chū bì chū ní
尔时，世尊照知四众，谓苾刍、苾刍尼、
wū bō suǒ jiā wū bō sī jiā jí pú sà mó hē sà bìng sì dà wáng
邬波索迦、邬波斯迦，及菩萨摩诃萨，并四大王
zhòng tiān sān shí sān tiān yè mó tiān dǔ shǐ duō tiān lè biàn huà
众天、三十三天、夜摩天、睹史多天、乐变化
tiān tā huà zì zài tiān fàn zhòng tiān fàn fǔ tiān fàn huì tiān dà
天、他化自在天、梵众天、梵辅天、梵会天、大
fàn tiān guāng tiān shǎo guāng tiān wú liàng guāng tiān jí guāng jìng
梵天、光天、少光天、无量光天、极光净
tiān jìng tiān shǎo jìng tiān wú liàng jìng tiān biàn jìng tiān guǎng tiān
天、净天、少净天、无量净天、遍净天、广天、
shǎo guǎng tiān wú liàng guǎng tiān guǎng guǒ tiān wú fán tiān wú
少广天、无量广天、广果天、无烦⁴天、无
rè tiān shàn xiàn tiān shàn jiàn tiān sè jiū jìng tiān jiē jí hé hé tóng
热天、善现天、善见天、色究竟天，皆集和合同
wéi míng zhèng yú shì gù mìng tiān dì shì yán jiāo shī jiā ruò pú sà
为明证。于是顾命天帝释言：“憍尸迦，若菩萨
mó hē sà ruò bì chū bì chū ní wū bō suǒ jiā wū bō sī jiā
摩诃萨，若苾刍、苾刍尼、邬波索迦、邬波斯迦，
ruò zhū tiān zǐ ruò zhū tiān nǚ ruò shàn nán zǐ ruò shàn nǚ rén bù
若诸天子，若诸天女，若善男子，若善女人，不
lí yī qiè zhì zhì xīn yǐ wú suǒ dé wéi fāng biàn yú cǐ bō rě bō luó
离一切智智心，以无所得为方便，于此般若波罗
mì duō shòu chí dú sòng jīng qín xiū xí rú lǐ sī wéi wèi tā yǎn
蜜多受持、读诵、精勤修习、如理思惟、为他演

⁴ 大正藏：繁；永乐北藏及龙藏：烦

shuō guǎnglìng liú bù dāng zhī shì bèi zhū è mó wáng jí mó juàn shǔ
说、广令流布，当知是辈诸恶魔王及魔眷属

wú néng dé biàn wéi nǎo hài zhě hé yǐ gù
无能得便为恼害者。何以故？

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù sè
“憍尸迦，是善男子、善女人等，善住色

kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù shòu xiǎng xíng shí kōng
空、无相、无愿，善住受、想、行、识空、

wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù kě wú xiàng
无相、无愿，不可以空而得空便，不可无相

dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé yǐ gù yǐ sè
得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？以色

yùnděng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài shì bù kě dé gù
蕴等自性皆空，能恼、所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù yǎn
“憍尸迦，是善男子、善女人等，善住眼

chù kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù ěr bí shé shēn yì
处空、无相、无愿，善住耳、鼻、舌、身、意

chù kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù
处空、无相、无愿，不可以空而得空便，不

kě wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé yǐ
可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何以

gù yǐ yǎn chù děng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài shì
故？以眼处等自性皆空，能恼、所恼及恼害事

bù kě dé gù
不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù sè
“憍尸迦，是善男子、善女人等，善住色

chù kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù shēng xiāng wèi chù
处空、无相、无愿，善住声、香、味、触、

fǎ chù kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn
法处空、无相、无愿，不可以空而得空便，

bù kě wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé
不可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何

yǐ gù yǐ sè chù děng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài
以故？以色处等自性皆空，能恼、所恼及恼害

shì bù kě dé gù
事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhùyǎn
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住眼**
jiè kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù
界空、无相、无愿，善住色界、眼识界及眼触、
yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòukōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ
眼触为缘所生诸受空、无相、无愿，不可以
kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn
空而得空便，不可无相得无相便，不可无愿
dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ yǎn jiè děng zì xìng jiē kōng néngnǎo
得无愿便。何以故？以眼界等自性皆空，能恼、
suǒnǎo jí nǎohài shì bù kě dé gù
所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù ěr
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住耳**
jiè kōng wú xiàng wú yuàn shànzhùshēng jiè ěr shí jiè jí ěr
界空、无相、无愿，善住声界、耳识界及耳
chù ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòukōng wú xiàng wú yuàn bù
触、耳触为缘所生诸受空、无相、无愿，不
kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě
可以空而得空便，不可无相得无相便，不可
wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ ěr jiè děng zì xìng jiē kōng
无愿得无愿便。何以故？以耳界等自性皆空，
néngnǎo suǒnǎo jí nǎohài shì bù kě dé gù
能恼、所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù bí
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住鼻**
jiè kōng wú xiàng wú yuàn shànzhùxiāng jiè bí shí jiè jí bí chù
界空、无相、无愿，善住香界、鼻识界及鼻触、
bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòukōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ
鼻触为缘所生诸受空、无相、无愿，不可以
kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn
空而得空便，不可无相得无相便，不可无愿
dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ bí jiè děng zì xìng jiē kōng néngnǎo
得无愿便。何以故？以鼻界等自性皆空，能恼、
suǒnǎo jí nǎohài shì bù kě dé gù
所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù shé
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住舌**

jiè kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù wèi jiè shé shí jiè jí shé chù
界空、无相、无愿，善住味界、舌识界及舌触、
shé chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ
舌触为缘所生诸受空、无相、无愿，不可以
kōng ér dé kōng biàn bù kě wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn
空而得空便，不可无相得无相便，不可无愿
dé wú yuàn biàn hé yǐ gù yǐ shé jiè děng zì xìng jiē kōng néng nǎo
得无愿便。何以故？以舌界等自性皆空，能恼、
suǒ nǎo jí nǎo hài shì bù kě dé gù
所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù shēn
“**憍尸迦**，是善男子、善女人等，善住身
jiè kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù chù jiè shēn shí jiè jí shēn
界空、无相、无愿，善住触界、身识界及身
chù shēn chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu kōng wú xiàng wú yuàn bù
触、身触为缘所生诸受空、无相、无愿，不
kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù kě wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě
可以空而得空便，不可无相得无相便，不可
wú yuàn dé wú yuàn biàn hé yǐ gù yǐ shēn jiè děng zì xìng jiē kōng
无愿得无愿便。何以故？以身⁵界等自性皆空，
néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài shì bù kě dé gù
能恼、所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù yì
“**憍尸迦**，是善男子、善女人等，善住意
jiè kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù
界空、无相、无愿，善住法界、意识界及意触、
yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ
意触为缘所生诸受空、无相、无愿，不可以
kōng ér dé kōng biàn bù kě wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn
空而得空便，不可无相得无相便，不可无愿
dé wú yuàn biàn hé yǐ gù yǐ yì jiè děng zì xìng jiē kōng néng nǎo
得无愿便。何以故？以意界等自性皆空，能恼、
suǒ nǎo jí nǎo hài shì bù kě dé gù
所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù dì
“**憍尸迦**，是善男子、善女人等，善住地

⁵ 大正藏：舌；永乐北藏及龙藏：身

jiè kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù shuǐ huǒ fēng kōng
界空、无相、无愿，善住水、火、风、空、
shí jiè kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn
识界空、无相、无愿，不可以空而得空便，
bù kě wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé
不可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何
yǐ gù yǐ dì jiè děng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài
以故？以地界等自性皆空，能恼、所恼及恼害
shì bù kě dé gù
事不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù kǔ
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住苦**
shèng dì kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù jí miè dào shèng dì
圣谛空、无相、无愿，善住集、灭、道圣谛
kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù kě
空、无相、无愿，不可以空而得空便，不可
wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé yǐ gù
无相得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？
yǐ kǔ shèng dì děng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài shì
以苦圣谛等自性皆空，能恼、所恼及恼害事
bù kě dé gù
不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù wú
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住无**
míng kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù xíng shí míng sè liù
明空、无相、无愿，善住行、识、名色、六
chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu
处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧
nǎo kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù
恼空、无相、无愿，不可以空而得空便，不
kě wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé yǐ
可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何以
gù yǐ wú míng děng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài shì
故？以无明等自性皆空，能恼、所恼及恼害事
bù kě dé gù
不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù nèi
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住内**

kōngkōng wú xiàng wú yuàn shànzhù wàikōng nèi wàikōng kōng
空空、无相、无愿，善住外空、内外空、空
kōng dàkōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì jìng
空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟
kōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì xiàng
空、无际空、散空、无变异空、本性空、自相
kōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìngkōng
空、共相空、一切法空、不可得空、无性空、
zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngkōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ
自性空、无性自性空空、无相、无愿，不可以
kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn
空而得空便，不可无相得无相便，不可无愿
dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ nèikōngděng zì xìng jiē kōng néng
得无愿便。何以故？以内空等自性皆空，能
nǎo suǒnǎo jí nǎohài shì bù kě dé gù
恼、所恼及恼害事不可得故。

fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàngxìng bú biàn yì xìng píngděng
法界、法性、不虚妄性、不变异性、平等
xìng lí shēngxìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù
性、离生性、法定、法住、实际、虚空界、不
sī yì jiè kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn
思议界空、无相、无愿，不可以空而得空便，
bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé
不可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何
yǐ gù yǐ fǎ jiè děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǒnǎo jí nǎohài
以故？以法界等自性皆空，能恼、所恼及恼害
shì bù kě dé gù
事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù bù
“**憍尸迦**，是善男子、善女人等，善住布
shī bō luó mì duōkōng wú xiàng wú yuàn shànzhù jìng jiè ān rěn
施波罗蜜多空、无相、无愿，善住净戒、安忍、
jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì duōkōng wú xiàng wú yuàn
精进、静虑、般若波罗蜜多空、无相、无愿，
bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù
不可以空而得空便，不可无相得无相便，不
kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ bù shī bō luó mì duō
可无愿得无愿便。何以故？以布施波罗蜜多

děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǎnǎo jí nǎohài shì bù kě dé gù
等自性皆空，能恼、所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rénděng shànzhù sì
“憍尸迦，是善男子、善女人等，善住四

jìng lǜ kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù sì wú liàng sì wú sè dìng
静虑空、无相、无愿，善住四无量、四无色定

kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù kě
空、无相、无愿，不可以空而得空便，不可

wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ gù
无相得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？

yǐ sì jìng lǜ děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǎnǎo jí nǎohài shì bù
以四静虑等自性皆空，能恼、所恼及恼害事不

kě dé gù
可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rénděng shànzhù bā
“憍尸迦，是善男子、善女人等，善住八

jiě tuō kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù bā shèngchù jiǔ cì dì
解脱空、无相、无愿，善住八胜处、九次第

dìng shí biànchù kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng
定、十遍处空、无相、无愿，不可以空而得空

biàn bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn
便，不可无相得无相便，不可无愿得无愿便。

hé yǐ gù yǐ bā jiě tuō děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǎnǎo jí
何以故？以八解脱等自性皆空，能恼、所恼及

nǎohài shì bù kě dé gù
恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rénděng shànzhù sì
“憍尸迦，是善男子、善女人等，善住四

niànzhù kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù sì zhèngduàn sì shén zú
念住空、无相、无愿，善住四正断、四神足、

wǔ gēn wǔ lì qī děngjué zhī bā shèngdào zhī kōng wú xiàng
五根、五力、七等觉支、八圣道支空、无相、

wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng dé wú xiàng
无愿，不可以空而得空便，不可无相得无相

biàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ sì niànzhù děng
便，不可无愿得无愿便。何以故？以四念住等

zì xìng jiē kōng néngnǎo suǎnǎo jí nǎohài shì bù kě dé gù
自性皆空，能恼、所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rénděng shànzhùkōng
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住空**

jiě tuō mén kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù wú xiàng jiě tuō mén
解脱门空、无相、无愿，善住无相解脱门、

wú yuàn jiě tuō mén kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé
无愿解脱门空、无相、无愿，不可以空而得

kōngbiàn bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn
空便，不可无相得无相便，不可无愿得无愿

biàn hé yǐ gù yǐ kōng jiě tuō mén děng zì xìng jiē kōng néngnǎo
便。何以故？以空解脱门等自性皆空，能恼、

suǒnǎo jí nǎo hài shì bù kě dé gù
所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rénděng shànzhù wǔ
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住五**

yǎnkōng wú xiàng wú yuàn shànzhù liù shéntōngkōng wú xiàng
眼空、无相、无愿，善住六神通空、无相、

wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng dé wú xiàng
无愿，不可以空而得空便，不可无相得无相

biàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ wǔ yǎnděng zì
便，不可无愿得无愿便。何以故？以五眼等自

xìng jiē kōng néngnǎo suǒnǎo jí nǎo hài shì bù kě dé gù
性皆空，能恼、所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rénděng shànzhù fó
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住佛**

shí lì kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù sì wú suǒ wèi sì wú ài
十力空、无相、无愿，善住四无所畏、四无碍

jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ kōng
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法空、

wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng
无相、无愿，不可以空而得空便，不可无相

dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ fó
得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？以佛

shí lì děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǒnǎo jí nǎo hài shì bù kě dé
十力等自性皆空，能恼、所恼及恼害事不可得

gù
故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rénděng shànzhù wú
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住无**

wàng shī fǎ kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù héngzhù shěxìngkōng
忘失法空、无相、无愿，善住恒住舍性空、
wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù kě wú xiàng
无相、无愿，不可以空而得空便，不可无相
dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ wú
得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？以无
wàng shī fǎ děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǒnǎo jí nǎo hài shì bù kě
忘失法等自性皆空，能恼、所恼及恼害事不可
dé gù
得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù yī
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住一**
qiè zhì kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù dào xiàng zhì yī qiè xiàng
切智空、无相、无愿，善住道相智、一切相
zhì kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù
智空、无相、无愿，不可以空而得空便，不
kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ
可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何以
gù yǐ yī qiè zhì děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǒnǎo jí nǎo hài
故？以一切智等自性皆空，能恼、所恼及恼害
shì bù kě dé gù
事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù yī
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住一**
qiè tuó luó ní mén kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù yī qiè sān mó dì
切陀罗尼门空、无相、无愿，善住一切三摩地
mén kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù
门空、无相、无愿，不可以空而得空便，不
kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ
可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何以
gù yǐ yī qiè tuó luó ní mén děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǒnǎo
故？以一切陀罗尼门等自性皆空，能恼、所恼
jí nǎo hài shì bù kě dé gù
及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù yù
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住预**
liú kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù yī lái bù huán ā luó hàn
流空、无相、无愿，善住一来、不还、阿罗汉

kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù kě
空、无相、无愿，不可以空而得空便，不可
wú xiàng dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé yǐ gù
无相得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？
yǐ yù liú děng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài shì bù kě
以预流等自性皆空，能恼、所恼及恼害事不可
dé gù
得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù yù
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住预**
liú xiàng yù liú guǒ kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù yī lái xiàng yī
流向预流果空、无相、无愿，善住一来向一
lái guǒ bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ kōng
来果、不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果空、
wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù kě wú xiàng
无相、无愿，不可以空而得空便，不可无相
dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé yǐ gù yǐ yù
得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？以预
liú xiàng yù liú guǒ děng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài shì
流向预流果等自性皆空，能恼、所恼及恼害事
bù kě dé gù
不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù dú
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住独**
jué kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù dú jué xiàng dú jué guǒ kōng
觉空、无相、无愿，善住独觉向独觉果空、
wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù kě wú xiàng
无相、无愿，不可以空而得空便，不可无相
dé wú xiàng biàn bù kě wú yuàn dé wú yuàn biàn hé yǐ gù yǐ dú
得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？以独
jué děng zì xìng jiē kōng néng nǎo suǒ nǎo jí nǎo hài shì bù kě dé gù
觉等自性皆空，能恼、所恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng shàn zhù pú
“**憍尸迦，是善男子、善女人等，善住菩**
sà mó hē sà kōng wú xiàng wú yuàn shàn zhù sān miǎo sān fó tuó kōng
萨摩诃萨空、无相、无愿，善住三藐三佛陀空、
wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōng biàn bù kě wú xiàng
无相、无愿，不可以空而得空便，不可无相

dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ gù yǐ pú
得无相便，不可无愿得无愿便。何以故？以菩
sà mó hē sà děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǒnǎo jí nǎo hài shì bù
萨摩诃萨等自性皆空，能恼、所恼及恼害事不
kě dé gù
可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù pú
“憍尸迦，是善男子、善女人等，善住菩

sà mó hē sà fǎ kōng wú xiàng wú yuàn shànzhù wú shàngzhèngděng
萨摩诃萨法空、无相、无愿，善住无上正等
pú tí kōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn
菩提空、无相、无愿，不可以空而得空便，
bù kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé
不可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何
yǐ gù yǐ pú sà mó hē sà fǎ děng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǒ
以故？以菩萨摩诃萨法等自性皆空，能恼、所
nǎo jí nǎo hài shì bù kě dé gù
恼及恼害事不可得故。

jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng shànzhù shēng
“憍尸迦，是善男子、善女人等，善住声

wénshèngkōng wú xiàng wú yuàn shànzhù dú jué shèng wú shàng
闻乘空、无相、无愿，善住独觉乘、无上
shèngkōng wú xiàng wú yuàn bù kě yǐ kōng ér dé kōngbiàn bù
乘空、无相、无愿，不可以空而得空便，不
kě wú xiàng dé wú xiàngbiàn bù kě wú yuàn dé wú yuànbiàn hé yǐ
可无相得无相便，不可无愿得无愿便。何以
gù yǐ shēngwénshèngděng zì xìng jiē kōng néngnǎo suǒnǎo jí nǎo
故？以声闻乘等自性皆空，能恼、所恼及恼
hài shì bù kě dé gù
害事不可得故。

fù cì jiāo shī jiā shì shànnán zǐ shàn nǚ rén děng
“复次，憍尸迦，是善男子、善女人等，

rén jí fēi rén wú néng dé biànwéinǎo hài zhě hé yǐ gù shì shànnán
人及非人无能得便为恼害者。何以故？是善男
zǐ shàn nǚ rén děng yǐ wú suǒ dé wéifāngbiàn yú yī qiè yǒuqíng
子、善女人等，以无所得为方便，于一切有情
shàn xiū cí bēi xǐ shě xīn gù jiāo shī jiā shì shànnán zǐ
善修慈、悲、喜、舍心故。憍尸迦，是善男子、

shàn nǚ rén děng zhōng bú hèng wéi zhū xiǎn è yuán zhī suǒ nǎo hài yì
善女人等，终不横为诸险恶缘之所恼害，亦
bú hèng sǐ hé yǐ gù shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng xiū xíng
不横死。何以故？是善男子、善女人等，修行
bù shī bō luó mì duō gù yú zhū yǒu qíng zhèng zhān yǎng gù
布施波罗蜜多故⁶，于诸有情正瞻养故。

fù cì jiāo shī jiā yú cǐ sān qiān dà qiān shì jiè suǒ yǒu sì
“复次，憍尸迦，于此三千大千世界所有四

dà wáng zhòng tiān sān shí sān tiān yè mó tiān dǔ shǐ duō tiān lè
大王众天、三十三天、夜摩天、睹史多天、乐
biàn huà tiān tā huà zì zài tiān fàn zhòng tiān jí guāng jìng tiān biàn
变化天、他化自在天、梵众天、极光净天、遍
jìng tiān guǎng guǒ tiān děng yǐ fā wú shàng zhèng děng jué xīn yú cǐ
净天、广果天等，已发无上正等觉心，于此

bō rě bō luó mì duō ruò wèi tīng wén shòu chí dú sòng jīng qín
般若波罗蜜多，若未听闻、受持、读诵、精勤

xiū xué zhèng sī wéi zhě jīn yīng bù lí yī qiè zhì zhì xīn yǐ wú suǒ
修学、正思惟者，今应不离一切智智心，以无所

dé wéi fāng biàn yú cǐ bō rě bō luó mì duō zhì xīn tīng wén shòu
得为方便，于此般若波罗蜜多，至心听闻、受

chí dú sòng jīng qín xiū xué rú lǐ sī wéi jiāo shī jiā ruò shàn
持、读诵、精勤修学、如理思惟。憍尸迦，若善

nán zǐ shàn nǚ rén děng bù lí yī qiè zhì zhì xīn yǐ wú suǒ dé wéi
男子、善女人等不离一切智智心，以无所得为

fāng biàn yú cǐ bō rě bō luó mì duō zhì xīn tīng wén shòu chí
方便，于此般若波罗蜜多，至心听闻、受持、

dú sòng jīng qín xiū xué rú lǐ sī wéi shì shàn nán zǐ shàn nǚ
读诵、精勤修学、如理思惟，是善男子、善女

rén děng ruò zài kōng zhái ruò zài kuàng yě ruò zài xiǎn dào jí wēi nán chù
人等若在空宅，若在旷野，若在险道及危难处，

zhōng bú bù wèi jīng kǒng máo shù suǒ yǐ zhě hé shì shàn nán zǐ shàn
终不怖畏惊恐毛竖。所以者何？是善男子、善

nǚ rén děng bù lí yī qiè zhì zhì xīn yǐ wú suǒ dé wéi fāng biàn shàn
女人等不离一切智智心，以无所得为方便，善

xiū nèi kōng gù shàn xiū wài kōng nèi wài kōng kōng kōng dà kōng
修内空故，善修外空、内外空、空空、大空、

⁶ 大正藏：多；永乐北藏及龙藏：多故

shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng wú jì kōng
胜义空、有为空、无为空、毕竟空、无际空、
sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng gòng xiàng kōng
散空、无变异空、本性空、自相空、共相空、
yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì xìng kōng wú xìng
一切法空、不可得空、无性空、自性空、无性
zì xìng kōng gù
自性空故。”

ěr shí yú cǐ sān qiān dà qiān shì jiè suǒ yǒu sì dà wáng zhòng
尔时，于此三千大千世界所有四大王众
tiān sān shí sān tiān yè mó tiān dǔ shǐ duō tiān lè biàn huà tiān
天、三十三天、夜摩天、睹史多天、乐变化天、
tā huà zì zài tiān fàn zhòng tiān fàn fǔ tiān fàn huì tiān dà fàn tiān
他化自在天、梵众天、梵辅天、梵会天、大梵天、
guāng tiān shǎo guāng tiān wú liàng guāng tiān jí guāng jìng tiān jìng
光天、少光天、无量光天、极光净天、净
tiān shǎo jìng tiān wú liàng jìng tiān biàn jìng tiān guǎng tiān shǎo guǎng
天、少净天、无量净天、遍净天、广天、少广
tiān wú liàng guǎng tiān guǎng guǒ tiān wú fán tiān wú rè tiān
天、无量广天、广果天、无烦⁷天、无热天、
shàn xiàn tiān shàn jiàn tiān sè jiū jìng tiān děng jù bó fó yán shì
善现天、善见天、色究竟天等，俱白佛言：“世
zūn ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng bù lí yī qiè zhì zhì xīn yǐ
尊！若善男子、善女人等不离一切智智心，以
wú suǒ dé wéi fāng biàn cháng néng yú cǐ shēn shēn bō rě bō luó mì duō
无所得为方便，常能于此甚深般若波罗蜜多，
shòu chí dú sòng jīng qín xiū xué rú lǐ sī wéi shū xiě jiě shuō
受持、读诵、精勤修学、如理思惟、书写、解说、
guǎng lìng liú bù wǒ děng cháng suí gōng jìng yōng wèi bú lìng yī qiè zāi
广令流布，我等常随恭敬拥卫，不令一切灾
hèng qīn nǎo hé yǐ gù cǐ shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng jí shì
横侵恼。何以故？此善男子、善女人等，即是
pú sà mó hē sà gù
菩萨摩诃萨故。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù lìng zhū yǒu qíng yǒng
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，令诸有情永

⁷ 大正藏：繁；永乐北藏及龙藏：烦

duàn dì yù pángshēng guǐ jiè ā sù luò děngzhūxiǎn è qù
断地狱、傍生、鬼界、阿素洛等诸险恶趣。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù lìng zhūtiān rényǒng
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，令诸天、人永

lí yī qiè zāi hèng jí yì pín qióng jī kě hán rè děng kǔ
离一切灾横、疾疫、贫穷、饥渴、寒热等苦。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiānbiànyǒu shí shàn
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有十善

yè dào
业道。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiānbiànyǒu sì jìng
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有四静

lǜ sì wú liàng sì wú sè dìng
虑、四无量、四无色定。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiānbiànyǒu bā jiě
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有八解

tuō bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù
脱、八胜处、九次第定、十遍处。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiānbiànyǒu bù shī
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有布施

bō luó mì duō jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó
波罗蜜多、净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗

mì duō
蜜多。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiānbiànyǒu nèi kōng
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有内空、

wàikōng nèi wàikōng kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéi
外空、内外空、空空、大空、胜义空、有为

kōng wú wéikōng bì jìng kōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì
空、无为空、毕竟空、无际空、散空、无变异

kōng běnxìngkōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng
空、本性空、自相空、共相空、一切法空、

bù kě dé kōng wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōng
不可得空、无性空、自性空、无性自性空。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiānbiànyǒuzhēn rú
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有真如、

fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng
法界、法性、不虚妄性、不变异性、平等性、

lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì
离生性、法定、法住、实际、虚空界、不思議
jiè
界。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu kǔ
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有苦

shèng dì jí miè dào shèng dì
圣谛、集、灭、道圣谛。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu sì niàn
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有四念

zhù sì zhèng duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děng jué zhī
住、四正断、四神足、五根、五力、七等觉支、

bā shèng dào zhī
八圣道支。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu kōng jiě
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有空解

tuō mén wú xiàng jiě tuō mén wú yuàn jiě tuō mén
脱门、无相解脱门、无愿解脱门。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu wǔ yǎn
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有五眼、

liù shéntōng
六神通。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu fó shí
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有佛十

lì sì wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ
力、四无所畏、四无碍解、大慈、大悲、大喜、

dà shě shí bā fó bú gòng fǎ
大舍、十八佛不共法。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu wú
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有无

wàng shī fǎ héng zhù shě xìng
忘失法、恒住舍性。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu yī qiè
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有一切

zhì dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì
智、道相智、一切相智。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu yī qiè
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有一切

tuó luó ní mén yī qiè sān mó dì mén
陀罗尼门、一切三摩地门。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu chā dì
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有刹帝

lì dà zú pó luó mén dà zú zhǎngzhě dà zú jū shì dà zú
力大族、婆罗门大族、长者大族、居士大族、

zhū xiǎo guó wáng zhuàn lún shèng wáng fǔ chén liáo zuǒ
诸小国王、转轮圣王、辅臣僚佐。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu sì dà
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有四大

wáng zhòng tiān sān shí sān tiān yè mó tiān dǔ shǐ duō tiān lè biàn
王众天、三十三天、夜摩天、睹史多天、乐变

huà tiān tā huà zì zài tiān
化天、他化自在天。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu fàn
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有梵

zhòng tiān fàn fǔ tiān fàn huì tiān dà fàn tiān guāng tiān shǎo guāng
众天、梵辅天、梵会天、大梵天、光天、少光

tiān wú liàng guāng tiān jí guāng jìng tiān jìng tiān shǎo jìng tiān
天、无量光天、极光净天、净天、少净天、

wú liàng jìng tiān biàn jìng tiān guǎng tiān shǎo guǎng tiān wú liàng guǎng
无量净天、遍净天、广天、少广天、无量广

tiān guǎng guǒ tiān
天、广果天。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu wú fán
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有无烦

tiān wú rè tiān shàn xiàn tiān shàn jiàn tiān sè jiū jìng tiān
天、无热天、善现天、善见天、色究竟天。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu kōng wú
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有空无

biān chù tiān shí wú biān chù tiān wú suǒ yǒu chù tiān fēi xiǎng fēi fēi
边处天、识无边处天、无所有处天、非想非非

xiǎng chù tiān
想处天。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biànyǒu yù liú
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有预流、

⁸ 大正藏：繁；永乐北藏及龙藏：烦

yī lái bù huán ā luó hàn jí yù liú xiàng yù liú guǒ yī lái xiàng
一来、不 还、阿罗汉及预流 向 预流果、一来 向

yī lái guǒ bù huán xiàng bù huán guǒ ā luó hàn xiàng ā luó hàn guǒ
一来果、不 还 向 不 还 果、阿罗汉 向 阿罗汉果。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biàn yǒu dú jué
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有独觉

jí dú jué xiàng dú jué guǒ
及独觉 向 独觉果。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biàn yǒu pú sà
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有菩萨

mó hē sà chéng shú yǒu qíng yán jìng fó tǔ
摩诃萨，成 熟 有 情、严 净 佛 土。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biàn yǒu rú lái
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有如来、

yīng zhèng děng jué zhèng dé wú shàng zhèng děng pú tí zhuàn miào
应、正 等 觉，证 得 无 上 正 等 菩 提，转 妙

fǎ lún dù wú liàng zhòng
法 轮 度 无 量 众 。

shì zūn yóu shì pú sà mó hē sà gù shì jiān biàn yǒu fó bǎo
“世尊！由是菩萨摩诃萨故，世间便有佛宝、

fǎ bǎo bì chū sēng bǎo
法 宝、苾 刍 僧 宝。

shì zūn yǐ shì yuán gù wǒ děng tiān lóng jí ā sù luò
“世尊！以是缘故，我等天、龙及阿素洛、

jiàn dá fù jiē lù chá⁹ jǐn nà luò yào chā luó chà suō mò hū
健达缚、揭路荼⁹、紧捺洛、药叉、逻刹娑、莫呼

luò jiā rén fēi rén děng cháng yīng suí zhú gōng jìng shǒu hù cǐ pú sà mó
洛伽、人非人等，常 应 随 逐 恭 敬 守 护 此 菩 萨 摩

hē sà bú lìng yī qiè zāi hèng qīn nǎo
诃萨，不 令 一 切 灾 横 侵 恼。”

ěr shí shì zūn gào tiān dì shì jí zhū tiān lóng ā sù luò děng
尔时，世尊告天帝释及诸天、龙、阿素洛等：

rú shì rú shì rú rǔ suǒ shuō jiāo shī jiā ruò shàn nán zǐ
“如是！如是！如汝所说。僇尸迦，若善男子、

shàn nǚ rén děng bù lí yī qiè zhì zhì xīn yǐ wú suǒ dé wéi fāng biàn
善女人等 不 离 一 切 智 智 心，以 无 所 得 为 方 便，

⁹ 大正藏：茶；永乐北藏及龙藏：荼

chángnéng yú cǐ shēnshēn bō rě bō luó mì duōshòu chí dú sòng jīng
常 能 于 此 甚 深 般 若 波 罗 蜜 多 受 持、 读 诵、 精
qín xiū xué rú lǐ sī wéi shū xiě jiě shuō guǎng lìng liú bù
勤 修 学、 如 理 思 惟、 书 写、 解 说、 广 令 流 布，
dāng zhī shì shànnán zǐ shàn nǚ rénděng jí shì pú sà mó hē sà
当 知 是 善 男 子、 善 女 人 等 即 是 菩 萨 摩 诃 萨。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù lìng zhū yǒuqíng yǒng
“ 憍 尸 迦， 由 是 菩 萨 摩 诃 萨 故， 令 诸 有 情 永

duàn dì yù pángshēng guǐ jiè ā sù luò děng
断 地 狱、 傍 生、 鬼 界、 阿 素 洛 等。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù lìng zhū tiānrén yǒng
“ 憍 尸 迦， 由 是 菩 萨 摩 诃 萨 故， 令 诸 天 人 永

lí yī qiè zāi hèng jí yì pín qióng jī kě hán rè děng kǔ
离 一 切 灾 横、 疾 疫、 贫 穷、 饥 渴、 寒 热 等 苦。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù shí shàn yè dào chū
“ 憍 尸 迦， 由 是 菩 萨 摩 诃 萨 故， 十 善 业 道 出

xiàn shì jiān
现 世 间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù sì jìng lǜ sì
“ 憍 尸 迦， 由 是 菩 萨 摩 诃 萨 故， 四 静 虑、 四

wú liàng sì wú sè dìng chū xiàn shì jiān
无 量、 四 无 色 定 出 现 世 间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù bā jiě tuō bā
“ 憍 尸 迦， 由 是 菩 萨 摩 诃 萨 故， 八 解 脱、 八

shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù chū xiàn shì jiān
胜 处、 九 次 第 定、 十 遍 处 出 现 世 间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù bù shī bō luó mì
“ 憍 尸 迦， 由 是 菩 萨 摩 诃 萨 故， 布 施 波 罗 蜜

duō jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì duō chū
多、 净 戒、 安 忍、 精 进、 静 虑、 般 若 波 罗 蜜 多 出

xiàn shì jiān
现 世 间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù nèi kōng wài kōng
“ 憍 尸 迦， 由 是 菩 萨 摩 诃 萨 故， 内 空、 外 空、

nèi wài kōng kōng kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú
内 外 空、 空 空、 大 空、 胜 义 空、 有 为 空、 无

wéi kōng bì jìng kōng wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn
为 空、 毕 竟 空、 无 际 空、 散 空、 无 变 异 空、 本

xìngkōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé
性空、自相空、共相空、一切法空、不可得
kōng wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngchūxiàn shì jiān
空、无性空、自性空、无性自性空出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù zhēn rú fǎ jiè
“**憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，真如、法界、**
fǎ xìng bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng
法性、不虚妄性、不变异性、平等性、离生
xìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè chūxiàn
性、法定、法住、实际、虚空界、不思議界出现
shì jiān
世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù kǔ shèng dì jí
“**憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，苦圣谛、集、**
miè dào shèng dì chūxiàn shì jiān
灭、道圣谛出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù sì niàn zhù sì
“**憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，四念住、四**
zhèng duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī děng jué zhī bā shèng
正断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣
dào zhī chūxiàn shì jiān
道支出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù kōng jiě tuō mén
“**憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，空解脱门、**
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén chūxiàn shì jiān
无相、无愿解脱门出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù wǔ yǎn liù shén
“**憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，五眼、六神**
tōng chūxiàn shì jiān
通出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù fó shí lì sì
“**憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，佛十力、四**
wú suǒ wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě
无所畏、四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、
shí bā fó bú gòng fǎ chūxiàn shì jiān
十八佛不共法出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù wú wàng shī fǎ
“**憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，无忘失法、**

héngzhù shěxìngchūxiàn shì jiān
恒住舍性出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù yī qiè zhì dào
“憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，一切智、道

xiàng zhì yī qiè xiàng zhì chūxiàn shì jiān
相智、一切相智出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù yī qiè tuó luó ní
“憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，一切陀罗尼

mén yī qiè sān mó dì ménchūxiàn shì jiān
门、一切三摩地门出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù chà dì lì dà zú
“憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，刹帝力大族、

pó luó mén dà zú zhǎngzhě dà zú jū shì dà zú zhūxiǎoguówáng
婆罗门大族、长者大族、居士大族、诸小国王、

zhuàn lún shèngwáng fǔ chénliáo zuǒ chūxiàn shì jiān
转轮圣王、辅臣僚佐出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù sì dà wángzhòng
“憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，四大王众

tiān sān shí sāntiān yè mó tiān dǔ shǐ duō tiān lè biàn huà tiān
天、三十三天、夜摩天、睹史多天、乐变化天、

tā huà zì zài tiānchūxiàn shì jiān
他化自在天出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù fànzhòngtiān fàn
“憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，梵众天、梵

fǔ tiān fàn huì tiān dà fàn tiān guāngtiān shǎoguāngtiān wú liàng
辅天、梵会天、大梵天、光天、少光天、无量

guāngtiān jí guāng jìng tiān jìng tiān shǎo jìng tiān wú liàng jìng tiān
光天、极光净天、净天、少净天、无量净天、

biàn jìng tiān guǎngtiān shǎo guǎngtiān wú liàng guǎngtiān guǎngguǒ
遍净天、广天、少广天、无量广天、广果

tiānchūxiàn shì jiān
天出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù wú fán tiān wú
“憍尸迦，由是菩萨摩诃萨故，无烦¹⁰天、无

rè tiān shànxiàntiān shànjiàntiān sè jiū jìng tiānchūxiàn shì jiān
热天、善现天、善见天、色究竟天出现世间。

¹⁰ 大正藏：繁；永乐北藏及龙藏：烦

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù kōng wú biānchùtiān
“憍尸迦，由是菩萨摩訶萨故，空无边处天、

shí wú biānchùtiān wú suǒ yǒuchùtiān fēi xiǎng fēi fēi xiǎngchùtiānchū
识无边处天、无所有处天、非想非非想处天出

xiàn shì jiān
现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù yù liú yī lái
“憍尸迦，由是菩萨摩訶萨故，预流、一来、

bù huán ā luó hàn jí yù liú xiàng yù liú guǒ yī lái xiàng yī lái guǒ
不还、阿罗汉及预流向预流果、一来向一来果、

bù huánxiàng bù huánguǒ ā luó hànxiàng ā luó hànguǒchūxiàn shì jiān
不还向不还果、阿罗汉向阿罗汉果出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù dú jué jí dú jué
“憍尸迦，由是菩萨摩訶萨故，独觉及独觉

xiàng dú jué guǒchūxiàn shì jiān
向独觉果出现世间。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù pú sà mó hē sà
“憍尸迦，由是菩萨摩訶萨故，菩萨摩訶萨

chūxiàn shì jiān chéngshú yǒuqíng yánjìng fó tǔ
出现世间，成熟有情、严净佛土。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù rú lái yīng
“憍尸迦，由是菩萨摩訶萨故，如来、应、

zhèngděng jué chūxiàn shì jiān zhèng dé wú shàngzhèngděng pú tí zhuàn
正等觉出现世间，证得无上正等菩提，转

miào fǎ lún dù wú liàngzhòng
妙法轮度无量众。

jiāo shī jiā yóu shì pú sà mó hē sà gù fó bǎo fǎ bǎo
“憍尸迦，由是菩萨摩訶萨故，佛宝、法宝、

bì chūsēngbǎochūxiàn shì jiān
苾刍僧宝出现世间。

jiāo shī jiā yǐ shì yuán gù rǔ děngtiān lóng ā sù
“憍尸迦，以是缘故，汝等天、龙、阿素

luò děngchángyīng suí zhú gòngyǎnggōngjìng zūnzhòngzàn tàn qín jiā
洛等常应随逐，供养恭敬、尊重赞叹，勤加

shǒu hù cǐ pú sà mó hē sà wù lìng yī qiè zāi hènqīnǎo
守护此菩萨摩訶萨，勿令一切灾横侵恼。

jiāo shī jiā ruò yǒu rén néng gòngyǎnggōngjìng zūnzhòngzàn
“憍尸迦，若有人能供养恭敬、尊重赞

tàn rú shì pú sà mó hē sà zhě dāng zhī jí shì gòngyǎnggōngjìng zūn
叹如是菩萨摩诃萨者，当知即是供养恭敬、尊
zhòngzàn tàn wǒ jí shí fāng yī qiè rú lái yīng zhèngděngjué shì
重赞叹我及十方一切如来、应、正等觉，是
gù rǔ děng yī qiè tiān lóng ā sù luò děngchángyīng suí zhú gòng
故汝等一切天、龙、阿素洛等常应随逐，供
yǎnggōngjìng zūnzhòngzàn tàn qín jiā shǒu hù cǐ pú sà mó hē sà
养恭敬、尊重赞叹，勤加守护此菩萨摩诃萨，
wù lìng yī qiè zāi hèng qīn nǎo
勿令一切灾横侵恼。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎn nán shàn bù zhōu shēng wén dú jué
“僬尸迦，假使遍满南赡部洲声闻、独觉，
pì rú gānzhè lú wěi zhú lín dào má cóngděngjiān wú kòng
譬如甘蔗、芦苇、竹林、稻、麻、丛等间无空
xì yǒushànnán zǐ shàn nǚ rénděng yú bǐ fú tián yǐ wú liàngzhǒng
隙，有善男子、善女人等，于彼福田以无量种
shàngmiào lè jù gòngyǎnggōngjìng zūn zhòngzàn tàn jìn qí xíngshòu
上妙乐具，供养恭敬尊、重赞叹尽其形寿。
ruò fù yǒurén jīng xū yú qǐng gòngyǎnggōngjìng zūnzhòngzàn tàn yī chū
若复有人经须臾顷，供养恭敬、尊重赞叹一初
fā xīn bù lí liù bō luó mì duō pú sà mó hē sà yǐ qiángōng dé bǐ
发心不离六波罗蜜多菩萨摩诃萨，以前功德比
cǐ fú jù bǎi fēn bù jí yī qiān fēn bù jí yī bǎi qiān fēn bù jí
此福聚，百分不及一，千分不及一，百千分不及
yī jù zhī fēn bù jí yī bǎi jù zhī fēn bù jí yī qiān jù zhī fēn
一，俱胝分不及一，百俱胝分不及一，千俱胝分
bù jí yī bǎi qiān jù zhī fēn bù jí yī shù fēn suàn fēn jì fēn
不及一，百千俱胝分不及一，数分、算分、计分、
yù fēn nǎi zhì wū bō ní shā tán fēn yì bù jí yī
喻分乃至邬波尼杀昙分亦不及一。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎn nán shàn bù zhōu dōngshèngshēn
“僬尸迦，假使遍满南赡部洲、东胜身
zhōushēngwén dú jué pì rú gānzhè lú wěi zhú lín dào
洲声闻、独觉，譬如甘蔗、芦苇、竹林、稻、
má cóngděngjiān wú kòng xì yǒushànnán zǐ shàn nǚ rénděng
麻、丛等间无空隙，有善男子、善女人等，
yú bǐ fú tián yǐ wú liàngzhǒngshàngmiào lè jù gòngyǎnggōngjìng zūn
于彼福田以无量种上妙乐具，供养恭敬、尊

zhòngzàn tàn jìn qí xíngshòu ruò fù yǒurén jīng xū yú qǐng gòngyǎng
重 赞叹 尽其 形寿。若复有人经须臾顷， 供养
gōngjìng zūnzhòngzàn tàn yī chū fā xīn bù lí liù bō luó mì duō pú sà
恭敬、 尊重 赞叹 一初发心 不离 六波罗蜜多 菩萨
mó hē sà yǐ qiángōng dé bǐ cǐ fú jù bǎi fēn bù jí yī qiān
摩诃萨， 以前 功德 比此 福聚， 百分 不及 一， 千
fēn bù jí yī bǎiqiānfēn bù jí yī nǎi zhì wū bō ní shā tán fēn yì
分 不及 一， 百千分 不及 一， 乃至 邬波尼杀 昙分 亦
bù jí yī
不及 一。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎnnánshàn bù zhōu dōngshèngshēn
“ 憍尸迦， 假使 遍满 南瞻 部洲、 东胜 身
zhōu xī niú huò zhōu shēng wén dú jué pì rú gān zhè lú wěi
洲、 西牛 货洲 声闻、 独觉， 譬如 甘蔗、 芦苇、
zhú lín dào má cóngděngjiān wú kòng xì yǒushànnán zǐ shàn
竹林、 稻、 麻、 丛等 间无 空隙， 有善 男子、 善
nǚ rén děng yú bǐ fú tián yǐ wú liàngzhǒng shàng miào lè jù gòng
女人 等， 于彼 福田 以无 量种 上妙 乐具， 供
yǎng gōngjìng zūnzhòngzàn tàn jìn qí xíngshòu ruò fù yǒurén jīng xū yú
养 恭敬、 尊重 赞叹 尽其 形寿。若复有人经须臾
qǐng gòngyǎngōngjìng zūnzhòngzàn tàn yī chū fā xīn bù lí liù bō luó
顷， 供养 恭敬、 尊重 赞叹 一初发心 不离 六波罗
mì duō pú sà mó hē sà yǐ qiángōng dé bǐ cǐ fú jù bǎi fēn bù jí
蜜多 菩萨 摩诃萨， 以前 功德 比此 福聚， 百分 不及
yī qiān fēn bù jí yī bǎiqiān fēn bù jí yī nǎi zhì wū bō ní shā
一， 千分 不及 一， 百千分 不及 一， 乃至 邬波尼杀
tán fēn yì bù jí yī
昙分 亦不及 一。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎnnánshàn bù zhōu dōngshèngshēn
“ 憍尸迦， 假使 遍满 南瞻 部洲、 东胜 身
zhōu xī niú huò zhōu běi jù lú zhōu shēng wén dú jué pì rú gān
洲、 西牛 货洲、 北俱 卢洲 声闻、 独觉， 譬如 甘
zhè lú wěi zhú lín dào má cóngděngjiān wú kòng xì yǒu
蔗、 芦苇、 竹林、 稻、 麻、 丛等 间无 空隙， 有
shànnán zǐ shàn nǚ rén děng yú bǐ fú tián yǐ wú liàngzhǒng shàng miào
善男子、 善女人 等， 于彼 福田 以无 量种 上妙
lè jù gòngyǎngōngjìng zūnzhòngzàn tàn jìn qí xíngshòu ruò fù
乐具， 供养 恭敬、 尊重 赞叹 尽其 形寿。若复

yǒu rén jīng xū yú qǐng gòngyǎnggōngjìng zūnzhòngzàntàn yī chū fā xīn
有人经须臾顷，供养恭敬、尊重赞叹一初发心
bù lí liù bō luó mì duō pú sà mó hē sà yǐ qiángōng dé bǐ cǐ fú
不离六波罗蜜多菩萨摩诃萨，以前功德比此福
jù bǎi fēn bù jí yī qiānfēn bù jí yī bǎiqiānfēn bù jí yī
聚，百分不及一，千分不及一，百千分不及一，
nǎi zhì wū bō ní shā tán fēn yì bù jí yī
乃至邬波尼杀昙分亦不及一。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎn yī sì zhōu jiè shēng wén dú jué
“**憍尸迦，假使遍满一四洲界声闻、独觉，**
pì rú gānzhè lú wěi zhú lín dào má cóngděngjiān wú kòng
譬如甘蔗、芦苇、竹林、稻、麻、丛等间无空
xi yǒushànnán zǐ shàn nǚ rénděng yú bǐ fú tián yǐ wú liàngzhǒng
隙，有善男子、善女人等，于彼福田以无量种
shàngmiào lè jù gòngyǎnggōngjìng zūnzhòngzàntàn jìn qí xíngshòu
上妙乐具，供养恭敬、尊重赞叹尽其形寿。

ruò fù yǒu rén jīng xū yú qǐng gòngyǎnggōngjìng zūnzhòngzàntàn yī chū
若复有人经须臾顷，供养恭敬、尊重赞叹一初
fā xīn bù lí liù bō luó mì duō pú sà mó hē sà yǐ qiángōng dé bǐ
发心不离六波罗蜜多菩萨摩诃萨，以前功德比
cǐ fú jù bǎi fēn bù jí yī qiānfēn bù jí yī bǎiqiānfēn bù jí
此福聚，百分不及一，千分不及一，百千分不及
yī nǎi zhì wū bō ní shā tán fēn yì bù jí yī
一，乃至邬波尼杀昙分亦不及一。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎn xiǎo qiān shì jiè shēng wén dú jué
“**憍尸迦，假使遍满小千世界声闻、独觉，**
pì rú gānzhè lú wěi zhú lín dào má cóngděngjiān wú kòng
譬如甘蔗、芦苇、竹林、稻、麻、丛等间无空
xi yǒushànnán zǐ shàn nǚ rénděng yú bǐ fú tián yǐ wú liàngzhǒng
隙，有善男子、善女人等，于彼福田以无量种
shàngmiào lè jù gòngyǎnggōngjìng zūnzhòngzàntàn jìn qí xíngshòu
上妙乐具，供养恭敬、尊重赞叹尽其形寿。

ruò fù yǒu rén jīng xū yú qǐng gòngyǎnggōngjìng zūnzhòngzàntàn yī chū
若复有人经须臾顷，供养恭敬、尊重赞叹一初
fā xīn bù lí liù bō luó mì duō pú sà mó hē sà yǐ qiángōng dé bǐ
发心不离六波罗蜜多菩萨摩诃萨，以前功德比
cǐ fú jù bǎi fēn bù jí yī qiānfēn bù jí yī bǎiqiānfēn bù jí
此福聚，百分不及一，千分不及一，百千分不及

yī nǎi zhì wū bō ní shā tán fēn yì bù jí yī
一，乃至邬波尼杀昙分亦不及一。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎn zhōng qiān shì jiè shēng wén dú
“僬尸迦，假使遍满中千世界声闻、独
jué pì rú gān zhè lú wěi zhú lín dào má cóng dēng jiān
觉，譬如甘蔗、芦苇、竹林、稻、麻、丛等间

wú kòng xì yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng yú bǐ fú tián yǐ wú
无空隙，有善男子、善女人等，于彼福田以无
liàng zhǒng shàng miào lè jù gòng yǎng gōng jìng zūn zhòng zàn tàn jìn qí
量种上妙乐具，供养恭敬、尊重赞叹尽其

xíng shòu ruò fù yǒu rén jīng xū yú qǐng gòng yǎng gōng jìng zūn zhòng
形寿。若复有人经须臾顷，供养恭敬、尊重
zàn tàn yī chū fā xīn bù lí liù bō luó mì duō pú sà mó hē sà yǐ
赞叹一初发心不离六波罗蜜多菩萨摩诃萨，以

qián gōng dé bǐ cǐ fú jù bǎi fēn bù jí yī qiān fēn bù jí yī
前功德比此福聚，百分不及一，千分不及一，
bǎi qiān fēn bù jí yī nǎi zhì wū bō ní shā tán fēn yì bù jí yī
百千分不及一，乃至邬波尼杀昙分亦不及一。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎn sān qiān dà qiān fó zhī shì jiè
“僬尸迦，假使遍满三千大千佛之世界
shēng wén dú jué pì rú gān zhè lú wěi zhú lín dào má
声闻、独觉，譬如甘蔗、芦苇、竹林、稻、麻、

cóng dēng jiān wú kòng xì yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén děng yú bǐ
丛等间无空隙，有善男子、善女人等，于彼
fú tián yǐ wú liàng zhǒng shàng miào lè jù gòng yǎng gōng jìng zūn zhòng
福田以无量种上妙乐具，供养恭敬、尊重

zàn tàn jìn qí xíng shòu ruò fù yǒu rén jīng xū yú qǐng gòng yǎng gōng jìng
赞叹尽其形寿。若复有人经须臾顷，供养恭敬、
zūn zhòng zàn tàn yī chū fā xīn bù lí liù bō luó mì duō pú sà mó hē
尊重赞叹一初发心不离六波罗蜜多菩萨摩诃

sà yǐ qián gōng dé bǐ cǐ fú jù bǎi fēn bù jí yī qiān fēn bù
萨，以前功德比此福聚，百分不及一，千分不
jí yī bǎi qiān fēn bù jí yī nǎi zhì wū bō ní shā tán fēn yì bù jí
及一，百千分不及一，乃至邬波尼杀昙分亦不及

yī
一。

jiāo shī jiā jiǎ shǐ biàn mǎn shí fāng wú liàng wú biān shì jiè
“僬尸迦，假使遍满十方无量无边世界

shēngwén dú jué pì rú gānzhe lú wěi zhú lín dào má
声闻、独觉，譬如甘蔗、芦苇、竹林、稻、麻、
cóngděngjiān wú kòng xì yǒushànnán zǐ shàn nǚ rénděng yú bǐ
丛等间无空隙，有善男子、善女人等，于彼
fú tián yǐ wú liàngzhǒngshàngmiào lè jù gòngyǎnggōngjìng zūnzhòng
福田以无量种上妙乐具，供养恭敬、尊重
zàn tàn jìn qí xíngshòu ruò fù yǒurén jīng xū yú qǐng gòngyǎnggōngjìng
赞叹尽其形寿。若复有人经须臾顷，供养恭敬、
zūnzhòngzàn tàn yī chū fā xīn bù lí liù bō luó mì duō pú sà mó hē
尊重赞叹一初发心不离六波罗蜜多菩萨摩诃
sà yǐ qiángōng dé bǐ cǐ fú jù bǎi fēn bù jí yī qiān fēn bù
萨，以前功德比此福聚，百分不及一，千分不
jí yī bǎi qiān fēn bù jí yī nǎi zhì wū bō ní shā tán fēn yì bù jí
及一，百千分不及一，乃至邬波尼杀昙分亦不及
yī hé yǐ gù
一。何以故？

jiāo shī jiā bù yóushēngwén jí dú jué gù yǒu pú sà mó
“僬尸迦，不由声闻及独觉故，有菩萨摩
hē sà jí zhū rú lái yīng zhèngděng jué chūxiàn shì jiān dàn yóu pú
诃萨及诸如来、应、正等觉出现世间；但由菩
sà mó hē sà gù yǒushēngwén dú jué jí zhū rú lái yīng zhèng
萨摩诃萨故，有声闻、独觉及诸如来、应、正
děng jué chūxiàn shì jiān shì gù rǔ děng yī qiè tiān lóng jí ā sù luò
等觉出现世间。是故汝等一切天、龙及阿素洛、
jiàn dá fù jiē lù chá¹¹ jǐn nà luò yào chā luò chà suō mò
健达缚、揭路荼¹¹、紧捺洛、药叉、逻刹娑、莫
hū luò qié rén fēi rén děng cháng yīng shǒu hù gòng yǎng gōng jìng zūn
呼洛伽、人非人等常应守护，供养恭敬、尊
zhòng zàn tàn cǐ pú sà mó hē sà wù lìng yī qiè zāi hèng qīn nǎo
重赞叹此菩萨摩诃萨，勿令一切灾横侵恼。”

ěr shí tiān dì shì bó fó yán shì zūn shèn qí xī yǒu
尔时，天帝释白佛言：“世尊！甚奇！希有！
shì pú sà mó hē sà yú cǐ shēn shēn bō rě bō luó mì duō shòu chí
是菩萨摩诃萨于此甚深般若波罗蜜多，受持、
dú sòng jīng qín xiū xué rú lǐ sī wéi shū xiě jiě shuō guǎng
读诵、精勤修学、如理思惟、书写、解说、广

¹¹ 大正藏：茶；永乐北藏及龙藏：荼

lìng liú bù shèshòu rú shì xiàn fǎ gōng dé chéngshú yǒuqíng yán jìng
令流布；摄受如是现法功德，成熟有情、严净
fó tǔ cóng yī fó guó qù yī fó guó qīn jìn chéng shì zhū fó shì zūn
佛土，从一佛国趣一佛国，亲近承事诸佛世尊；
suí suǒ xīn yào shū shèng shàngēn yóu yú zhū fó gòng yǎng gōng jìng zūn
随所欣乐殊胜善根，由于诸佛供养恭敬、尊
zhòng zàn tàn jí dé chéng mǎn yú zhū fó suǒ tīng wén zhèng fǎ nǎi zhì
重赞叹，即得成满；于诸佛所听闻正法乃至
wú shàng zhèng děng pú tí zhōng bú wàng shī suǒ wén fǎ yào sù néng
无上正等菩提，终不忘失所闻法要，速能
shèshòu zú xìng yuán mǎn mǔ yuán mǎn shēng yuán mǎn juàn shǔ yuán
摄受族姓圆满、母圆满、生圆满、眷属圆
mǎn xiàng hǎo yuán mǎn guāng míng yuán mǎn yǎn yuán mǎn ěr yuán
满、相好圆满、光明圆满、眼圆满、耳圆
mǎn yīn shēng yuán mǎn tuó luó ní yuán mǎn sān mó dì yuán mǎn
满、音声圆满、陀罗尼圆满、三摩地圆
fù yǐ shàn qiǎo fāng biàn zhī lì biàn shēn rú fó cóng yī shì jiè qù yī
复以善巧方便之力，变身如佛，从一世界趣一
shì jiè zhì wú fó guó zàn shuō bù shī bō luó mì duō zàn shuō jìng jiè
世界至无佛国，赞说布施波罗蜜多，赞说净戒、
ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó mì duō zàn shuō nèi kōng
安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多；赞说内空，
zàn shuō wài kōng nèi wài kōng kōng kōng dà kōng shèng yì kōng
赞说外空、内外空、空空、大空、胜义空、
yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng wú jì kōng sàn kōng wú
有为空、无为空、毕竟空、无际空、散空、无
biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ
变异空、本性空、自相空、共相空、一切法
kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng
空、不可得空、无性空、自性空、无性自性空；
zàn shuō zhēn rú zàn shuō fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng xìng bú biàn
赞说真如，赞说法界、法性、不虚妄性、不变
yì xìng píng děng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù shí jì
异性、平等性、离生性、法定、法住、实际、
xū kōng jiè bù sī yì jiè zàn shuō kǔ shèng dì zàn shuō jí miè
虚空界、不思議界；赞说苦圣谛，赞说集、灭、
dào shèng dì zàn shuō sì jìng lù zàn shuō sì wú liàng sì wú sè dìng
道圣谛；赞说四静虑，赞说四无量、四无色定；

zànshuō bā jiě tuō zànshuō bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù
赞说八解脱，赞说八胜处、九次第定、十遍处；
zànshuō sì niànzhù zànshuō sì zhèngduàn sì shén zú wǔ gēn
赞说四念住，赞说四正断、四神足、五根、
wǔ lì qī děngjué zhī bā shèngdào zhī zànshuōkōng jiě tuōmén
五力、七等觉支、八圣道支；赞说空解脱门，
zànshuō wú xiàng jiě tuōmén wú yuàn jiě tuōmén zànshuō wǔ yǎn zàn
赞说无相解脱门、无愿解脱门；赞说五眼，赞
shuō liù shéntōng zànshuō fó shí lì zànshuō sì wú suǒ wèi sì wú
说六神通；赞说佛十力，赞说四无所畏、四无
ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ
碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法；
zànshuō wú wàng shī fǎ zànshuōhéngzhù shěxìng zànshuō yī qiè zhì
赞说无忘失法，赞说恒住舍性；赞说一切智，
zànshuōdàoxiàng zhì yī qiè xiàng zhì zànshuō yī qiè tuó luó ní mén
赞说道相智、一切相智；赞说一切陀罗尼门，
zànshuō yī qiè sān mó dì mén zànshuō fó bǎo zànshuō fǎ bǎo bì
赞说一切三摩地门；赞说佛宝，赞说法宝、苾
chúsēngbǎo fù yǐ shànqiǎofāngbiàn zhī lì wèi zhū yǒuqíng xuānshuō
刍僧宝。复以善巧方便之力，为诸有情宣说
fǎ yào suí yí ān zhì sānshèng fǎ zhōng yǒnglìng jiě tuōshēnglǎobìng
法要，随宜安置三乘法中，永令解脱生老病
sǐ zhèng wú yú yī bō niè pán jiè huò fù bá jì zhū è qù kǔ
死，证无余依般涅槃界；或复拔济诸恶趣苦，
yú tiān rénzhōngshòuzhūkuài lè
于¹²天、人中受诸快乐。”

大般若波罗蜜多经卷第一百

¹² 大正藏：令；永乐北藏及龙藏：于

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó hē là dá nà duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù zhù mó
南无喝啰怛那.哆罗夜耶.佉啰佉啰.俱住俱住.摩
là mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō mò ná suō pó
啰摩啰.虎啰.吽.贺贺.苏怛拿.吽.泼抹拿.娑婆
hē
诃.

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南無本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

ná mó dà bō rě bō luó mì duō jīng
南無大般若波罗蜜多经 (合掌三称)

huíxiàng jì
回向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé zhuāngyán fó jìng tǔ
愿以此功德 庄严佛净土
shàngbào sì chóng ēn xià jì sān tú kǔ
上报四重恩 下济三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě xī fā pú tí xīn
若有见闻者 悉发菩提心
jìn cǐ yī bào shēn tóngshēng jí lè guó
尽此一报身 同生极乐国

shí fāng sān shì yí qiè fó yí qiè pú sà mó hē sà mó hē bō
十方三世一切佛.一切菩萨摩诃萨.摩诃般

rě bō luó mì
若波罗蜜

南无护法韦驮尊天菩萨

此咒置经书中可灭误跨之罪